

Jednostkowy raport roczny
TAURON Polska Energia S.A.
za 2016 rok

15 marca 2017 r.

List Prezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

Szanowni Państwo,

W imieniu Zarządu TAURON Polska Energia S.A. mam przyjemność przekazać Państwu Raport Roczny TAURON Polska Energia S.A., w którym zamieściliśmy wyniki finansowe TAURON Polska Energia S.A. oraz podsumowaliśmy najważniejsze wydarzenia 2016 roku.

Pierwsza połowa roku charakteryzowała się znaczącym pogorszeniem nastrojów panujących na rynku akcji, na co wpływ miały przede wszystkim czynniki makroekonomiczne oraz wzrost niepewności związanej z sytuacją międzynarodową. Negatywny sentyment inwestorów znalazł swoje odzwierciedlenie w wynikach kluczowych indeksów warszawskiej giełdy, co wpłynęło także na notowania spółek z sektora energetycznego. Ostatnie miesiące 2016 r. przyniosły jednak poprawę kluczowych wskaźników gospodarczych oraz wyraźne ożywienie na rynku kapitałowym w Polsce, co stanowi dobry prognostyk dla sytuacji na warszawskim parkiecie w 2017 roku.

Odnosząc się do sytuacji sektora energetycznego należy zauważyć, że ubiegły rok był kolejnym, w którym odnotowaliśmy wzrost krajowego zużycia energii elektrycznej (o ok. 2 proc. w stosunku do 2015 r.) oraz wzrost produkcji energii elektrycznej (o 0,5 proc.). Wysoką dynamiką charakteryzował się zwłaszcza przyrost energii wytworzonej w elektrowniach wykorzystujących źródła odnawialne oraz elektrowniach gazowych.

W związku z utrzymującymi się niekorzystnymi warunkami rynkowymi z punktu widzenia rentowności energetyki węglowej, spadkiem cen zielonych certyfikatów oraz wprowadzeniem nowych uregulowań w obszarze odnawialnych źródeł energii przeprowadziliśmy testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz pożyczek wewnątrzgrupowych. Rezultatem tych testów była konieczność ujęcia odpisu i wygenerowanie, na koniec 2016 roku, straty netto.

Bez wątpienia najważniejszym wydarzeniem minionego roku była prezentacja nowej strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025, będącej odpowiedzią na wyzwania związane z przyszłością sektora elektroenergetycznego. Jej podstawowymi założeniami są zapewnienie stabilności finansowej Grupy, inwestycje dopasowane do potrzeb rynku i możliwości finansowych Grupy oraz rozwój innowacji i budowanie relacji z klientem. Sprzedaż i rozwój nowych produktów i usług będą stanowić silną bazę wzrostu Grupy. W tym obszarze planujemy dynamiczny rozwój oferty, co pozwoli na utrzymanie obecnej bazy klientów kupujących nasze produkty oraz zwiększenie rentowności.

Założone kierunki inwestycyjne po roku 2020 to, oprócz energetyki regulowanej, także nowa energetyka. TAURON będzie inwestował w rozwój e-mobility, rozproszone wytwarzanie ciepła i energii, energetykę prosumencką, rozwiązania smart home, smart city oraz usługi okołoenerygetyczne. W zakresie działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej strategia zakłada ponoszenie wydatków inwestycyjnych w wysokości 0,4 proc. wartości skonsolidowanych przychodów rocznie.

Bardzo istotnym elementem nowej strategii jest również, przyjęty w marcu 2016 r., program poprawy efektywności, który zakłada uzyskanie oszczędności w latach 2016–2018 na poziomie 1,3 mld zł, jak również inicjatywy strategiczne, które w latach 2017–2020 przyniosą dodatkowe efekty finansowe w wysokości 1,9 mld zł.

W ubiegłym roku wdrożyliśmy również nowy model biznesowy. Zmienił się sposób funkcjonowania Grupy i jej kultura organizacyjna. Nowa koncepcja opiera się między innymi na zarządzaniu procesowym, orientacji na klienta, odbiurokratyzowaniu procesów decyzyjnych oraz pełniejszym korzystaniu z wiedzy

pracowników Grupy TAURON. Będziemy eliminować dublujące się działania i wewnętrzną konkurencję oraz szukać synergii, które przełożą się na realne oszczędności.

Rok 2016 to także okres dużej aktywności w zakresie pozyskiwania alternatywnych źródeł finansowania Grupy TAURON. Jednym z takich działań była emisja obligacji hybrydowych o wartości 190 mln euro, objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny w ramach tzw. planu Junckera. Była to pierwsza tego typu w Europie oraz pierwsza w Polsce emisja obligacji hybrydowych. Pozyskane z niej środki będą przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych w obszarze Dystrybucji. W omawianym okresie zawarliśmy również z grupą obligatariuszy porozumienia, na mocy których podwyższona została dopuszczalna wartość wskaźnika długu netto/EBITDA z 3,0x do 3,5x, co zapewnia wyższe bezpieczeństwo finansowe Grupy.

Co istotne, przyjęty kierunek rozwoju Grupy TAURON oraz działania podejmowane przez Zarząd zostały docenione nie tylko przez inwestorów, lecz także przez agencję ratingową Fitch, która oceniając wiarygodność kredytową Spółki potwierdziła jej rating na poziomie BBB oraz zmieniała perspektywę ratingu z negatywnej na stabilną.

Miniony rok pokazał, że Grupa TAURON działa na bardzo wymagającym rynku, na którym sukces mogą odnieść jedynie firmy wyznaczające kierunki rozwoju branży i oferujące swoim klientom najlepsze rozwiązania. Rok 2017 niesie ze sobą nowe wyzwania, mogę jednak zapewnić, że Zarząd TAURON Polska Energia S.A. dołoży wszelkich starań, aby na tym trudnym rynku osiągnąć jak najlepsze wyniki operacyjne i finansowe.

W imieniu Zarządu chciałbym podziękować naszym akcjonariuszom, członkom Rady Nadzorczej oraz pracownikom za ich zaangażowanie w proces budowania wartości Grupy TAURON.

Z wyrazami szacunku,

Filip Grzegorzcyk

Prezes Zarządu
TAURON Polska Energia S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2016 okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 (dane przekształcone)	2016 okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 (dane przekształcone)
Wybrane jednostkowe dane finansowe TAURON Polska Energia S.A.				
Przychody ze sprzedaży	7 995 328	9 062 246	1 827 211	2 165 515
Zysk (strata) operacyjna	(34 603)	(124 367)	(7 908)	(29 719)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(149 134)	(3 450 794)	(34 082)	(824 602)
Zysk (strata) netto	(166 253)	(3 453 908)	(37 995)	(825 346)
Pozostałe całkowite dochody	104 024	69 720	23 773	16 660
Łączne całkowite dochody	(62 229)	(3 384 188)	(14 222)	(808 686)
Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowy i rozwodniony)	(0,09)	(1,97)	(0,02)	(0,47)
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) (podstawowa i rozwodniona)	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(232 887)	157 609	(53 223)	37 662
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(619 543)	(318 640)	(141 587)	(76 142)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	486 164	(587 079)	111 105	(140 288)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(366 266)	(748 110)	(83 705)	(178 768)
	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Aktywa trwałe	25 855 329	24 866 370	5 844 333	5 835 121
Aktywa obrotowe	1 817 047	1 607 786	410 725	377 282
Aktywa razem	27 672 376	26 474 156	6 255 058	6 212 403
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	1 980 729	2 056 259
Kapitał własny	16 530 268	16 592 497	3 736 498	3 893 581
Zobowiązania długoterminowe	8 969 976	5 069 118	2 027 572	1 189 515
Zobowiązania krótkoterminowe	2 172 132	4 812 541	490 988	1 129 307
Zobowiązania razem	11 142 108	9 881 659	2 518 560	2 318 822

Powyższe dane finansowe narastająco za IV kwartały 2016 i 2015 roku zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – według średniego kursu NBP ogłoszonego na dzień 30 grudnia 2016 roku – 4,4240 PLN/EUR (na dzień 31 grudnia 2015 roku – 4,2615 PLN/EUR)
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ogłoszonych na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku – 4,3757 PLN/EUR (dla okresu od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku – 4,1848 PLN/EUR).

TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

**OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
I RAPORT Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ZA 2016 ROK**

**TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
KATOWICE, ULICA KS. PIOTRA
ŚCIEGIENNEGO 3**

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2016**

**WRAZ
Z OPINIĄ BIEGŁEGO REWIDENTA
I
RAPORTEM Z BADANIA**

SPIS TREŚCI

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA	3
RAPORT Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPÓŁKI TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ZA ROK OBROTOWY 2016	6
I. INFORMACJE OGÓLNE	6
1. Dane identyfikujące badaną Spółkę	6
2. Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy	6
3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie	7
4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki	7
II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA SPÓŁKI	8
III. INFORMACJE SZCZEGÓLWE	9
1. Ocena systemu rachunkowości	9
2. Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe	9
3. Informacje o wybranych istotnych pozycjach sprawozdania finansowego	9
4. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Spółki	10
IV. UWAGI KOŃCOWE	11

SPRAWOZDANIE FINANSOWE SPÓŁKI ZA ROK OBROTOWY 2016

1. Sprawozdanie z sytuacji finansowej
2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów
3. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym
4. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych
5. Informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości oraz inne informacje objaśniające

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI ZA ROK OBROTOWY 2016

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Spółki TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach przy ulicy ks. Piotra Ściegiennego 3 (dalej „Spółka”), na które składają się: sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność kierownika Spółki i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego nie zawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”, Zarząd Spółki oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami. Standardy te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie

kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Spółkę sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii o skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia opinii z badania.

Opinia o sprawozdaniu finansowym

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku, jak też jej wynik finansowy i przepływy pieniężne za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz postanowieniami statutu Spółki.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z Ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem było, w związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, zapoznanie się z treścią sprawozdania z działalności i wskazanie czy informacje w nim zawarte uwzględniają postanowienia art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia.

Naszym zdaniem informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Oświadczenie jednostki o stosowaniu ładu korporacyjnego

W związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem było również zapoznanie się z oświadczeniem Spółki o stosowaniu ładu korporacyjnego stanowiącym wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Spółki. Naszym zdaniem w oświadczeniu tym Spółka zawarła informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639 z późniejszymi zmianami) lub regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy. Informacje te są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Wymogi prawa energetycznego – regulacyjna informacja finansowa

Przedstawiona w nocie objaśniającej nr 52 regulacyjna informacja finansowa, obejmująca pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z całkowitych dochodów sporządzone odrębnie dla poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi, a także wskazane podstawy sporządzenia tej informacji oraz zasady alokacji aktywów i pasywów oraz kosztów i przychodów do każdej z tych działalności została przygotowana przez Zarząd w celu spełnienia wymogów art. 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późniejszymi zmianami – zwana dalej „Prawem Energetycznym”) (dalej „ustawa”), w tym w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami.

Zakres regulacyjnej informacji finansowej określony jest przepisami ustawy. Nasze badanie nie obejmowało oceny wystarczalności informacji wymaganej ustawą z punktu widzenia celu przygotowania tej informacji regulacyjnej, w szczególności w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami.

Naszym zdaniem regulacyjna informacja finansowa została sporządzona we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z podstawą sporządzenia przedstawioną w Nocie 52 i spełnia wymogi art. 44 ust. 2 ustawy.

Artur Maziarka
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 90108

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Artur Maziarka – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 13 marca 2017 roku

**RAPORT Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPÓŁKI
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2016**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną Spółkę

Spółka działa pod firmą TAURON Polska Energia S.A. (dalej „Spółka”). Siedzibą Spółki są Katowice, ul. ks. Piotra Ściegiennego 3.

Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej. Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000271562.

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Kapitał podstawowy Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 8.762.747 tys. zł i dzielił się na 1.752.549.394 akcji o wartości nominalnej 5 zł każda. W badanym okresie Spółka prowadziła działalność głównie w zakresie działalności firm centralnych i holdingów, handlu energią elektryczną, węglem oraz paliwami gazowymi w systemie sieciowym.

W skład Zarządu Spółki na dzień wydania opinii wchodził:

- Filip Grzegorzczak	- Prezes Zarządu,
- Jarosław Broda	- Wiceprezes Zarządu,
- Kamil Kamiński	- Wiceprezes Zarządu,
- Marek Wadowski	- Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Zawistowski	- Wiceprezes Zarządu.

W badanym okresie oraz do dnia wydania opinii wystąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki:

- w dniu 8 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała Panią Annę Striżyk ze stanowiska Wiceprezesa Zarządu,
- w dniu 29 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Wadowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
- w dniu 14 listopada 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Remigiusza Nowakowskiego ze stanowiska Prezesa Zarządu i powołała na to stanowisko Pana Filipa Grzegorzczaka.

2. Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Spółki w 2015 roku zamknęła się stratą netto w wysokości 3.453.908 tys. zł. Sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2015 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. Biegły rewident wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 odbyło się w dniu 8 czerwca 2016 roku. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło o pokryciu straty netto za rok 2015 w całości z kapitału zapasowego.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 zostało złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 czerwca 2016 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 zostało złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 czerwca 2016 roku.

3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza. Badanie sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 15 czerwca 2016 roku, zawartej pomiędzy Spółką a firmą Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 22, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie sprawozdania finansowego Spółki zostało przeprowadzone pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Artura Maziarki (nr ewidencyjny 90108) w dniach od 31 października do 10 listopada 2016 roku, od 6 do 17 lutego 2017 roku oraz poza siedzibą Spółki do dnia wydania niniejszej opinii.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 56 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późniejszymi zmianami) do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o sprawozdaniu finansowym Spółki.

4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i kluczowemu biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki z dnia 13 marca 2017 roku.

II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA SPÓŁKI

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości ze sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z sytuacji finansowej oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Spółki, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za rok ubiegły.

Podstawowe dane finansowe pochodzące ze sprawozdania z całkowitych dochodów (w tys. zł)

	2016	2015
Przychody ze sprzedaży	7.995 328	9.062.246
Koszty działalności operacyjnej	(7.938 261)	(9.191.582)
Wynik na działalności operacyjnej	(34.603)	(124.367)
Zysk (strata) netto	(166.253)	(3.453.908)

Podstawowe dane finansowe pochodzące ze sprawozdania z sytuacji finansowej (w tys. zł)

Zapasy	284.799	249.492
Należności od odbiorców	840.656	579.446
Aktywa obrotowe	1.817.047	1.607.786
Suma aktywów	27.672.376	26.474.156
Kapitał (fundusz) własny	16.530.268	16.592.497
Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne)	2.172.132	4.812.541
Zobowiązania wobec dostawców	473.637	493.936
Suma zobowiązań i rezerw	11.142.108	9.881.659

Wskaźniki rentowności i efektywności

	2016	2015
- rentowność sprzedaży	-0,4%	-1,4%
- rentowność netto kapitału własnego	-1,0%	-17,2%
- wskaźnik rotacji majątku	0,29	0,34
- wskaźnik rotacji należności w dniach	32	30
- wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	22	21
- wskaźnik rotacji zapasów w dniach	12	8

Płynność/Kapitał obrotowy netto

- stopa zadłużenia	40,3%	37,3%
- stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	59,7%	62,7%
- kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	(355.085)	(3.204.755)
- wskaźnik płynności	0,84	0,33
- wskaźnik podwyższonej płynności	0,71	0,28

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2016 następujących tendencji:

- wzrost wskaźników rentowności sprzedaży i rentowności netto kapitału własnego,
- spadek wskaźnika rotacji majątku,
- wzrost wskaźników rotacji należności, zobowiązań i zapasów,
- wzrost stopy zadłużenia i spadek stopnia pokrycia majątku kapitałem własnym,
- spadek deficytu kapitału obrotowego netto,
- wzrost wskaźników płynności.

III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Ocena systemu rachunkowości

Spółka posiada dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, zgodną we wszystkich istotnych aspektach z wymaganiami art. 10 Ustawy o rachunkowości. Zasady te były stosowane w sposób ciągły i nie uległy one zmianie w stosunku do zasad stosowanych w roku poprzednim za wyjątkiem zmian opisanych w nocie 8 dodatkowych informacji i objaśnień. Bilans otwarcia wynika z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy i został on prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych badanego okresu.

Na bazie testów przeprowadzonych w ramach procedur badania sprawozdania finansowego dokonaliśmy weryfikacji stosowanego systemu rachunkowości i nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, które miałyby wpływ na sporządzone sprawozdania finansowe. Stosowany przez Spółkę system rachunkowości nie był jednak całościowo przedmiotem naszego badania.

Spółka przeprowadziła inwentaryzację aktywów, kapitałów własnych i zobowiązań w zakresie niezbędnym do potwierdzenia istnienia prezentowanych aktywów, kapitałów własnych i zobowiązań.

2. Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku, które po stronie aktywów oraz po stronie kapitałów własnych i zobowiązań wykazuje sumę 27.672.376 tys. zł,
- sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące stratę netto w kwocie 166.253 tys. zł oraz ujemny całkowity dochód ogółem w kwocie 62.229 tys. zł,
- sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zmniejszenie kapitału własnego o kwotę 62.229 tys. zł,
- sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 366.266 tys. zł,
- informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

3. Informacje o wybranych istotnych pozycjach sprawozdania finansowego

Struktura aktywów, kapitałów własnych i zobowiązań oraz pozycji kształtujących wynik finansowy została przedstawiona w sprawozdaniu finansowym.

Udziały i akcje, obligacje oraz udzielone pożyczki

Struktura udziałów i akcji, obligacji oraz udzielonych pożyczek oraz związanych z nimi odpisów aktualizujących została prawidłowo przedstawiona w notach objaśniających tę pozycję sprawozdania z sytuacji finansowej.

Zapasy

Struktura zapasów oraz związanych z nimi odpisów aktualizujących została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję sprawozdania z sytuacji finansowej.

Należności

Struktura wiekowa należności handlowych została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję sprawozdania z sytuacji finansowej, łącznie z dotyczącymi ich odpisami aktualizującymi.

Zobowiązania

Specyfikację zaciągniętych kredytów wraz z opisem ich zabezpieczeń oraz zapadalności ujawniono w notach dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego.

Struktura wiekowa i rodzajowa zobowiązań została ujawniona w nocie objaśniającej tę pozycję sprawozdania z sytuacji finansowej.

Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy na zobowiązania

Struktura czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych oraz rezerw na zobowiązania została ujawniona w notach objaśniających.

4. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Spółki

Spółka potwierdziła zasadność zastosowania zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Zasady wyceny aktywów, kapitału własnego i zobowiązań, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego zostały prawidłowo i kompletnie opisane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach do sprawozdania finansowego.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego w sposób prawidłowy i kompletny opisują istotne pozycje sprawozdawcze oraz jasno prezentują pozostałe istotne informacje wymagane przez MSSF.

Zarząd sporządził i załączył do sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Spółki w roku obrotowym 2016. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane art. 49 ust. 2 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami). Dokonałmy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim informacji, których bezpośrednim źródłem jest zbadane sprawozdanie finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż w badanym okresie Spółka przestrzegała przepisów prawa.

Artur Maziarka
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 90108

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Artur Maziarka – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 13 marca 2017 roku

TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZGODNE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU**

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DALSZY	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH	9

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 10

1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A.	10
2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych	10
3. Oświadczenie o zgodności	12
4. Kontynuacja działalności	12
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	12
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
7. Nowe standardy i interpretacje	13
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	15
9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	17
9.1. Rzeczowe aktywa trwałe	17
9.2. Nieruchomości inwestycyjne	17
9.3. Aktywa niematerialne	17
9.4. Udziały i akcje w jednostkach zależnych	18
9.5. Udziały w jednostkach współzależnych	18
9.6. Obligacje	18
9.7. Pożyczki udzielone	18
9.8. Utrata wartości aktywów finansowych	18
9.9. Pochodne instrumenty finansowe	19
9.10. Rachunkowość zabezpieczeń	19
9.11. Pozostałe aktywa niefinansowe	19
9.12. Zapasy	20
9.13. Należności od odbiorców oraz pozostałe należności finansowe	20
9.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20
9.15. Kapitał podstawowy	20
9.16. Zobowiązania z tytułu zadłużenia	21
9.17. Rezerwy na świadczenia pracownicze	21
9.18. Pozostałe rezerwy	21
9.19. Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	21
9.20. Należności / Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	22
9.21. Podatek dochodowy bieżący oraz odroczony	22
9.22. Przychody ze sprzedaży	23
9.23. Koszty działalności operacyjnej	23
9.24. Przychody i koszty finansowe	24
9.25. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych	24
9.26. Połączenia jednostek gospodarczych	25
9.27. Sprawozdanie z przepłyówwów pieniężnych	25

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI 26

10. Informacje dotyczące segmentów działalności	26
10.1. Segmenty operacyjne	26
10.2. Geograficzne obszary działalności	28

UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH 29

11. Utrata wartości aktywów finansowych	29
---	----

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW 32

12.	Przychody ze sprzedaży	32
13.	Koszty według rodzaju	32
14.	Koszty świadczeń pracowniczych	33
15.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	33
16.	Przychody i koszty finansowe	33
17.	Podatek dochodowy	34
17.1.	Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	34
17.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	35
17.3.	Odroczony podatek dochodowy	35
17.4.	Podatkowa Grupa Kapitałowa	36
18.	Zysk przypadający na jedną akcję	36

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ 37

19.	Rzeczowe aktywa trwałe	37
20.	Nieruchomości inwestycyjne	37
21.	Aktywa niematerialne	38
22.	Udziały i akcje	38
23.	Obligacje	40
24.	Instrumenty pochodne	41
25.	Pozostałe aktywa finansowe	43
26.	Pożyczki udzielone	43
27.	Zapasy	44
28.	Należności od odbiorców	44
29.	Należności z tytułu podatków i opłat	45
30.	Pozostałe aktywa niefinansowe	45
31.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	45
32.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	46
32.1.	Kapitał podstawowy	46
32.2.	Akcjonariusze o znaczącym udziale	46
32.3.	Kapitał zapasowy	46
32.4.	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	46
32.5.	Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	47
33.	Dywidendy wypłacone	47
34.	Zobowiązania z tytułu zadłużenia	48
34.1.	Wyemitowane obligacje	48
34.2.	Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	51
34.3.	Pożyczki od spółki zależnej	51
34.4.	Usługa cash pool	51
34.5.	Kredyty w rachunku bieżącym	52
34.6.	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	52
34.7.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	52
35.	Rezerwy na świadczenia pracownicze	53
36.	Pozostałe rezerwy	54
37.	Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	56
38.	Zobowiązania wobec dostawców	56
39.	Pozostałe zobowiązania finansowe	56
40.	Zobowiązanie z tytułu podatków i opłat	56

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 57

41.	Istotne pozycje sprawozdania z przepływow pieniędzy	57
41.1.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	57
41.2.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	57
41.3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	58

INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	59
42. Instrumenty finansowe	59
42.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	59
42.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	60
43. Zarządzanie ryzykiem finansowym	62
43.1. Ryzyko kredytowe	62
43.1.1. Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców oraz innymi należnościami finansowymi	62
43.1.2. Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi	63
43.2. Ryzyko związane z płynnością	64
43.3. Ryzyko rynkowe	65
43.3.1. Ryzyko stopy procentowej	65
43.3.2. Ryzyko walutowe	66
43.3.3. Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa	67
43.3.4. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości	68
44. Ryzyko operacyjne	71
INNE INFORMACJE	72
45. Zobowiązania warunkowe	72
46. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	75
47. Zobowiązania inwestycyjne	76
48. Informacja o podmiotach powiązanych	76
48.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa	76
48.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej	78
49. Zarządzanie kapitałem i finansami	79
50. Struktura zatrudnienia	79
51. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	79
52. Podział sprawozdania finansowego na rodzaje działalności zgodnie z art. 44 Prawa energetycznego	79
53. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	81

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015 <i>(dane przekształcone)</i>
Przychody ze sprzedaży	12	7 995 328	9 062 246
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	13	(7 837 567)	(9 073 869)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		157 761	(11 623)
Koszty sprzedaży	13	(19 326)	(21 372)
Koszty ogólnego zarządu	13	(81 368)	(96 341)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	15	(91 670)	4 969
Zysk (strata) operacyjna		(34 603)	(124 367)
Przychody z tytułu dywidendy	16	1 485 152	1 510 624
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	16	503 897	449 437
Koszty odsetkowe od zadłużenia	16	(356 947)	(357 055)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji oraz pożyczek	16	(1 610 396)	(4 931 147)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	16	(136 237)	1 714
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(149 134)	(3 450 794)
Podatek dochodowy	17	(17 119)	(3 114)
Zysk (strata) netto		(166 253)	(3 453 908)
Wycena instrumentów zabezpieczających	32.4	127 252	85 932
Podatek dochodowy	17	(24 178)	(16 327)
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		103 074	69 605
Zyski/(straty) aktuarialne		1 173	142
Podatek dochodowy	17	(223)	(27)
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		950	115
Pozostałe całkowite dochody netto		104 024	69 720
Łączne całkowite dochody		(62 229)	(3 384 188)
Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych):			
– podstawowy i rozwodniony z zysku (straty) netto	18	(0,09)	(1,97)

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	19	1 276	3 436
Nieruchomości inwestycyjne	20	25 318	28 935
Aktywa niematerialne	21	2 191	3 299
Udziały i akcje	22	14 870 418	15 933 194
Obligacje	23	9 615 917	7 451 601
Pożyczki udzielone	26	1 292 800	1 417 165
Instrumenty pochodne	24	35 814	16
Pozostałe aktywa finansowe	25	5 524	5 263
Pozostałe aktywa niefinansowe	30	6 071	23 461
		25 855 329	24 866 370
Aktywa obrotowe			
Zapasy	27	284 799	249 492
Należności od odbiorców	28	840 656	579 446
Należności z tytułu podatków i opłat	29	120 586	43 763
Obligacje	23	242 465	215 040
Pożyczki udzielone	26	30 966	165 093
Instrumenty pochodne	24	20 603	5 668
Pozostałe aktywa finansowe	25	55 354	109 205
Pozostałe aktywa niefinansowe	30	23 528	71 824
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31	198 090	168 255
		1 817 047	1 607 786
SUMA AKTYWÓW		27 672 376	26 474 156

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DALSZY

	Nota	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	32.1	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	32.3	7 823 339	11 277 247
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	32.4	29 660	(73 414)
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	32.5	(85 478)	(3 374 083)
		16 530 268	16 592 497
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	34	8 754 047	4 876 546
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	27 918	5 739
Instrumenty pochodne	24	–	15 156
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17.3	32 364	385
Rezerwy na świadczenia pracownicze	35	2 534	7 843
Pozostałe rezerwy	36	152 943	163 449
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	37	170	–
		8 969 976	5 069 118
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	34	1 433 929	4 057 048
Zobowiązania wobec dostawców	38	473 637	493 936
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	111 759	23 284
Instrumenty pochodne	24	560	96 942
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	40	20 209	101 670
Rezerwy na świadczenia pracownicze	35	299	722
Pozostałe rezerwy	36	110 406	19 443
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	37	21 333	19 496
		2 172 132	4 812 541
Zobowiązania razem		11 142 108	9 881 659
SUMA PASYWÓW		27 672 376	26 474 156

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU ORAZ 31 GRUDNIA 2015 ROKU

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2015 roku		8 762 747	10 393 686	(143 019)	1 226 153	20 239 567
Dywidenda	33	-	-	-	(262 882)	(262 882)
Podział zysków z lat ubiegłych		-	883 561	-	(883 561)	-
Transakcje z właścicielami		-	883 561	-	(1 146 443)	(262 882)
Zysk (strata) netto		-	-	-	(3 453 908)	(3 453 908)
Pozostałe całkowite dochody		-	-	69 605	115	69 720
Łączne całkowite dochody		-	-	69 605	(3 453 793)	(3 384 188)
Stan na 31 grudnia 2015 roku		8 762 747	11 277 247	(73 414)	(3 374 083)	16 592 497
Pokrycie straty z lat ubiegłych	32.3	-	(3 453 908)	-	3 453 908	-
Transakcje z właścicielami		-	(3 453 908)	-	3 453 908	-
Zysk (strata) netto		-	-	-	(166 253)	(166 253)
Pozostałe całkowite dochody		-	-	103 074	950	104 024
Łączne całkowite dochody		-	-	103 074	(165 303)	(62 229)
Stan na 31 grudnia 2016 roku		8 762 747	7 823 339	29 660	(85 478)	16 530 268

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) brutto		(149 134)	(3 450 794)
Amortyzacja		7 722	7 945
Odsetki i dywidendy, netto		(1 625 894)	(1 609 826)
Odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji oraz pożyczek		1 610 396	4 931 147
Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem	41.1	85 355	(1 137)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	41.1	(130 749)	284 609
Podatek dochodowy zapłacony		(30 583)	(4 335)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(232 887)	157 609
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(1 344)	(2 008)
Nabycie obligacji	41.2	(2 770 000)	(4 155 000)
Nabycie udziałów i akcji	41.2	(543 603)	(53 377)
Udzielenie pożyczek	41.2	(23 575)	(168 124)
Nabycie jednostek uczestnictwa		(25 000)	-
Razem płatności		(3 363 522)	(4 378 509)
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		1	15
Wykup obligacji	41.2	540 000	2 267 266
Spłata udzielonych pożyczek	41.2	142 024	14 500
Dywidendy otrzymane		1 485 152	1 510 624
Odsetki otrzymane	41.2	474 126	267 464
Sprzedaż udziałów i akcji	41.2	102 676	-
Razem wpływy		2 743 979	4 059 869
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(619 543)	(318 640)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(3 208)	(2 990)
Spłata kredytów/ pożyczek	41.3	(132 818)	(132 818)
Dywidendy wypłacone		-	(262 882)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	41.3	(3 300 000)	(450 000)
Odsetki zapłacone	41.3	(351 147)	(344 332)
Prowizje zapłacone		(11 411)	(26 415)
Razem płatności		(3 798 584)	(1 219 437)
Emisja dłużnych papierów wartościowych	41.3	4 284 607	310 000
Zaciągnięcie kredytów/ pożyczek		-	322 358
Pozostałe wpływy		141	-
Razem wpływy		4 284 748	632 358
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		486 164	(587 079)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(366 266)	(748 110)
Różnice kursowe netto		1 179	1 147
Środki pieniężne na początek okresu	31	(679 175)	68 935
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	31	(1 045 441)	(679 175)
o ograniczonej możliwości dysponowania	31	56 787	70 927

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przez TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna („Spółka”) z siedzibą w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Spółka została utworzona Aktem Notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku pod nazwą Energetyka Południe S.A. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 8 stycznia 2007 roku zarejestrował Spółkę pod numerem KRS 0000271562. Zmiana nazwy na TAURON Polska Energia S.A. została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w dniu 16 listopada 2007 roku.

Jednostka posiada statystyczny numer identyfikacji REGON 240524697 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 9542583988.

Czas trwania działalności TAURON Polska Energia S.A. jest nieoznaczony.

Podstawowymi przedmiotami działalności TAURON Polska Energia S.A. są:

- Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych — PKD 70.10 Z,
- Handel energią elektryczną — PKD 35.14 Z,
- Handel węglem i biomasą — PKD 46.71.Z,
- Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym — PKD 35.23.Z.

TAURON Polska Energia S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa TAURON”).

Spółka sporządziła sprawozdanie finansowe obejmujące rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz zawierające dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku. Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 13 marca 2017 roku.

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 13 marca 2017 roku.

Skład Zarządu

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodził:

Filip Grzegorzczak	– Prezes Zarządu,
Jarosław Broda	– Wiceprezes Zarządu,
Kamil Kamiński	– Wiceprezes Zarządu,
Marek Wadowski	– Wiceprezes Zarządu,
Piotr Zawistowski	– Wiceprezes Zarządu.

Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu nie uległ zmianie.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

Remigiusz Nowakowski	– Prezes Zarządu,
Jarosław Broda	– Wiceprezes Zarządu,
Kamil Kamiński	– Wiceprezes Zarządu,
Anna Striżyk	– Wiceprezes Zarządu,
Piotr Zawistowski	– Wiceprezes Zarządu.

Zmiany składu Zarządu, które miały miejsce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku zostały opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2016 w punkcie 6.11.1.

2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

TAURON Polska Energia S.A.

Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A. ¹	Jaworzno	Wydobywanie węgla kamiennego	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	100,00%
3	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%
4	Marselwind Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną	100,00%
5	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja i dystrybucja ciepła	100,00%
6	TAURON Serwis Sp. z o.o. ²	Katowice	Działalność usługowa	95,61%
7	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja energii elektrycznej	99,72%
8	TAURON Dystrybucja Serwis S.A. ³	Wrocław	Działalność usługowa	99,72%
9	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. ³	Tarnów	Działalność usługowa	99,72%
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Obrót energią elektryczną	100,00%
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Obrót energią elektryczną	100,00%
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%
13	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%
14	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzyszowice	Wydobywanie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia	100,00%
15	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji ⁴	Warszawa	Obrót energią elektryczną	100,00%
16	TAURON Sweden Energy AB (publ)	Sztokholm, Szwecja	Działalność usługowa	100,00%
17	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.	Stalowa Wola	Pozyskiwanie i handel biomasą	100,00%
18	KOMFORT-ZET Sp. z o.o. ³	Tarnów	Działalność usługowa	99,72%

¹ W dniu 1 grudnia 2016 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Wydobycie S.A. oraz Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

² W dniu 2 listopada 2016 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Serwis Sp. z o.o. z TAURON Wytwarzanie Serwis Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

³ Udział w TAURON Dystrybucja Serwis S.A., TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. oraz KOMFORT-ZET Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów/akcji spółek TAURON Dystrybucja Serwis S.A. oraz TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.

⁴ W dniu 8 marca 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji podjęło uchwałę o uchyleniu likwidacji spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział bezpośrednio i pośrednio w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. ¹	Stalowa Wola	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
2	Elektrownia Błachownia Nowa Sp. z o.o. w likwidacji ¹	Kędzierzyn Koźle	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
3	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Działalność firm centralnych i holdingów	50,00%
4	TAMEH POLSKA Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót energią elektrycznej i ciepła	50,00%
5	TAMEH Czech s.r.o. ²	Ostrawa, Republika Czeska	Produkcja, handel i usługi	50,00%

¹ Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. oraz Elektrowni Błachownia Nowa Sp. z o.o. w likwidacji posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

² Spółki tworzą grupę kapitałową. TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Poniżej przedstawiono pozycje sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego sprawozdania finansowego, jak wskazano w tabeli poniżej.

Pozycja	Wartość pozycji, której dotyczy szacunek		Szczegóły dotyczące przyjętych założeń i kalkulacji istotnego szacunku
	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015	
Udziały i akcje	14 870 418	15 933 194	<ul style="list-style-type: none"> Na dzień 31 grudnia 2016 roku w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości ujęto odpis aktualizujący udziały i akcje w spółkach: TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w wysokości 415 392 tysiące złotych. W roku 2016 Spółka ujęła również wyniki testów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2016 roku. Spółka rozpoznała utratę wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. oraz TAURON Wytwarzanie S.A. w wysokości 1 440 303 tysiące złotych oraz rozwiązała odpis dotyczący udziałów w TAURON Ciepło Sp. z o.o. w wysokości 443 252 tysiące złotych. Nota 11, 22
Pożyczka udzielona spółce zależnej	1 051 849	1 195 362	<ul style="list-style-type: none"> Utrata wartości Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek w spółkach zależnych wykazały konieczność ujęcia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych. Klasyfikacja jako długoterminowe aktywa. Nota 11, 26
Rezerwa na umowy rodzące obciążenia	198 844	182 877	<ul style="list-style-type: none"> Wycena i opis rezerwy. Nota 36
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	50 115	62 691	<ul style="list-style-type: none"> Nierozpoznane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego; Realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nota 17.3
Pochodne instrumenty finansowe:			
Aktywa	56 417	5 684	<ul style="list-style-type: none"> Wycena wartości godziwej. Nota 24
Zobowiązania	560	112 098	
Obligacje wewnątrzgrupowe	9 858 382	7 666 641	<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikacja jako długo- lub krótkoterminowe aktywa. Nota 23
Pożyczka otrzymana od spółki zależnej	29 286	28 198	<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikacja jako długoterminowe zobowiązanie. Nota 34.3

7. Nowe standardy i interpretacje

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz nie weszły dotychczas w życie.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) zatwierdzone przez Unię Europejską („UE”), które nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące nowe standardy mogą mieć istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Data wejścia w życie w UE – okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Główne zmiany wprowadzane przez MSSF 9 *Instrumenty finansowe*:

- zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, dla których podstawę stanowi model biznesowy stosowany do zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyka umownych przepływów pieniężnych. Dotychczasowe cztery kategorie aktywów finansowych określone w MSR 39 *Instrumenty finansowe*: *ujmowanie i wycena* zastąpione zostaną przez dwie kategorie: *zamortyzowany koszt* i *wartość godziwa*;
- wprowadzenie nowego modelu oceny utraty wartości opartego o oczekiwane straty kredytowe;
- zmodyfikowany model rachunkowości zabezpieczeń.

Wpływ na sprawozdanie finansowe

Zmiana zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych spowoduje zmianę klasyfikacji aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym Spółki, jednak bez istotnego wpływu na wycenę oraz wynik finansowy i kapitały Spółki. Analiza posiadanych przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywów finansowych wykazała, że przy założeniu utrzymania aktywów finansowych o podobnych charakterystykach na moment wejścia w życie MSSF 9 *Instrumenty finansowe* zmiana klasyfikacji nie wpłynie istotnie na zmianę wyceny i tym samym na wynik finansowy i kapitały Spółki. Instrumenty klasyfikowane obecnie do kategorii pożyczek i należności spełniają warunki klasyfikacji do aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu, więc zmiana nie spowoduje zmiany zasad wyceny. Spółka nie posiada aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe z pozostałych kategorii wyceniane w wartości godziwej zgodnie z MSSF 9 stanowią aktywa wyceniane w wartości godziwej.

Wspomniane wyniki analizy nie obejmują udziałów i akcji posiadanych przez Spółkę w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, które ze względu na brak możliwości wiarygodnej wyceny wyceniane są obecnie w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Analiza wpływu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe odnośnie tej grupy aktywów nie została jeszcze zakończona.

Odnośnie oczekiwanych strat kredytowych w przypadku należności od odbiorców nie oczekuje się, aby zmiana modelu oceny utraty wartości istotnie wpłynęła na sprawozdanie finansowe poprzez ujęcie dodatkowych odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Pozostałe istotne pozycje aktywów finansowych Spółki – obligacje i pożyczki dotyczą transakcji wewnątrzgrupowych oraz transakcji ze wspólnym przedsięwzięciem. Nie oczekuje się, aby instrumenty te wymagały ujęcia oczekiwanych strat kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiada instrumenty zabezpieczające zmienność przepływów pieniężnych związanych z wyemitowanymi obligacjami z tytułu ryzyko stopy procentowej. Wspomniane instrumenty IRS objęte są rachunkowością zabezpieczeń. Nie oczekuje się, aby wejście w życie MSSF 9 wpłynęło istotnie na sprawozdanie finansowe Spółki w odniesieniu do stosowanej rachunkowości zabezpieczeń.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Data wejścia w życie w UE – okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 lub po tej dacie.

Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów.

Wpływ na sprawozdanie finansowe

Wstępna analiza wpływu MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* na dotychczasowe zasady rachunkowości wykazała, iż zmienia on sposób rozliczenia umów z klientami, w szczególności, gdy w ramach jednej umowy świadczone są usługi i dostarczane są towary, co w przypadku Spółki występuje w nieznacznym zakresie. Oczekuje się, iż nowe

wytyczne MSSF 15 nie spowodują konieczności zmiany systemów, natomiast przed wejściem w życie standardu Spółka planuje przeprowadzić analizę umów z klientami – od identyfikacji umowy, przez wskazanie pojedynczych zobowiązań i ustalenie cen, przyporządkowanie ich do poszczególnych zobowiązań i rozpoznanie przychodu. Nowy standard wymaga ujawniania w sprawozdaniach finansowych znacznie większej ilości informacji o sprzedaży i przychodach.

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, zmiany do standardów oraz interpretacje, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujący standard może mieć istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 16 Leasing

Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE – okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 lub po tej dacie.

Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Wpływ na sprawozdanie finansowe

Wstępna analiza wpływu MSSF 16 na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Spółki istotna będzie zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu obecnie klasyfikowanych jako leasing operacyjny. Spółka planuje przeprowadzić analizę wszystkich zawartych umów leasingu celem identyfikacji tych, które będą wymagały rozpoznania aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. Ze względu na odległy termin wejścia w życie MSSF 16, który jeszcze nie został zatwierdzony przez UE, na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego Spółka nie przeprowadziła jeszcze analiz pozwalających określić wpływ planowanych zmian na sprawozdanie finansowe. Taka analiza zostanie przeprowadzona w terminie późniejszym.

W ocenie Zarządu następujące standardy, zmiany do standardów i interpretacja nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
MSSF 14 <i>Odroczone salda z regulowanej działalności</i>	1 stycznia 2016*
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem</i> oraz późniejsze zmiany	data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności
Zmiany do MSR 12 <i>Podatek dochodowy – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat</i>	1 stycznia 2017
Zmiany do MSR 7 <i>Sprawozdanie z przepływów pieniężnych – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień</i> . Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki.	1 stycznia 2017
Zmiany do MSSF 2 <i>Płatności na bazie akcji: Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji</i>	1 stycznia 2018
Zmiany do MSSF 4 <i>Umowy ubezpieczeniowe – Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe</i> wraz z MSSF 4 <i>Instrumenty ubezpieczeniowe</i>	1 stycznia 2018 lub w momencie zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2014–2016)</i> :	
MSSF 12 <i>Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i>	1 stycznia 2017
MSSF 1 <i>Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy</i>	1 stycznia 2018
MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	1 stycznia 2018
Interpretacja KIMSF 22 <i>Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe</i>	1 stycznia 2018
Zmiany do MSR 40 <i>Nieruchomości inwestycyjne – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych</i>	1 stycznia 2018

* Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.

Poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje również rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zastosowania zmian do standardów wymienionych poniżej, oraz zmiany prezentacji wyników związanych z obrotem uprawnieniami do emisji nabywanymi z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji zysku z tytułu wahań cen rynkowych oraz wyników dotyczących pochodnych towarowych instrumentów finansowych.

W ocenie Zarządu wprowadzenie następujących zmian do standardów nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze</i>	1 lutego 2015
Zmiany do różnych standardów – <i>Poprawki do MSSF (cykl 2010–2012)</i>	1 lutego 2015
Zmiany do MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne: Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 <i>Rzeczowe aktywa trwałe</i> oraz MSR 38 <i>Aktywa niematerialne: Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 <i>Rzeczowe aktywa trwałe</i> oraz MSR 41 <i>Rolnictwo: uprawy roślinne</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 27 <i>Jednostkowe sprawozdania finansowe: Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2012–2014)</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> , MSSF 12 <i>Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji</i>	1 stycznia 2016

Zmiana prezentacyjna

Spółka zdecydowała o zmianie prezentacji w sprawozdaniach finansowych wyników na transakcjach terminowych – pochodnych towarowych instrumentach finansowych objętych zakresem MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* oraz wyników na obrocie zapasem uprawnień do emisji nabywanym z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych.

Poprzednio wyniki na pochodnych towarowych instrumentach finansowych ujmowane były w działalności finansowej. Ze względu na powiązanie tych wyników z działalnością operacyjną w zakresie obrotu towarami oraz celem ujęcia wyników na działalności tradingowej w jednym miejscu sprawozdania z całkowitych dochodów i ograniczenia zmienności wyniku finansowego w różnych częściach sprawozdania z całkowitych dochodów, tj. działalności operacyjnej i finansowej, Zarząd Spółki zdecydował o zmianie prezentacji.

Obecnie łączny wynik na uprawnieniach do emisji zanieczyszczeń, nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, obejmujący łączny wynik z tytułu:

- obrotu zapasami praw do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanymi do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny do wartości godziwej zapasów uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanych do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny oraz wyników z tytułu realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.

prezentowany jest w przychodach ze sprzedaży towarów (zysk) lub w kosztach sprzedanych towarów (strata).

Koszty opłat i prowizji związanych z powyższymi transakcjami ujmowane są również odpowiednio w działalności operacyjnej.

W przychodach lub kosztach operacyjnych ujmowany jest również zysk (strata) z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów.

W ocenie Zarządu wprowadzenie powyższych zmian w zakresie łącznej prezentacji wyników danej strategii tradingowej w działalności operacyjnej w sposób bardziej właściwy odzwierciedla działania Spółki w zakresie obrotu towarami i instrumentami pochodnymi z nimi powiązanymi.

Wpływ opisanej powyżej zmiany prezentacyjnej na sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku prezentuje poniższa tabela. Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Spółki.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 (dane zatwierdzone)	Zmiana prezentacji wyników na obrocie uprawnieniami do emisji oraz na towarowych pochodnych instrumentach finansowych	Rok zakończony 31 grudnia 2015 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	9 173 030	(110 784)	9 062 246
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(9 185 682)	111 813	(9 073 869)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(12 652)	1 029	(11 623)
Koszty sprzedaży	(20 268)	(1 104)	(21 372)
Zysk (strata) operacyjna	(124 292)	(75)	(124 367)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	1 639	75	1 714
Zysk (strata) netto	(3 453 908)	-	(3 453 908)

9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

9.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Nota 19

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszony o jego wartość rezydualną. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez Spółkę korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Urządzenia techniczne i maszyny	–
Środki transportu	1 rok
Inne środki trwałe	1 rok

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego, a zmiany ujmuje się jako zmianę szacunków. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

9.2. Nieruchomości inwestycyjne

Nota 20

Spółka posiada nieruchomość inwestycyjną, z której uzyskuje przychody w postaci czynszów. Jest to nieruchomość wynajmowana spółce zależnej. Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Po początkowym ujęciu, Spółka wycenia wszystkie posiadane nieruchomości inwestycyjne zgodnie z modelem opartym na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia opisanym w MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe*. Oznacza to, że Spółka amortyzuje nieruchomość w sposób systematyczny przez okres jej użytkowania.

9.3. Aktywa niematerialne

Nota 21

Do aktywów niematerialnych Spółka zalicza przede wszystkim oprogramowanie i licencje oraz autorskie lub pokrewne prawa majątkowe.

Na dzień początkowego ujęcia składnik aktywów niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Spółka ocenia, czy okres użytkowania składnika aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego, a zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów traktowane są jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Spółka nie posiada aktywów niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup aktywów niematerialnych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Oprogramowanie i licencje	1 rok
Inne aktywa niematerialne	3 lata

9.4. Udziały i akcje w jednostkach zależnych

Nota 22

Udziały i akcje w jednostkach zależnych wykazywane są według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Konieczność dokonania odpisu z tytułu utraty wartości ocenia się zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia i wartością użytkową.

9.5. Udziały w jednostkach współzależnych

Nota 22

Spółka ujmuje udział we wspólnym przedsięwzięciu w cenie nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

9.6. Obligacje

Nota 23

W ramach funkcjonowania centralnego modelu finansowania Spółka nabywa obligacje emitowane przez spółki Grupy TAURON. Obligacje te klasyfikowane są do kategorii pożyczek i należności, tzn. aktywów finansowych o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach. Obligacje o terminie wymagalności nie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczane są do aktywów obrotowych, a obligacje o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego do aktywów trwałych, przy czym o klasyfikacji decyduje nie tylko termin wykupu, ale również intencja Spółki odnośnie rolowania.

Obligacje wewnętrzne o terminie wykupu poniżej jednego roku, wobec których planowane jest rolowanie, klasyfikowane są jako instrumenty długoterminowe. Taka klasyfikacja odzwierciedla charakter finansowania będącego częścią programu emisji obligacji wewnętrznych, w ramach którego odbywa się zarządzanie środkami pieniężnymi o horyzoncie średnio i długoterminowym.

9.7. Pożyczki udzielone

Nota 26

Pożyczki udzielone przez Spółkę to pożyczki udzielane na rzecz jednostek zależnych, w tym w ramach cash pooling oraz na rzecz wspólnego przedsięwzięcia. Pożyczki klasyfikowane są do kategorii pożyczek i należności i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Pożyczki o terminie wymagalności nie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczane są do aktywów obrotowych, a obligacje o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego do aktywów trwałych, z uwzględnieniem oczekiwania na dzień bilansowy odnośnie spłaty pożyczki.

9.8. Utrata wartości aktywów finansowych

Nota 11

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe

Główną pozycję aktywów finansowych Spółki stanowią udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe. Test na utratę wartości jest przeprowadzany, jeżeli występują obiektywne przesłanki, że mogła nastąpić utrata wartości. Kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz wartością odzyskiwalną, która stanowi wyższą z wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej. Wartość użytkowa kalkulowana jest jako wartość bieżąca oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności spółek zależnych oraz oszacowana wartość rezydualna zdyskontowana stopą dyskontową stanowiącą średnio ważony koszt kapitału.

Pozostałe aktywa finansowe

Test na utratę wartości jest przeprowadzany, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że mogła nastąpić utrata wartości pozostałych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.9. Pochodne instrumenty finansowe

Nota 24

Pochodne instrumenty finansowe objęte zakresem MSR 39 zalicza się do aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących instrumenty zabezpieczające i objętych rachunkowością zabezpieczeń. Instrumenty pochodne nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb jako wyłączone z zakresu MSR 39 nie podlegają wycenie na dzień bilansowy.

Instrumenty pochodne zaliczone do kategorii „aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Na dzień bilansowy instrumenty pochodne Interest Rate Swaps (IRS) nabyte i utrzymywane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem zmian stóp procentowych związanym z wyemitowanymi obligacjami objęte są rachunkowością zabezpieczeń (polityka rachunkowości opisana szczegółowo w nocie 9.10). Pozostałe posiadane przez Spółkę na dzień bilansowy instrumenty pochodne nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Na dzień bilansowy Spółka posiada następujące instrumenty pochodne:

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych) a ceną transakcyjną.
Kontrakty walutowe forward	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap) a ceną transakcyjną.
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencji cenowej (krzywą forward) i ceną kontraktu.

9.10. Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Spółka korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowych (Interest Rate Swap). Instrumenty te zabezpieczają przepływy środków pieniężnych związane z wyemitowanymi obligacjami. Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w wyniku finansowym jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu.

9.11. Pozostałe aktywa niefinansowe

Nota 30

Spółka ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe głównie rozliczenia międzyokresowe oraz przekazane zaliczki na dostawy.

Rozliczenia międzyokresowe ustalone są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń.

9.12. Zapasy

Nota 27

W ramach zapasów Spółka wykazuje przede wszystkim nabyte prawa do emisji zanieczyszczeń oraz nabyte świadectwa pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do celów handlowych.

W momencie początkowego ujęcia zapasy są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy zapasy wycenia się według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Jeżeli cena nabycia lub koszt wytworzenia są wyższe od możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto, Spółka dokonuje odpowiedniego odpisu aktualizującego.

Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych ujmowane w zapasach, nabywane z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia oraz na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej.

Rozchód materiałów i towarów wycenia się metodą średniej ważonej.

9.13. Należności od odbiorców oraz pozostałe należności finansowe

Nota 25, 28

Należności od odbiorców są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, dokonywany jest odpis aktualizujący do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. W przypadku należności od dłużników postawionych w stan likwidacji i upadłości, skierowanych na drogę postępowania sądowego oraz skierowanych na drogę egzekucji administracyjnej lub sądowej odpis tworzony jest w wysokości 100%. W pozostałych przypadkach odpis tworzony jest grupowo w oparciu o opóźnienie w spłacie – należności niezapłacone od 6 do 9 miesięcy – 50%, należności niezapłacone powyżej 9 miesięcy – 100%.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

Do pozostałych należności finansowych zalicza się m.in. należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej, wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane oraz należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych.

9.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota 31

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących. Ponadto korektę środków pieniężnych stanowią salda pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pool, ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową.

9.15. Kapitał podstawowy

Nota 32

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie Spółki i wpisanej w rejestrze sądowym.

9.16. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

Nota 34

W ramach zobowiązań z tytułu zadłużenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka prezentuje kredyty, pożyczki, wyemitowane obligacje oraz zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.17. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Nota 35

Zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę;
- odpraw pośmiertnych;
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego;
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach.

9.18. Pozostałe rezerwy

Nota 36

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Na dzień bilansowy Spółka utworzyła rezerwę na umowy rodzące obciążenia. Rezerwa została utworzona na nadwyżkę przewidywanych kosztów wypełnienia obowiązku wynikającego z umów zawartych ze wspólnym przedsięwzięciem ponad spodziewane korzyści. Na dzień bilansowy utworzona została również rezerwa na ryzyko niekorzystnego zakończenia trwającego postępowania kontrolnego.

W okresie sprawozdawczym Spółka tworzyła również rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii.

9.19. Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Nota 38, 39

Zobowiązania krótkoterminowe wobec dostawców wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się m.in. zobowiązania wobec spółek z tytułu rozliczeń Podatkowej Grupy Kapitałowej, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane oraz zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i aktywów niematerialnych, które wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, ze względu na nieistotny wpływ dyskonta.

9.20. Należności / Zobowiązania z tytułu podatków i opłat

Nota 29, 40

Rozrachunki z tytułu podatków i opłat prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

- Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych;
  - Rozrachunki z tytułu VAT i akcyzy;
  - Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i ubezpieczeń społecznych;
  - Opłaty środowiskowe i inne rozliczenia publiczno-prawne.
-

9.21. Podatek dochodowy bieżący oraz odroczony

Nota 17

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz z uwzględnieniem wspólnego rozliczenia Podatkowej Grupy Kapitałowej, do której należy Spółka, oraz ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe.

Podatek odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka ujmuje zobowiązanie i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne Spółka ujmuje tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą, tj. pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, jest ujmowany odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku oraz gdy aktywo i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego dotyczą tego samego organu podatkowego.

9.22. Przychody ze sprzedaży

Nota 12

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i materiałów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane towary, materiały oraz usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

W przychodach ze sprzedaży towarów ujmuje się zysk na zapasach praw do emisji gazów cieplarnianych nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, obejmujący łączny dodatni wynik z tytułu:

- obrotu zapasami praw do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanymi do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny do wartości godziwej zapasów uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanych do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.

Zysk z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów odnoszony jest w przychody ze sprzedaży towarów.

9.23. Koszty działalności operacyjnej

Nota 13

Spółka prezentuje koszty w układzie funkcjonalnym (kalkulacyjnym) tj. zgodnie z ich funkcją.

Do kosztów tych zalicza się:

- koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, w tym utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów).

W kosztach sprzedanych towarów ujmuje się stratę na zapasach praw do emisji gazów cieplarnianych nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, obejmującą łączny ujemny wynik z tytułu:

- obrotu zapasami praw do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanymi do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny do wartości godziwej zapasów uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zaklasyfikowanych do portfela tradingowego,
- zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży praw do emisji gazów cieplarnianych.

Strata z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów odnoszona jest w koszt sprzedanych towarów.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Spółkę, wpływają na zysk lub stratę za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Spółkę, wpływają na zysk lub stratę w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

9.24. Przychody i koszty finansowe

Nota 16

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek, w tym głównie dywidendy;
- odsetek;
- zbycia/likwidacji aktywów finansowych;
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39, z których zyski/straty z tytułu zmiany wyceny i realizacji prezentowane są w działalności operacyjnej, w której ujmowane są wyniki na powiązanych z nimi obrocie towarami;
- kosztów odsetek dla wyceny świadczeń pracowniczych zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze*;
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta);
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego;
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

9.25. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
EUR	4,4240	4,2615
USD	4,1793	3,9011
CZK	0,1637	0,1577

9.26. Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka rozlicza metodą łączenia udziałów.

U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były połączone ze sobą od dnia objęcia ich wspólną kontrolą.

Rozliczając połączenie jednostek gospodarczych metodą łączenia udziałów wyłączeniu podlegają następujące pozycje:

- kapitał zakładowy spółki przejętej;
- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze łączących się spółek;
- przychody i koszty operacji gospodarczych dokonywanych w okresie, za który jest sporządzane sprawozdanie finansowe, które miały miejsce przed połączeniem między łączącymi się spółkami;
- zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się spółkami, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

Rozliczając połączenie spółek zależnych należących do Grupy TAURON Spółka korzysta ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako źródła wartości aktywów i zobowiązań w przejmowanej spółce zależnej. Wartość udziałów spółki przejmowanej w jednostkach zależnych określona została poprzez referencje do wartości aktywów netto tych jednostek ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wartości firmy dotyczącej danej spółki zależnej.

Różnica pomiędzy wartością księgową aktywów netto rozpoznanych w wyniku połączenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spółki przejmującej a wartością inwestycji rozpoznawaną dotychczas w księgach spółki przejmującej zostaje rozpoznana w kapitale własnym spółki przejmującej.

9.27. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

10. Informacje dotyczące segmentów działalności

10.1. Segmenty operacyjne

Działalność Spółki jest wykazywana w dwóch segmentach: w segmencie „Sprzedaż” oraz w segmencie „Działalność holdingowa”.

W segmencie „Działalność holdingowa” aktywa segmentu obejmują:

- udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych;
- nabyte od jednostek zależnych obligacje;
- należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool łącznie z lokatą związaną z usługą cash pool;
- należności z tytułu pozostałych pożyczek udzielonych spółkom powiązanym;
- aktywa wynikające z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami.

W segmencie „Działalność holdingowa” zobowiązania segmentu obejmują:

- obligacje wyemitowane przez Spółkę wraz z zobowiązaniem wynikającym z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami;
- kredyty otrzymane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych w spółkach zależnych;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek od spółek powiązanych, w tym w ramach usługi cash pool.

W ramach segmentu „Działalność holdingowa” wykazywane są rozrachunki wewnątrzgrupowe związane z rozliczeniami podatku dochodowego spółek należących do Podatkowej Grupy Kapitałowej.

Przychody i koszty finansowe obejmują przychody z tytułu dywidendy, utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących udziały i akcje w spółkach zależnych oraz pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe oraz przychody i koszty odsetkowe netto uzyskiwane i ponoszone przez Spółkę w związku z funkcjonowaniem w Grupie modelu centralnego finansowania.

Koszty ogólnego zarządu Spółki prezentowane są jako koszty nieprzypisane, gdyż ponoszone są one na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do segmentu operacyjnego.

Przez EBIT Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk (stratę) operacyjną.

Przez EBITDA Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	1 669 734	-	-	1 669 734
Przychody ze sprzedaży w Grupie	6 325 594	-	-	6 325 594
Przychody segmentu ogółem	7 995 328	-	-	7 995 328
Zysk/(strata) segmentu	79 265	-	-	79 265
Koszty nieprzypisane	-	-	(113 868)	(113 868)
EBIT	79 265	-	(113 868)	(34 603)
Przychody (koszty) finansowe netto	-	(101 050)	(13 481)	(114 531)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	79 265	(101 050)	(127 349)	(149 134)
Podatek dochodowy	-	-	(17 119)	(17 119)
Zysk/(strata) netto za okres	79 265	(101 050)	(144 468)	(166 253)
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	1 450 322	26 114 360	-	27 564 682
Aktywa nieprzypisane	-	-	107 694	107 694
Aktywa ogółem	1 450 322	26 114 360	107 694	27 672 376
Zobowiązania segmentu	785 879	10 221 533	-	11 007 412
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	134 696	134 696
Zobowiązania ogółem	785 879	10 221 533	134 696	11 142 108
EBIT	79 265	-	(113 868)	(34 603)
Amortyzacja	(7 722)	-	-	(7 722)
Odpisy aktualizujące	197	-	-	197
EBITDA	86 790	-	(113 868)	(27 078)
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne*	837	-	-	837

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku (dane przekształcone)

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	2 069 889	-	-	2 069 889
Przychody ze sprzedaży w Grupie	6 992 357	-	-	6 992 357
Przychody segmentu ogółem	9 062 246	-	-	9 062 246
Zysk/(strata) segmentu	(28 026)	-	-	(28 026)
Koszty nieprzypisane	-	-	(96 341)	(96 341)
EBIT	(28 026)	-	(96 341)	(124 367)
Przychody (koszty) finansowe netto	-	(3 348 322)	21 895	(3 326 427)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(28 026)	(3 348 322)	(74 446)	(3 450 794)
Podatek dochodowy	-	-	(3 114)	(3 114)
Zysk/(strata) netto za okres	(28 026)	(3 348 322)	(77 560)	(3 453 908)
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	1 191 179	25 282 574	-	26 473 753
Aktywa nieprzypisane	-	-	403	403
Aktywa ogółem	1 191 179	25 282 574	403	26 474 156
Zobowiązania segmentu	729 922	9 009 672	-	9 739 594
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	142 065	142 065
Zobowiązania ogółem	729 922	9 009 672	142 065	9 881 659
EBIT	(28 026)	-	(96 341)	(124 367)
Amortyzacja	(7 945)	-	-	(7 945)
Odpisy aktualizujące	(566)	-	-	(566)
EBITDA	(19 515)	-	(96 341)	(115 856)
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne*	2 923	-	-	2 923

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.

W roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, stanowiły 62% i 10% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż” i wynosiły odpowiednio 4 934 454 tysiące złotych i 810 728 tysięcy złotych.

W roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, stanowiły 56% i 11% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż” i wynosiły odpowiednio 5 122 938 tysięcy złotych i 1 002 160 tysięcy złotych.

10.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Spółki w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku wynosiła odpowiednio 190 782 tysiące złotych i 400 739 tysięcy złotych. Wykazana kwota sprzedaży na rzecz klientów zagranicznych uwzględnia transakcje sprzedaży uprawnień do emisji zanieczyszczeń zawierane w portfelu tradingowym, które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów prezentowane są jako łączny wynik na transakcjach zawieranych w tym portfelu, o czym szerzej w nocy 9.22 niniejszego sprawozdania finansowego. Nie są uwzględniane wyniki na pochodnych towarowych instrumentach finansowych.

UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

11. Utrata wartości aktywów finansowych

Biorąc pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne, mające wpływ na długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej oraz spadek cen świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych, wprowadzenie nowych uregulowań w obszarze Odnawialnych Źródeł Energii („OZE”), utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki węglowej, a także wzrost stopy wolnej od ryzyka, na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 30 czerwca 2016 roku przeprowadzono testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych. Udziały i akcje oraz pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe stanowią około 94% wartości sumy bilansowej na dzień bilansowy.

Wartość odzyskiwalną stanowi wartość użytkowa. Sposób kalkulacji został opisany poniżej.

Testy zostały przeprowadzone w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności istotnych spółek na podstawie szczegółowych prognoz do roku 2026 oraz oszacowanej wartości rezydualnej, przy czym dla jednostek wytwórczych prognozy obejmują cały okres ich funkcjonowania. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5-letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Kluczowe założenia w zakresie testów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2016 roku

Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtuje się w okresie projekcji między 6,39% – 7,79% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem. WACC kalkulowany jest przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10-letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 3,63%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.

Kluczowe założenia biznesowe wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych spółek to:

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych. Do 2026 roku założono wzrost realny ceny węgla energetycznego o ok. 9%, natomiast po roku 2026 roku założono niewielkie wahania poziomu cen z tego roku (w cenach stałych);
- Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2017–2026, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. Do 2020 roku założono spadek o ok. 5%, do 2026 roku przyjęto dynamiczny wzrost cen (16% w relacji do roku 2020), w latach 2026–2040 przyjęto wzrost o 11%, a po roku 2040 roku utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Uwzględniono szacunkowe zmiany modelu rynku polskiego w kierunku wdrożenia rynku mocy bądź innych mechanizmów wynagradzania zdolności wytwórczych;
- Limity emisji dla produkcji energii elektrycznej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, skorygowane o poniesione nakłady inwestycyjne, a dla produkcji ciepła zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, skorygowane o poziom działalności, tj. produkcji ciepła;
- Przyjęta ścieżka ceny uprawnień do emisji CO₂ w latach 2017–2026. Do 2026 roku założono wzrost ceny rynkowej o ok. 70%, w latach 2026–2040 wzrost o ok. 16%, a po roku 2040 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia. Do 2020 roku założono spadek cen energii elektrycznej dla produkcji z OZE o ok. 6%, do 2026 roku przyjęto wzrost cen (13% w relacji do roku 2020), w latach 2026–2040 przyjęto wzrost o 13%, a po roku 2040 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii („ustawy OZE”) określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w OZE. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo

pochodzenia. Równocześnie ze wsparcia zostały wyłączone elektrownie wodne, których moc zainstalowana przekracza 5 MW;

- Wsparcie dla kogeneracji zgodnie z obecnie obowiązującymi uregulowaniami. Założono istnienie praw majątkowych i obowiązku ich umorzenia dla energii czerwonej, żółtej i fioletowej do roku 2018. Po tym roku nie ujęto wsparcia dla produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu;
- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Wolumeny sprzedaży uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Utrzymanie lub rozszerzenie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym oraz rozwojowych.

Kluczowe założenia w zakresie testów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2016 roku

Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtuje się w okresie projekcji między 7,09% – 9,63% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem. WACC kalkulowany jest przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka kalkulowanej na podstawie rentowności 10-letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 3,27%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.

Kluczowe założenia biznesowe wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych spółek to:

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych. Do 2025 roku założono spadek realny ceny węgla o ok. 6%, natomiast po roku 2025 roku założono niewielkie wahania poziomu cen z tego roku (w cenach stałych);
- Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2016–2025, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. Do 2020 roku założono wzrost o ok. 1%, do 2025 roku przyjęto bardziej dynamiczny wzrost cen (13% w relacji do roku 2020), w latach 2025–2040 przyjęto wzrost o 18%, a po roku 2040 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Przyjęta ścieżka ceny uprawnień do emisji CO₂ w latach 2016–2025. Do 2025 roku założono wzrost ceny rynkowej o ok. 50%, w latach 2025–2040 wzrost o ok. 20%, a po roku 2040 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia. Do 2020 roku założono spadek cen energii elektrycznej dla produkcji z OZE o ok. 7%, do 2025 roku przyjęto wzrost cen (11% w relacji do roku 2020), w latach 2025–2040 przyjęto wzrost o 22%, a po roku 2040 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Pozostałe założenia tożsame do założeń przyjętych w testach przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Dodatkowo przeprowadzono test na utratę wartości środków trwałych. W tym celu wykorzystano odpowiednie założenia opisane w zakresie testu na utratę wartości udziałów i akcji.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazały, że najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek przepływów pieniężnych istotnych spółek są: ujęcie mechanizmu rynku mocy, prognozowane ceny energii elektrycznej, ceny węgla kamiennego oraz przyjęte stopy dyskontowe.

Wyniki przeprowadzonych testów

- Wynik przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2016 roku zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości akcji i udziałów spółek zależnych w wysokości 1 440 303 tysiące złotych oraz na odwrócenie odpisu w wysokości 443 252 tysiące złotych.
- Wynik przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2016 roku zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości akcji i udziałów spółek zależnych w wysokości 415 392 tysiące złotych oraz pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych.

Powyższe odpisy aktualizujące obciążąły koszty finansowe Spółki i dotyczą następujących spółek:

Spółka	WACC* przyjęty w testach na dzień			Wartość odzyskiwalna na dzień 31 grudnia 2016 roku udziałów i akcji oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych	Kwota ujętego odpisu w roku zakończonym 31 grudnia 2016		Kwota ujętego odwrócenia odpisu w roku zakończonym 31 grudnia 2016
	31 grudnia 2016	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015		Udziały i akcje	Pożyczki udzielone	
TAURON Wytwarzanie S.A.	7,79%	7,49%	7,69%	5 437 070	(915 930)	–	–
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	7,70%	7,39%	7,68%	4 422 219	–	–	443 252
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	7,67%	7,09%	8,09%	1 051 849	(939 765)	(197 953)	–
Razem					(1 855 695)	(197 953)	443 252

* Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.

Konieczność dokonania odpisu wynikała z następujących okoliczności:

- spadku cen świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych;
- utrzymujących się niekorzystnych warunków rynkowych z punktu widzenia rentowności energetyki węglowej.

Zmianę stanu odpisów aktualizujących udziały i akcje w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku prezentuje poniższa tabela.

Spółka	Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2016	Kwota ujętego odpisu w roku zakończonym 31 grudnia 2016	Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2016
TAURON Wytwarzanie S.A.	(4 487 895)	(915 930)	(5 403 825)
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	(443 252)	443 252	–
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	–	(939 765)	(939 765)

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

12. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, w tym:	7 899 621	8 963 672
Energia elektryczna	7 255 819	8 558 477
Gaz	236 215	119 774
Prawa majątkowe pochodzenia energii	36 137	186 358
Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	363 500	94 031
Pozostałe	7 950	5 032
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	95 707	98 574
Usługi handlowe	54 517	56 703
Pozostałe	41 190	41 871
Razem przychody ze sprzedaży	7 995 328	9 062 246

Spółka działa jako pośrednik w transakcjach zakupu węgla dla spółek Grupy oraz spółek współzależnych (w okresie porównawczym również w zakresie zakupu biomasy). Spółka kupuje surowce od jednostek spoza i z Grupy TAURON, natomiast sprzedaż następuje do spółek powiązanych. Spółka rozpoznaje przychód z tytułu usługi pośrednictwa.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wartość surowców zakupionych a następnie odsprzedanych w wyniku powyższych transakcji wynosiła 1 418 557 tysięcy złotych. Z tytułu usługi pośrednictwa Spółka rozpoznała przychód w wysokości 31 856 tysięcy złotych.

W ramach pozycji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych Spółka prezentuje:

- sprzedaż do spółek Grupy na cele umorzenia uprawnień przez spółki zależne w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych – w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku sprzedaż do spółek zależnych wyniosła 363 007 tysięcy złotych (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku – 91 555 tysięcy złotych) oraz
- łączny zysk na zapasach uprawnień do emisji zanieczyszczeń nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych (portfel tradingowy), o czym szerzej w nocie 9.22 niniejszego sprawozdania finansowego, wynoszący 493 tysiące złotych (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku – 2 476 tysięcy złotych).

W pozostałych przychodach ze sprzedaży towarów ujmowany jest również zysk z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów.

13. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015 (dane przekształcone)
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i aktywów niematerialnych	(7 722)	(7 945)
Zużycie materiałów i energii	(1 211)	(1 235)
Usługi konsultingowe	(7 994)	(14 142)
Usługi informatyczne	(12 422)	(11 828)
Pozostałe usługi obce	(18 344)	(18 555)
Podatki i opłaty	(3 238)	(2 439)
Koszty świadczeń pracowniczych	(78 993)	(85 795)
Odpis aktualizujący zapasy	–	(1 371)
Odpis aktualizujący należności od odbiorców	1 543	(1 480)
Koszty reklamy	(29 198)	(33 406)
Pozostałe koszty rodzajowe	(2 229)	(2 016)
Razem koszty według rodzaju	(159 808)	(180 212)
Koszty sprzedaży	19 326	21 372
Koszty ogólnego zarządu	81 368	96 341
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(7 778 453)	(9 011 370)
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(7 837 567)	(9 073 869)

14. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Wynagrodzenia	(63 237)	(68 780)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(8 657)	(7 981)
Nagrody jubileuszowe	526	(1 039)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(404)	(373)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(3 075)	(3 709)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia – rezerwy aktuarialne	(787)	(334)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(3 359)	(3 579)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(78 993)	(85 795)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(23 131)	(19 621)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(8 910)	(9 960)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(46 952)	(56 214)

15. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka ujęła w pozostałych kosztach operacyjnych koszt utworzenia rezerwy na ryzyko niekorzystnego zakończenia trwającego postępowania kontrolnego w wysokości 52 495 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 36 niniejszego sprawozdania finansowego.

W pozostałych kosztach operacyjnych ujęty został również koszt związany z zobowiązaniem Spółki jako fundatora do przekazania środków pieniężnych na Polską Fundację Narodową w wysokości 32 500 tysięcy złotych.

16. Przychody i koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015 <i>(dane przekształcone)</i>
Przychody i koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	(92 654)	(3 327 800)
Przychody z tytułu dywidendy	1 485 152	1 510 624
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	503 897	449 437
Pozostałe przychody odsetkowe	6 829	20 024
Koszty odsetkowe	(356 947)	(357 055)
Prowizje związane z finansowaniem zewnętrznym	(18 814)	(12 561)
Nadwyżka utworzenia odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji	(1 412 443)	(4 931 147)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość pożyczki	(197 953)	–
Strata ze zbycia/ likwidacji inwestycji	(87 260)	–
Wynik na instrumentach pochodnych	14 127	(7 042)
Różnice kursowe	(29 669)	(2)
Pozostałe	427	(78)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(21 877)	1 373
Odsetki z tytułu dyskonta (pozostałe rezerwy)	(11 502)	–
Pozostałe	(10 375)	1 373
Razem przychody i koszty finansowe, w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:	(114 531)	(3 326 427)
Przychody z tytułu dywidendy	1 485 152	1 510 624
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	503 897	449 437
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(356 947)	(357 055)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji oraz pożyczek	(1 610 396)	(4 931 147)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(136 237)	1 714

Przychody z tytułu dywidendy

Ze względu na prowadzoną działalność holdingową, Spółka wykazuje istotne przychody finansowe z tytułu dywidend ujmowane w datach podjęcia uchwał o wypłacie dywidendy, chyba że uchwały te wskazują inne daty ustalenia prawa do dywidendy. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka rozpoznała przychód z tytułu dywidendy w wysokości 1 485 152 tysiące złotych, a w roku ubiegłym – przychód z tytułu dywidendy wynosił 1 510 624 tysiące złotych.

Aktualizacja wartości udziałów i akcji

Koszty finansowe dotyczące aktualizacji wartości udziałów i akcji związane są z dokonaniem i rozwiązaniem, w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości, odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych:

- Testy przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku:
  - TAURON Wytwarzanie S.A. utworzenie odpisu w kwocie 315 862 tysiące złotych,
  - TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. utworzenie odpisu w kwocie 99 530 tysięcy złotych.
- Testy przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2016 roku:
  - TAURON Wytwarzanie S.A. utworzenie odpisu w kwocie 600 068 tysięcy złotych,
  - TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. utworzenie odpisu w kwocie 840 235 tysięcy złotych,
  - TAURON Ciepło Sp. z o.o. rozwiązano odpis w całości utworzony w 2015 roku w kwocie 443 252 tysiące złotych,

co zostało opisane szerzej w nocie 11 niniejszego sprawozdania finansowego.

Odpis aktualizujący wartość pożyczki

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek w spółkach zależnych wykazały dodatkowo konieczność ujęcia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w wysokości 197 953 tysiące złotych.

Strata ze zbycia/likwidacji inwestycji

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka sprzedała za łączną kwotę 96 691 tysięcy złotych na rzecz TAURON Wydobywanie S.A. 100% udziałów w jednostce zależnej Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. o wartości bilansowej 185 002 tysiące złotych. W wyniku tej transakcji w wyniku finansowym brutto Spółki ujęta została strata w wysokości 88 311 tysięcy złotych, co stanowi główną pozycję wyniku na zbyciu i likwidacji inwestycji.

Różnice kursowe

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wystąpiła nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi w wysokości 29 669 tysięcy złotych. Ujemne różnice kursowe dotyczą w głównej mierze różnic kursowych z tytułu otrzymanej od spółki zależnej pożyczki w EUR.

17. Podatek dochodowy

17.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Bieżący podatek dochodowy	(9 541)	12 057
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(9 541)	–
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	12 057
Odroczony podatek dochodowy	(7 578)	(15 171)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	(17 119)	(3 114)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	(24 401)	(16 354)

17.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	(149 134)	(3 450 794)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	28 335	655 651
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	12 057
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym:		
Odpis aktualizujący wartość udziałów, akcji i pożyczek spółek zależnych	(413 933)	(949 748)
Utworzenie rezerw niepodatkowych	(390 193)	(936 918)
Pozostałe	(19 032)	(9 816)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania, w tym:	(4 708)	(3 014)
Dywidendy	366 397	287 019
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość udziałów i akcji spółek zależnych	282 179	287 019
Rozliczenie Podatkowej Grupy Kapitałowej	84 218	–
Pozostałe	2 082	(9 682)
	–	1 589
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: -11,5% (2015: -0,1%)	(17 119)	(3 114)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	(17 119)	(3 114)

17.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
z tytułu odsetek należnych od obligacji i pożyczek	66 356	61 565
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów finansowych	4 861	926
od wyceny instrumentów zabezpieczających	6 962	–
pozostałe	4 300	585
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	82 479	63 076
od rezerw na świadczenia pracownicze	544	1 627
od pozostałych rezerw bilansowych i rozliczeń międzyokresowych	31 122	28 336
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 107	1 189
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	15 887	11 908
od wyceny instrumentów zabezpieczających	–	18 139
pozostałe	1 455	1 492
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	50 115	62 691
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	(32 364)	(385)
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego ujmowane z wynikiem finansowym	(25 349)	(17 771)
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego ujmowane z pozostałymi całkowitymi dochodami	(7 015)	17 386

Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne Spółka ujmuje tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Spółka ocenia, iż ujemne różnice przejściowe związane z ujęciem odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych w kwocie 6 343 590 tysięcy złotych oraz pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości z uwagi na brak zamiaru sprzedaży powyższych inwestycji i w związku z powyższym nie tworzy od nich aktywa na podatek odroczonego.

W związku z prognozowanym zyskiem podatkowym za 2017 rok dla Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”), do której należą Spółka oraz prognozowanymi zyskami podatkowymi w latach kolejnych, w sprawozdaniu finansowym

aktywo z tytułu podatku odroczonego od wszystkich ujemnych różnic przejściowych poza opisanymi powyżej zostało rozpoznane w pełnej wysokości.

17.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 22 września 2014 roku podpisana została umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej na lata 2015–2017. Na podstawie poprzedniej umowy PGK była zarejestrowana na okres trzech lat podatkowych 2012–2014.

Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową od dnia 1 stycznia 2015 roku: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Ciepło Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Wydobycie S.A. i Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 83 153 tysiące złotych, stanowiące nadwyżkę zaliczek zapłaconych w roku 2016 przez PGK z tytułu podatku dochodowego w kwocie 300 053 tysiące złotych oraz nadpłaty podatku spółki zależnej za okres przed wejściem do PGK w kwocie 301 tysięcy złotych nad obciążeniem podatkowym za rok 2016 PGK w kwocie 217 201 tysięcy złotych.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka prezentuje zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego Podatkowej Grupy Kapitałowej łącznie z należnościami z tytułu podatku dochodowego pobranego u źródła w kwocie 9 tysięcy złotych.

Równocześnie z uwagi na rozliczenia Spółki jako Spółki Reprezentującej ze spółkami zależnymi należącymi do Podatkowej Grupy Kapitałowej, Spółka posiadała zobowiązanie wobec tych spółek zależnych z tytułu nadpłaty podatku w wysokości 75 662 tysiące złotych, które zostało zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Pozostałe zobowiązania finansowe”, oraz należność od spółek zależnych tworzących Podatkową Grupę Kapitałową z tytułu niedopłaty podatku w wysokości 20 945 tysięcy złotych, które zostało zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe”.

18. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Podstawowy i rozwodniony zysku (straty) za rok obrotowy	(0,09)	(1,97)

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku (straty) oraz liczby akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku (straty) na jedną akcję zaprezentowanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk (strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy	(166 253)	(3 453 908)
Liczba akcji zwykłych	1 752 549 394	1 752 549 394

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

19. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	6 761	6 857	10 798	–	24 416
Zakup bezpośredni	–	–	–	837	837
Rozliczenie środków trwałych w budowie	–	–	837	(837)	–
Sprzedaż, zbycie	(26)	–	–	–	(26)
Bilans zamknięcia	6 735	6 857	11 635	–	25 227
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	(6 438)	(4 771)	(9 771)	–	(20 980)
Amortyzacja za okres	(322)	(961)	(1 714)	–	(2 997)
Sprzedaż, zbycie	26	–	–	–	26
Bilans zamknięcia	(6 734)	(5 732)	(11 485)	–	(23 951)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	323	2 086	1 027	–	3 436
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	1	1 125	150	–	1 276

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	6 819	5 876	10 677	92	23 464
Zakup bezpośredni	–	–	–	1 367	1 367
Rozliczenie środków trwałych w budowie	–	1 338	121	(1 459)	–
Sprzedaż, zbycie/Likwidacja	(58)	(357)	–	–	(415)
Bilans zamknięcia	6 761	6 857	10 798	–	24 416
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	(6 129)	(4 369)	(7 703)	–	(18 201)
Amortyzacja za okres	(367)	(759)	(2 068)	–	(3 194)
Sprzedaż, zbycie/Likwidacja	58	357	–	–	415
Bilans zamknięcia	(6 438)	(4 771)	(9 771)	–	(20 980)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	690	1 507	2 974	92	5 263
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	323	2 086	1 027	–	3 436

20. Nieruchomości inwestycyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
WARTOŚĆ BRUTTO		
Bilans otwarcia	36 169	36 169
Bilans zamknięcia	36 169	36 169
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)		
Bilans otwarcia	(7 234)	(3 617)
Amortyzacja za okres	(3 617)	(3 617)
Bilans zamknięcia	(10 851)	(7 234)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	28 935	32 552
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	25 318	28 935

Nieruchomość inwestycyjną stanowią budynki zlokalizowane w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23, będące przedmiotem umowy leasingu finansowego z PKO Leasing S.A. Miesięczna opłata leasingowa wynosi około 318 tysięcy złotych, natomiast miesięczny odpis z tytułu umorzenia nieruchomości wynosi 301 tysięcy złotych.

Spółka jest stroną umowy dzierżawy zawartej ze spółką zależną (dzierżawcą) do dnia 30 kwietnia 2018 roku, na podstawie której zostały oddane w poddzierżawę budynki i budowle, do których prawa wynikają z umowy leasingu, o której mowa powyżej. Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosły 5 640 tysięcy złotych.

Spółka dokonała oszacowania wartości godziwej nieruchomości w oparciu o dostępne informacje o cenach ofertowanych nieruchomości o podobnych cechach fizycznych oraz o podobnym charakterze położonych w Katowicach. Do analizy zostały przyjęte nieruchomości o funkcji biurowej, użytkowane i na bieżąco modernizowane. Oszacowana w ten sposób

wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej i została sklasyfikowana na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej zgodnie z MSSF 13 Wycena w wartości godziwej.

21. Aktywa niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Oprogramowanie i licencje	Prawa majątkowe pochodzenia energii	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	3 539	-	4 185	-	7 724
Likwidacja	(1 280)	-	(60)	-	(1 340)
Bilans zamknięcia	2 259	-	4 125	-	6 384
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	(2 985)	-	(1 440)	-	(4 425)
Amortyzacja za okres	(341)	-	(767)	-	(1 108)
Likwidacja	1 280	-	60	-	1 340
Bilans zamknięcia	(2 046)	-	(2 147)	-	(4 193)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	554	-	2 745	-	3 299
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	213	-	1 978	-	2 191

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Oprogramowanie i licencje	Prawa majątkowe pochodzenia energii	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	3 560	5 401	2 676	-	11 637
Zakup bezpośredni	-	-	-	1 556	1 556
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	-	1 556	(1 556)	-
Likwidacja	(21)	-	(47)	-	(68)
Reklasyfikacja	-	(5 401)	-	-	(5 401)
Bilans zamknięcia	3 539	-	4 185	-	7 724
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	(2 646)	-	(713)	-	(3 359)
Amortyzacja za okres	(360)	-	(774)	-	(1 134)
Likwidacja	21	-	47	-	68
Bilans zamknięcia	(2 985)	-	(1 440)	-	(4 425)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	914	5 401	1 963	-	8 278
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	554	-	2 745	-	3 299

22. Udziały i akcje

Zmiana stanu udziałów i akcji, rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Lp.	Spółka	Bilans otwarcia	Zwiększenia	(Zmniejszenia)	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	494 755	347 000	-	841 755
2	Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.	2 102	182 900	(185 002)	-
3	TAURON Wytwarzanie S.A.	2 748 832	-	(915 930)	1 832 902
4	TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o. w likwidacji	4 935	-	(4 935)	-
5	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	884 791	443 252	-	1 328 043
6	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	939 765	-	(939 765)	-
7	Marselwind Sp. z o.o.	107	-	-	107
8	TAURON Serwis Sp. z o.o.	-	1 268	-	1 268
9	TAURON Dystrybucja S.A.	9 511 628	-	-	9 511 628
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	-	-	613 505
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	-	-	129 823
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	-	-	4 223
13	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	-	-	41 178
14	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji	49 056	6 000	-	55 056
15	TAURON Sweden Energy AB (publ)	28 382	-	-	28 382
16	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.	1 269	-	-	1 269
17	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	-	-	39 831
18	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	-	-	415 852
19	PGE EJ 1 Sp. z o.o.	23 046	-	-	23 046
20	ElectroMobility Poland S.A.	-	2 500	-	2 500
21	Pozostałe	114	1 203	(1 267)	50
Razem		15 933 194	984 123	(2 046 899)	14 870 418

Zmiany stanu inwestycji długoterminowych, które miały miejsce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wynikały głównie z następujących transakcji:

- **Podwyższenie kapitału spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.**

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku kapitał spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. był kilkakrotnie podwyższany poprzez objęcie przez Spółkę nowych udziałów o łączną kwotę 182 900 tysięcy złotych:

  - w dniu 29 stycznia 2016 roku o kwotę 29 000 tysięcy złotych;
  - w dniu 6 maja 2016 roku o kwotę 150 000 tysięcy złotych;
  - w dniu 25 sierpnia 2016 roku o kwotę 3 900 tysięcy złotych.
- **Sprzedaż udziałów spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.**

W dniu 9 września 2016 roku podpisana została pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a spółką zależną TAURON Wydobyte S.A. umowa sprzedaży udziałów spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o., na mocy której Spółka zbyła na rzecz TAURON Wydobyte S.A. 550 780 udziałów w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. o wartości bilansowej 185 002 tysiące złotych, stanowiące 100% kapitału zakładowego zbywanej spółki, za łączną kwotę 96 691 tysięcy złotych. W wyniku przeprowadzonej transakcji Spółka rozpoznała stratę ze zbycia inwestycji w jednostce zależnej w wysokości 88 311 tysięcy złotych. TAURON Polska Energia S.A. zachowała kontrolę nad spółką Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o., sprawowaną w sposób pośredni, poprzez posiadanie 100% akcji spółki TAURON Wydobyte S.A.
- **Podwyższenie kapitału spółki TAURON Wydobyte S.A.**

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki TAURON Wydobyte S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 2 500 tysięcy złotych w drodze emisji 250 000 akcji o wartości nominalnej 10 złotych każda, które zostały objęte przez Spółkę po cenie 1000 złotych/akcję, za łączną wartość 250 000 tysięcy złotych. Podwyższenie kapitału spółki zostało zarejestrowane w dniu 28 czerwca 2016 roku.

W dniu 28 września 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki TAURON Wydobyte S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 970 tysięcy złotych w drodze emisji 97 000 akcji o wartości nominalnej 10 złotych każda, które zostały objęte przez Spółkę po cenie 1000 złotych/akcję, za łączną wartość 97 000 tysięcy złotych. Podwyższenie kapitału spółki zostało zarejestrowane w dniu 27 października 2016 roku.
- **Połączenie spółek TAURON Wydobyte S.A. ze spółką Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.**

W dniu 1 grudnia 2016 roku zostało zarejestrowane w KRS połączenie spółki TAURON Wydobyte S.A. (spółka przejmująca) z Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1) Kodeksu Spółek Handlowych poprzez przeniesienie całego majątku spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. na spółkę TAURON Wydobyte S.A. W związku z faktem, iż połączenie zostało poprzedzone zbyciem przez Spółkę posiadanych udziałów w Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. do TAURON Wydobyte S.A. połączenie nie ma bezpośredniego wpływu na sprawozdania finansowe Spółki.
- **Połączenie spółek TAURON Serwis Sp. z o.o. z TAURON Wytwarzanie Serwis Sp. z o.o.**

W dniu 2 listopada 2016 roku zostało zarejestrowane połączenie spółki TAURON Serwis Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką TAURON Wytwarzanie Serwis Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1) Kodeksu Spółek Handlowych, tj. przez przeniesienie całego majątku spółki TAURON Wytwarzanie Serwis Sp. z o.o. na spółkę TAURON Serwis Sp. z o.o. W efekcie dokonanego połączenia Spółka dokonała relokacji posiadanych udziałów w TAURON Wytwarzanie Serwis Sp. z o.o. w kwocie 1 083 tysiące złotych na wartość udziałów w TAURON Serwis Sp. z o.o.
- **Likwidacja spółki TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o.**

W dniu 30 sierpnia 2016 roku, w efekcie prowadzenia postępowania likwidacyjnego, została wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców KRS spółka TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o. w likwidacji. W dniu 15 września 2016 roku doszło do uprawomocnienia się wykreślenia spółki TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o. w likwidacji z Rejestru. W wyniku przeprowadzonego podziału majątku TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o. w likwidacji, Spółka otrzymała kwotę 5 985 tysięcy złotych. Nadwyżka otrzymanych środków nad wartością posiadanych udziałów w kwocie 1 050 tysięcy złotych została ujęta w ramach wyniku na działalności finansowej Spółki.
- **Dopłaty do kapitału Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji**

W dniu 8 listopada 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji podjęło uchwałę o wniesieniu dopłat do kapitałów spółki w kwocie 6 000 tysięcy złotych. Celem wniesienia dopłat jest zapewnienie możliwości finansowania działalności spółki. Środki pieniężne w ramach dopłat zostały wniesione przez Spółkę w dniu 9 listopada 2016 roku.

- Założenie spółki ElectroMobility Poland S.A.

W dniu 7 grudnia 2016 roku została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym, założona w dniu 19 października 2016 roku przez TAURON Polska Energia S.A. oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA S.A. i ENERGA S.A. spółka ElectroMobility Poland S.A. TAURON Polska Energia S.A. objęła 2 500 akcji ElectroMobility Poland S.A. o łącznej wartości nominalnej 2 500 tysięcy złotych, stanowiących 25% udziału w kapitale zakładowym spółki.

- Utrata wartości udziałów i akcji

W wyniku przeprowadzonych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku testów na utratę wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych rozwiązano odpis na udziały w TAURON Ciepło Sp. z o.o. w wysokości 443 252 tysiące złotych oraz utworzono odpisy na akcje w TAURON Wytwarzanie S.A. – 915 930 tysięcy złotych i udziały w TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 939 765 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 11 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zmiana stanu udziałów i akcji, rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Lp.	Spółka	Bilans otwarcia	Zwiększenia	(Zmniejszenia)	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	494 755	–	–	494 755
2	Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.	–	2 102	–	2 102
3	TAURON Wytwarzanie S.A.	7 236 727	–	(4 487 895)	2 748 832
4	TAURON Wytwarzanie GZE Sp. z o.o. w likwidacji	4 935	–	–	4 935
5	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 328 043	–	(443 252)	884 791
6	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	939 765	–	–	939 765
7	Marselwind Sp. z o.o.	107	–	–	107
8	TAURON Dystrybucja S.A.	9 511 628	–	–	9 511 628
9	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	–	–	613 505
10	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	–	–	129 823
11	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	–	–	4 223
12	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	–	–	41 178
13	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji	49 056	–	–	49 056
14	TAURON Sweden Energy AB (publ)	232	28 150	–	28 382
15	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.	–	1 269	–	1 269
16	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	–	–	39 831
17	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	–	–	415 852
18	PGE EJ 1 Sp z o.o.	–	23 046	–	23 046
19	Pozostałe	139	20	(45)	114
Razem		20 809 799	54 587	(4 931 192)	15 933 194

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku zmiany inwestycji długoterminowych wynikały głównie z poniższych zdarzeń:

- W wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych dokonano odpisów aktualizujących wartość akcji w TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 4 487 895 tysięcy złotych oraz udziałów w TAURON Ciepło Sp. z o.o. w kwocie 443 252 tysiące złotych.
- Nabycie udziałów spółki PGE EJ Sp. z o.o.
- Nabycie udziałów spółki Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.
- Połączenie spółek Energopower Sp. z o.o. oraz Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.
- Podwyższenie kapitału przez TAURON Sweden Energy AB (publ)
- Objęcie udziałów w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.

23. Obligacje

W ramach funkcjonowania centralnego modelu finansowania TAURON Polska Energia S.A. nabywa obligacje emitowane przez spółki Grupy TAURON.

Salda nabytych obligacji i naliczonych na dzień bilansowy odsetek na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku, z podziałem na poszczególne spółki Grupy TAURON, które wyemitowały obligacje, prezentuje tabela poniżej.

Spółka	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015	
	wartość nominalna nabytych obligacji	naliczone odsetki	wartość nominalna nabytych obligacji	naliczone odsetki
TAURON Wytwarzanie S.A.	3 548 770	55 396	2 498 770	13 260
TAURON Dystrybucja S.A.	3 800 000	62 470	2 600 000	174 565
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	–	–	60 000	705
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 673 260	46 848	1 603 260	18 675
TAURON Wydobycie S.A.	570 000	4 592	600 000	4 787
TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	85 000	12 046	85 000	7 619
Razem obligacje	9 677 030	181 352	7 447 030	219 611
Długoterminowe	9 612 030	3 887	7 447 030	4 571
Krótkoterminowe	65 000	177 465	–	215 040

Obligacje wewnętrzne o terminie wykupu poniżej jednego roku, wobec których planowane jest rolowanie, klasyfikowane są jako instrumenty długoterminowe. Taka klasyfikacja odzwierciedla charakter finansowania będącego częścią programu emisji obligacji wewnętrznych, w ramach którego odbywa się zarządzanie środkami pieniężnymi o horyzoncie średnio i długoterminowym. W umowach zostały zawarte mechanizmy umożliwiające rolowanie obligacji. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość nominalna obligacji o terminie wykupu poniżej jednego roku, które zostały zaklasyfikowane jako długoterminowe, wyniosła 1 050 000 tysięcy złotych.

24. Instrumenty pochodne

	Stan na 31 grudnia 2016				Stan na 31 grudnia 2015			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
CCIRS	–	–	–	–	(11 368)	–	3 055	(14 423)
IRS	23	36 618	36 641	–	(4 833)	(90 634)	–	(95 467)
Forward/futures towarowy	15 999	–	16 559	(560)	17	–	2 225	(2 208)
Forward walutowy	3 217	–	3 217	–	404	–	404	–
Razem instrumenty pochodne			56 417	(560)			5 684	(112 098)
Długoterminowe			35 814	–			16	(15 156)
Krótkoterminowe			20 603	(560)			5 668	(96 942)

Wartość godziwa w odniesieniu do poszczególnych pochodnych instrumentów finansowych ustalana jest w następujący sposób:

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych) a ceną transakcyjną.
Kontrakty walutowe forward	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap) a ceną transakcyjną.
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencji cenowej (krzywą forward) i ceną kontraktu.

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawia się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne – towarowe	16 559	–	2 225	–
Instrumenty pochodne – walutowe	–	3 217	–	404
Instrumenty pochodne CCIRS	–	–	–	3 055
Instrumenty pochodne IRS	–	36 641	–	–
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne – towarowe	560	–	2 208	–
Instrumenty pochodne CCIRS	–	–	–	14 423
Instrumenty pochodne IRS	–	–	–	95 467

Instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń) – IRS

Zgodnie z decyzją Komitetu Zarządzania Ryzykiem Finansowym z dnia 30 stycznia 2012 roku Spółka zabezpieczyła ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji w ramach Programu Emisji Obligacji (transze A i C) poprzez zawarcie transakcji zabezpieczającej swap procentowy (IRS) na okres pięciu lat. Zawarcie transakcji podyktowane było zmiennością oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetkowych wynikających z wyemitowania obligacji w PLN o zmiennym oprocentowaniu opartych na stopie referencyjnej WIBOR dla okresu sześciomiesięcznego (WIBOR 6M). Spółka zabezpieczyła 80% przepływów. Transakcja dotycząca transzy A została rozliczona w dniu zapadalności instrumentu, tj. w grudniu 2015 roku. W dniu 29 lutego 2016 roku Spółka wykupiła i umorzyła część obligacji transzy C o wartości nominalnej 2 250 000 tysięcy złotych zabezpieczonych instrumentami swap procentowy i jednocześnie wyemitowała obligacje o tej samej wartości nominalnej w ramach umowy zawartej w listopadzie 2015 roku, co zostało szerzej opisane w nocie 34.1 niniejszego sprawozdania finansowego. Zgodnie z przyjętą przez Spółkę dynamiczną strategią zabezpieczania ryzyka stopy procentowej, zakładającą, iż instrumentem zabezpieczanym są przepływy pieniężne związane z ekspozycją na ryzyko stopy procentowej WIBOR 6M, Spółka utrzymała powiązanie zabezpieczające transakcji IRS, zawartych w marcu 2012 roku w stosunku do nowo wyemitowanych obligacji. W związku ze stwierdzoną wysoką efektywnością zabezpieczenia, transakcje objęte były rachunkowością zabezpieczeń. W dniu 5 lipca 2016 roku nastąpiło przedterminowe rozliczenie części transakcji IRS zawartych w marcu 2012 roku. Kwota zapłacona przez Spółkę z tytułu rozliczenia wyniosła 7 697 tysięcy złotych. W dniu 12 grudnia 2016 roku nastąpiło terminowe rozliczenie pozostałej części transakcji IRS zawartych w marcu 2012 roku.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, zgodnie z decyzją Zespołu ds. Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Kredytowym Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 2 100 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat. Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń z zastrzeżeniem, iż pierwszy okres odsetkowy był wyłączone z wyznaczenia rachunkowości zabezpieczeń. Ma to związek z faktem, iż zmienna stopa procentowa w pierwszym okresie odsetkowym była ustalana z góry, a tym samym Spółka nie mogła objąć zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych wynikających z pierwszego okresu odsetkowego.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

W pierwszym kwartale 2016 roku transakcja dotycząca instrumentu pochodnego CCIRS (Coupon Cross Currency Swap), która nie podlegała rachunkowości zabezpieczeń, została zamknięta. W wyniku rozliczenia transakcji w lutym 2016 roku Spółka otrzymała kwotę 5 400 tysięcy złotych. Transakcja ta polegała na wymianie płatności odsetkowych od kwoty nominalnej 168 000 tysięcy euro i została pierwotnie zawarta na okres 15 lat. Zgodnie z założeniami, Spółka płaciła odsetki naliczone na podstawie zmiennej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń i klasyfikowane do kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmowały:

- instrumenty pochodne (futures, forward) towarowe obejmujące transakcje terminowe na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i innych towarów,
- transakcje pochodne typu forward walutowy mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych z tytułu prowadzonej działalności.

25. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	20 945	97 148
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25 316	–
Wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane	10 156	16 540
Pozostałe	4 461	780
Razem	60 878	114 468
Długoterminowe	5 524	5 263
Krótkoterminowe	55 354	109 205

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka nabyła jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych za łączną kwotę 25 000 tysięcy złotych. Wartość bilansowa jednostek wycenianych w wartości godziwej wyniosła na dzień 31 grudnia 2016 roku 25 316 tysięcy złotych.

26. Pożyczki udzielone

	Stan na 31 grudnia 2016			Stan na 31 grudnia 2015		
	Kapitał	Odsetki	Razem	Kapitał	Odsetki	Razem
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego						
Pożyczka udzielona TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	1 120 000	129 802	1 249 802	1 120 000	75 362	1 195 362
Pożyczki udzielone EC Stalowa Wola S.A.	218 525	37 542	256 067	194 950	28 959	223 909
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	15 306	544	15 850	20 846	97	20 943
Pozostałe pożyczki	–	–	–	142 024	20	142 044
Razem	1 353 831	167 888	1 521 719	1 477 820	104 438	1 582 258
Odpis aktualizujący						
Pożyczka udzielona TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.			(197 953)			–
Razem wartość pożyczek po uwzględnieniu odpisu aktualizującego			1 323 766			1 582 258
Długoterminowe			1 292 800			1 417 165
Krótkoterminowe			30 966			165 093

W dniu 27 lutego 2015 roku podpisana została umowa pomiędzy Spółką a spółką zależną TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., zgodnie z którą TAURON Polska Energia S.A. udzieliła spółce TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. pożyczki jednorocznej w kwocie 1 120 000 tysięcy złotych przeznaczonej na nabycie w celu umorzenia obligacji wewnątrzgrupowych w tej samej kwocie wyemitowanych przez pożyczkobiorcę w latach ubiegłych, w celu finansowania budowy farm wiatrowych. W dniu 25 lutego 2016 roku podpisany został aneks nr 1 do ww. umowy pożyczki, zgodnie z którym termin spłaty pożyczki został przesunięty do dnia 27 lutego 2017 roku. Na mocy aneksu nr 2 z dnia 22 lutego 2017 roku termin spłaty pożyczki został przedłużony do dnia 27 lutego 2018 roku. Na dzień bilansowy Spółka klasyfikuje pożyczkę jako długoterminową.

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek w spółkach zależnych wykazały konieczność ujęcia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych.

Pożyczki udzielone Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przedstawia poniższa tabela.

	Data zawarcia umowy	Kwota pożyczki według umowy	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015		Termin spłaty	Cel
			Kapitał	Odsetki	Kapitał	Odsetki		
Pożyczka podporządkowana	20 czerwca 2012	177 000	177 000	36 381	177 000	28 922	31.12.2032	Realizacja projektu poprzez pozyskanie przez pożyczkobiorcę finansowania zewnętrznego
Pożyczki na spłatę zadłużenia	14 grudnia 2015	15 850	15 850	699	15 850	31	31.12.2027	Spłata rat kapitałowych wraz z odsetkami kredytów udzielonych pożyczkobiorcy przez Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A.
	15 grudnia 2016	15 300	11 000	21	–	–		
Pożyczki pozostałe	25 listopada 2015	2 600	2 600	117	2 100	6	30.06.2017	Finansowanie bieżącej działalności operacyjnej
	22 stycznia 2016	5 500	5 500	214	–	–		
	22 kwietnia 2016	1 200	600	17	–	–		
	27 maja 2016	3 100	3 100	65	–	–		
	31 sierpnia 2016	3 800	2 875	28	–	–		
Razem pożyczki			218 525	37 542	194 950	28 959		
Długoterminowe			203 850	37 101	192 850	28 953		
Krótkoterminowe			14 675	441	2 100	6		

Informacje dotyczące usługi cash pool zostały szerzej przedstawione w nocie 34.4 niniejszego sprawozdania finansowego.

Spadek stanu pozostałych pożyczek w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku związany jest z odsprzedażą przez Spółkę w marcu 2016 roku 4 100 tysięcy sztuk uprawnień do emisji zanieczyszczeń (EUA) do spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. w cenie 35,05 złotych/EUA, za łączną kwotę 143 705 tysięcy złotych. Prawa te Spółka nabyła od TAURON Wytwarzanie S.A. w wyniku porozumień zawartych w grudniu 2015 roku, w których to porozumieniach Spółka zobowiązała się do odsprzedaży tej samej ilości uprawnień w marcu 2016 roku po ustalonej cenie. Z uwagi na swój charakter transakcja została rozpoznana jako pożyczka (zakup z przyrzeczeniem odsprzedaży), ponieważ w ocenie Spółki nie przeszły na nią ryzyka i korzyści, w tym ryzyko zmian wartości godziwej. Na powyższej transakcji udzielonej pożyczki uzyskane zostały odsetki w wysokości 1 681 tysięcy złotych. Wpływy z odsprzedaży uprawnień do emisji zanieczyszczeń w ramach opisywanej powyżej transakcji prezentowane są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności inwestycyjnej jako spłata pożyczek.

27. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Koszt historyczny		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	250	1 720
Prawa do emisji zanieczyszczeń	271 729	248 342
Materiały	23	56
Razem	272 002	250 118
Odpisy aktualizujące wartość / Aktualizacja wartości		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(195)	(198)
Prawa do emisji zanieczyszczeń	12 992	(428)
Razem	12 797	(626)
Wartość netto możliwa do odzyskania / Wartość godziwa		
Prawa majątkowe pochodzenia energii	55	1 522
Prawa do emisji zanieczyszczeń	284 721	247 914
Materiały	23	56
Razem	284 799	249 492

Zapas uprawnień do emisji zanieczyszczeń nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych na dzień bilansowy wyceniany jest w wartości godziwej. W związku ze wzrostem cen uprawnień do emisji zanieczyszczeń na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka ujęła dodatnią wycenę w wysokości 13 226 tysięcy złotych.

28. Należności od odbiorców

Krótkoterminowe należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego		
Należności od odbiorców	840 665	579 605
Należności dochodzone na drodze sądowej	890	2 423
Razem	841 555	582 028
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(9)	(159)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(890)	(2 423)
Razem	(899)	(2 582)
Wartość pozycji netto		
Należności od odbiorców	840 656	579 446
Należności dochodzone na drodze sądowej	-	-
Razem	840 656	579 446

Wiekowanie należności od odbiorców oraz informacje odnośnie odpisów aktualizujących należności od odbiorców zaprezentowano w nocie 43.1.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

29. Należności z tytułu podatków i opłat

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Podatek dochodowy od osób prawnych	83 162	–
Należności z tytułu podatku VAT	35 674	42 013
Należności z tytułu akcyzy	1 750	1 750
Razem	120 586	43 763

Wzrost salda należności z tytułu podatków i opłat związany jest w głównej mierze ze wzrostem salda należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku PGK posiadała należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 83 153 tysiące złotych, co zostało opisane szerzej w nocie 17.4 niniejszego sprawozdania finansowego, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku PGK posiadała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie 82 944 tysiące złotych.

30. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Koszty rozliczane w czasie	10 284	22 174
Zaliczki na dostawy	19 315	73 111
Razem	29 599	95 285
Długoterminowe	6 071	23 461
Krótkoterminowe	23 528	71 824

31. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Środki pieniężne w banku i w kasie	198 087	168 024
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	3	231
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	198 090	168 255
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	56 787	70 927
Cash pool	(1 229 639)	(839 642)
Kredyt w rachunku bieżącym	(15 131)	(10 206)
Różnice kursowe	1 239	2 418
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 045 441)	(679 175)

Salda pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pool, ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową w Grupie, nie stanowią przepływów z działalności inwestycyjnej lub finansowej, lecz stanowią korektę środków pieniężnych.

Saldo środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią głównie:

- saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 42 335 tysięcy złotych, oraz
- salda środków pieniężnych na rachunkach celowych do obsługi na towarowych giełdach europejskich w kwocie 13 730 tysięcy złotych.

Informacje o saldach wynikających z umowy cash pool przedstawiono w nocie 34.4 niniejszego sprawozdania finansowego.

32. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

32.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2016 roku

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
		1 752 549 394		8 762 747	

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2015 roku.

32.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 roku (według najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100,00%	100,00%

Struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, na dzień 31 grudnia 2016 roku nie uległa zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2015 roku.

32.3. Kapitał zapasowy

W dniu 8 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto za rok obrotowy 2015 w wysokości 3 453 908 tysięcy złotych z kapitału zapasowego Spółki.

32.4. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Bilans otwarcia	(73 414)	(143 019)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	132 108	85 466
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	(4 856)	466
Podatek odroczony	(24 178)	(16 327)
Bilans zamknięcia	29 660	(73 414)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji, co zostało szerzej opisane w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

Dla zawartych transakcji zabezpieczających objętych polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę 29 660 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi należność z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 36 641 tysięcy złotych, skorygowaną o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Wynik finansowy bieżącego okresu obciążony został kwotą 80 658 tysięcy złotych, z czego kwota 85 514 tysięcy złotych stanowi zapłaconą kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych,

natomiast kwota (4 856) tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów powyższe koszty z tytułu transakcji zabezpieczających IRS skorygowały wartość kosztów finansowych wynikające z odsetek od wyemitowanych obligacji.

32.5. Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Kapitał zapasowy – ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
kwoty podlegające podziałowi, w tym:	4 032 169	4 032 169
kwoty z podziału wyników lat ubiegłych	4 032 169	4 032 169
kwoty niepodlegające podziałowi, w tym:	3 791 170	7 245 078
zmniejszenie wartości kapitału podstawowego	3 556 290	7 010 198
rozliczenie połączeń z jednostkami zależnymi	234 880	234 880
Razem kapitał zapasowy	7 823 339	11 277 247

Zyski zatrzymane – ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
kwoty podlegające podziałowi/ do pokrycia, w tym:	(166 240)	(3 453 895)
wynik finansowy za rok obrotowy	(166 253)	(3 453 908)
korekty wyniku za lata ubiegłe	13	13
kwoty niepodlegające podziałowi, w tym:	80 762	79 812
kapitał z zysków/strat aktuarialnych dot. rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	244	(706)
rozliczenie połączeń z jednostkami zależnymi	80 518	80 518
Razem zyski zatrzymane (niepokryte straty)	(85 478)	(3 374 083)

Zarząd Spółki rekomenduje pokrycie straty netto za rok obrotowy 2016 w wysokości 166 253 tysiące złotych z kapitału zapasowego Spółki.

33. Dywidendy wypłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Dywidenda wypłacona w okresie	–	(262 882)
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	–	0,15

W dniu 10 marca 2016 roku Zarząd podjął uchwałę dotyczącą rekomendacji Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki przeznaczenia kapitału zapasowego Spółki w części obejmującej kwoty przeniesione z zysków lat ubiegłych na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki w kwocie 175 255 tysięcy złotych, co daje 0,10 zł na jedną akcję. W dniu 17 marca 2016 roku rekomendacja przedstawiona przez Zarząd została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą Spółki.

W dniu 8 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki nie podjęło uchwały w sprawie użycia kapitału zapasowego Spółki w części obejmującej kwoty przeniesione z zysków lat ubiegłych poprzez przeznaczenie jego części na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki.

W dniu 23 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy dla akcjonariuszy Spółki w kwocie 262 882 tysiące złotych z zysku netto Spółki osiągniętego w roku obrotowym 2014, co daje 0,15 zł na jedną akcję. Dywidenda została wypłacona w sierpniu 2015 roku.

34. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Długoterminowa część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	839 330	–
Pozostałe wyemitowane obligacje	6 089 821	2 957 095
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 035 927	1 183 320
Pożyczki od jednostki zależnej	765 450	709 170
Leasing finansowy	23 519	26 961
Razem	8 754 047	4 876 546
Bieżąca część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	1 693	–
Pozostałe wyemitowane obligacje	11 287	3 011 922
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	1 245 489	860 585
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	154 574	140 871
Pożyczki od jednostki zależnej	2 300	30 256
Kredyt w rachunku bieżącym	15 131	10 206
Leasing finansowy	3 455	3 208
Razem	1 433 929	4 057 048

34.1. Wyemitowane obligacje

Salda zobowiązania Spółki z tytułu wyemitowanych obligacji, wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiają tabele poniżej.

Obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Transza/ Bank	Termin wykupu	Waluta	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)				
			Narostę odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowane- go kosztu	do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
	20 grudzień 2019	PLN	107	99 805	–	–	–	99 805	–
	20 grudzień 2020	PLN	107	99 786	–	–	–	99 786	–
	20 grudzień 2021	PLN	107	99 773	–	–	–	99 773	–
	20 grudzień 2022	PLN	107	99 763	–	–	–	–	99 763
	20 grudzień 2023	PLN	107	99 754	–	–	–	–	99 754
	20 grudzień 2024	PLN	107	99 749	–	–	–	–	99 749
	20 grudzień 2025	PLN	107	99 744	–	–	–	–	99 744
	20 grudzień 2026	PLN	107	99 738	–	–	–	–	99 738
	20 grudzień 2027	PLN	107	99 734	–	–	–	–	99 734
Bank	20 grudzień 2028	PLN	107	99 733	–	–	–	–	99 733
Gospodarstwa Krajowego	20 grudzień 2020	PLN	74	69 976	–	–	–	69 976	–
	20 grudzień 2021	PLN	74	69 976	–	–	–	69 976	–
	20 grudzień 2022	PLN	74	69 976	–	–	–	–	69 976
	20 grudzień 2023	PLN	74	69 976	–	–	–	–	69 976
	20 grudzień 2024	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
	20 grudzień 2025	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
	20 grudzień 2026	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
	20 grudzień 2027	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
	20 grudzień 2028	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
	20 grudzień 2029	PLN	74	69 975	–	–	–	–	69 975
Program Emisji	29 grudzień 2020	PLN	549	2 244 801	–	–	–	2 244 801	–
Obligacji z dnia	25 marzec 2020	PLN	790	99 771	–	–	–	99 771	–
24.11.2015 roku	9 grudzień 2020	PLN	560	298 761	–	–	–	298 761	–
TPEA1119	4 listopad 2019	PLN	7 578	1 749 155	–	–	–	1 749 155	–
Europejski Bank Inwestycyjny	16 grudzień 2034	EUR	1 693	839 330	–	–	–	–	839 330
Razem obligacje			12 980	6 929 151	–	–	–	4 831 804	2 097 347

Obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

Transza/ Bank	Termin wykupu	Waluta	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)				
			Narostę odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowane- go kosztu	do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
C	12 grudzień 2016	PLN	4 389	2 998 938	2 249 203	749 735	-	-	-
	20 grudzień 2019	PLN	106	99 836	-	-	-	99 836	-
	20 grudzień 2020	PLN	106	99 823	-	-	-	99 823	-
	20 grudzień 2021	PLN	106	99 815	-	-	-	-	99 815
	20 grudzień 2022	PLN	106	99 808	-	-	-	-	99 808
	20 grudzień 2023	PLN	106	99 802	-	-	-	-	99 802
Bank	20 grudzień 2024	PLN	106	99 800	-	-	-	-	99 800
Gospodarstwa Krajowego	20 grudzień 2025	PLN	106	99 796	-	-	-	-	99 796
	20 grudzień 2026	PLN	106	99 792	-	-	-	-	99 792
	20 grudzień 2027	PLN	106	99 790	-	-	-	-	99 790
	20 grudzień 2028	PLN	97	99 790	-	-	-	-	99 790
	20 grudzień 2020	PLN	12	70 000	-	-	-	70 000	-
	20 grudzień 2021	PLN	12	70 000	-	-	-	-	70 000
	20 grudzień 2022	PLN	12	70 000	-	-	-	-	70 000
TPEA1119	4 listopad 2019	PLN	7 508	1 749 043	-	-	-	1 749 043	-
Razem obligacje			12 984	5 956 033	2 249 203	749 735	-	2 018 702	938 393

Zmianę stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Bilans otwarcia	5 956 033	6 094 022
Emisja*	4 273 379	309 789
Wykup	(3 300 000)	(450 000)
Zmiana wyceny	(261)	2 222
Bilans zamknięcia	6 929 151	5 956 033

* Uwzględnione zostały koszty emisji.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka dokonała następujących emisji (w wartości nominalnej) oraz wykupów obligacji:

Data emisji / wykupu	Umowa/ Program	Opis	Rok zakończony 31 grudnia 2016	
			Emisja w wartości nominalnej	Wykup
8.01.2016	Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	Emisja trzech transzy obligacji o wartości nominalnej 70 000 tysięcy złotych każda, z terminami wykupu 20 grudnia kolejno 2023, 2024 i 2025 roku.	210 000	
29.02.2016	Program emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku	Wcześniejszy wykup obligacji transzy C o wartości nominalnej 2 250 000 tysięcy złotych wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 roku.		(2 250 000)
29.02.2016		Emisja obligacji o wartości nominalnej 2 250 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 29 grudnia 2020 roku.	2 250 000	
25.03.2016		Emisja obligacji o wartości nominalnej 100 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 25 marca 2020 roku.	100 000	
30.03.2016	Program emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	Emisja obligacji o wartości nominalnej 300 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 30 marca 2020 roku.	300 000	
30.09.2016		Wcześniejszy wykup transzy 300 000 tysięcy złotych wyemitowanej w marcu 2016 roku.		(300 000)
9.12.2016		Emisja obligacji o wartości nominalnej 300 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 9 grudnia 2020 roku.	300 000	
9.12.2016	Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	Emisja czterech transzy obligacji o wartości nominalnej 70 000 tysięcy złotych każda, z terminami wykupu 20 grudnia kolejno 2026, 2027, 2028 i 2029 roku.	280 000	
12.12.2016	Program emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku	Wykup zgodnie z terminem wykupu obligacji transzy C o wartości nominalnej 750 000 tysięcy złotych wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 roku.		(750 000)
16.12.2016	Umowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym	Emisja obligacji o wartości nominalnej 190 000 tysięcy euro z terminem wykupu 16 grudnia 2034 roku.	844 607	
		Razem	4 284 607	(3 300 000)

Największe emisje i spłaty obligacji zostały opisane poniżej:

- W ramach programu emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku saldo zadłużenia na dzień 1 stycznia 2016 roku wynosiło 3 000 000 tysięcy złotych. W dniu 29 lutego 2016 roku nastąpiło nabycie w celu umorzenia 22 500 sztuk obligacji spośród 30 000 sztuk obligacji transzy C, wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 roku. Wcześniejszy wykup nie obejmował pozostałych 7 500 sztuk obligacji transzy C, które zgodnie z warunkami emisji zostały wykupione w dniu 12 grudnia 2016 roku. Wykup nastąpił po cenie emisyjnej wynoszącej 100 tysięcy złotych, łączna wartość nominalna nabytych i umorzonych obligacji to 2 250 000 tysięcy złotych. Kwota nabycia została powiększona o odsetki należne od dnia rozpoczęcia okresu odsetkowego, w którym nastąpiło nabycie, do dnia nabycia obligacji. Nabycie w celu umorzenia zostało przeprowadzone na podstawie bilateralnych umów zawartych przez Spółkę z obligatariuszami obligacji transzy C, a głównym celem transakcji była prolongata terminu spłaty przez Spółkę zadłużenia zaciągniętego w formie obligacji. Środki na zrefinansowanie wykupionych obligacji Spółka pozyskała w ramach nowego programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku.
- W ramach nowego programu emisji obligacji zawartego w dniu 24 listopada 2015 roku Spółka wyemitowała w dniu 29 lutego 2016 roku 22 500 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 tysięcy złotych, z terminem wykupu w dniu 29 grudnia 2020 roku. Obligacje zostały wyemitowane jako papiery wartościowe niezabezpieczone, zdematerializowane oraz kuponowe. Obligacje zostały objęte po cenie emisyjnej równej wartości nominalnej wynoszącej 100 tysięcy złotych. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji zostało ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o stałą marżę. Obligacje będą wykupywane po cenie emisyjnej w dniu wykupu, a odsetki będą płatne z dołu, na zakończenie każdego okresu odsetkowego na rzecz obligatariuszy będących w posiadaniu obligacji na dzień ustalania praw. Obligacje zostały objęte przez instytucje finansowe będące stronami umów programu emisji obligacji, tj. Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) BV, Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Polska) S.A., Bank Zachodni WBK S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A. oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. Jednocześnie w ramach przedmiotowego programu miały miejsce również inne emisje o niższej wartości opisane w powyższej tabeli.
- W dniu 14 grudnia 2016 roku pomiędzy Spółką a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) zostały podpisane umowy stanowiące podstawę do przeprowadzenia emisji obligacji hybrydowych o wartości 190 000 tysięcy euro. Celem emisji jest pokrycie wydatków spółki z segmentu Dystrybucja planowane na lata 2016–2020 i związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury sieci elektroenergetycznej.

Obligacje zostały wyemitowane w dniu 16 grudnia 2016 roku i stanowią podporządkowane, niezabezpieczone, kuponowe papiery wartościowe na okaziciela, które zostały objęte przez EBI w ramach operacji Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, uruchomionego przez EBI wspólnie z Komisją Europejską w celu realizacji tzw. planu Junckera. Termin wykupu przypada 18 lat od daty emisji, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 8 lat („I Okres Finansowania”), w którym nie będzie możliwy wcześniejszy wykup obligacji przez Spółkę oraz nie będzie możliwa wcześniejsza sprzedaż obligacji przez EBI na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w umowie). Obligacje są oprocentowane według stałej stopy procentowej w I Okresie Finansowania, natomiast w kolejnym 10-letnim okresie finansowania („II Okres Finansowania”) będą oprocentowane według zmiennej stopy procentowej (Euribor 6M) powiększonej o ustaloną marżę. Umowa przewiduje możliwość odroczenia płatności odsetek od obligacji. Podporządkowany charakter obligacji sprawia, iż w przypadku upadłości lub likwidacji Spółki, zobowiązania wynikające z obligacji będą miały pierwszeństwo zaspokojenia jedynie przed wierzytelnościami akcjonariuszy Spółki. Emisja obligacji ma pozytywny wpływ na stabilność finansową Grupy, ponieważ obligacje są wyłączone z kalkulacji wskaźnika zadłużenia, stanowiącego kowenant niektórych programów finansowania. Ponadto 50% kwoty obligacji zostało zaliczone przez agencję ratingową jako kapitał w modelu ratingowym, co ma korzystny wpływ na ocenę ratingową Grupy TAURON. Obligacje uzyskały rating agencji ratingowej Fitch na poziomie BB+.

Pozostałe obligacje wyemitowane na rynku polskim mają formę zdematerializowaną, są niezabezpieczone, kuponowe o oprocentowaniu opartym o WIBOR 6M powiększonym o marżę odpowiednią dla każdej emisji.

Spółka zabezpiecza część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami poprzez zawarte kontrakty terminowe swap procentowy (IRS). Instrumenty te objęte są rachunkowością zabezpieczeń, co zostało szerzej opisane w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawnofinansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kowenantów, czyli naruszenia warunków umów.

34.2. Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosiło 1 190 501 tysięcy złotych, w tym naliczone odsetki 7 085 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązanie z tego tytułu wynosiło 1 324 191 tysięcy złotych.

Zmianę stanu kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, bez odsetek zwiększających wartość bilansową prezentuje poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Bilans otwarcia	1 316 061	1 153 996
Zaciągnięcie*	–	294 705
Splata	(132 818)	(132 818)
Zmiana wyceny	172	178
Bilans zamknięcia	1 183 415	1 316 061

* Uwzględnione zostały koszty zaciągnięcia kredytu.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka dokonała spłaty rat kapitałowych kredytu w łącznej wysokości 132 818 tysięcy złotych oraz odsetek 50 675 tysięcy złotych.

34.3. Pożyczki od spółki zależnej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa pożyczek otrzymanych od jednostki zależnej TAURON Sweden Energy AB (publ) wynosiła 767 750 tysięcy złotych (173 542 tysiące euro), w tym naliczone na dzień bilansowy odsetki 2 300 tysięcy złotych (520 tysięcy euro). Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość bilansowa pożyczki od jednostki zależnej wynosiła 739 426 tysięcy złotych (173 513 tysięcy euro).

Zmianę stanu pożyczki od spółki zależnej, bez odsetek zwiększających wartość bilansową prezentuje poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Bilans otwarcia	737 296	709 267
Zaciągnięcie*	–	27 358
Zmiana wyceny	28 154	671
Bilans zamknięcia	765 450	737 296

* Uwzględnione zostały koszty zaciągnięcia pożyczki.

Zobowiązanie Spółki z tytułu pożyczek otrzymanych od spółki zależnej wynika z dwóch umów pożyczek:

- 738 464 tysiące złotych (166 922 tysiące euro) dotyczy pożyczki długoterminowej udzielonej na podstawie umowy zawartej w grudniu 2014 roku pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a spółką zależną TAURON Sweden Energy AB (publ). Pożyczka oprocentowana jest stałą stopą procentową, a płatność odsetek dokonywana jest w okresach rocznych – w grudniu każdego roku – do momentu całkowitej spłaty pożyczki. Pożyczka zostanie w całości spłacona w dniu 29 listopada 2029 roku.
- 29 286 tysięcy złotych (6 620 tysięcy euro) to zobowiązanie Spółki z tytułu umowy pożyczki z dnia 27 lipca 2015 roku, na mocy której w dniu 30 lipca 2015 roku TAURON Sweden Energy AB (publ) udzieliła Spółce pożyczki w kwocie 6 600 tysięcy euro. Spłata pożyczki wraz z odsetkami ustalona została na dzień 30 lipca 2016 roku. Na podstawie zawartego aneksu do umowy pożyczki przedłużono spłatę pożyczki o jeden rok. Odsetki zostały spłacone w dniu 1 sierpnia 2016 roku. W związku z faktem, że spłata pożyczki oczekiwana jest w okresie powyżej roku od dnia bilansowego, na dzień 31 grudnia 2016 roku pożyczka klasyfikowana jest w zobowiązaniach długoterminowych.

34.4. Usługa cash pool

W celu optymalizacji zarządzania środkami pieniężnymi i płynnością finansową oraz optymalizacji przychodów i kosztów finansowych Grupa TAURON stosuje mechanizm usługi cash pool. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z PKO Bank Polski S.A. nowa umowa świadczenia usługi cash poolingowego rzeczywistego na okres trzech lat z możliwością przedłużenia o 12 miesięcy, zgodnie z którą TAURON Polska Energia S.A. pełni funkcję agenta. Warunki oprocentowania zostały ustalone na warunkach rynkowych.

Salda należności i zobowiązań powstałych w wyniku transakcji cash pool przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	15 306	20 846
Należności z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	544	97
Razem Należności	15 850	20 943
Zobowiązania z tytułu pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	1 244 471	859 575
Zobowiązania z tytułu odsetek od pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	1 018	1 010
Razem Zobowiązania	1 245 489	860 585

Nadwyżka środków pozyskanych przez Spółkę w ramach umowy cash pool jest lokowana na rachunkach bankowych. W ramach umowy cash pool Spółka ma możliwość korzystania z finansowania zewnętrznego w postaci kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limitu intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała zobowiązania z tego tytułu.

34.5. Kredyty w rachunku bieżącym

Na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo kredytów w rachunku bieżącym wynosiło 15 131 tysięcy złotych i dotyczyło:

- umowy kredytu w rachunku bieżącym w EUR zawartego z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w celu finansowania transakcji na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń, energii i gazu – 3 032 tysiące euro (13 415 tysięcy złotych);
- umowy kredytu w rachunku bieżącym w USD zawartego z mBank S.A. w celu finansowania depozytów zabezpieczających oraz transakcji na produkty commodities – 410 tysięcy dolarów (1 716 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo kredytów w rachunku bieżącym wynosiło 10 206 tysięcy złotych.

34.6. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	4 105	3 455	4 012	3 208
W okresie od 1 do 2 lat	23 716	23 519	4 150	3 442
W okresie od 2 do 3 lat	–	–	23 728	23 519
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	27 821	26 974	31 890	30 169
Minus koszty finansowe	(847)	–	(1 721)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	26 974	26 974	30 169	30 169
Długoterminowe	23 519	23 519	26 961	26 961
Krótkoterminowe	3 455	3 455	3 208	3 208

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązanie Spółki z tytułu leasingu finansowego dotyczy leasingu nieruchomości inwestycyjnej.

34.7. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka użytkuje na podstawie umowy najmu nieruchomość położoną w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3.

Najmowana nieruchomość stanowi siedzibę Spółki, użytkowana powierzchnia wynosi 9 588,83 m², a średni miesięczny koszt najmu wraz opłatami eksploatacyjnymi w roku 2016 wyniósł 510 tysięcy złotych.

35. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	1 547	1 314	282	5 422	8 565
Koszty bieżącego zatrudnienia	210	85	26	924	1 245
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	(364)	(563)	(246)	(526)	(1 699)
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(30)	(304)	(32)	–	(366)
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(130)	(119)	(12)	–	(261)
powstałe na skutek innych zmian	(204)	(140)	(202)	(526)	(1 072)
Wypłacone świadczenia	(9)	(4)	(1)	(693)	(707)
Koszty przeszłego zatrudnienia	225	213	28	(5 280)	(4 814)
Koszty odsetek	44	38	8	153	243
Bilans zamknięcia	1 653	1 083	97	–	2 833
Rezerwy długoterminowe	1 361	1 077	96	–	2 534
Rezerwy krótkoterminowe	292	6	1	–	299

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	1 332	1 284	280	5 120	8 016
Koszty bieżącego zatrudnienia	216	90	27	1 010	1 343
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	(25)	(86)	(31)	31	(111)
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(127)	(257)	(38)	(283)	(705)
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(43)	(1)	2	(141)	(183)
powstałe na skutek innych zmian	145	172	5	455	777
Wypłacone świadczenia	(9)	(4)	(1)	(857)	(871)
Koszty odsetek	33	30	7	118	188
Bilans zamknięcia	1 547	1 314	282	5 422	8 565
Rezerwy długoterminowe	1 477	1 308	280	4 778	7 843
Rezerwy krótkoterminowe	70	6	2	644	722

Na dzień 31 grudnia 2016 roku rezerwa na nagrody jubileuszowe została w całości rozwiązana. Jednocześnie rozpoznana została rezerwa na koszty wypłaty rekompensat z tytułu wykupu nagród jubileuszowych, która w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowana jest w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych kosztów. Zgodnie z Porozumieniem w sprawie zmiany Regulaminu Wynagradzania pracownikom, którzy spełnili określone w Porozumieniu warunki i w okresie do dnia 31 grudnia 2021 roku przysługiwałyby im nagroda jubileuszowa, przysługują rekompensaty w wysokości wartości nagród, które pracownicy otrzymaliby w tym okresie. Wartość rekompensaty na dzień 31 grudnia 2016 roku została ustalona w wysokości 4 356 tysięcy złotych. Łączny wpływ na wynik roku 2016 to 373 tysiące złotych, z czego 526 tysięcy złotych zmniejszyło koszty operacyjne, a 153 tysiące złotych obciążało koszty finansowe (dyskonto).

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty rezerwy są następujące:

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Stopa dyskontowa (%)	3,00%	2,75%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,35%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	7,94%	6,36%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50%	2,35%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,50%	4,30%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,50%	4,50%
Pozostały średni okres zatrudnienia	13,06	9,80

Analizę wrażliwości wyników wyceny na dzień 31 grudnia 2016 roku na zmianę podstawowych założeń aktuarialnych o 0,5 punktu procentowego przedstawia tabela poniżej:

Tytuł rezerwy	Wycena na dzień 31 grudnia 2016	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	1 653	1 735	1 579	1 579	1 735
Taryfa pracownicza	1 083	1 217	969	969	1 216
ZFŚS	97	107	86	86	107
Rezerwy razem	2 833	3 059	2 634	2 634	3 058

Obniżenie stopy dyskontowej o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze, z poziomu 2 833 tysięcy złotych do poziomu 3 059 tysięcy złotych. Natomiast wzrost stopy dyskontowej o 0,5 punktu procentowego, tj. zastosowanie stopy 3,50% spowodowałby spadek rezerwy do poziomu 2 634 tysiące złotych.

Podstawy wymiaru świadczeń zostały określone na podstawie Regulaminu Wynagradzania. Obniżenie planowanych wzrostów podstaw o 0,5 p.p. spowodowałoby obniżenie rezerwy na świadczenia pracownicze do poziomu 2 634 tysiące złotych, a zwiększenie planowanych wzrostów podstaw o 0,5 p.p. wpłynęłoby na wzrost rezerwy do poziomu 3 058 tysięcy złotych.

36. Pozostałe rezerwy

Zmiana stanu pozostałych rezerw, rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadczeń pochodzenia energii elektrycznej	Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem	Pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	15	182 877	-	182 892
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	-	13 759	-	13 759
Utworzenie	15	2 221	64 494	66 730
Rozwiązanie	(3)	(13)	-	(16)
Wykorzystanie	(16)	-	-	(16)
Bilans zamknięcia	11	198 844	64 494	263 349
Rezerwy długoterminowe	-	152 943	-	152 943
Rezerwy krótkoterminowe	11	45 901	64 494	110 406

Zmiana stanu pozostałych rezerw, rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadczeń pochodzenia energii elektrycznej	Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	34 189	-	34 189
Utworzenie	15	182 877	182 892
Rozwiązanie	(163)	-	(163)
Wykorzystanie	(34 026)	-	(34 026)
Bilans zamknięcia	15	182 877	182 892
Rezerwy długoterminowe	-	163 449	163 449
Rezerwy krótkoterminowe	15	19 428	19 443

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem

W związku z naruszeniem harmonogramu oraz istotnych warunków technicznych kontraktu z generalnym wykonawcą projektu budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli, które mają wpływ zarówno na bezpieczeństwo i bezawaryjność pracy bloku, jak i jego przyszłą efektywność i koszty jego pracy, w dniu 29 stycznia 2016 roku Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. odstąpiła od kontraktu z generalnym wykonawcą oraz w dniu 22 lutego 2016 roku protokolarnie przejęła teren budowy. Zakończono inwentaryzację prac wykonanych przez generalnego wykonawcę.

Trwają procedury odbiorowe dokumentacji poinwentaryzacyjnej. Na bieżąco prowadzona jest konserwacja majątku, która zapobiega jego degradacji.

W związku z powyższym, w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Spółka rozpoznała rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem – Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 182 877 tysięcy złotych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka zaktualizowała wartość rezerw na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem w związku z odwróceniem dyskonta na dzień bilansowy, co zwiększyło rezerwy o łączną kwotę 11 502 tysiące złotych, jak również dotworzyła rezerwy w kwocie netto 4 465 tysięcy złotych.

Na dzień bilansowy saldo rezerw na umowy rodzące obciążenia wynosi 198 844 tysiące złotych i prezentuje się następująco:

- Rezerwa w wysokości 133 327 tysięcy złotych wynikająca z faktu, iż na podstawie wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. a Spółką oraz PGNiG Energia S.A., Spółka zobowiązana jest do zakupu połowy wolumenu energii elektrycznej po cenie w formule „koszt plus” pokrywającej koszty produkcji oraz zapewniającej obsługę finansowania. Szacując rezerwę przyjęto różnicę między planowanymi cenami rynkowymi energii elektrycznej a kosztami wynikającymi z formuły „koszt plus”.
- Rezerwa w wysokości 54 837 tysięcy złotych związana z faktem, iż Spółka może być zobligowana do pokrycia ewentualnych strat związanych z realizacją klauzuli umownej „take or pay” w ramach umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego zawartej pomiędzy PGNiG S.A. a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. Zgodnie z powyższą klauzulą Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest zobowiązana do zapłaty PGNiG S.A. za nieodebrany gaz lub odsprzedaży go na rynku. Szacując rezerwę przyjęto wolumen gazu na lata 2016–2018 zgodnie z zapisami umowy. Część krótkoterminowa rezerwy wynosi 38 608 tysięcy złotych.
- Rezerwa na pokrycie kosztów w kwocie 10 680 tysięcy złotych (z czego 7 293 tysiące złotych stanowi rezerwę krótkoterminową). W związku z opóźnieniem realizacji projektu, na Spółce może spoczywać konieczność pokrycia dodatkowych kosztów funkcjonowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

Rezerwa na koszty realizacji umowy gazowej oraz na dodatkowe koszty funkcjonowania zostały utworzone w proporcji do udziału Spółki we wspólnym przedsięwzięciu.

W dniu 27 października 2016 roku podpisane zostały pomiędzy Spółką, PGNiG S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. warunkowe porozumienie w sprawie ustalenia podstawowych warunków brzegowych restrukturyzacji projektu oraz warunkowy aneks do umowy sprzedaży energii elektrycznej. Ponadto, pomiędzy PGNiG S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. zawarty został warunkowy aneks do umowy na dostawy paliwa gazowego. Powyższe porozumienia i aneksy wejdą w życie w momencie spełnienia warunków zawieszających, tj. dokonania zmiany obowiązujących obecnie umów o finansowanie projektu albo spłaty ostatniej z instytucji finansujących obecnie Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. Celem umożliwienia wejście w życie umowy standstill zawartej przez Spółkę, Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A., PGNiG S.A., Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A., której celem jest zapewnienie, że instytucje finansujące powstrzymają się od postawienia kredytów udzielonych spółce w stan natychmiastowej wymagalności oraz zaspokojenia swoich wierzytelności z ustanowionych zabezpieczeń, na zlecenie Spółki The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd. wystawił trzy gwarancje bankowe dla instytucji finansujących na łączną kwotę 314 486 tysięcy złotych.

Podpisane porozumienia i aneksy stanowią odzwierciedlenie woli Spółki oraz PGNiG S.A. co do kontynuacji budowy bloku gazowo-parowego. Zdaniem Zarządu Spółki podpisane dokumenty umożliwiają dokończenie inwestycji w terminie wstępnie szacowanym na 2019 rok. Ze względu na warunkowy charakter porozumień, o których mowa powyżej, Zarząd zdecydował o utrzymaniu bez zmian głównych założeń stanowiących podstawę kalkulacji rezerwy.

Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka rozpoznała rezerwę na ryzyka podatkowe w związku z trwającym postępowaniem kontrolnym w wysokości 64 494 tysiące złotych, z czego 52 495 tysięcy złotych obciążały pozostałe koszty operacyjne, a w części dotyczącej odsetek 11 999 tysięcy złotych obciążały koszty finansowe. Spółka jest stroną postępowania kontrolnego wszczętego przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS”) w zakresie podatku od towarów i usług. Czas trwania postępowania kontrolnego był wielokrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS – aktualnie nowy termin jego zakończenia został wyznaczony na dzień 28 kwietnia 2017 roku.

37. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 577	2 433
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	10 867	10 178
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń po okresie pełnienia funkcji członka Zarządu/kadry kierowniczej	2 230	5 975
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu rekompensat za wykup nagród jubileuszowych	4 356	–
Pozostałe rozliczenia	1 473	910
Razem rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	21 503	19 496
Długoterminowe	170	–
Krótkoterminowe	21 333	19 496

38. Zobowiązania wobec dostawców

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku największe saldo zobowiązań wobec dostawców stanowiły zobowiązania wobec spółek zależnych TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Wydobycie S.A. Salda zobowiązań wynosiły odpowiednio na dzień 31 grudnia 2016 roku 106 417 tysięcy złotych i 98 682 tysiące złotych oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku 197 459 tysięcy złotych i 81 684 tysiące złotych.

39. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Zobowiązania z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	75 662	6 563
Bezwrotne depozyty uzupełniające	13 106	3 937
Prowizje dotyczące dłużnych papierów wartościowych	8 020	5 873
Wadła, kaucje, zabezpieczenia otrzymane	5 681	7 156
Wynagrodzenia, potrącenia z tytułu wynagrodzeń oraz inne zobowiązania wobec pracowników	3 770	4 057
Zobowiązanie do wpłaty na rzecz Polskiej Fundacji Narodowej	32 500	–
Pozostałe	938	1 437
Razem	139 677	29 023
Długoterminowe	27 918	5 739
Krótkoterminowe	111 759	23 284

40. Zobowiązanie z tytułu podatków i opłat

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Podatek dochodowy od osób prawnych	–	82 935
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 484	1 580
Podatek VAT	15 850	14 539
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	2 846	2 594
Pozostałe	29	22
Razem	20 209	101 670

Spadek zobowiązań z tytułu podatków i opłat związany jest w głównej mierze ze spadkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiada należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 83 153 tysiące złotych, co zostało opisane szerzej w nocie 17.4 niniejszego sprawozdania finansowego, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego za rok 2015 w kwocie 82 944 tysiące złotych.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

41. Istotne pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych

41.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem

Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem związane są głównie z skorygowaniem wyniku o stratę na transakcji zbycia udziałów w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. do spółki TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 88 311 tysięcy złotych.

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu należności	(254 506)	357 524
Zmiana stanu zapasów	(35 307)	(72 220)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów	21 190	(86 001)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	60 110	(71 267)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych	1 867	7 183
Zmiana stanu rezerw	75 897	149 390
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(130 749)	284 609

41.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie obligacji

Wydatki na nabycie obligacji w kwocie 2 770 000 tysięcy złotych związane są z zakupem obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez spółki zależne:

- TAURON Dystrybucja S.A. w kwocie 1 200 000 tysięcy złotych;
- TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 250 000 tysięcy złotych;
- TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 1 250 000 tysięcy złotych;
- TAURON Ciepło Sp. z o.o. w kwocie 70 000 tysięcy złotych.

Nabycie udziałów i akcji

Wydatki na nabycie udziałów i akcji w kwocie 543 603 tysiące złotych związane są w głównej mierze z objęciem udziałów spółki zależnej Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 182 900 tysięcy złotych oraz objęciem akcji spółki zależnej TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 347 000 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

Udzielenie pożyczek

Wydatki związane z udzieleniem pożyczek związane są z przekazaniem transz pożyczek dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 23 575 tysięcy złotych.

Wykup obligacji

Wpływy z wykupu obligacji w kwocie 540 000 tysięcy złotych związane są z wykupieniem obligacji wewnątrzgrupowych przez spółki zależne:

- TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 280 000 tysięcy złotych;
- TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 200 000 tysięcy złotych;
- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w kwocie 60 000 tysięcy złotych.

Spłata udzielonych pożyczek

Wpływy uzyskane z odsprzedaży 4 100 tysięcy sztuk uprawnień do emisji zanieczyszczeń do spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 142 024 tysiące złotych, zakupionych w grudniu 2015 roku w ramach transakcji zakupu uprawnień z przyrzeczeniem ich odsprzedaży, co zostało szerzej opisane w nocie 26 niniejszego sprawozdania finansowego, prezentowane są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako spłata udzielonych pożyczek.

Odsetki otrzymane

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odsetki otrzymane od dłużnych papierów wartościowych	472 445	262 231
Odsetki otrzymane od udzielonych pożyczek	1 681	60
Odsetki otrzymane od lokat powyżej 3 miesięcy	–	5 173
Razem	474 126	267 464

Sprzedaż udziałów i akcji

Wpływy ze sprzedaży udziałów i akcji związane są w głównej mierze z otrzymaną zapłatą od spółki zależnej TAURON Wydobywanie S.A. za zbyte udziały w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 96 691 tysięcy złotych.

41.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Splata pożyczek/kredytów

Wydatki z tytułu spłaty pożyczek/kredytów związane są ze spłatą przez Spółkę w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 132 818 tysięcy złotych.

Wykup dłużnych papierów wartościowych

Wydatki z tytułu wykupu dłużnych papierów wartościowych wynikają z wykupu przez Spółkę w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku obligacji w ramach Transzy C w łącznej kwocie 3 000 000 tysięcy złotych oraz wcześniejszego wykupu w dniu 30 września 2016 roku Transzy 300 000 tysięcy złotych, wyemitowanej w marcu bieżącego roku.

Odsetki zapłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	271 220	262 077
Odsetki zapłacone od kredytów	51 205	55 197
Odsetki zapłacone od pożyczek	27 644	26 352
Odsetki zapłacone od leasingu	603	706
Różnice kursowe od kredytów i pożyczek	475	–
Razem	351 147	344 332

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku związane są z:

- emisją obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 950 000 tysięcy złotych w ramach zawartego w listopadzie 2015 roku programu emisji obligacji,
- emisją transz obligacji w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w łącznej kwocie 490 000 tysięcy złotych,
- emisją podporządkowanych obligacji hybrydowych w kwocie 844 607 tysięcy złotych.

Powyższe emisje zostały szerzej opisane w nocie 34.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

42. Instrumenty finansowe

42.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Nota	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy					
– przeznaczone do obrotu		45 092	45 092	5 684	5 684
Instrumenty pochodne	24	19 776	19 776	5 684	5 684
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	25	25 316	25 316	–	–
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		29 703	–	30 302	–
Udziały i akcje długoterminowe	22	25 703	–	30 302	–
Wpłaty na kapitał		4 000	–	–	–
3 Pożyczki i należności		12 054 366	12 023 275	9 942 813	10 049 948
Należności od odbiorców	28	840 656	840 656	579 446	579 446
Obligacje	23	9 858 382	9 814 505	7 666 641	7 772 086
Pożyczki udzielone Cash Pool	34.4	15 850	15 850	20 943	20 943
Inne pożyczki udzielone	26	1 307 916	1 320 702	1 561 315	1 563 005
Inne należności finansowe		31 562	31 562	114 468	114 468
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39		14 844 715	–	15 902 892	–
Udziały i akcje w jednostkach zależnych	22	14 428 863	–	15 487 040	–
Udziały i akcje w jednostkach współzależnych	22	415 852	–	415 852	–
5 Instrumenty pochodne zabezpieczające	24	36 641	36 641	–	–
6 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31	198 090	198 090	168 255	168 255
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:		27 208 607	27 208 607	26 049 946	26 049 946
Aktywa trwałe		25 820 473	25 820 473	24 807 239	24 807 239
Udziały i akcje		14 870 418	14 870 418	15 933 194	15 933 194
Obligacje		9 615 917	9 615 917	7 451 601	7 451 601
Pożyczki udzielone		1 292 800	1 292 800	1 417 165	1 417 165
Instrumenty pochodne		35 814	35 814	16	16
Pozostałe aktywa finansowe		5 524	5 524	5 263	5 263
Aktywa obrotowe		1 388 134	1 388 134	1 242 707	1 242 707
Należności od odbiorców		840 656	840 656	579 446	579 446
Obligacje		242 465	242 465	215 040	215 040
Pożyczki udzielone		30 966	30 966	165 093	165 093
Instrumenty pochodne		20 603	20 603	5 668	5 668
Pozostałe aktywa finansowe		55 354	55 354	109 205	109 205
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		198 090	198 090	168 255	168 255

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Nota	Stan na 31 grudnia 2016		Stan na 31 grudnia 2015	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – przeznaczone do obrotu		560	560	16 631	16 631
Instrumenty pochodne	24	560	560	16 631	16 631
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		10 774 316	10 808 300	9 426 384	9 445 560
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych, w tym:		3 203 740	3 237 724	2 924 202	2 943 378
Zobowiązanie z tytułu pożyczki Cash Pool	34.4	1 245 489	1 245 489	860 585	860 585
Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	34.2	1 190 501	1 193 410	1 324 191	1 346 344
Pożyczki od jednostki zależnej	34.3	767 750	798 825	739 426	736 449
Kredyt w rachunku bieżącym	34.5	15 131	15 131	10 206	10 206
Wyemitowane obligacje	34.1	6 942 131	6 942 131	5 969 017	5 969 017
Zobowiązania wobec dostawców	38	473 637	473 637	493 936	493 936
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	139 177	139 177	28 017	28 017
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	39	500	500	1 006	1 006
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39		26 974	26 974	30 169	30 169
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	34.6	26 974	26 974	30 169	30 169
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające	24	–	–	95 467	95 467
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:		10 801 850	10 801 850	9 568 651	9 568 651
Zobowiązania długoterminowe		8 781 965	8 781 965	4 897 441	4 897 441
Zobowiązania z tytułu zadłużenia		8 754 047	8 754 047	4 876 546	4 876 546
Pozostałe zobowiązania finansowe		27 918	27 918	5 739	5 739
Instrumenty pochodne		–	–	15 156	15 156
Zobowiązania krótkoterminowe		2 019 885	2 019 885	4 671 210	4 671 210
Zobowiązania z tytułu zadłużenia		1 433 929	1 433 929	4 057 048	4 057 048
Zobowiązania wobec dostawców		473 637	473 637	493 936	493 936
Instrumenty pochodne		560	560	96 942	96 942
Pozostałe zobowiązania finansowe		111 759	111 759	23 284	23 284

Pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej i zaklasyfikowane do kategorii aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub stanowiące instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń), zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego. Ujawnienie odnośnie hierarchii wartości godziwej zostało również zaprezentowane w nocie 24. Wycena jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych została zaklasyfikowana do Poziomu 1 hierarchii wyceny wartości godziwej.

Instrumenty finansowe klasyfikowane do pozostałych kategorii instrumentów finansowych:

- W przypadku instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej – obligacji nabytych przez Spółkę, pożyczki udzielonej spółce zależnej, kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz pożyczki uzyskanej od spółki zależnej, Spółka dokonała wyceny w wartości godziwej. Wycena wartości godziwej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danej obligacji, pożyczki czy kredytu, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Wycena została sklasyfikowana do Poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej. Wartość godziwa obligacji wyemitowanych w grudniu 2016 roku o wartości nominalnej 190 000 tysięcy euro, oprocentowanych w oparciu o stałą stopę procentową w pierwszym okresie finansowania, z uwagi na datę emisji zbliżoną do dnia bilansowego nie odbiegała od wartości bilansowej.
- Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych (poza kategorią aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz wyłączonych z zakresu MSR 39, o czym mowa poniżej) na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:
  - w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
  - instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Z powyższych względów wartość godziwa wspomnianych instrumentów w powyższych tabelach została ujawniona w wysokości wartości bilansowej.
- Spółka nie ujawnia wartości godziwej dla udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Spółka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Na dzień bilansowy są one wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Podobnie, udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz współzależnych (wspólnych przedsięwzięciach) – aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39 – zgodnie z polityką rachunkowości Spółki również wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

42.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzo- wanego kosztu	Instrumenty zabezpie- czające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dywidendy	–	2 201	–	–	–	1 482 951	1 485 152
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	6 371	–	504 355	(275 686)	(80 658)	(603)	153 779
Prowizje	–	–	–	(18 814)	–	–	(18 814)
Różnice kursowe	(2 148)	–	183	(27 704)	–	–	(29 669)
Odpisy aktualizujące / aktualizacja wartości	14 495	–	(197 840)	–	–	(1 412 443)	(1 595 788)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	–	1 051	–	–	–	(88 311)	(87 260)
Inne	(54)	–	–	–	–	–	(54)
Przychody/(koszty) finansowe netto	18 664	3 252	306 698	(322 204)	(80 658)	(18 406)	(92 654)
Aktualizacja wartości	15 982	–	1 543	–	–	–	17 525
Wynik na zrealizowanych towarowych pochodnych instrumentach finansowych	(34 365)	–	–	–	–	–	(34 365)
Przychody/(koszty) operacyjne netto	(18 383)	–	1 543	–	–	–	(16 840)
Zmiana wyceny IRS	–	–	–	–	127 252	–	127 252
Pozostałe całkowite dochody	–	–	–	–	127 252	–	127 252

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku (dane przekształcone)

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzo- wanego kosztu	Instrumenty zabezpie- czające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dywidendy	-	-	-	-	-	1 510 624	1 510 624
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	13 595	-	455 865	(266 969)	(89 380)	(705)	112 406
Prowizje	-	-	-	(12 561)	-	-	(12 561)
Różnice kursowe	1 835	-	(22)	(2 628)	-	813	(2)
Odpisy aktualizujące / aktualizacja wartości	2 158	-	(78)	-	-	(4 931 147)	(4 929 067)
Inne	(9 200)	-	-	-	-	-	(9 200)
Przychody/(koszty) finansowe netto	8 388	-	455 765	(282 158)	(89 380)	(3 420 415)	(3 327 800)
Aktualizacja wartości	267	-	(1 480)	-	-	-	(1 213)
Wynik na zrealizowanych towarowych pochodnych instrumentach finansowych	762	-	-	-	-	-	762
Przychody/(koszty) operacyjne netto	1 029	-	(1 480)	-	-	-	(451)
Zmiana wyceny IRS	-	-	-	-	85 932	-	85 932
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-	85 932	-	85 932

Odpisy aktualizujące / aktualizacja wartości

W związku z przeprowadzonymi testami na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 30 czerwca 2016 roku, o czym szerzej w nocie 11 niniejszego sprawozdania finansowego, Spółka zaktualizowała wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych oraz utworzyła odpis na pożyczkę udzieloną spółce zależnej.

Aktualizacja wartości w przychodach (kosztach) finansowych dotyczyła następujących klas instrumentów finansowych:

- Udziały i akcje w jednostkach zależnych – nadwyżka utworzenia odpisów nad rozwiązaniem 1 412 443 tysiące złotych;
- Pożyczki udzielone – odpis aktualizujący w wysokości 197 953 tysiące złotych;
- Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe – nadwyżka rozwiązania odpisów nad utworzeniem 113 tysięcy złotych;
- Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych – dodatnia wycena 314 tysięcy złotych;
- Instrumenty pochodne – dodatnia wycena 14 181 tysięcy złotych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka rozpoznała przychód z tytułu odsetek w wysokości 54 440 tysięcy złotych od pożyczki udzielonej spółce zależnej, na którą na dzień bilansowy został utworzony odpis z tytułu utraty wartości, o czym mowa powyżej.

Wynik na zbyciu inwestycji

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka sprzedała za łączną kwotę 96 691 tysięcy złotych na rzecz TAURON Wydobywanie S.A. 100% udziałów w jednostce zależnej Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. o wartości bilansowej 185 002 tysiące złotych. Transakcja została opisana w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

Koszty związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi objętymi rachunkowością zabezpieczeń

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku zyski/straty z tytułu wyceny związane z instrumentem zabezpieczającym IRS objętym rachunkowością zabezpieczeń ujmowane były w pozostałych całkowitych dochodach – w roku 2016 zmiana wyceny wyniosła 127 252 tysiące złotych. Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmowane były w wyniku finansowym okresu w pozycji kosztów finansowych wynikających z odsetek od wyemitowanych obligacji, w momencie, w którym pozycja zabezpieczana, tzn. odsetki od obligacji wpływały na wynik finansowy okresu. Wynik finansowy bieżącego okresu obciążony został kwotą 80 658 tysięcy złotych, z czego kwota 85 514 tysięcy złotych stanowi zapłaconą kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota (4 856) tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów powyższe koszty z tytułu transakcji zabezpieczających IRS skorygowały wartość kosztów finansowych wynikających z odsetek od wyemitowanych obligacji.

43. Zarządzanie ryzykiem finansowym

W Grupie TAURON funkcjonuje polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, która określa strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym. Polityka równocześnie wprowadza zasady rachunkowości zabezpieczeń, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF. Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym oraz zasady rachunkowości zabezpieczeń odnoszą się do ryzyka przepływów pieniężnych.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym i objęte rachunkowością zabezpieczeń. Spółka zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej z tytułu przepływów pieniężnych związanych z wyemitowanymi obligacjami, o czym szerzej w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych, na które narażona jest Spółka w ramach prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym:
  - ryzyko zmian stóp procentowych;
  - ryzyko zmian kursów walutowych;
  - ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa posiadanych przez Spółkę.

43.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Klasy aktywów finansowych, będących w posiadaniu Spółki, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego:

- należności od odbiorców oraz należności z tytułu sprzedaży aktywów trwałych;
- obligacje;
- udzielone pożyczki;
- inne należności finansowe;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- instrumenty pochodne;
- jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
- pozostałe aktywa finansowe.

43.1.1. Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców oraz innymi należnościami finansowymi

Spółka na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe generowane w ramach prowadzonej działalności. W roku 2016 Spółka była wyeksponowana na ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z zawieranych umów handlowych. Celem jego redukcji, w wyniku przeprowadzanej regularnie analizy wiarygodności i standingu finansowego kontrahentów, Spółka w uzasadnionych przypadkach, wymagała przedstawienia przez kontrahenta stosownych zabezpieczeń.

Należności od odbiorców dotyczą należności od jednostek zależnych oraz podmiotów spoza Grupy – klientów korporacyjnych. Nie są oprocentowane, a terminy płatności wynoszą od 7 do 30 dni w zależności od zawartych umów. Sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom, co powoduje, zdaniem kierownictwa, że nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku największe saldo należności od odbiorców stanowiły należności od spółki zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynoszące odpowiednio 478 220 tysięcy złotych i 257 446 tysięcy złotych.

Wiekowanie oraz odpisy aktualizujące wartość należności od odbiorców oraz innych należności finansowych przedstawiają poniższe tabele.

Odpisy aktualizujące należności od odbiorców oraz inne należności finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odpis aktualizujący na początek okresu	(2 582)	(1 024)
Utworzenie	(137)	(2 207)
Rozwiązanie	1 792	649
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(927)	(2 582)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	873 145	696 496
Wartość pozycji netto na koniec okresu	872 218	693 914

Wiekowanie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane			Suma
		<30 dni	30–360 dni	>360 dni	
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego					
Należności od odbiorców	840 494	172	35	854	841 555
Inne należności finansowe	31 562	–	28	–	31 590
Razem	872 056	172	63	854	873 145
Odpis aktualizujący					
Należności od odbiorców	(3)	(7)	(35)	(854)	(899)
Inne należności finansowe	–	–	(28)	–	(28)
Razem	(3)	(7)	(63)	(854)	(927)
Wartość pozycji netto					
Należności od odbiorców	840 491	165	–	–	840 656
Inne należności finansowe	31 562	–	–	–	31 562
Razem	872 053	165	–	–	872 218

Wiekowanie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane			Suma
		<30 dni	30–360 dni	>360 dni	
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego					
Należności od odbiorców	579 311	168	573	1 976	582 028
Inne należności finansowe	114 468	–	–	–	114 468
Razem	693 779	168	573	1 976	696 496
Odpis aktualizujący					
Należności od odbiorców	(15)	(18)	(573)	(1 976)	(2 582)
Razem	(15)	(18)	(573)	(1 976)	(2 582)
Wartość pozycji netto					
Należności od odbiorców	579 296	150	–	–	579 446
Inne należności finansowe	114 468	–	–	–	114 468
Razem	693 764	150	–	–	693 914

43.1.2. Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek w spółkach zależnych wykazały konieczność ujęcia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych.

W przypadku pozostałych klas aktywów finansowych w ocenie Spółki narażenie na ryzyko kredytowe jest niewielkie. Obligacje nabyte przez Spółkę oraz udzielone pożyczki dotyczą transakcji ze spółkami powiązаныmi. Wspomniane pozycje nie były i nie są na dzień bilansowy przeterminowane.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Spółka realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

43.2. Ryzyko związane z płynnością

Spółka utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością, elastycznością i kosztem finansowania poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania, które pozwalają na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizują negatywne skutki jego materializacji.

Zarządzanie płynnością odbywa się na poziomie Grupy. W Grupie TAURON została wdrożona *Polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON*, dzięki której następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności przez Grupę, jak i każdą ze spółek wchodzących w skład Grupy TAURON.

Dodatkowo, w celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON podobnie jak w poprzednim roku stosowała mechanizm cash pooling. Cash pooling, niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników, jest powiązany z elastyczną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym. W ramach umowy cash pool, Spółka ma możliwość korzystania z finansowania zewnętrznego w postaci kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limitu intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych.

Poza kredytem bieżącym dostępnym w ramach umowy cash pool Spółka ma możliwość zaciągania finansowania z tytułu kredytów w rachunku bieżącym w walutach obcych:

- do 2 000 tysięcy dolarów, na dzień bilansowy wykorzystane zadłużenie to 410 tysięcy dolarów;
- do 25 000 tysięcy euro, na dzień bilansowy wykorzystane zadłużenie to 3 032 tysiące euro.

Tabele poniżej przedstawiają wiekowanie wymagalności zobowiązań finansowych Spółki według niezdykontowanych umownych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Wartość bilansowa	Umowne niezdykontowane płatności	Z tego umowne niezdykontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi:								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	10 161 002	(12 283 976)	(1 297 437)	(399 745)	(475 139)	(2 290 161)	(3 668 348)	(4 153 146)
Zobowiązania wobec dostawców	473 637	(473 637)	(473 616)	(21)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	500	(500)	(500)	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	139 177	(139 177)	(110 621)	(638)	(7 918)	(2 500)	(5 000)	(12 500)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	26 974	(27 821)	(1 021)	(3 084)	(23 716)	-	-	-
Pochodne zobowiązania finansowe:								
Instrumenty pochodne – towarowe	560	(538)	-	(538)	-	-	-	-
Razem	10 801 850	(12 925 649)	(1 883 195)	(404 026)	(506 773)	(2 292 661)	(3 673 348)	(4 165 646)

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Wartość bilansowa	Umowne niezdykontowane płatności	Z tego umowne niezdykontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi:								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	8 903 425	(10 058 683)	(3 165 489)	(1 068 064)	(309 686)	(317 432)	(2 584 315)	(2 613 697)
Zobowiązania wobec dostawców	493 936	(493 936)	(493 893)	(21)	(22)	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 006	(1 006)	(506)	-	(500)	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	28 017	(28 017)	(22 247)	(531)	-	(5 239)	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	30 169	(31 890)	(977)	(3 035)	(4 150)	(23 728)	-	-
Pochodne zobowiązania finansowe:								
Instrumenty pochodne IRS	95 467	(96 559)	-	(96 559)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne CCIRS	14 423	(68 165)	-	2 749	2 662	988	(4 350)	(70 214)
Instrumenty pochodne – towarowe	2 208	(985)	-	(251)	(734)	-	-	-
Razem	9 568 651	(10 779 241)	(3 683 112)	(1 165 712)	(312 430)	(345 411)	(2 588 665)	(2 683 911)

* Wartości ujemne oznaczają wypływ środków pieniężnych. W przypadku instrumentów pochodnych oszacowanie przyszłych płatności w pewnych okresach może wykazywać wartość dodatnią, tzn. wpływ środków pieniężnych, gdy tymczasem w całym okresie wymagalności wycena instrumentu jest ujemna (zobowiązanie).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała udzielone spółkom powiązanim gwarancje, poręczenia i zabezpieczenia na łączną kwotę 1 339 567 tysięcy złotych (nie wliczając zastawów rejestrowych i finansowych na udziałach), na dzień 31 grudnia 2015 roku – 796 720 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 45 niniejszego sprawozdania finansowego. Najistotniejsze pozycje stanowią:

- gwarancja korporacyjna udzielona spółce zależnej celem zabezpieczenia wyemitowanych przez tą spółkę obligacji, do kwoty 168 000 tysięcy euro (743 232 tysiące złotych). Gwarancja obowiązuje w całym okresie obligacji, do dnia 3 grudnia 2029 roku – termin wykupu obligacji;
- Umowa zapewnienia finansowania w łącznej kwocie 178 300 tysięcy złotych związana z ubieganiem się przez TAURON Ciepło Sp. z o.o. o dofinansowanie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Umowa obowiązuje do dnia 31 grudnia 2017 roku;
- Gwarancje wystawione przez The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd. na zlecenie Spółki na łączną kwotę 314 486 tysięcy złotych dla instytucji finansujących Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. Wszystkie gwarancje bankowe posiadają datę obowiązywania od dnia 30 października 2016 roku do dnia 14 kwietnia 2017 roku.

Wspomniane gwarancje i zabezpieczenia udzielone przez Spółkę stanowią zobowiązania warunkowe i nie wpływają w istotnym stopniu na ryzyko płynności Spółki.

43.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wiąże się z możliwością negatywnego wpływu na wyniki Spółki poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian cen rynkowych.

Spółka identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe;
- ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa posiadanych przez Spółkę.

43.3.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółka jest również narażona na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Spółkę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów

finansowych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem stopy procentowej związanej z wyemitowanymi obligacjami o zmiennej stopie procentowej Spółka zawarła transakcje typu swap procentowy (IRS), o czym szerzej w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej. Za wyjątkiem obligacji hybrydowych wyemitowanych w grudniu 2016 roku o oprocentowaniu stałym w pierwszym okresie finansowania, pozostałe obligacje wyemitowane przez Spółkę oprocentowane są zmienną stopą procentową. Ze względu na stosowaną przez Spółkę dynamiczną strategię zarządzania ryzykiem finansowym, w której pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy związane z ekspozycją na zmienną stopę procentową WIBOR 6M ryzyko zmiany stóp procentowych dla części przepływów odsetkowych zostało ograniczone poprzez zawarte transakcje zabezpieczające Interest Rate Swap. W związku z tym część wartości bilansowej obligacji, których zmienność przepływów odsetkowych została zabezpieczona poprzez swap procentowy, w tabelach poniżej została zaprezentowana łącznie z wyceną tych instrumentów zabezpieczających w ramach pozycji o oprocentowaniu stałym.

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania na dzień 31 grudnia 2016 roku

Instrumenty finansowe	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe			
Obligacje	9 858 382	–	9 858 382
Pożyczki udzielone*	1 051 849	271 917	1 323 766
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	–	198 090	198 090
Instrumenty pochodne (IRS)	36 641	–	36 641
Zobowiązania finansowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	–	15 131	15 131
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 958 251	1 245 489	3 203 740
Wyemitowane obligacje	2 938 091	4 004 040	6 942 131
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	–	26 974	26 974

* Wartość pożyczki udzielonej spółce zależnej, na którą został utworzony odpis z tytułu utraty wartości została wykazana w powyższej tabeli w wartości netto, tj. po uwzględnieniu odpisu aktualizującego.

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania na dzień 31 grudnia 2015 roku

Instrumenty finansowe	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe			
Obligacje	7 575 740	90 901	7 666 641
Pożyczki udzielone	1 337 406	244 852	1 582 258
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	–	168 255	168 255
Instrumenty pochodne (CCIRS)	–	3 055	3 055
Zobowiązania finansowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	–	10 206	10 206
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	2 063 617	860 585	2 924 202
Wyemitowane obligacje	3 003 328	2 965 689	5 969 017
Instrumenty pochodne (IRS)	95 467	–	95 467
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	–	30 169	30 169
Instrumenty pochodne (CCIRS)	–	14 423	14 423

Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

43.3.2. Ryzyko walutowe

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Spółki na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD		GBP	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	872 218	354	1 568	–	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	198 090	5 983	26 469	306	1 279	499	2 567
Instrumenty pochodne (aktywa)	56 417	3 649	16 143	100	416	–	–
Razem	1 126 725	9 986	44 180	406	1 695	499	2 567
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	3 203 740	173 542	767 750	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym	15 131	3 032	13 415	410	1 716	–	–
Wyemitowane obligacje	6 942 131	190 105	841 023	–	–	–	–
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	612 814	2 990	13 232	106	443	2	10
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	560	122	538	5	22	–	–
Razem	10 774 376	369 791	1 635 957	522	2 182	2	10
Pozycja walutowa netto		(359 805)	(1 591 777)	(116)	(487)	497	2 557

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	693 914	801	3 414	96	376
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	168 255	7 002	29 838	338	1 317
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	334	1 425	205	800
Razem	867 853	8 137	34 677	639	2 493
Zobowiązania finansowe					
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	2 924 202	173 513	739 426	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym	10 206	2 025	8 630	404	1 576
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	521 953	1 529	6 515	1	4
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 098	242	1 032	301	1 176
Razem	3 568 459	177 309	755 603	706	2 756
Pozycja walutowa netto		(169 172)	(720 926)	(67)	(263)

TAURON Polska Energia S.A. wykorzystywała w 2016 roku i 2015 roku w ramach zarządzania ryzykiem walutowym kontrakty terminowe. Celem tych transakcji jest zabezpieczenie Spółki przed ryzykiem walutowym powstającym w toku prowadzonej działalności. Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym. Na dzień bilansowy Spółka posiadała aktywo z tytułu wyceny walutowych kontraktów terminowych w wysokości 3 217 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2015 roku – 404 tysiące złotych).

43.3.3. Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa

Spółka zawiera transakcje pochodne, dla których instrumentem bazowym są towary lub surowce. Narażenie Spółki na ryzyko cenowe w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych wiąże się z ryzykiem wahań wartości godziwej tych instrumentów na skutek zmian cen surowców/towarów, na których te instrumenty są oparte. Celem ograniczenia ryzyka zawierane transakcje są w zdecydowanej większości domykane poprzez zawarcie transakcji przeciwstawnych. W ten sposób Spółka ogranicza ryzyko cenowe związane z towarowymi instrumentami pochodnym. Ryzyko ogranicza się do otwartych transakcji na zakup lub sprzedaż danego towaru lub surowca.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku otwarte pozycje stanowiły transakcje forward i futures na uprawnienia do emisji oraz transakcja futures na gaz. Łączna wartość bilansowa wszystkich instrumentów pochodnych na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 15 012 tysięcy złotych (aktywo 15 550 tysięcy złotych i zobowiązanie 538 tysięcy złotych), a transakcji pochodnej na gaz 593 tysiące złotych (aktywo), a na dzień 31 grudnia 2015 roku łączna wartość bilansowa wszystkich instrumentów pochodnych na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń wyniosła 433 tysiące złotych (aktywo 1 425 tysięcy złotych i zobowiązanie 992 tysiące złotych), a transakcji pochodnej na gaz 40 tysięcy złotych (zobowiązanie).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych o wartości bilansowej 25 316 tysięcy złotych. Instrumenty te wyceniane są na dzień bilansowy do wartości godziwej, w związku z czym narażone są na ryzyko zmiany cen tych instrumentów.

43.3.4. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Obecnie w odniesieniu do posiadanych instrumentów finansowych TAURON Polska Energia S.A. narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN oraz GBP/PLN oraz zmiany referencyjnych stóp procentowych dla walut PLN, EUR i USD.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Spółka wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Spółki odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Spółki. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego i ryzyka cenowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto oraz na pozostałe całkowite dochody brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Spółka stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Spółka posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Spółka identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR USD, przy czym na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku narażenie na zmianę stopy EURIBOR i LIBOR USD było nieistotne. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2016		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2016 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR			
			WIBOR + 60 pb		WIBOR -60 pb	
			Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody
Udzielone pożyczki	1 323 766	271 917	1 632	–	(1 632)	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	198 090	198 090	1 007	–	(1 007)	–
Instrumenty pochodne (aktywa)	56 417	36 641	–	40 992	–	(40 992)
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	3 203 740	1 245 489	(7 473)	–	7 473	–
Wyemitowane obligacje	6 942 131	6 101 108	(36 607)	–	36 607	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	26 974	26 974	(162)	–	162	–
Razem			(41 603)	40 992	41 603	(40 992)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2016 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2015 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR			
			WIBOR + 66 pb		WIBOR -66 pb	
			Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody	Wynik finansowy	Pozostałe całkowite dochody
Obligacje	7 666 641	90 901	600	-	(600)	-
Udzielone pożyczki	1 582 258	244 852	1 616	-	(1 616)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	168 255	168 255	905	-	(905)	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	3 055	(3 360)	-	3 360	-
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	2 924 202	860 585	(5 680)	-	5 680	-
Wyemitowane obligacje	5 969 017	5 969 017	(39 396)	-	39 396	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	30 169	30 169	(199)	-	199	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 098	109 890	(34 443)	10 085	34 443	(10 085)
Razem			(79 957)	10 085	79 957	(10 085)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2015 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

Spółka identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursu walutowego EUR/PLN, USD/PLN oraz GBP/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursu walutowego EUR/PLN, USD/PLN oraz GBP/PLN w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2016		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2016 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		GBP/PLN	
			kurs EUR/PLN +7,8%	kurs EUR/PLN -7,8%	kurs USD/PLN +13,8%	kurs USD/PLN -13,8%	kurs GBP/PLN +11,55%	kurs GBP/PLN -11,55%
			Wynik finansowy		Wynik finansowy		Wynik finansowy	
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	872 218	1 568	122	(122)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	198 090	30 315	2 065	(2 065)	177	(177)	296	(296)
Instrumenty pochodne (aktywa)	56 417	19 776	6 624	(6 624)	57	(57)	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	15 131	15 131	(1 046)	1 046	(237)	237	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	3 203 740	767 750	(59 884)	59 884	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje	6 942 131	841 024	(65 600)	65 600	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	612 814	13 684	(1 032)	1 032	(61)	61	(1)	1
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	560	560	(42)	42	(3)	3	-	-
Razem			(118 793)	118 793	(67)	67	295	(295)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2016 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego, z wyjątkiem transakcji, która miał miejsce pod koniec 2016 roku. Dotyczy ona klasy wyemitowanych obligacji, która obejmuje wyemitowane przez Spółkę w grudniu 2016 roku obligacje hybrydowe, których walutą emisji i spłaty jest euro, o czym szerzej w nocie 34.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN	
			kurs EUR/PLN +7,15%	kurs EUR/PLN -7,15%	kurs USD/PLN +11,43%	kurs USD/PLN -11,43%
				Wynik finansowy		Wynik finansowy
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	693 914	3 790	244	(244)	43	(43)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	168 255	31 156	2 133	(2 133)	151	(151)
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	5 684	3 078	(3 078)	92	(92)
Kredyt w rachunku bieżącym	10 206	10 206	(617)	617	(180)	180
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	2 924 202	739 426	(52 869)	52 869	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	521 953	6 519	(466)	466	(1)	1
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 098	16 631	21 587	(21 587)	(135)	135
Razem			(26 910)	26 910	(30)	30

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2015 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Analiza wrażliwości na ryzyko zmian cen towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka uprawnień do emisji gazów Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Scenariusze odzwierciedlają ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka w przyszłości oraz mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka na wyniki finansowe Spółki.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Wartość bilansowa na 31 grudnia 2016			Wzrost		Spadek	
	cena (EUR)	Aktywo	Zobowiązanie	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy brutto	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy brutto
Towarowe instrumenty pochodne – uprawnienia do emisji zanieczyszczeń:							
EUA Dec17	6,57–6,58	5 410	319	10,18	(10 381)	4,14	6 988
EUA Jan 17	6,54	10 140	-	10,14	(21 421)	4,12	14 400
EUA Apr 17	6,55	-	219	10,15	(780)	4,13	524
EUA zapas – wycena	6,54	13 226	-	10,14	32 553	4,12	(21 883)
Razem		28 776	538		(29)		29

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Wartość bilansowa na 31 grudnia 2015			Wzrost		Spadek	
	cena (EUR)	Aktywo	Zobowiązanie	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy brutto	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy brutto
Towarowe instrumenty pochodne – uprawnienia do emisji zanieczyszczeń	8,25–8,29	1 425	992	8,53–8,57	(122)	4,83–4,85	1 490

Analiza wrażliwości na ryzyko cen jednostek uczestnictwa

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany notowań posiadanych przez Spółkę jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Potencjalne możliwe zmiany wartości notowań są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie miesięcznych notowań funduszy w okresie jednego roku przed datą bilansową.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Jednostki uczestnictwa	31 grudnia 2016		Analiza wrażliwości na ryzyko cenowe na 31 grudnia 2016 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Zmiana ceny		Zmiana ceny	
			+1,0%	-1,0%	+0,7%	-0,7%
	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>					
UniKorona Pieniężny/UniFundusze FIO	2 519	2 519	25	(25)		
UniWIBID Plus/UniFundusze SFIO	22 797	22 797			160	(160)
Razem	25 316	25 316	25	(25)	160	(160)

44. Ryzyko operacyjne

Spółka narażona jest na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów w odniesieniu do otwartej pozycji rynkowej.

Ryzyko operacyjne handlowe zarządzane jest na poziomie Grupy TAURON, co zostało opisane w notach 46 i 47 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku. Spółka zarządza ryzykiem handlowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON.

Ekspozycję Spółki na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów energii elektrycznej i gazu. Wolumen oraz koszty zakupu energii elektrycznej i gazu przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2016		2015	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Energia elektryczna	MWh	41 966 994	7 152 963	49 387 348	8 420 914
Gaz	MWh	3 084 545	249 878	1 240 550	119 583
Razem			7 402 841		8 540 497

W zakresie obrotu węglem Spółka nie jest narażona na ryzyko cen, ponieważ działa jak pośrednik i uzyskuje przychody wyłącznie z tytułu pośrednictwa w obrocie.

INNE INFORMACJE

45. Zobowiązania warunkowe

Główne zobowiązania warunkowe Spółki wynikające z zabezpieczeń i gwarancji udzielonych spółkom powiązanim przedstawiono w tabeli poniżej.

Rodzaj zobowiązania warunkowego	Spółka, na rzecz której udzielono zobowiązania warunkowego	Beneficjent	Stan na 31 grudnia 2016			Stan na 31 grudnia 2015	
			Data obowiązywania	EUR	PLN	EUR	PLN
gwarancja korporacyjna	TAURON Sweden Energy AB (publ)	obligatariusze obligacji wyemitowanych przez TAURON Sweden Energy AB (publ)	3.12.2029	168 000	743 232	168 000	715 932
weksel in blanco	TAURON Wytwarzanie S.A.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	15.12.2022		40 000		40 000
	TAURON Ciepło Sp. z o.o.		15.12.2022		30 000		30 000
	TAURON Ciepło Sp. z o.o.				-		1 180
umowa zapewnienia finansowania	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	31.12.2017		178 300		-
zabezpieczenie gwarancji wystawionej przez bank The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd.	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.			74 992		-
		Europejski Bank Inwestycyjny	14.04.2017		156 000		-
		Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju			83 494		-
zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	TAMEH Czech s.r.o. TAMEH POLSKA Sp. z o.o.	RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	31.12.2028*		415 852		415 852
zabezpieczenie pożyczki	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	2018-2021		2 059		1 145
zabezpieczenie umowy leasingu	TAURON Wydobywanie S.A.	Millennium Leasing Sp. z o.o.	30.10.2017		2 900		-
zabezpieczenie umowy	TAURON Wytwarzanie S.A.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	4.08.2019		5 000		5 000
	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	31.03.2017		15 000		-
	TAURON Czech Energy s.r.o.	CEZ a.s.	31.12.2016	1 500	6 636	-	-
		SPP CZ a.s.			-	-	300
zabezpieczenie gwarancji wystawionej przez bank Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	spółki zależne		31.12.2016		1 691		2 185
zabezpieczenie gwarancji wystawionej przez bank CaixaBank S.A.	spółki zależne		2018-2019		263		-

* Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Najistotniejsze pozycje zobowiązań warunkowych z tytułu udzielonych gwarancji, zabezpieczeń oraz umów zapewnienia finansowania dotyczą:

- **Gwarancja korporacyjna**
Gwarancja korporacyjna udzielona spółce zależnej celem zabezpieczenia wyemitowanych przez tą spółkę obligacji, do kwoty 168 000 tysięcy euro (743 232 tysiące złotych). Beneficjentem gwarancji są obligatariusze. Gwarancja obowiązuje do daty wykupu obligacji, tj. do dnia 3 grudnia 2029 roku.
- **Zastawy rejestrowe i finansowe na udziałach**
W dniu 15 maja 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., stanowiących około 50% udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG, tj. zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach

do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 840 000 tysięcy złotych. W dniu 15 września 2016 roku zawarto aneks nr 1 do wskazanej powyżej umowy, na podstawie którego zmieniono najwyższą sumę zabezpieczenia na kwotę 1 370 000 tysięcy złotych. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności.

Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Wartość bilansowa udziałów w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 415 852 tysiące złotych.

- **Umowa zapewnienia finansowania**

W ramach umożliwienia ubiegania się przez TAURON Ciepło Sp. z o.o. o dofinansowanie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w postaci bezzwrotnej dotacji przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Program likwidacji niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej”, TAURON Polska Energia S.A. wystawiła promesy udzielenia finansowania w łącznej kwocie 178 300 tysięcy złotych.

- **Gwarancje wystawione przez The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd.**

W związku z podpisaniem w dniu 27 października 2016 roku porozumień w sprawie warunków dalszej realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. oraz celem umożliwienia wejście w życie umowy standstill zawartej przez Spółkę, Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A., PGNiG S.A., Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A., której celem jest zapewnienie, że instytucje finansujące powstrzymają się od postawienia kredytów udzielonych spółce w stan natychmiastowej wymagalności oraz zaspokojenia swoich wierzytelności z ustanowionych zabezpieczeń, na zlecenie Spółki The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd. wystawił trzy gwarancje bankowe na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego – w kwocie 156 000 tysięcy złotych;
- Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju – w kwocie 83 494 tysiące złotych;
- Banku Polska Kasa Opieki S.A. – w kwocie 74 992 tysiące złotych.

Wszystkie gwarancje bankowe posiadają datę obowiązywania od dnia 30 października 2016 roku do dnia 14 kwietnia 2017 roku.

- **Weksle in blanco**

Spółka wystawiła weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi o łącznej wartości 70 000 tysięcy złotych celem zabezpieczenia umów pożyczek otrzymanych przez spółki zależne od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Weksle obowiązują w okresie spłaty pożyczki, tj. do dnia 15 grudnia 2022 roku.

Istotne pozycje zobowiązań warunkowych Spółki z tytułu postępowań sądowych:

- **Roszczenia od Huty Łaziska S.A.**

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE”) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Huta Łaziska S.A. („Huta”) przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE. Aktualnie proces toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty (wstrzymane w dniu 11 października 2001 roku z powodu nieregulowania zobowiązań płatniczych przez Huta) na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku, w szczególności po cenie 67 zł/MWh, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalający apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. W dniu 15 listopada 2001 roku (po wydaniu przez Prezesa URE wyżej wspomnianej decyzji

z 14 listopada 2001 roku, i w związku z pogłębiającym się zadłużeniem Huty wobec GZE z tytułu dostaw energii elektrycznej) GZE ponownie wstrzymał dostawy. W związku z tym wstrzymaniem Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Pozwem z 12 marca 2007 roku Huta domaga się od GZE i Skarbu Państwa – Prezesa URE (in solidum) zasądzenia kwoty 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku.

W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od 27 listopada 2012 roku odbywają się rozprawy przed sądem pierwszej instancji. W maju 2015 roku została sporządzona przez biegłą opinia dotycząca prawidłowości rozliczeń między stronami sporu. W dniu 30 czerwca 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. złożyła zarzuty do wyżej wskazanej opinii. Zarzuty do tej opinii złożyła także Huta oraz Skarb Państwa. Postanowieniem z dnia 16 września 2015 roku Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego, w której biegła ma się odnieść do zarzutów zgłoszonych przez strony. Po wydaniu tego postanowienia Spółka wielokrotnie próbowała doprowadzić do zmiany przyjętej przez Sąd koncepcji postępowania dowodowego twierdząc, że przeprowadzania dowodu z opinii biegłego sądowego jest w tej sprawie niedopuszczalne. Ostatecznie jednak Sąd zlecił biegłej sporządzenie opinii uzupełniającej. W dniu 5 września 2016 roku Spółka otrzymała opinię uzupełniającą biegłej sądowej, do której w dniach 12 i 19 września 2016 roku Spółka wniosła zarzuty. Zarzuty do opinii uzupełniającej biegłej wniosł także Skarb Państwa oraz Huta. Kolejna rozprawa została wyznaczona na 24 marca 2017 roku celem kontynuowania przesłuchania biegłej sądowej w przedmiocie złożonych opinii, rozpoczętego na rozprawie w dniu 21 grudnia 2016 roku.

Na podstawie przeprowadzonej analizy prawnej roszczeń Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

- **Sprawa z powództwa ENEA S.A.**

Sprawa z powództwa ENEA S.A. („ENEA”) przeciwko TAURON Polska Energia S.A. wniesiona do Sądu Okręgowego w Katowicach dotyczy zapłaty kwoty 17 086 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty z tytułu zarzucanego bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z rozliczeniami niezbilansowania na Rynku Bilansującym dokonywanymi ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku. Pozew wpłynął do Spółki w dniu 11 stycznia 2016 roku. Zgodnie z twierdzeniami ENEA, źródłem nieprawidłowości w rozliczeniach były rozbieżności w danych pomiarowych zgromadzonych przez ENEA Operator Sp. z o.o. (jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, OSD) i udostępnionych uczestnikom Rynku Bilansującego (PSE S.A., ENEA S.A. i Spółka) na potrzeby tych rozliczeń, a skutkiem błędu było przypisanie ENEA S.A. (jako sprzedawcy z urzędu na obszarze dystrybucyjnym ENEA Operator Sp. z o.o.) przez PSE S.A. ilości pobranej energii elektrycznej, która powinna zostać przypisana Spółce (jako podmiotowi odpowiedzialnemu za bilansowanie handlowe sprzedawców energii z obszaru dystrybucyjnego ENEA Operator Sp. z o.o.).

Istota sporu sprowadza się do tego, że zgodnie z Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej elektroenergetycznej (IRiESP), wiążącej wszystkich uczestników Rynku Bilansującego, rozliczenia z tytułu bilansowania handlowego za dany okres rozliczeniowy mogą być korygowane w okresie: 2 miesiące, 4 miesiące oraz 15 miesięcy po danym okresie rozliczeń. IRiESP przyjmuje, że po 15 miesiącach rozliczenia stają się ostateczne. Tymczasem informacja o konieczności korekty danych pomiarowych, a przez to i całych rozliczeń, została przekazana TAURON Polska Energia S.A. przez ENEA Operator Sp. z o.o. już po upływie wskazanego okresu dopuszczalnych korekt. Wobec tego rozliczenia na linii PSE S.A. – ENEA S.A. oraz PSE S.A. – Spółka nie zostały skorygowane.

TAURON Polska Energia S.A. wniosła odpowiedź na pozew, podnosząc szereg zarzutów. Sąd zobowiązał ENEA do ustosunkowania się do treści odpowiedzi na pozew, co nastąpiło w dniu 5 kwietnia 2016 roku. W dniu 20 czerwca 2016 roku TAURON Polska Energia S.A. złożyła wniosek o wezwanie spółki ENEA Operator Sp. z o.o. do wzięcia udziału w procesie (przypozwanie), Sąd dopuścił także dowód z zeznań świadków. W dniu 4 lipca 2016 roku TAURON Polska Energia S.A. złożyła pismo procesowe. Ostatnia rozprawa odbyła się w dniu 6 marca 2017 roku. Na tej rozprawie sąd na wniosek ENEA S.A. (wyrażony w piśmie z dnia 8 grudnia 2016 roku) postanowił o dopozwaniu (tj. wezwaniu do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych) w trybie art. 194 par. 1 KPC siedmiu sprzedawców, dla których TAURON Polska Energia S.A. pełniła funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na terenie obszaru dystrybucji ENEA Operator Sp. z o.o. w 2012 roku. Sprawa jest w toku. Rozprawa została odroczone z terminem z urzędu. Spółka nie utworzyła rezerwy, ponieważ uważa, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy wynosi poniżej 50%.

• **Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przez spółkę zależną**

W dniu 18 marca 2015 roku spółka zależna Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji wypowiedziała długoterminowe umowy na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych od farm wiatrowych. W związku z tym wobec spółki zależnej oraz TAURON Polska Energia S.A. wytoczono powództwo o odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa szkody. Żądaniem pozwu jest zobowiązanie Spółki do uchylenia likwidacji Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji. Żądaniem ewentualnym pozwu jest zobowiązanie TAURON Polska Energia S.A. do przekazania zabezpieczenia poprzez złożenie do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych.

W związku z faktem, iż postępowanie sądowe dotyczące powyższej sprawy jest na wstępnym etapie, nie jest możliwe oszacowanie ostatecznej kwoty ewentualnych konsekwencji finansowych dla Spółki.

46. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Umowa/transakcja	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia
Program Emisji Obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2018 roku – dotyczy spłaconej Transzy C oraz Transz D i E (niezaciągnięte)
Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 2 550 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 20 grudnia 2032 roku
Program Emisji Obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 7 524 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 roku
Umowa o limit gwarancyjny zawarta z The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd.	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 377 383 tysiące złotych, obowiązujące do 27 października 2018 roku
Umowa ramowa zawarta z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe. Z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON (limit gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych).	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do kwoty 125 000 tysięcy złotych
Zabezpieczenie transakcji realizowanych przez spółki zależne	gwarancje bankowe w ramach umowy ramowej na gwarancje bankowe z PKO Bank Polski S.A., wystawione na zlecenie Spółki celem zabezpieczenia transakcji i zobowiązań spółek zależnych	na łączną kwotę 1 691 tysięcy złotych (nota 45 niniejszego sprawozdania finansowego), wszystkie obowiązywały do 31 grudnia 2016 roku
Umowa ramowa zawarta z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe. Z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON (limit gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych).	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w CaixaBank S.A.	do kwoty 100 000 tysięcy złotych
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 120 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania 11 lipca 2021 roku
Umowa ramowa zawarta z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe.	gwarancja bankowe wystawiona przez bank na zlecenie Spółki celem zabezpieczenia transakcji Spółki	dla GAZ-SYSTEM S.A., do kwoty 3 664 tysiące złotych, obowiązująca do dnia 30 listopada 2017 roku
Zabezpieczenie transakcji realizowanych przez spółki zależne	gwarancje bankowe w ramach umowy ramowej na gwarancje bankowe z CaixaBank S.A., wystawione na zlecenie Spółki celem zabezpieczenia transakcji i zobowiązań spółek zależnych	na łączną kwotę 263 tysiące złotych (nota 45 niniejszego sprawozdania finansowego)
Umowa zawarta z Bankiem Zachodnim WBK S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.	pełnomocnictwo do pobierania środków pieniężnych z rachunku bankowego w BZ WBK S.A.	do kwoty 150 000 tysięcy złotych
Umowa zawarta z Bankiem Zachodnim WBK S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON.	gwarancje bankowe wystawione przez bank na zlecenie Spółki celem zabezpieczenia transakcji giełdowych wynikających z członkostwa w Giełdowej Izbie Rozrachunkowej	na dzień 31 grudnia 2016 roku łączna kwota gwarancji wystawionych przez bank wynosiła 100 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania w styczniu 2017 roku

Umowa/transakcja	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia
Umowy kredytów w rachunku bieżącym w banku PKO Bank Polski S.A. (do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limit intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwa do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do łącznej kwoty 800 000 tysięcy złotych
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego (w EUR, do kwoty 25 000 tysięcy euro)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 110 600 tysięcy złotych (25 000 tysięcy euro) do kwoty 221 200 tysięcy złotych (50 000 tysięcy euro) z terminem obowiązywania 31 grudnia 2019 roku
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w mBanku (w USD, do kwoty 2 000 tysięcy dolarów)	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 12 538 tysięcy złotych (3 000 tysięcy dolarów) z terminem obowiązywania 31 marca 2019 roku
Zabezpieczenie transakcji zawieranych na giełdach europejskich	Depozyty dotyczące transakcji zawieranych na giełdach europejskich – w celu zabezpieczenia transakcji zawieranych na giełdach, w tym głównie transakcji terminowych na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń, Spółka przekazuje depozyty początkowe dla tych transakcji na wyodrębnione rachunki bankowe.	na dzień 31 grudnia 2016 roku łączna wartość 13 730 tysięcy złotych
Zabezpieczenie transakcji Spółki na Towarowej Giełdzie Energii	Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie zawarta pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. („IRGIT”) Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie pomiędzy spółką zależną TAURON Wytwarzanie S.A. a IRGIT	W ramach tego zabezpieczenia Spółka zdeponowała na rachunku w Rejestrze Uprawnień jednostki w ilości 5 183 500 EUA. Termin obowiązywania umowy został przedłużony do dnia 15 czerwca 2016 roku. W tym dniu umowa wygasta, a uprawnienia zostały zwrócone na rachunek Spółki. W ramach tej umowy dokonano blokady uprawnień do emisji CO ₂ w Rejestrze Uprawnień stanowiących własność TAURON Wytwarzanie S.A. w ilości 8 000 000 EUA. Na podstawie Umowy Przewłaszczenia na zabezpieczenie TAURON Wytwarzanie S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania zaciągnięte przez Spółkę względem IRGIT. Zabezpieczenie obowiązywało w pierwszym kwartale 2016 roku, umowa wygasta w dniu 31 marca 2016 roku.
Umowa leasingu finansowego, którego przedmiotem jest nieruchomości inwestycyjna	Przedmiotem umowy jest nieruchomości inwestycyjna. Zabezpieczeniem tej umowy są: dwa weksle in blanco, cesja wierzytelności oraz pełnomocnictwo do rachunku bankowego.	Wartość bilansowa przedmiotu umowy leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 25 318 tysięcy złotych.

47. Zobowiązania inwestycyjne

W związku z inwestycją w PGE EJ 1 Sp. z o.o. w 2016 roku planowane było przekazanie środków na podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. w łącznej kwocie 34 999 tysięcy złotych, co wynika z przyjętego planu finansowego spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. W związku z powyższym w dniu 21 grudnia 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki celowej PGE EJ 1 Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 275 859 tysięcy złotych do kwoty 310 858 tysięcy złotych, tj. o kwotę 34 999 tysięcy złotych, poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 34 999 tysięcy złotych. W związku z powyższym TAURON Polska Energia S.A. objęła 24 822 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 3 500 tysięcy złotych, które pokryła wkładem pieniężnym. Do dnia bilansowego podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane.

48. Informacja o podmiotach powiązanych

48.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa

Spółka zawiera transakcje ze spółkami powiązanymi przedstawionymi w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego. Ponadto ze względu na fakt, że głównym akcjonariuszem Spółki jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Spółki i dokonywane są na warunkach rynkowych.

Łączna wartość przychodów i kosztów osiągniętych w wyniku transakcji z powyższymi jednostkami oraz stan należności i zobowiązań zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody od spółek zależnych, w tym:	9 706 997	10 797 524
Przychody z działalności operacyjnej	7 650 113	8 838 001
Przychody z tytułu dywidendy	1 458 951	1 510 624
Przychody ze sprzedaży udziałów	96 691	-
Inne przychody operacyjne	5 345	6 746
Inne przychody finansowe	495 897	442 153
Przychody od spółek współzależnych	126 811	49 599
Przychody od spółek Skarbu Państwa	162 649	778 452
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami zależnymi, w tym:	(2 852 147)	(4 085 897)
Koszty działalności operacyjnej	(2 814 659)	(4 047 257)
Koszty finansowe	(37 488)	(38 640)
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami współzależnymi	(12 521)	(3 536)
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami Skarbu Państwa	(571 124)	(1 129 348)

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Pożyczki udzielone spółkom zależnym oraz należności od spółek zależnych, w tym:	11 940 640	9 584 859
Należności od odbiorców	795 482	462 421
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	15 800	20 941
Inne pożyczki udzielone	1 249 802	1 337 406
Należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	20 945	97 148
Obligacje	9 858 382	7 666 641
Inne należności finansowe	229	302
Pożyczki udzielone spółkom współzależnym oraz należności od spółek współzależnych	274 502	224 046
Należności od spółek Skarbu Państwa	25 210	133 784
Zobowiązania wobec spółek zależnych, w tym:	2 413 451	1 919 518
Zobowiązania wobec dostawców	335 344	337 087
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	1 229 344	831 205
Inne pożyczki otrzymane	767 750	739 426
Zobowiązania z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	75 415	6 440
Inne zobowiązania finansowe	5 259	5 239
Inne zobowiązania niefinansowe	339	121
Zobowiązania wobec spółek współzależnych	1 209	729
Zobowiązania wobec spółek Skarbu Państwa	55 389	62 372

Przychody od jednostek zależnych i współzależnych zawierają przychody ze sprzedaży węgla (w okresie porównawczym również przychody ze sprzedaży biomasy), które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów są prezentowane po pomniejszeniu o koszty ich nabycia, w wartości nadwyżki stanowiącej wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa, o czym mowa w nocie 12 niniejszego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek w spółkach zależnych wykazały konieczność ujęcia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej spółce zależnej w wysokości 197 953 tysiące złotych. Wartość pożyczek udzielonych spółkom zależnym zaprezentowana w powyższej tabeli nie uwzględnia odpisu aktualizującego.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi kontrahentami TAURON Polska Energia S.A. w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku w zakresie przychodów ze sprzedaży były PSE S.A., Energa-Obrót S.A., Kompania Węglowa S.A. oraz powołana do życia 1 maja 2016 roku Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o., od których przychody stanowiły 87% przychodów osiągniętych w wyniku transakcji ze spółkami Skarbu Państwa.

Największe koszty wynikają z transakcji z Katowickim Holdingiem Węglowym S.A., PSE S.A., Jastrzębską Spółką Węglową S.A., Kompanią Węglową S.A. oraz powołaną do życia 1 maja 2016 roku Polską Grupą Górniczą Sp. z o.o., które stanowiły 95% ogółu kosztów poniesionych w transakcjach zakupu ze spółkami Skarbu Państwa.

W związku z zawartymi umowami ze wspólnym przedsięwzięciem Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka utworzyła rezerwy na umowy rodzące obciążenia w wysokości 182 877 tysięcy złotych. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka zaktualizowała wartość rezerw w związku z odwróceniem dyskonta na dzień bilansowy o łączną kwotę 11 502 tysiące złotych oraz dotworzyła rezerwy w kwocie netto 4 465 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 36 niniejszego sprawozdania finansowego.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Spółka sprzedała spółce zależnej TAURON Wydobycie S.A. udziały w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. za łączną kwotę 96 691 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego. Na transakcji sprzedaży udziałów Spółka rozpoznała stratę ze zbycia inwestycji w jednostce zależnej w wysokości 88 311 tysięcy złotych, która w sprawozdaniu z całkowitych dochodów została zaprezentowana w pozostałych kosztach finansowych.

Spółka dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, Spółka nie traktuje dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązaniem.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku utworzona została Polska Fundacja Narodowa, którą ustanowiło 17 fundatorów będących istotnymi spółkami Skarbu Państwa. Spółka jest jednym z fundatorów Polskiej Fundacji Narodowej. W związku z zadeklarowanymi wpłatami na fundusz założycielski Polskiej Fundacji Narodowej oraz zobowiązaniem do corocznych wpłat na działalność statutową przez okres 10 lat Spółka ujęła zobowiązanie oraz pozostałe koszty operacyjne w kwocie 32 500 tysięcy złotych.

48.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Wysokość wypłaconych wynagrodzeń oraz innych świadczeń członków Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej Spółki w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zarząd Jednostki	12 858	11 225
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	6 367	7 333
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	5 806	2 820
Inne	685	1 072
Rada Nadzorcza Jednostki	1 159	1 118
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	1 159	1 118
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	13 284	14 588
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	10 554	12 392
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 696	1 134
Świadczenia po okresie rozwiązania umowy o pracę	215	–
Inne	819	1 062
Razem	27 301	26 931

W powyższej nocie nie zostały uwzględnione koszty z tytułu utworzenia przez Spółkę rezerwy z tytułu świadczeń po okresie pełnienia funkcji Członka Zarządu w kwocie 1 470 tysięcy złotych, które są przewidziane do wypłaty po dniu bilansowym. Powyższe rezerwy zostały zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako bierne rozliczenia międzyokresowe.

W zakresie wykazanych w powyższej tabeli wypłaconych świadczeń z tytułu rozwiązanie stosunku pracy członka Zarządu kwota 4 585 tysięcy złotych stanowi wykorzystanie rezerwy utworzonej na dzień 31 grudnia 2015 roku, natomiast kwota 450 tysięcy złotych stanowi wykorzystanie rezerwy utworzonej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku.

W zakresie wykazanych w powyższej tabeli wypłaconych świadczeń po okresie rozwiązania umowy o pracę członków głównej kadry kierowniczej kwota 180 tysięcy złotych stanowi wykorzystanie rezerwy utworzonej na dzień 31 grudnia 2015 roku.

W Spółce nie występują transakcje dotyczące pożyczek z ZFŚS udzielanych członkom Zarządu, członkom Rady Nadzorczej oraz pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej.

49. Zarządzanie kapitałem i finansami

Zarządzanie kapitałem i finansami odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. Zostało szerzej opisane w nocie 53 Dodatkowych Not Objasniających Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

50. Struktura zatrudnienia

Poniższa nota prezentuje przeciętne zatrudnienie w okresach rocznych zakończonych dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zarząd	5	5
Administracja	249	237
Pion sprzedaży	115	98
Razem	369	340

51. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w Sprawozdaniu Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2016 w punkcie 4.12.

52. Podział sprawozdania finansowego na rodzaje działalności zgodnie z art. 44 Prawa energetycznego

Zgodnie z artykułem 44. pkt 2. ustawy Prawo energetyczne, TAURON Polska Energia S.A. będąc przedsiębiorstwem energetycznym jest zobowiązany do dokonania ujawnienia w ramach informacji dodatkowej niniejszego sprawozdania finansowego w postaci wykazania odpowiednich pozycji bilansu oraz rachunków zysków i strat w podziale na poszczególne rodzaje działalności.

Spółka zidentyfikowała następujące rodzaje działalności zgodnie z art. 44 pkt 2. ustawy:

- Obrót paliwami gazowymi,
- Pozostała działalność.

Zasady sporządzania sprawozdania z całkowitych dochodów (rachunku zysków i strat) w podziale na rodzaje działalności

Spółka prowadzi ewidencję księgową pozwalającą na odrębne obliczenie kosztów i przychodów oraz wyniku finansowego dotyczącego powyższych działalności.

Spółka wyodrębniła w sposób bezpośredni przychody ze sprzedaży oraz koszt własny sprzedanych towarów, materiałów i usług związane z poszczególnymi rodzajami prowadzonej działalności.

Koszty sprzedaży związane z obsługą całości procesu sprzedaży prowadzonego przez Spółkę, zostały podzielone w proporcji do osiągniętych przez Spółkę przychodów ze sprzedaży.

Pozostała działalność operacyjna oraz działalność finansowa została zidentyfikowana jako związana z pozostałą działalnością Spółki.

Koszty ogólnego zarządu Spółki ponoszone są na rzecz całej Grupy Kapitałowej, i w związku z powyższym zostały wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozycje nieprzypisane, gdyż ich podział na poszczególne rodzaje działalności spółki nie ma merytorycznego uzasadnienia. Jako pozycje nieprzypisane zaprezentowano także obciążenie wyniku finansowego Spółki podatkiem dochodowym od osób prawnych.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na rodzaje działalności za rok obrotowy 2016

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody ze sprzedaży	242 615	7 752 713	–	7 995 328
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(233 922)	(7 603 645)	–	(7 837 567)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	8 693	149 068	–	157 761
Koszty sprzedaży	(586)	(18 740)	–	(19 326)
Koszty ogólnego zarządu	–	–	(81 368)	(81 368)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	–	(59 170)	(32 500)	(91 670)
Zysk (strata) operacyjna	8 107	71 158	(113 868)	(34 603)
Przychody z tytułu dywidendy	–	1 485 152	–	1 485 152
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	–	503 897	–	503 897
Koszty odsetkowe od zadłużenia	–	(356 947)	–	(356 947)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji oraz pożyczek	–	(1 610 396)	–	(1 610 396)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	–	(136 237)	–	(136 237)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	8 107	(43 373)	(113 868)	(149 134)
Podatek dochodowy	–	–	(17 119)	(17 119)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	8 107	(43 373)	(130 987)	(166 253)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na rodzaje działalności za rok obrotowy 2015

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody ze sprzedaży	122 835	8 939 411	–	9 062 246
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(120 041)	(8 953 828)	–	(9 073 869)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	2 794	(14 417)	–	(11 623)
Koszty sprzedaży	(271)	(21 101)	–	(21 372)
Koszty ogólnego zarządu	–	–	(96 341)	(96 341)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	–	4 969	–	4 969
Zysk (strata) operacyjna	2 523	(30 549)	(96 341)	(124 367)
Przychody z tytułu dywidendy	–	1 510 624	–	1 510 624
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	–	449 437	–	449 437
Koszty odsetkowe od zadłużenia	–	(357 055)	–	(357 055)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	–	(4 931 147)	–	(4 931 147)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	–	1 714	–	1 714
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	2 523	(3 356 976)	(96 341)	(3 450 794)
Podatek dochodowy	–	–	(3 114)	(3 114)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	2 523	(3 356 976)	(99 455)	(3 453 908)

Zasady sporządzania sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) w podziale na rodzaje działalności

Spółka wyodrębniła bezpośrednio należności od odbiorców i zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe należności i zobowiązania związane z poszczególnymi rodzajami działalności prowadzonymi przez Spółkę.

Kapitały własne, rezerwy na świadczenia pracownicze, środki pieniężne oraz rozrachunki z tytułu podatku dochodowego zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozycje nieprzypisane.

Pozostałe składniki aktywów i pasywów, związane są z pozostałą działalnością spółki.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku, w podziale na rodzaje działalności

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
AKTYWA				
Aktywa trwałe, w tym:	1 109	25 854 220	-	25 855 329
Udziały i akcje	-	14 870 418	-	14 870 418
Obligacje	-	9 615 917	-	9 615 917
Pożyczki udzielone	-	1 292 800	-	1 292 800
Pozostałe aktywa finansowe	984	4 540	-	5 524
Aktywa obrotowe, w tym:	24 292	1 474 079	318 676	1 817 047
Należności od odbiorców	23 230	817 426	-	840 656
Należności z tytułu podatków i opłat	-	-	120 586	120 586
Obligacje	-	242 465	-	242 465
Pożyczki udzielone	-	30 966	-	30 966
Pozostałe aktywa finansowe	594	54 760	-	55 354
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	198 090	198 090
SUMA AKTYWÓW	25 401	27 328 299	318 676	27 672 376
PASYWA				
Kapitał własny	-	-	16 530 268	16 530 268
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	-	8 935 078	34 898	8 969 976
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	8 754 047	-	8 754 047
Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	32 364	32 364
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	2 534	2 534
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	3 591	2 148 033	20 508	2 172 132
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	1 433 929	-	1 433 929
Zobowiązanie wobec dostawców	3 173	470 464	-	473 637
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	-	-	20 209	20 209
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	299	299
Pozostałe zobowiązania finansowe	418	111 341	-	111 759
SUMA PASYWÓW	3 591	11 083 111	16 585 674	27 672 376

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, w podziale na rodzaje działalności

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
AKTYWA				
Aktywa trwałe, w tym:	-	24 866 370	-	24 866 370
Udziały i akcje	-	15 933 194	-	15 933 194
Obligacje	-	7 451 601	-	7 451 601
Pożyczki udzielone	-	1 417 165	-	1 417 165
Aktywa obrotowe, w tym:	28 489	1 367 279	212 018	1 607 786
Należności od odbiorców	25 848	553 598	-	579 446
Należności z tytułu podatków i opłat	-	-	43 763	43 763
Obligacje	-	215 040	-	215 040
Pożyczki udzielone	-	165 093	-	165 093
Pozostałe aktywa finansowe	2 641	106 564	-	109 205
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	168 255	168 255
SUMA AKTYWÓW	28 489	26 233 649	212 018	26 474 156
PASYWA				
Kapitał własny	-	-	16 592 497	16 592 497
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	-	5 060 890	8 228	5 069 118
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	4 876 546	-	4 876 546
Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	385	385
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	7 843	7 843
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	4 807	4 705 342	102 392	4 812 541
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	4 057 048	-	4 057 048
Zobowiązania wobec dostawców	4 767	489 169	-	493 936
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	-	-	101 670	101 670
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	722	722
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	23 284	-	23 284
SUMA PASYWÓW	4 807	9 766 232	16 703 117	26 474 156

53. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Uchylenie likwidacji spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 8 marca 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji podjęło uchwałę o uchyleniu likwidacji spółki.

Niniejsze sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską obejmuje 82 strony.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 13 marca 2017 roku

Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu .....

Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu .....

Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu .....

Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu .....

Oliwia Tokarczyk – Dyrektor Wykonawczy ds. Rachunkowości i Podatków .....

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2016**

MARZEC 2017

SPIS TREŚCI

1. TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	5
1.1. Podstawowe informacje o Spółce	5
1.2. Organizacja oraz struktura Grupy Kapitałowej TAURON	5
1.2.1. Jednostki podlegające konsolidacji	5
1.2.3. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe	6
1.2.4. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne	7
1.3. Strategia i Priorytety strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON	10
1.3.1. Misja, wizja i nowe wartości Grupy Kapitałowej TAURON	10
1.3.2. Strategia Grupy Kapitałowej TAURON na lata 2016–2025	11
1.3.3. Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON	14
1.3.4. Szanse i zagrożenia	15
1.3.5. Realizacja Strategii i priorytety Grupy Kapitałowej TAURON w 2017 r.	16
1.4. Charakterystyka polityki i kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON	18
1.4.1. Perspektywiczne cele i założenia finansowe Strategii	19
1.4.2. Realizacja projektów inwestycyjnych	19
1.4.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	20
1.4.4. Budowa wartości Grupy Kapitałowej TAURON	20
1.4.5. Kierunki rozwoju innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej	21
1.4.6. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	21
1.5. Model Biznesowy Grupy Kapitałowej TAURON	22
1.5.1. Założenia Modelu Biznesowego	23
1.5.2. Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON	23
1.5.3. Kluczowe strumienie procesowe	26
1.5.4. Obszary biznesowe Grupy Kapitałowej TAURON	27
1.5.5. Centra Usług Wspólnych Grupy Kapitałowej TAURON	27
2. DZIAŁALNOŚĆ TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	28
2.1. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy	28
2.1.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena	28
2.1.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena	28
2.1.2.1. Otoczenie makroekonomiczne	28
2.1.2.2. Otoczenie rynkowe	29
2.1.2.3. Otoczenie regulacyjne	35
2.2. Czynniki istotne dla rozwoju	39
2.3. Czego możemy oczekiwać w 2017 r.	40
2.4. Podstawowe produkty, towary i usługi	40
2.5. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia	42
2.5.1. Rynki zbytu	42
2.5.2. Źródła zaopatrzenia – paliwa	43
2.6. Kalendarium	44
2.7. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność	45
2.8. Nagrody i wyróżnienia	55
2.9. Informacja dotycząca zatrudnienia w TAURON	56
2.9.1. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON	56
2.9.2. Rozwój i Szkolenia	57
2.9.3. Dialog społeczny	60
2.9.4. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia	61
2.10. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)	63
2.10.1. Bezpieczeństwo energetyczne	64
2.10.2. Zorientowanie na klienta	65
2.10.3. Badanie satysfakcji klienta	65

2.10.4.	Wpływ na środowisko naturalne	66
2.10.5.	Działalność sponsoringowa	70
3.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON	71
3.1.	Cel i zasady zarządzania ryzykiem	71
3.2.	Zarządzanie ryzykiem w „Modelu trzech linii obrony”	71
3.3.	Proces zarządzania ryzykiem i jego uczestnicy	72
3.4.	Architektura systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ERM)	73
3.4.1.	Zarządzanie ryzykiem handlowym	75
3.4.2.	Zarządzanie ryzykiem finansowym	76
3.4.3.	Zarządzanie ryzykiem kredytowym	77
3.4.4.	Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	77
3.4.5.	Zarządzanie ryzykiem w projektach	78
3.5.	Opis najistotniejszych ryzyk związanych z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej TAURON	79
4.	ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	83
4.1.	Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym	83
4.2.	Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok	87
4.3.	Podstawowe wskaźniki finansowe i niefinansowe	87
4.4.	Wpływy z emisji papierów wartościowych	88
4.5.	Instrumenty finansowe	90
4.5.1.	Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej	90
4.5.2.	Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym	90
4.6.	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa	90
4.7.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	90
4.8.	Zasady sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego	91
4.9.	Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	91
5.	AKCJE I AKCJONARIAT	93
5.1.	Struktura akcjonariatu	93
5.2.	Polityka dywidendowa	93
5.3.	Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	94
5.4.	Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu	94
5.5.	Nabycie akcji własnych	94
5.6.	Programy akcji pracowniczych	94
5.7.	Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW)	94
5.8.	Relacje inwestorskie	98
6.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	100
6.1.	Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego	100
6.2.	Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono	100
6.3.	Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	101
6.4.	Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji	102
6.5.	Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne	103
6.6.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	103
6.7.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	104
6.8.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz ich uprawnień	104

6.8.1.	Zarząd	104
6.8.2.	Rada Nadzorcza	105
6.9.	Opis zasad zmiany Statutu Spółki	107
6.10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania	107
6.11.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich komitetów	109
6.11.1.	Zarząd	109
6.11.2.	Rada Nadzorcza	113
6.11.3.	Komitet Audytu	117
6.11.4.	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń	118
6.11.5.	Komitet Strategii	119
6.11.6.	Opis działania Komitetów Rady Nadzorczej	120
6.12.	Opis polityki różnorodności stosowanej do organów Spółki	120
6.13.	Polityka wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących	121
6.13.1.	System wynagradzania członków zarządu i kluczowych menedżerów	121
6.13.1.1.	Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń członków Zarządu	121
6.13.1.2.	Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów	121
6.13.1.3.	Zasady, warunki i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu	122
6.13.1.4.	Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie	124
6.13.1.5.	Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące członkom Zarządu i kluczowym menedżerom	124
6.13.1.6.	Informacja o zmianach w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku obrotowego	125
6.13.1.7.	Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa	125
6.13.2.	System wynagradzania członków Rady Nadzorczej	125
6.13.3.	Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń podobnych dla byłych członków Zarządu i Rady Nadzorczej	126
7.	POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA	127
7.1.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	127
7.2.	Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON	127
7.2.1.	Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON	127
7.2.2.	Transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe	129
7.2.3.	Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek	129
7.2.4.	Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje	130
	ZAŁĄCZNIK A: SŁOWNIK POJĘĆ I WYKAZ SKRÓTÓW	134
	ZAŁĄCZNIK B: SPIS TABEL I RYSUNKÓW	138

1. TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

1.1. Podstawowe informacje o Spółce

TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna (zwana w dalszej części sprawozdania Spółką lub TAURON) została utworzona w dniu 6 grudnia 2006 r. w ramach realizacji *Programu dla elektroenergetyki*. Założycielami Spółki byli: Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, EnergiaPro S.A. z siedzibą we Wrocławiu (obecnie: TAURON Dystrybucja S.A.), ENION S.A. z siedzibą w Krakowie (obecnie: TAURON Dystrybucja S.A.) oraz Elektrownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli (obecnie: TAURON Wytwarzanie S.A.). Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 8 stycznia 2007 r. pod firmą Energetyka Południe S.A. Zmianę firmy Spółki na obecną, tj. TAURON Polska Energia S.A. zarejestrowano w dniu 16 listopada 2007 r.

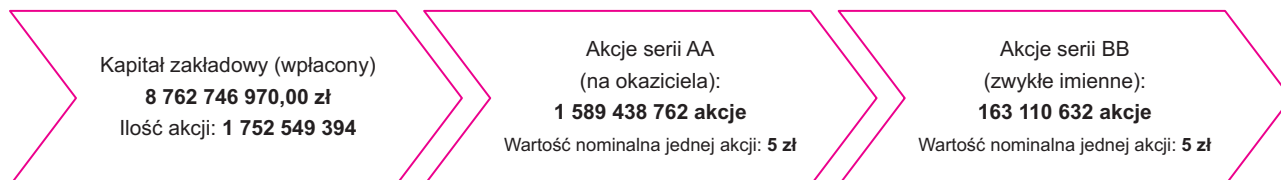
Poniższa tabela przedstawia informacje ogólne o Spółce oraz podstawowe rodzaje prowadzonej przez Spółkę działalności.

Tabela nr 1. Informacje ogólne o TAURON

Lp.	Informacje ogólne	Podstawowe rodzaje prowadzonej przez Spółkę działalności
1.	Nazwa (firma): TAURON Polska Energia S.A.	
2.	Forma prawna: spółka akcyjna	
3.	Siedziba: Katowice	1) Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych (PKD 70.10 Z),
4.	Strona internetowa: www.tauron.pl	2) Handel energią elektryczną (PKD 35.14 Z),
5.	Krajowy Rejestr Sądowy: 0000271562 Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach	3) Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych (handel węglem i biomasą) (PKD 46.71 Z),
6.	NIP: 9542583988	4) Handel paliwami gazowymi (PKD 35.23 Z).
7.	REGON: 240524697	
8.	Spółka nie posiada oddziałów (zakładów)	

Poniższy rysunek przedstawia wysokość kapitału zakładowego TAURON według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w podziale na ilość akcji.

Rysunek nr 1. Kapitał zakładowy TAURON (wpłacony) na 31 grudnia 2016 r. w podziale na ilość akcji

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. (Grupa Kapitałowa TAURON) jest pionowo zintegrowaną grupą energetyczną zlokalizowaną w południowej części Polski. Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej leżącego wyłącznie w gestii Operatora Systemu Przesyłowego (OSP)), tj. w obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem.

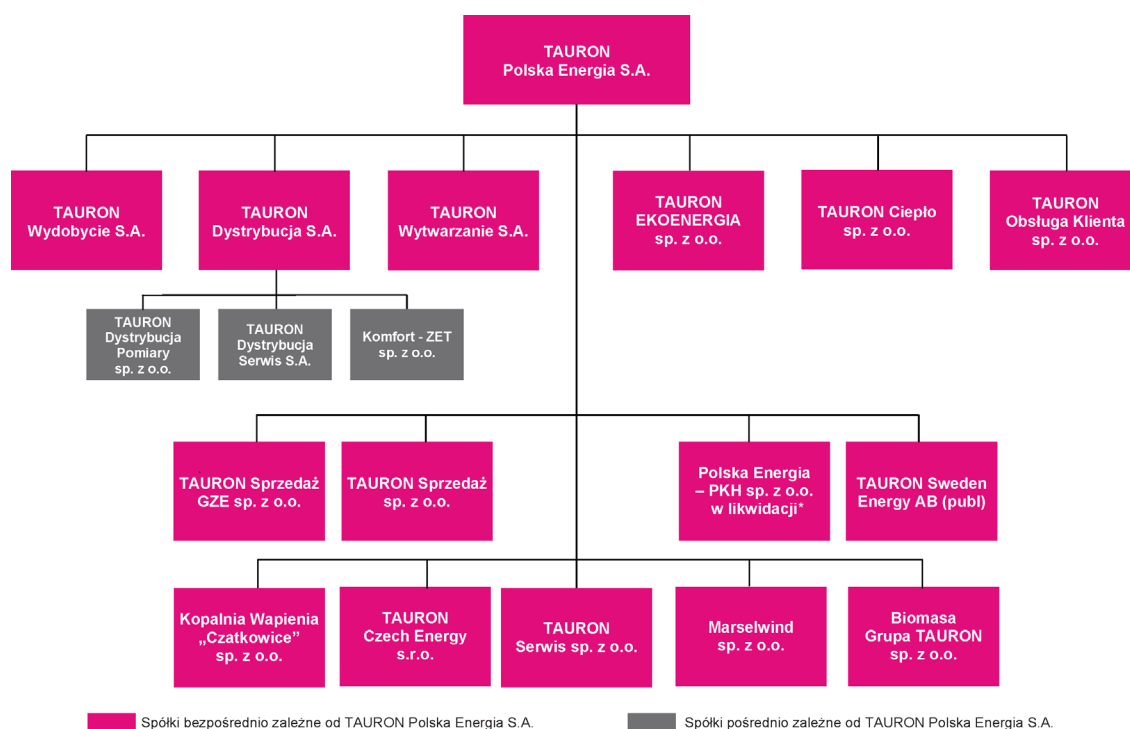
1.2. Organizacja oraz struktura Grupy Kapitałowej TAURON

Na dzień 31 grudnia 2016 r. do kluczowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz jednostki dominującej TAURON, zaliczało się 18 spółek zależnych, objętych konsolidacją, wskazanych w pkt 1.2.1. niniejszego sprawozdania. Ponadto na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółka w sposób bezpośredni lub pośredni posiadała udziały w pozostałych 34 spółkach, a na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka w sposób bezpośredni lub pośredni posiadała udziały w pozostałych 35 spółkach.

1.2.1. Jednostki podlegające konsolidacji

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniającą spółki objęte konsolidacją, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Rysunek nr 2. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniająca spółki objęte konsolidacją na dzień 31 grudnia 2016 r.

* W dniu 8 marca 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PEPKH w likwidacji podjęło uchwałę o dalszym istnieniu spółki i uchyleniu jej likwidacji.

Grupa Kapitałowa TAURON posiada również inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach: Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (EC Stalowa Wola), Elektrownia Blachownia Nowa sp. z o.o. w likwidacji (Elektrownia Blachownia Nowa w likwidacji) oraz TAMEH HOLDING sp. z o.o. (TAMEH HOLDING), TAMEH POLSKA sp. z o.o. (TAMEH POLSKA) oraz TAMEH Czech s.r.o. (TAMEH Czech), które w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są wyceniane metodą praw własności.

Szczegółowe informacje o spółkach zależnych objętych konsolidacją oraz o udziale TAURON w ich kapitale zakładowym, jak również w organie stanowiącym, zostały przedstawione w pkt 1.2.4. niniejszego sprawozdania.

W związku ze zmianami w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka posiada w sposób bezpośredni lub pośredni udziały w 53 spółkach.

1.2.3. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe

Poniższa tabela przedstawia wykaz istotnych spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych objętych konsolidacją, w których Spółka posiadała udziały oraz akcje według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 2. Wykaz istotnych spółek zależnych objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2016 r., w których Spółka posiada bezpośredni i pośredni udział

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale i organie stanowiącym spółki
1.	TAURON Wydobycie*	Jaworzno	Wydobywanie węgla kamiennego	100,00%
2.	TAURON Wytwarzanie	Jaworzno	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	100,00%
3.	TAURON EKOENERGIA	Jelenia Góra	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%
4.	Marselwind	Katowice	Wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną	100,00%
5.	TAURON Ciepło	Katowice	Produkcja i dystrybucja ciepła	100,00%
6.	TAURON Dystrybucja	Kraków	Dystrybucja energii elektrycznej	99,72%

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale i organie stanowiącym spółki
7.	TAURON Dystrybucja Serwis**	Wrocław	Działalność usługowa	99,72%
8.	TAURON Dystrybucja Pomiary**	Tarnów	Działalność usługowa	99,72%
9.	TAURON Sprzedaż	Kraków	Obrót energią elektryczną	100,00%
10.	TAURON Sprzedaż GZE	Gliwice	Obrót energią elektryczną	100,00%
11.	TAURON Czech Energy	Ostrawa, Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%
12.	TAURON Obsługa Klienta	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%
13.	KW Czatkowice	Krzeszowice	Wydobywanie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia	100,00%
14.	PEPKH w likwidacji	Warszawa	Obrót energią elektryczną	100,00%
15.	TAURON Sweden Energy	Sztokholm, Szwecja	Działalność usługowa	100,00%
16.	Biomasa Grupa TAURON	Stalowa Wola	Pozyskiwanie i handel biomasą	100,00%
17.	TAURON Serwis***	Katowice	Działalność usługowa	95,61%
18.	KOMFORT-ZET**	Tarnów	Działalność usługowa	99,72%

* W dniu 1 grudnia 2016 r. zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Wydobywanie oraz Nowe Brzeszcze GT.

** Udział w TAURON Dystrybucja Serwis sp. z o.o. (TAURON Dystrybucja Serwis), TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o. (TAURON Dystrybucja Pomiary), oraz KOMFORT-ZET posiadany jest przez TAURON w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja). Dodatkowo, TAURON jest użytkownikiem udziałów/akcji spółek TAURON Dystrybucja Serwis oraz TAURON Dystrybucja Pomiary.

*** W dniu 2 listopada 2016 r. zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Serwis sp. z o.o. (TAURON Serwis) z TAURON Wytwarzanie Serwis.

Poniższa tabela przedstawia wykaz istotnych spółek współzależnych, w których Spółka posiadała bezpośredni i pośredni udział, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 3. Wykaz istotnych spółek współzależnych na dzień 31 grudnia 2016 r., w których Spółka posiada bezpośredni i pośredni udział

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale i organie stanowiącym spółki
1.	EC Stalowa Wola*	Stalowa Wola	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
2.	Elektrownia Blachownia Nowa w likwidacji*	Kędzierzyn Koźle	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
3.	TAMEH HOLDING**	Dąbrowa Górnicza	Działalność firm centralnych i holdingów	50,00%
4.	TAMEH POLSKA**	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót energią elektryczną i ciepłą	50,00%
5.	TAMEH Czech**	Ostrawa, Republika Czeska	Produkcja, handel i usługi	50,00%

* Udział w EC Stalowa Wola oraz Elektrowni Blachownia Nowa w likwidacji, posiadany jest przez TAURON w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

** Spółki tworzą grupę kapitałową. TAURON posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING, która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA oraz TAMEH Czech.

Pozostała najistotniejsza inwestycja w aktywa finansowe o charakterze kapitałowym na dzień 31 grudnia 2016 r. obejmuje zaangażowanie w PGE EJ 1 o wartości 23 046 tys. zł.

1.2.4. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne

Nabycie udziałowych papierów wartościowych

Do głównych inwestycji w udziałowe papiery wartościowe, jakich dokonała Spółka w 2016 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, należy zaliczyć:

Nabycie udziałów w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON sp. z o.o. (Nowe Brzeszcze GT)

W 2016 r. TAURON trzykrotnie obejmował nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Nowe Brzeszcze GT na łączną kwotę 182 900 tys. zł, w tym:

- 1) W dniu 29 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Brzeszcze GT, uchwalone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (ZW) Nowe Brzeszcze GT w dniu 31 grudnia 2015 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 2 100 000 zł do kwoty 5 000 000 zł, tj. o kwotę 2 900 000 zł, poprzez utworzenie 29 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział i o łącznej wartości nominalnej 2 900 000 zł. Udziały objął TAURON jako dotychczasowy jedyny wspólnik spółki w zamian za wkład pieniężny po cenie 1 000 zł za każdy udział, tj. za łączną kwotę 29 000 000 zł.

Nadwyżka ceny objęcia każdego nowego udziału w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad jego wartość nominalną, w łącznej wysokości 26 100 000 zł, została przelana na kapitał zapasowy spółki, który został utworzony na podstawie ww. uchwały.

- 2) W dniu 6 maja 2016 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Brzeszcze GT, uchwalone przez Nadzwyczajne ZW Nowe Brzeszcze GT w dniu 22 marca 2016 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 5 000 000 zł do kwoty 55 000 000 zł, tj. o kwotę 50 000 000 zł, poprzez utworzenie 500 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział i o łącznej wartości nominalnej 50 000 000 zł. Udziały objął TAURON jako dotychczasowy jedyny wspólnik spółki w zamian za wkład pieniężny po cenie 300 zł za każdy udział, tj. za łączną kwotę 150 000 000 zł.

Nadwyżka ceny objęcia każdego udziału w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad jego wartość nominalną, w wysokości 200 zł za każdy udział, tj. w łącznej wysokości 100 000 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

- 3) W dniu 25 sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Brzeszcze GT, uchwalone przez Nadzwyczajne ZW spółki Nowe Brzeszcze GT w dniu 11 sierpnia 2016 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 55 000 000 zł do kwoty 55 078 000 zł, tj. o kwotę 78 000 zł, poprzez utworzenie 780 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 78 000 zł. Udziały objął TAURON jako dotychczasowy jedyny wspólnik spółki w zamian za wkład pieniężny po cenie 5 000 zł za każdy udział, tj. za łączną kwotę 3 900 000 zł.

Nadwyżka ceny objęcia każdego udziału w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad jego wartość nominalną, w wysokości 3 822 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

Nabycie akcji w spółce TAURON Wydobywanie S.A. (TAURON Wydobywanie)

W 2016 r. TAURON dwukrotnie obejmował nowe akcje w podwyższonym kapitale zakładowym spółki TAURON Wydobywanie na łączną kwotę 347 000 tys. zł, w tym:

- 1) W dniu 28 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wydobywanie, uchwalone przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (WZ) TAURON Wydobywanie w dniu 29 kwietnia 2016 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 352 040 780 zł do kwoty 354 540 780 zł, tj. o kwotę 2 500 000 zł, poprzez emisję 250 000 nowych akcji o wartości nominalnej 10 zł każda akcja i o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 zł. Akcje objął TAURON jako dotychczasowy jedyny akcjonariusz spółki w zamian za wkład pieniężny po cenie 1 000 zł za jedną akcję, tj. za łączną kwotę 250 000 000 zł.

Nadwyżka ceny emisyjnej każdej nowej akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad jej wartość nominalną, w wysokości 990 zł na każdą akcję, tj. w łącznej wysokości 247 500 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

- 2) W dniu 27 października 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Wydobywanie, uchwalone przez Nadzwyczajne WZ TAURON Wydobywanie w dniu 28 września 2016 r. Kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 354 540 780 zł do kwoty 355 510 780 zł, tj. o kwotę 970 000 zł, poprzez emisję nowych 97 000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 970 000 zł. Akcje objął TAURON jako dotychczasowy jedyny akcjonariusz spółki w zamian za wkład pieniężny po cenie 1 000 zł za jedną akcję, tj. za łączną kwotę 97 000 000 zł.

Nadwyżka ceny emisyjnej w podwyższonym kapitale zakładowym spółki ponad jej wartość nominalną, w wysokości 96 030 000 zł została przelana na kapitał zapasowy spółki.

Nabycie udziałów spółki TAURON Wytwarzanie Serwis sp. z o.o. (TAURON Wytwarzanie Serwis)

W dniu 4 sierpnia 2016 r. TAURON nabył od TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie) 63 910 udziałów spółki TAURON Wytwarzanie Serwis, o wartości nominalnej 50 zł każdy udział i o łącznej wartości nominalnej 3 195 500 zł, stanowiących 95,54% udziału w kapitale zakładowym spółki TAURON Wytwarzanie Serwis, które były dotychczas użytkowane przez TAURON.

Nabycie udziałów TAURON Wytwarzanie Serwis stanowiło jeden z etapów realizacji programu *Reorganizacja obszaru usług serwisowych w Grupie TAURON*. W dniu 2 listopada 2016 r. nastąpiło połączenia spółek: TAURON Serwis, jako spółką przejmującą ze spółką TAURON Wytwarzanie Serwis, jako spółką przejmowaną.

Nabycie akcji spółki ElectroMobility Poland S.A. (ElectroMobility Poland)

W dniu 19 października 2016 r. TAURON oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE), ENEA S.A. (ENEA) i ENERGA S.A. (ENERGA) zawiązały spółkę pod firmą *ElectroMobility Poland S.A.* z siedzibą w Warszawie, w której TAURON objął 2 500 akcji o wartości nominalnej 1 000 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 zł, stanowiących 25% udziału w kapitale zakładowym spółki. *ElectroMobility Poland* została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 grudnia 2016 r.

Podstawowym obszarem działania spółki będzie prowadzenie badań i analiz w zakresie rozwoju, promowania i upowszechniania elektromobilności oraz rozwoju przemysłu elektromobilności w Polsce.

Dopłaty do kapitału PEPKH w likwidacji

W dniu 8 listopada 2016 r. Nadzwyczajne ZW spółki PEPKH w likwidacji podjęło uchwałę o wniesieniu dopłat do kapitałów spółki w kwocie 6 000 tys. zł. Celem wniesienia dopłat jest zapewnienie możliwości finansowania działalności spółki. Środki pieniężne w ramach dopłat zostały wniesione przez TAURON w dniu 9 listopada 2016 r.

Nabycie udziałów spółki Magenta Grupa TAURON sp. z o.o.

W dniu 15 grudnia 2016 r. została zawiązana spółka pod firmą *Magenta Grupa TAURON sp. z o.o.* (Magenta Grupa TAURON) z siedzibą w Katowicach, w której wszystkie 10 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział i łącznej wartości nominalnej 500 000 zł zostały objęte przez TAURON. Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 31 stycznia 2017 r.

Spółka *Magenta Grupa TAURON* została zawiązana w celu wsparcia długoterminowego rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON poprzez inwestycje w przedsiębiorstwa w fazie seed i start-up oraz prowadzenie projektów rozwojowych odpowiadających na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON.

Nabycie udziałów spółki PGE EJ 1

W dniu 21 grudnia 2016 r. Nadzwyczajne ZW spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. (PGE EJ 1) podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 275 859 450 zł do kwoty 310 858 470 zł tj. o kwotę 34 999 020 zł poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł jeden udział i łącznej wartości nominalnej 34 999 020 zł. TAURON obejmie 10% nowoutworzonych udziałów, tj. 24 822 udziały o łącznej wartości nominalnej 3 499 902 zł.

Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 15 lutego 2017 r.

Zdarzenia po 31 grudnia 2016 r.

Nabycie udziałów spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. w organizacji

W wyniku podziału TAURON Wytwarzanie prowadzonego na podstawie uchwały Nadzwyczajnego WZ TAURON Wytwarzanie z dnia 31 stycznia 2017 r., poprzez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4) Ksh, tj. przez przeniesienie części majątku TAURON Wytwarzanie w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa obejmującej proces inwestycyjny budowy nowego bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III, realizowany w TAURON Wytwarzanie Oddział Jaworzno 910 MW w Jaworznie, na nowo zawiązaną spółkę *Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.*, TAURON w zamian za przeniesienie ww. majątku obejmie 37 000 udziałów spółki *Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.* o wartości nominalnej 50 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 1 850 000 zł.

Z chwilą podjęcia ww. uchwały została zawiązana spółka *Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.* w organizacji.

Jednocześnie, w dniu 31 stycznia 2017 r. została podjęta uchwała wspólników *Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.* w organizacji w przedmiocie ww. podziału.

Proces podziału jest wyrazem realizacji *Strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025*, zgodnie z którą projekt budowy bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III będzie realizowany w nowej formule finansowania, zakładającej wydzielenie ze spółki TAURON Wytwarzanie zorganizowanej części przedsiębiorstwa i sprzedaż części udziałów partnerom zewnętrznym.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie nastąpiła jeszcze rejestracja podziału TAURON Wytwarzanie w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Uchylenie likwidacji spółki PEPKH w likwidacji

W dniu 8 marca 2017 r. Nadzwyczajne ZW spółki PEPKH w likwidacji, stosownie do art. 273 Ksh, podjęło uchwałę o dalszym istnieniu spółki i uchyleniu jej likwidacji.

Uchylenie likwidacji spółki wynikało ze zmiany uwarunkowań związanych z prowadzonym postępowaniem likwidacyjnym, wskazującym na celowość dalszego istnienia spółki.

Główne inwestycje w aktywa finansowe

Do głównych inwestycji Grupy Kapitałowej TAURON w aktywa finansowe w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 r. należy zaliczyć:

1. Nabycie przez TAURON, jako jednostkę dominującą jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych za łączną kwotę 25 000 tys. zł. Wartość bilansowa jednostek wycenianych w wartości godziwej wyniosła na dzień 31 grudnia 2016 r. 25 316 tys. zł.
2. Udzielenie przez TAURON, jako jednostkę dominującą pożyczek dla spółki współzależnej EC Stalowa Wola w łącznej kwocie 23 575 tys. zł. Na dzień bilansowy wartość pożyczek udzielonych EC Stalowa Wola wyniosła 256 067 tys. zł.
3. Zawarcie przez TAURON, jako jednostkę dominującą transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat zabezpieczających część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 2 100 000 tys. zł. Wartość bilansowa powyższych instrumentów wycenianych na dzień bilansowy wyniosła 36 641 tys. zł.

1.3. Strategia i Priorytety strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON

Do dnia 1 września 2016 r. obowiązywała w Grupie Kapitałowej TAURON *Strategia Korporacyjna Grupy TAURON na lata 2014–2017 z perspektywą do roku 2023*. Działania podejmowane w ramach realizacji tej Strategii koncentrowały się na 4 głównych celach: wzrost w najbardziej atrakcyjnych obszarach działalności, efektywność operacyjna i inwestycyjna na poziomie najlepszych praktyk, zarządzanie ekspozycją na ryzyka rynkowe i regulacyjne, budowa efektywnej organizacji.

W 2016 r. kontynuowano prace związane z realizacją projektów strategicznych takich jak: budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW_e w Elektrowni Jaworzno III, budowa bloku parowo-gazowego o mocy 449 MW_e wraz z członem ciepłowniczym o mocy cieplnej 240 MW_t w EC Stalowa Wola, przygotowanie do rozpoczęcia budowy bloku gazowo-parowego o mocy 413 MW_e w Elektrowni Łagisza, budowa szybu „Grzegorz” wraz z infrastrukturą i budowa poziomu 800 m w ZG Janina. Kontynuowano działania restrukturyzacyjne związane z poprawą procesów zarządczych, integracją spółek oraz integracją funkcji wsparcia.

W dniu 2 września 2016 r. Zarząd TAURON przyjął, a Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała dokument *Strategia Grupy TAURON na lata 2016–2025* (Strategia). Nowa Strategia jest odpowiedzią na wyzwania wynikające z aktualnej i prognozowanej sytuacji rynku i sektora elektroenergetycznego. W procesie przygotowywania Strategii dokonano gruntownej analizy otoczenia makroekonomicznego, rynkowego i regulacyjnego oraz prognoz kierunków rozwoju sektora, przekładając je na szanse i ryzyka dla Grupy Kapitałowej TAURON w perspektywie najbliższych dziesięciu lat. Szczegółowo przeanalizowano zdolności Grupy Kapitałowej TAURON do sfinansowania obecnych i planowanych inwestycji, tak, aby ich realizacja była możliwa ze środków generowanych z działalności operacyjnej oraz finansowania dłużnego. Powyższe analizy i trendy rynkowe były podstawą do weryfikacji założeń rynkowych, makroekonomicznych oraz planu inwestycyjnego.

1.3.1. Misja, wizja i nowe wartości Grupy Kapitałowej TAURON

Nowa Strategia definiuje nową Misję i Wizję oraz określa kluczowe wartości Grupy Kapitałowej TAURON:

Misja Grupy Kapitałowej TAURON

„Z pasją i zaangażowaniem dostarczamy nowoczesne rozwiązania, które dają energię w ciągle zmieniającym się świecie.”

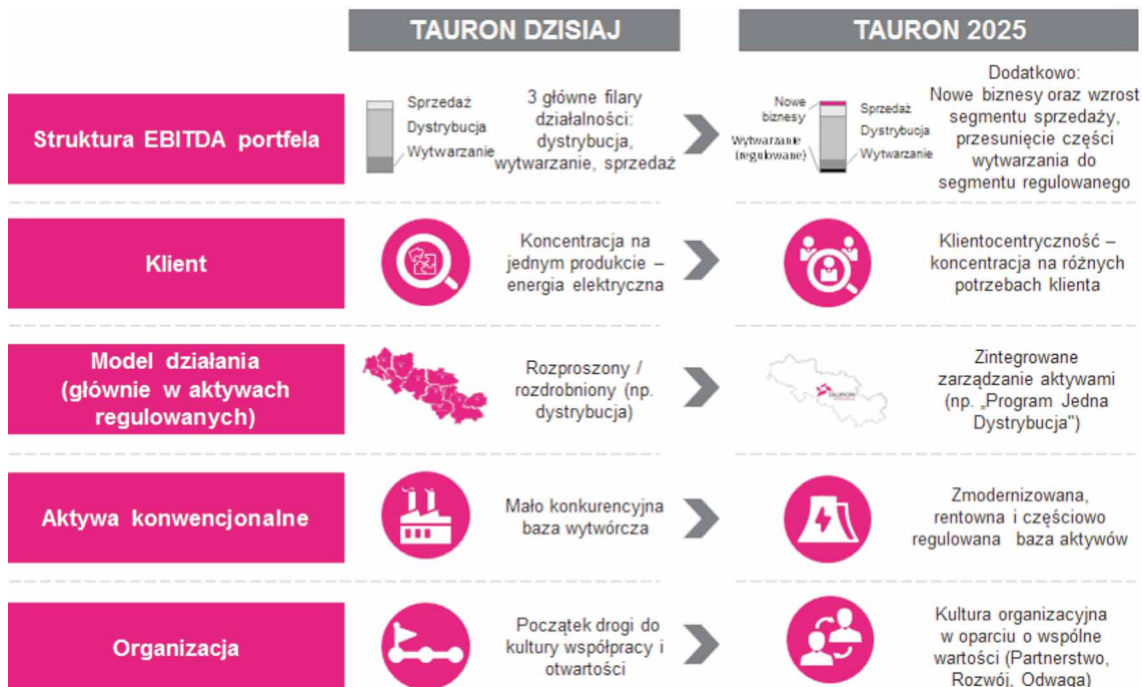
Wizja Grupy Kapitałowej TAURON

„Jesteśmy firmą, która najlepiej w polskiej branży energetycznej odpowiada na potrzeby klientów.”

Misja i wizja najlepiej opisują zamierzenia strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON. Segment Sprzedaż oraz nowe produkty i usługi stanowią tę dziedzinę działalności, którą Grupa Kapitałowa TAURON będzie intensywnie rozwijać. Grupa Kapitałowa TAURON dostosowuje swój profil w celu pełnej koncentracji na kliencie dostrzegając potencjał nowych produktów, kompatybilnych usług, nowoczesnych kanałów kontraktu jako odpowiedzi na potrzeby klientów.

Poniższy rysunek przedstawia Wizję Grupy Kapitałowej TAURON w 2025 r.

Rysunek nr 3. Wizja Grupy Kapitałowej TAURON w 2025 r.

Kluczowe wartości, które mają wspierać realizację Strategii to „Partnerstwo”, „Rozwój” i „Odwaga”. Wartości odzwierciedlają sposób, w jaki Grupa Kapitałowa TAURON chce osiągać cele. Istotne w ramach partnerstwa jest nastawienie na klientów, budowę trwałych relacji i zaangażowanie. Rozwój oznacza nastawienie na innowacyjność, rozwój kompetencji, umiejętności i wiedzy oraz poszukiwanie coraz lepszych rozwiązań wychodząc naprzeciw klientom i podnosząc jakość usług. Odwaga oznacza śmiałość i otwartość, determinację oraz zaangażowanie i pasję w realizacji wspólnych celów.

Połączenie tych wartości ma prowadzić do lepszego rozumienia oczekiwań klientów, odpowiedzi na wyzwania rynku i rozwoju kultury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON.

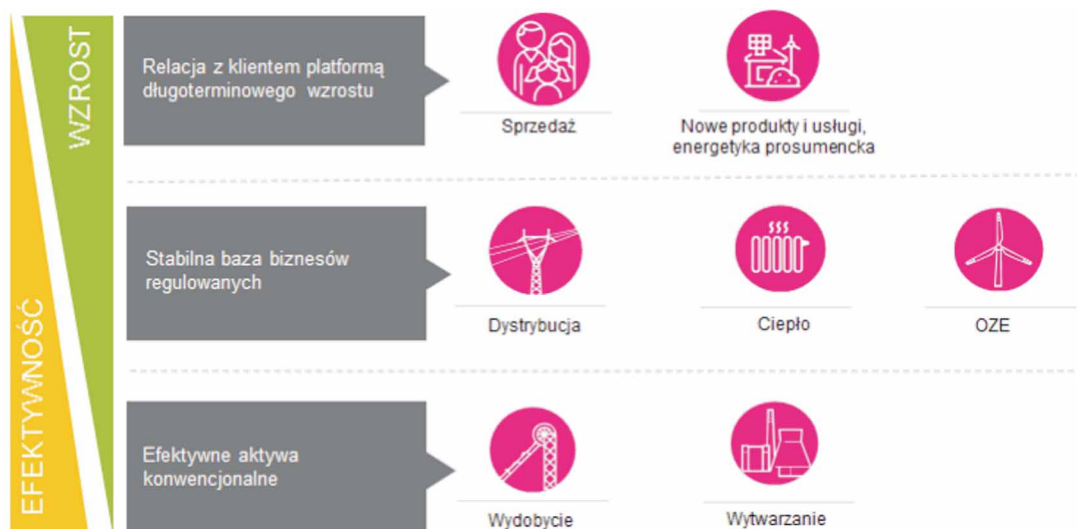
1.3.2. Strategia Grupy Kapitałowej TAURON na lata 2016–2025

Strategia przyjęta na lata 2016–2025 prezentuje optymalną ścieżkę rozwoju, która zapewni stabilność finansową oraz perspektywę wzrostu, przy jednoczesnym wsparciu zapewnienia stabilności systemu elektroenergetycznego. Długoterminowy rozwój będzie opierał się na rozwiązaniach bazujących na relacjach z klientami. Przyjęta misja i wizja odzwierciedlają nową filozofię zarządzania oraz wpisują się w koncepcję rozwoju zorientowanego na klienta.

Strategia zmienia podejście do rozwoju poszczególnych segmentów działalności Grupy Kapitałowej TAURON, dzieląc je na takie, które Grupa Kapitałowa TAURON będzie mocno rozwijać, takie, które będą stanowiły podstawę stabilności finansowej oraz na takie, gdzie konieczny jest mocny akcent na efektywność kosztową. Powyższe odzwierciedla nową filozofię zarządzania oraz podkreśla zwrot w kierunku klienta i jego potrzeb oraz w kierunku budowy innowacyjnej, otwartej na nowe wyzwania Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia perspektywy segmentów Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 4. Perspektywy segmentów Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia wyznacza trzy priorytety, które przekształcą Grupę Kapitałową TAURON w innowacyjną, dostosowaną do potrzeb rynku i klienta, rozwijającą się koncern energetyczny docelowo zapewniający swoim akcjonariuszom zwrot z zainwestowanego kapitału.

1. Zapewnienie stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON realizowane jest poprzez następujące działania:

- a) *Program Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018*, przyjęty w marcu 2016 r. i zakładający uzyskanie oszczędności w latach 2016–2018 na poziomie 1,3 mld zł. Na powyższe oszczędności składają się działania wpływające na skumulowany wzrost EBITDA o około 1 mld zł oraz polegające na ograniczeniu nakładów inwestycyjnych o około 0,3 mld zł w latach 2016–2018.
- b) Inicjatywy Strategiczne i ograniczenie nakładów inwestycyjnych w latach 2017–2020 przyniosą efekt finansowy na poziomie 1,9 mld zł. Będzie on osiągnięty dzięki działaniom wpływającym na skumulowany wzrost EBITDA o około 1,2 mld zł oraz redukcję nakładów inwestycyjnych o około 0,7 mld zł. Są to dodatkowe efekty finansowe, poza efektami ujętymi w Programie Poprawy Efektywności.
- c) Wstrzymanie inwestycji w nowy blok gazowo-parowy w Elektrowni Łagisza, przekładające się na brak poniesienia nakładów inwestycyjnych na kwotę około 1,5 mld zł. Projekt będzie mógł zostać wznowiony w przypadku zaistnienia korzystnego otoczenia regulacyjnego i rynkowego.

2. Budowa silnej grupy kapitałowej.

Strategia wyznacza nowe podejście do łańcucha wartości, w którym dla każdego Obszaru Biznesowego wyznaczono kluczowe zadania. Strategia nie zakłada równomiernego wzrostu w każdym ogniwie łańcucha wartości. Sprzedaż i rozwój nowych produktów i usług mają stanowić silną bazę wzrostu Grupy Kapitałowej TAURON. W tym segmencie TAURON planuje dynamiczny rozwój oferty dla klientów, co pozwoli na utrzymanie obecnej bazy klientów kupujących produkty TAURON oraz zwiększenie rentowności. Obszary dystrybucji energii elektrycznej oraz wytwarzania i dystrybucji ciepła mają stanowić stabilną bazę biznesów regulowanych Grupy Kapitałowej TAURON. Obszary wydobywania i wytwarzania konwencjonalnego mają zadania związane przede wszystkim z poprawą efektywności. Zdefiniowano następujące trzy filary budowy silnej grupy kapitałowej:

- a) Relacje z klientem oparte na zintegrowanej obsłudze o wysokich standardach i z wykorzystaniem nowoczesnych kanałów sprzedaży i obsługi klienta oraz rozwój oferty produktów i usług.
- b) Stabilna baza aktywów regulowanych oparta o zmodernizowany segment dystrybucji energii elektrycznej, ciepłownictwa i gotowość do rozwijania źródeł odnawialnych w przypadku korzystnego otoczenia regulacyjnego.
- c) Efektywne aktywa konwencjonalne, tj. segmenty wydobywania i wytwarzania konwencjonalnego, które poprzez poprawę efektywności kosztowej i produktywności będą konkurencyjne na rynku lub w przypadku aktywów wytwórczych będą przesuwane do obszaru regulowanego systemu elektroenergetycznego.

3. Wdrożenie zmian organizacyjnych wspierających realizację Strategii, które przekształcą Grupę Kapitałową TAURON w nowoczesną i innowacyjną organizację:

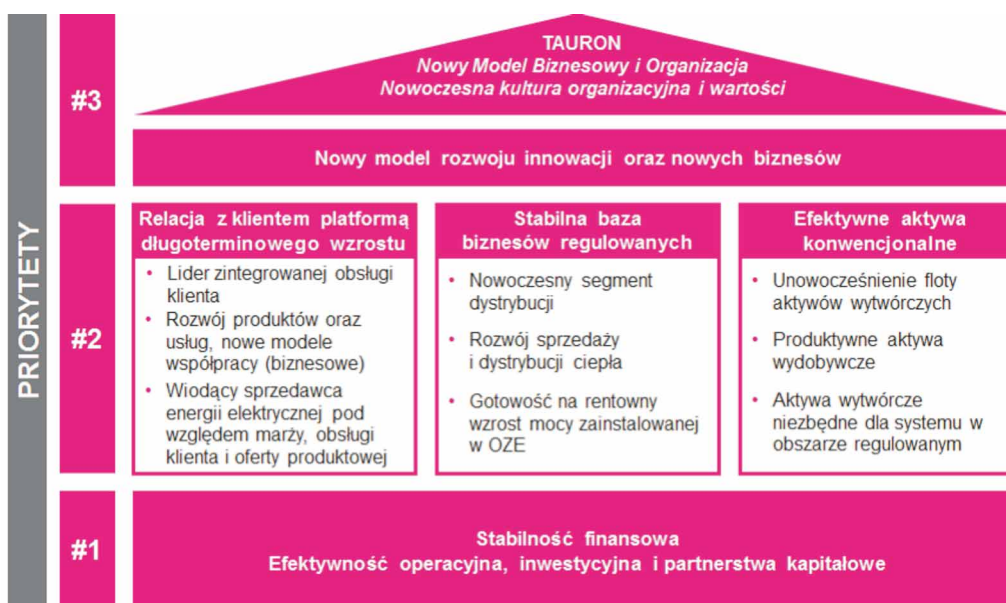
- a) Wdrożenie nowego modelu operacyjnego zorientowanego na procesy. Wyodrębniono pięć priorytetowych strumieni procesowych, wokół których koncentrować się będzie działalność Grupy Kapitałowej TAURON,

tj.: Strategia, Finanse, Zarządzanie Majątkiem i Rozwój, Klient oraz Zarządzanie Korporacyjne i Wsparcie. Takie podejście pozwoli na położenie większego nacisku na zagadnienia przekrojowe, które decydować będą o przewagach konkurencyjnych Grupy Kapitałowej TAURON w przyszłości.

- b) Rozwój działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej, na który przewiduje się wydatki w wysokości 0,4% skonsolidowanych przychodów rocznie.
- c) Rozwój projektów innowacyjnych w oparciu o dedykowany do tego fundusz typu Corporate Venture Capital (CVC) lub podobne rozwiązania.

Poniższy rysunek przedstawia realizację priorytetów w oparciu o filary Strategii Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 5. Realizacja priorytetów w oparciu o filary Strategii Grupy Kapitałowej TAURON

Wdrożenie Strategii pozwoli na zwiększenie EBITDA z 3,5 mld zł w 2015 r. do poziomu powyżej 4 mld zł w 2020 r. oraz powyżej 5 mld zł w 2025 r. Szacowany powtarzalny efekt realizacji Programu Poprawy Efektywności w postaci wpływu na EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON to około 0,4 mld zł od 2018 r., a efekt realizacji Inicjatyw Strategicznych w postaci wpływu na EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON to około 0,3 mld zł po 2020 r.

W ramach racjonalizacji nakładów inwestycyjnych zredukowano nakłady planowane na lata 2016–2020 z 20,2 mld zł do ok. 18 mld zł. W Strategii założono kontynuację rozpoczętych i daleko zaawansowanych projektów inwestycyjnych. Szczegółowa analiza wskazała, że 75% planu inwestycyjnego do 2020 r. to zadania kontynuowane lub będące realizacją podjętych zobowiązań. Do tych zadań należą inwestycja w blok 910 MW w Elektrowni Jaworzno III oraz zakontraktowane lub wynikające z wymogów regulacyjnych zadania w Segmencie Dystrybucja. Rezygnacja lub przesunięcie tych zadań miałyby negatywny wpływ na wartość Grupy Kapitałowej TAURON, bądź też jest niemożliwa z przyczyn prawnych lub wymogów bezpieczeństwa.

W Segmencie Wydobycie kontynuowane będą inwestycje w ZG Janina, budowę szybu „Grzegorz” w ZG Sobieski oraz realizowane zaplanowane inwestycje w ZG Brzeszcze. Wartość nakładów w tym obszarze to około 1,3 mld zł do 2020 r.

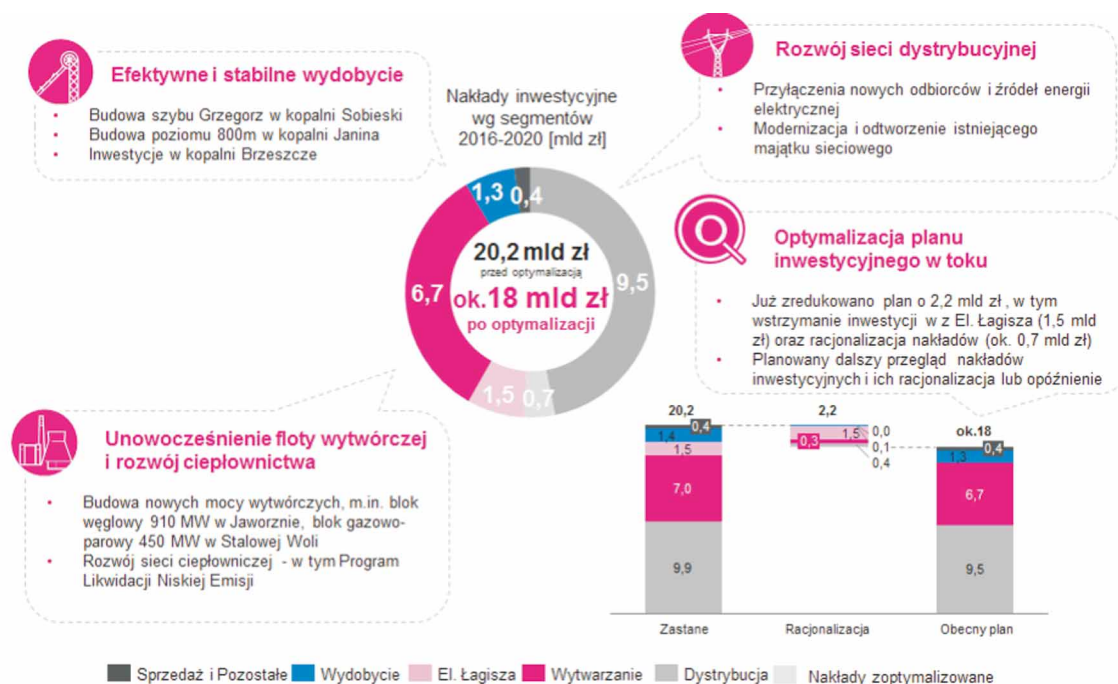
W Segmencie Wytwarzanie kontynuowane będą inwestycje w budowany blok 910 MW w Elektrowni Jaworzno III, w blok gazowo-parowy w EC Stalowa Wola oraz inwestycje w sieci ciepłownicze. TAURON zakłada realizację projektu budowy bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III w nowej formule finansowania zakładającej wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa i sprzedaż udziałów partnerom zewnętrznym, pod warunkiem objęcia przez nich pakietu niedającego kontroli. Zmiana sposobu finansowania budowy bloku wpłynęłaby na obniżenie wskaźnika dług netto/EBITDA, a tym samym znacząco ograniczyłaby ryzyko przekroczenia granicznego poziomu kowenantu (3,5x) zawartego w umowach finansowania.

Strategia zakłada utrzymanie stabilności finansowej i nieprzekroczenie kowenantu dług netto/EBITDA na poziomie 3,5x, bez uwzględnienia sprzedaży partnerom zewnętrznym mniejszościowego udziału w projekcie budowy bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III. Oznacza to, że planowana zmiana formuły finansowania tego projektu stanowi dodatkowy element stabilizujący sytuację finansową Grupy Kapitałowej TAURON. Nakłady w Segmencie Wytwarzanie to kwota 6,7 mld zł do 2020 r.

Ponad 50% całej puli nakładów, tj. 9,5 mld do 2020 r. to inwestycje w dystrybucji obejmujące przyłączenia nowych odbiorców i źródeł energii elektrycznej oraz modernizację i odtworzenie majątku sieciowego.

Poniższy rysunek przedstawia nakłady inwestycyjne według segmentów w latach 2016–2020.

Rysunek nr 6. Nakłady inwestycyjne według segmentów w latach 2016–2020

W zakresie działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej Strategia zakłada wydatki w wysokości 0,4% wartości skonsolidowanych przychodów rocznie.

Nadrzędnym celem w obszarze inwestycji jest dostosowanie portfela inwestycyjnego do potrzeb rynku.

W szczególności działania będą zorientowane na:

- Optymalizację struktury aktywów we wszystkich obszarach działalności oraz dostosowanie do wymogów środowiskowych.
- Realizację projektów inwestycyjnych, które gwarantują oczekiwany poziom zwrotu z kapitału i nie są obciążone istotnymi ryzykami rynkowymi.
- Wykorzystanie pozabilansowych form finansowania, w szczególności poprzez angażowanie partnerów zewnętrznych.
- Analizę inwestycji w segmencie wytwarzania konwencjonalnego, pod warunkiem wprowadzenia mechanizmów gwarantujących przychody (np. rynek mocy lub inna forma regulacji).
- Inwestowanie w przedsięwzięcia w sektorach pokrewnych do energetyki (w szczególności usług) w celu uzupełnienia łańcucha wartości, w którym działa TAURON, a także tworzenie oferty wysokomarżowych usług.

Założone kierunki inwestycyjne po 2020 r. to przede wszystkim obszar energetyki regulowanej (tj. m.in. dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie i dystrybucja ciepła) oraz nowa energetyka (tj. e-mobility, rozproszone wytwarzanie ciepła i energii, energetyka prosumencka, rozwiązania Smart Home, Smart City oraz usługi okołoenerygetyczne). Spółka zakłada, że w latach 2020–2025 będzie dysponowała potencjałem inwestycyjnym szacowanym na ponad 6 mld zł.

TAURON w perspektywie długoterminowej planuje wypłatę dywidendy w wysokości minimum 40% skonsolidowanego zysku netto. Intencją Spółki jest zapewnienie stopy dywidendy na poziomie konkurencyjnym w stosunku do długoterminowych instrumentów dłużnych emitowanych na rynku polskim przez spółki z ratingiem inwestycyjnym.

1.3.3. Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia jest odpowiedzią Grupy Kapitałowej TAURON na wyzwania stawiane przez otoczenie biznesowe i wymagania klientów sektora energetycznego, które w ostatnich latach dynamicznie się zmieniają.

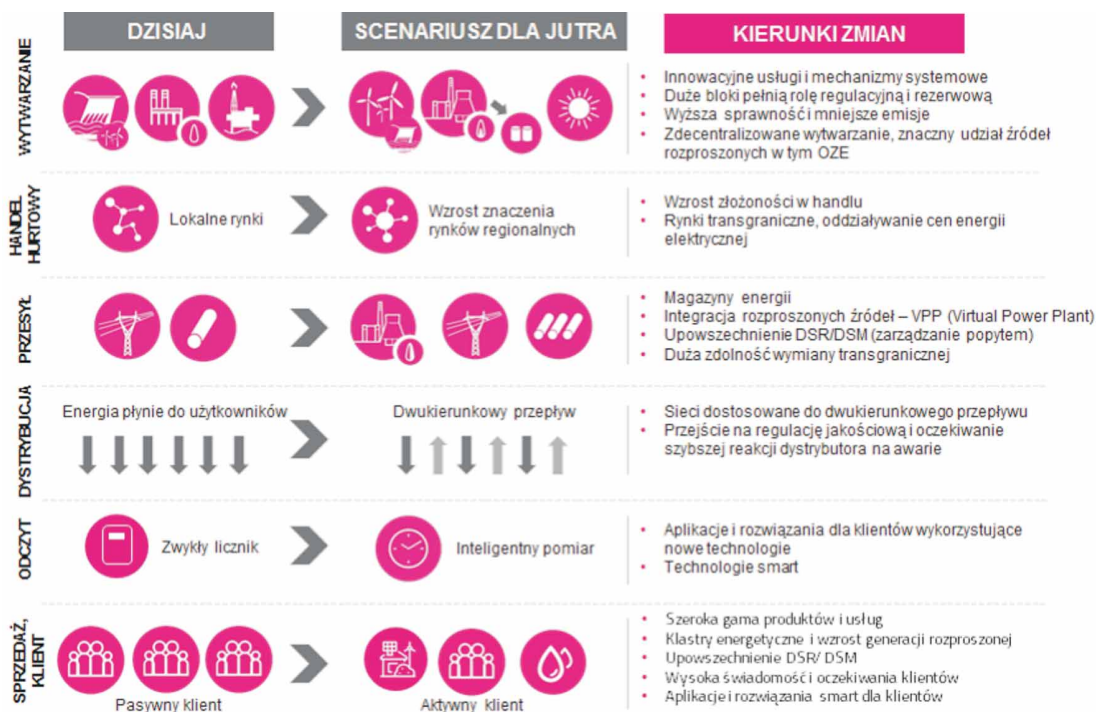
W Strategii zdefiniowano cztery kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON: regulacje, rynek, klient oraz technologie.

-
Regulacje Wprowadzenie rynku dwutowarowego – rynek mocy, polityka dekarbonizacyjna Unii Europejskiej (UE) i kolejne regulacje zmierzające do ograniczenia emisji, wprowadzenie modelu regulacji jakościowej w dystrybucji, zmiany w systemie wsparcia dla instalacji z odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz działania UE w kierunku wspólnego rynku energii elektrycznej.
-
Rynek Zmieniające się prognozy cen energii elektrycznej, nadpodaży i cen węgla kamiennego, popyt na energię elektryczną, zapotrzebowanie na moc, rosnąca konkurencja na rynku detalicznym, rosnący poziom generacji z OZE przy jednoczesnym odrocie graczy europejskich i ograniczanie finansowania dla energetyki konwencjonalnej.
-
Klient Wzrost świadomości klientów i wymagań w zakresie zaspokajania potrzeb oraz kompleksowości oferty, wzrost oczekiwań w zakresie jakości i dostępności obsługi klienta.
-
Technologia Spadające ceny technologii odnawialnych i rozproszonych, rosnąca konkurencyjność tych źródeł wobec źródeł konwencjonalnych, zmiana roli dystrybucji w związku z rozwojem energetyki rozproszonej, rozwój technologii smart, mikrogeneracji i magazynowania energii.

W perspektywie długoterminowej ważne są gruntowne zmiany całości sektora elektroenergetycznego, w kierunku tzw. „energetyki jutra”. Przewidywana jest transformacja energetyki systemowej w kierunku zdecentralizowanego wytwarzania, wzrostu roli połączeń transgranicznych, magazynów energii oraz nowych usług energetycznych, jak np. „wirtualne elektrownie”, zarządzanie popytem, generacja rozproszona. To powoduje zmianę również roli dystrybucji, która musi się zmierzyć z technologiami smart, generacją rozproszoną, w tym prosumencką, dwukierunkowymi przepływami, przy jednoczesnym wzroście jakości i bezpieczeństwa dostaw.

Poniższy rysunek przedstawia kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 7. Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON

1.3.4. Szanse i zagrożenia

Zdefiniowane kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON tworzą zarówno szanse jak i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższa tabela przedstawia szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 4. Szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON.

Szanse	Zagrożenia
Regulacje	
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie rynku dwutowarowego – dodatkowe przychody za utrzymywanie mocy wytwórczych. Możliwe wsparcie mobilności elektrycznej (wzrost konsumpcji energii elektrycznej). Wprowadzenie rozwiązań prawnych wspierających ograniczenie niskiej emisji (np. ogrzewanie elektryczne, ogrzewanie systemowe). 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost kosztów aktywów konwencjonalnych przy rosnących opłatach środowiskowych oraz dalsze zaostrzenie polityki dekarbonizacji. Negatywny wpływ regulacji UE dotyczących wspólnego rynku energii. Potencjalny brak możliwości uczestniczenia w rynku mocy jednostek, których emisyjność przekracza 550 kg/MWh. Zmiany polityki wynagradzania dla dystrybucji mogą ograniczać inwestycje w obszarze. Brak stabilności i przewidywalności regulacji dla źródeł OZE w tym wzrost kosztów utrzymania farm wiatrowych i elektrowni wodnych oraz niepewna przyszłość źródeł OZE opartych na technologii spalania i współspalania biomasy (projekt dyrektywy RES). Utrata wsparcia dla kogeneracji po roku 2018.
Rynek	
<ul style="list-style-type: none"> Efektywna kosztowo, własna baza wydobywcza, konkurencyjna na polskim rynku pozwalająca na stabilizację i przewidywalność kosztu paliwa. Dostęp do największej, wśród firm energetycznych w Polsce, bazy klientów. Wejście w okotoenergetyczne segmenty rynku w oparciu o posiadane kompetencje (np. serwis urządzeń, usługi IT, itp.) Komercjalizacja innowacyjnych rozwiązań wypracowanych w ramach działalności badawczo-rozwojowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Spadek marży oraz mniejsze obciążenia aktywów konwencjonalnych (pogorszenie rentowności lub konieczność odstąpienia starych jednostek wytwórczych z uwagi na wejście do systemu nowych wysokosprawnych bloków oraz z uwagi na wymogi BAT). Utrata wolumenu i rentowności Segmentu Sprzedaż, szczególnie w B2B. Presja na ceny energii przy rosnących wolumenach wymiany transgranicznej. Wzrost kosztów i ograniczenie dostępności finansowania.
Klient	
<ul style="list-style-type: none"> Przewaga konkurencyjna w zakresie jakości obsługi klienta. Segmentacja klientów i oferowanie dodatkowych produktów zgodnie z oczekiwaniami klientów. Większa świadomość i oczekiwania klienta w kierunku kompleksowej, spersonalizowanej oferty dodatkowych usług i produktów (większe uprodukowanie klientów). Poszerzenie oferty usług dla klientów w oparciu o posiadane kompetencje i zaufanie do marki TAURON. Wzrost poprzez koncentrację na kliencie niegenerującym dużych inwestycji kapitałowych. Rozwój nowoczesnych i zintegrowanych kanałów sprzedaży oraz obsługi klienta. Nowe kompetencje i modele biznesowe w oparciu o działalność badawczo-rozwojową. Utrzymanie trendu wzrostowego zużycia energii elektrycznej przez odbiorców końcowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwa utrata klientów związana ze wzrostem liczby konkurentów oferujących klientom podobne produkty oraz ze względu na niskie bariery wejścia na rynek sprzedaży energii elektrycznej. Spadek lojalności klientów – rosnąca ilość zmian sprzedawcy. Większa świadomość i wymagania klientów odnośnie jakości obsługi i oferty produktowej. Niezależność energetyczna odbiorców (prosumenci, wyspy energetyczne, klastry). Budowa własnych źródeł wytwarzania przez odbiorców energochłonnych, jako wynik ograniczania kosztów energii elektrycznej. „Ucieczka emisji” – przenoszenie działalności gospodarczej do innych krajów ze względu na koszt energii.
Technologie	
<ul style="list-style-type: none"> Spadek cen technologii odnawialnych. Rozwój technologii magazynowania, technologii inteligentnych i związanych z wytwarzaniem rozproszonym. Dodatkowe usługi dla klientów związane z nowymi technologiami (internet rzeczy, taryfy dynamiczne, wirtualne elektrownie). Rozwój energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej. Opracowanie i wdrożenie (komercjalizacja) własnych innowacyjnych rozwiązań dających przewagę konkurencyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> Konieczność dostosowania sieci do wzrostu generacji rozproszonej (przepływy dwukierunkowe). Pojawienie się nowych, konkurencyjnych kosztowo technologii wytwarzania energii elektrycznej w państwach sąsiadujących z naszym krajem.

1.3.5. Realizacja Strategii i priorytety Grupy Kapitałowej TAURON w 2017 r.

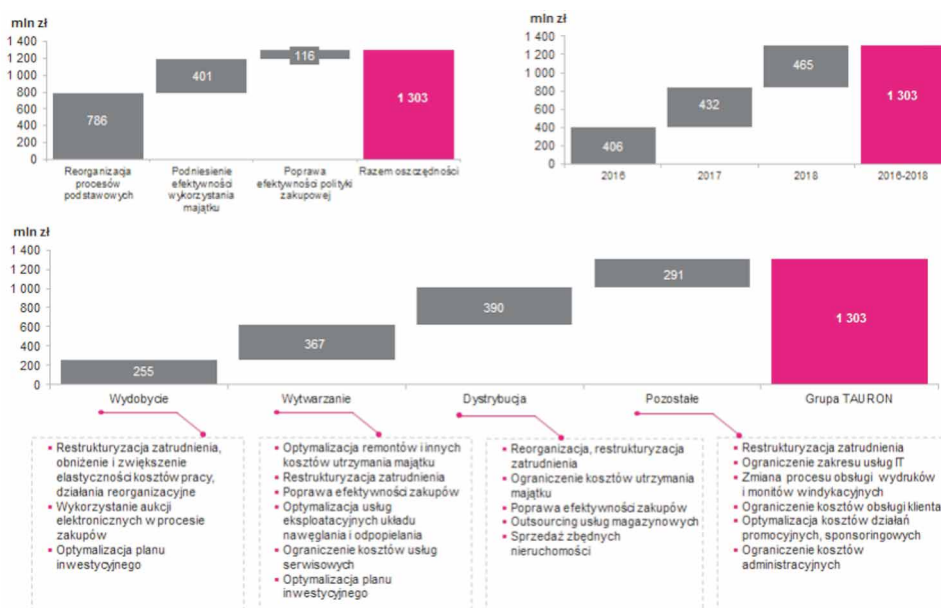
Rok 2017 będzie to okres, w którym planowana jest materializacja pierwszych efektów nowej Strategii. Zgodnie z założeniami, najważniejszym priorytetem będzie zapewnienie stabilności finansowej, w celu stworzenia solidnych fundamentów do rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON. Kontynuowany będzie program poprawy efektywności poprzez reorganizację procesów podstawowych w całej Grupie Kapitałowej TAURON oraz podnoszenie efektywności wykorzystania majątku. Strategia będzie realizowana poprzez:

- Program Poprawy Efektywności, przyjęty w marcu 2016 r. i zakładający uzyskanie efektów finansowych w latach 2016–2018 na poziomie 1,3 mld zł. Na powyższe oszczędności składają się działania wpływające na skumulowany

wzrost EBITDA o około 1,0 mld zł oraz polegające na ograniczeniu nakładów inwestycyjnych o około 0,3 mld zł w latach 2016–2018 w trzech zakresach działalności.

Poniższy rysunek przedstawia Program poprawy efektywności w latach 2016–2018.

Rysunek nr 8. Program poprawy efektywności w latach 2016–2018

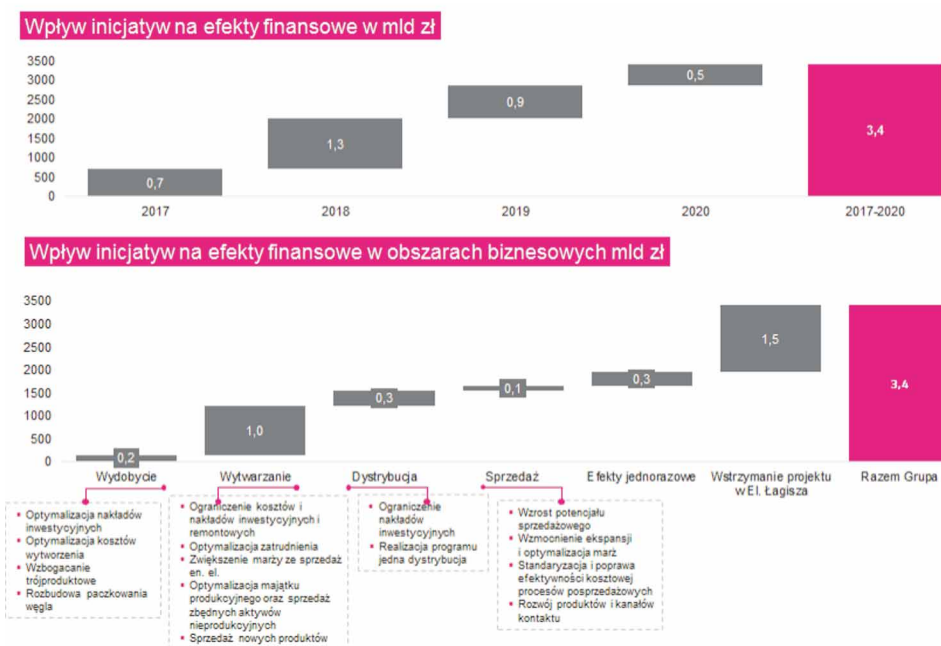

W 2016 r. z tytułu Programu Poprawy Efektywności w Grupie zrealizowano 478 mln zł, co stanowi 37% zaplanowanych oszczędności, z czego 263 mln zł wpłynęło na EBITDA, 215 mln zł na oszczędności CAPEX. Największy udział w osiągniętych oszczędnościach ma Obszar Wytwarzanie. Najwięcej oszczędności osiągnięto w zakresie efektywności wykorzystania majątku 272 mln zł.

- b) Inicjatywy strategiczne i racjonalizacja inwestycji w latach 2017–2020 zakładające uzyskanie efektów finansowych na poziomie 3,4 mld zł. Na powyższe efekty składają się działania wpływające na skumulowany wzrost EBITDA o około 1,2 mld zł oraz polegające na ograniczeniu nakładów inwestycyjnych o około 0,7 mld zł oraz 1,5 mld zł wstrzymanie inwestycji w nowy blok w Elektrowni Łagisza, w latach 2017–2020 w rozbiciu na poszczególne obszary działalności.

Poniższy rysunek przedstawia Inicjatywy strategiczne i racjonalizację inwestycji w latach 2017–2020.

Rysunek nr 9. Inicjatywy strategiczne i racjonalizacja inwestycji w latach 2017–2020

Zgodnie z wyznaczonymi celami Grupa Kapitałowa TAURON będzie rozwijać Obszar Sprzedaży i obsługę klienta. W tym zakresie planuje się wprowadzanie spójnych, wysokich standardów obsługi klienta w każdym obszarze łańcucha wartości oraz rozwój nowoczesnych i zintegrowanych kanałów sprzedaży i obsługi klienta.

W Obszarze Dystrybucji kontynuowany będzie program „Jedna Dystrybucja” oparty na działaniach związanych z ujednoczeniem procesów i systemów oraz wdrożeniem optymalnej i spójnej struktury TAURON Dystrybucja tak, aby poprawiać efektywność operacyjną i inwestycyjną tego Obszaru.

W Obszarach Wydobycie i Wytwarzanie realizowane będą zadania związane z dalszą poprawą efektywności kosztowej i inwestycyjnej. Istotne dla aktywów wytwórczych będzie wprowadzenie regulacji dotyczących rynku mocy w Polsce oraz zapowiadana reforma Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji CO₂ (EU ETS).

W 2017 r. kontynuowane będą inwestycje strategiczne: budowa bloku węglowego 910 MW w Elektrowni Jaworzno III, budowa bloku gazowego 450 MW w EC Stalowa Wola, budowa szybu „Grzegorz” w ZG Sobieski, budowa poziomu 800m w ZG Janina oraz program inwestycyjny w ZG Brzeszcze. Znaczące nakłady będą przeznaczane na przyłączanie nowych odbiorców oraz modernizację i rozwój sieci dystrybucyjnej.

1.4. Charakterystyka polityki i kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia Grupy Kapitałowej TAURON wyznacza jej rozwój w krótszej i dłuższej perspektywie. Do 2020 r. szczegółowo określono zadania dla poszczególnych Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON i wyznaczono efekty finansowe tych zadań. Priorytetem jest utrzymanie stabilnej sytuacji finansowej i zbudowanie solidnych fundamentów do wzrostu w zmiennym otoczeniu. Realizacji tego priorytetu służą program poprawy efektywności i inicjatywy strategiczne ukierunkowane na optymalizację kosztową i inwestycyjną. W okresie do 2020 r. planowane są istotne nakłady inwestycyjne o wartości około 18 mld zł, z czego ponad połowa zostanie przeznaczona na aktywa dystrybucyjne generujące najbardziej stabilne przychody Grupy Kapitałowej TAURON. Jednocześnie Strategia wyznacza priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej, które będą bazą do rozwoju nowych produktów i usług w dłuższej perspektywie. Dla osiągnięcia tego celu Grupa Kapitałowa TAURON przyjęła nowy model działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej tworząc dedykowaną centralną organizację do zarządzania i koordynowania przedmiotowej działalności oraz przeznaczając budżet na poziomie 0,4% przychodów.

W dłuższej perspektywie Strategia zakłada pełne wykorzystywanie potencjału zawartego w aktywach Grupy Kapitałowej TAURON, sprzyjającego innowacjom, kulturze organizacyjnej oraz przede wszystkim szerokiej bazie klientów. Strategia zakłada, że w latach 2020–2025 Grupa Kapitałowa TAURON uzyska dodatkowy potencjał inwestycyjny na poziomie około 6 mld zł, który będzie przeznaczony na projekty, które w dłuższej perspektywie będą generować wartość dla Grupy Kapitałowej TAURON. Zakłada się inwestycje w obszarach regulowanych takich jak dystrybucja energii elektrycznej oraz dystrybucja i wytwarzanie ciepła, OZE (pod warunkiem stabilnego systemu wsparcia), regulowane wytwarzanie konwencjonalne oraz w obszarze nowej energetyki tj. np. elektromobilność, rozproszone wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, rozwiązania inteligentne.

Poniższy rysunek przedstawia perspektywę kierunków inwestycji po 2020 r.

Rysunek nr 10. Perspektywa kierunków inwestycji po 2020 r.

Główną przewagą konkurencyjną Grupy Kapitałowej TAURON jest baza 5,5 mln klientów. Najważniejszymi działaniami w krótkiej i długiej perspektywie będą działania stosunkowo mało kapitałochłonne związane z rozbudową oferty produktów i usług dla odbiorców oraz rozwój nowych działalności bazujący na kompetencjach Grupy Kapitałowej TAURON. Strategia zakłada, że w 2025 r. nowe biznesy będą generować ok. 25% całkowitej marży lub przychodu ze sprzedaży Segmentu Sprzedaż.

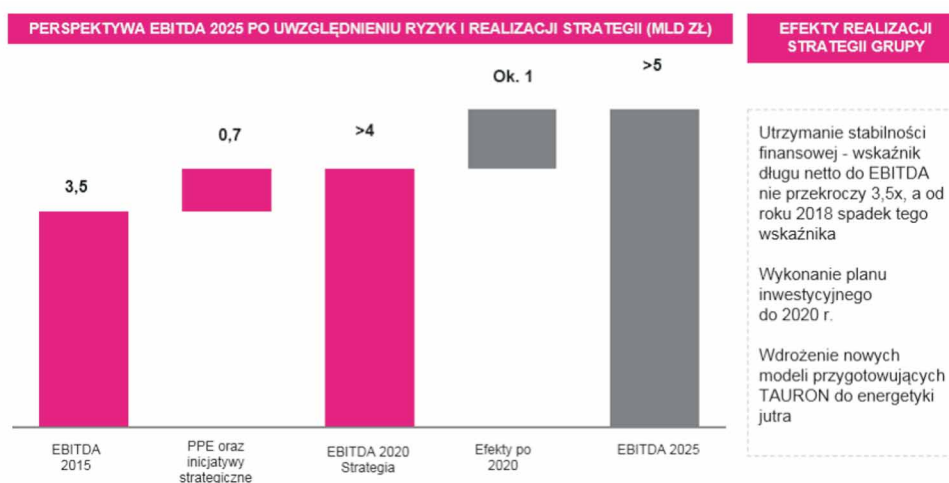
1.4.1. Perspektywiczne cele i założenia finansowe Strategii

Działania określone w Strategii pozwolą osiągnąć wyznaczone kluczowe cele dla Grupy Kapitałowej TAURON:

- 1) EBITDA powyżej 4 mld w 2020 r.
- 2) Dotrzymanie kowenantów dług netto/EBITDA poniżej 3,5.
- 3) Utrzymanie wysokiego wskaźnika Customer Satisfaction Index (CSI).
- 4) Elektrownie z pozytywnymi przepływami finansowymi do 2020 r.
- 5) Utrzymanie bazy klientów.
- 6) Lider marży jednostkowej wśród 4 największych sprzedawców energii w Polsce.
- 7) Nowe biznesy będą stanowić przynajmniej 25% przychodów/marży w 2025 r.

Poniższy rysunek przedstawia perspektywę EBITDA 2025 po uwzględnieniu ryzyk i realizacji Strategii oraz efekty realizacji Strategii.

Rysunek nr 11. Perspektywy EBITDA 2025 po uwzględnieniu ryzyk i realizacji Strategii oraz efekty realizacji Strategii

Działania zaplanowane na najbliższe lata pozwolą zahamować spadek zyskowności. Odbędzie się to poprzez zwiększenie produkcji energii elektrycznej, węgla oraz nieznacznie ciepła przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności w Obszarze Dystrybucja.

1.4.2. Realizacja projektów inwestycyjnych

Projekt związany z budową elektrowni jądrowej

W nawiązaniu do wcześniejszych działań i uzgodnień dotyczących wspólnej realizacji projektu energetyki jądrowej w Polsce, w dniu 15 kwietnia 2015 r. TAURON, KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) i ENEA, jako Partnerzy Biznesowi, oraz PGE zawarły umowę nabycia udziałów w PGE EJ 1 – spółce celowej, która odpowiedzialna jest za przygotowanie i realizację inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej o mocy ok. 3 tys. MW_e (projekt). Każdy Partner Biznesowy nabył od PGE 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w spółce celowej PGE EJ 1. TAURON zapłacił za nabyte udziały 16 044 000 zł. Tym samym wykonane zostało jedno ze zobowiązań wynikających z Umowy Wspólników zawartej pomiędzy Partnerami Biznesowymi i PGE w dniu 3 września 2014 r.

Zgodnie z Umową Wspólników, strony zobowiązały się w proporcji do posiadanych udziałów sfinansować działania przypadające w ramach etapu rozwoju projektu.

Umowa Wspólników przewiduje, że kolejne decyzje dotyczące projektu, w tym decyzja dotycząca deklaracji dalszego uczestnictwa poszczególnych stron (w tym TAURON) w kolejnym etapie projektu, zostaną podjęte po zakończeniu fazy wstępnej.

W wykonaniu ww. Umowy Wspólników, Nadzwyczajne ZW spółki celowej PGE EJ 1 w dniu 29 lipca 2015 r. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 205 860 000 zł do kwoty 275 859 450 zł, tj. o kwotę 69 999 450 zł, poprzez utworzenie 496 450 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 69 999 450 zł. W związku z powyższym TAURON objął 49 645 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 6 999 945 zł, które pokrył wkładem pieniężnym w wysokości 6 999 945 zł.

W dniu 16 października 2015 r. podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W dniu 21 grudnia 2016 r. Nadzwyczajne ZW spółki celowej PGE EJ 1 podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 275 859 450 zł do kwoty 310 858 470 zł, tj. o kwotę 34 999 020 zł, poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 34 999 020 zł. W związku z powyższym TAURON objął 24 822 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 3 499 902 zł, które pokrył wkładem pieniężnym w wysokości 3 499 902 zł.

W dniu 15 lutego 2017 r. podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1 zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Projekt budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa

W dniu 28 lipca 2016 r. TAURON, KGHM oraz TAURON Wytwarzanie podpisały porozumienie, na mocy którego spółki zgodnie postanowiły odstąpić od realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa i rozwiązać łączącą KGHM i TAURON Wytwarzanie Umowę Wspólników, a także przystąpić do likwidacji spółki Elektrownia Blachownia Nowa. Projekt był zawieszony od 2013 r. Strony przystąpiły do likwidacji spółki.

Szczegółowa informacja na temat powyższego zdarzenia została zawarta w pkt 7.2.1. niniejszego sprawozdania.

Nabycie akcji spółki ElectroMobility Poland

W dniu 19 października 2016 r. TAURON oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE), ENEA S.A. (ENEA) i ENERGA S.A. (ENERGA) zawiązały spółkę pod firmą „ElectroMobility Poland S.A.” z siedzibą w Warszawie, w której TAURON objął 2 500 akcji o wartości nominalnej 1 000 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 zł, stanowiących 25% udziału w kapitale zakładowym spółki. ElectroMobility Poland została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 grudnia 2016 r.

Podstawowym obszarem działania spółki będzie prowadzenie badań i analiz w zakresie rozwoju, promowania i upowszechniania elektromobilności oraz rozwoju przemysłu elektromobilności w Polsce. Elektromobilność to jeden z obszarów, który będzie miał wpływ na rynek energii elektrycznej. Stopień przygotowania sektora energii na upowszechnienie samochodów elektrycznych zadecyduje o tym, czy elektromobilność będzie szansą na wzrost innowacyjności energetyki i impulsem do jej rozwoju. Dlatego grupy energetyczne zdecydowały się na wspólne przedsięwzięcie w tym obszarze.

1.4.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Inwestycje strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON oraz ich finansowanie są zarządzane centralnie na poziomie TAURON. Na podstawie przeprowadzonych analiz Zarząd Spółki ocenia, że Grupa Kapitałowa TAURON jest w stanie sfinansować obecne i przyszłe zamierzenia inwestycyjne ujęte w Strategii ze środków generowanych z działalności operacyjnej oraz pozyskując finansowanie dłużne. Powyższa ocena uwzględnia zmianę formuły finansowania budowy bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III, zakładającej wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa i sprzedaż udziałów partnerom zewnętrznym, pod warunkiem objęcia przez nich pakietu niedającego kontroli. Przedmiotowa zmiana formuły finansowania tego projektu stanowi dodatkowy element stabilizujący sytuację finansową Grupy Kapitałowej TAURON.

1.4.4. Budowa wartości Grupy Kapitałowej TAURON

Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego, tj. w obszarze wydobywania węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem. Strategia zakłada, że każdy Obszar Biznesowy będzie budował wartość Grupy Kapitałowej TAURON, ale w sposób dostosowany do warunków rynkowych dla danego segmentu. Obszar Sprzedaż oraz nowe produkty i usługi stanowią tą dziedzinę działalności, którą Grupa Kapitałowa TAURON będzie intensywnie rozwijać. Grupa Kapitałowa TAURON zmienia swój profil w kierunku pełnej koncentracji na kliencie. Oznacza to, że poprzez budowanie trwałych relacji z klientami, wprowadzenie jednolitych wysokich standardów obsługi klienta w każdym ogniwie łańcucha wartości,

nowoczesne i zintegrowane kanały sprzedaży oraz obsługi klienta (omnichannel i e-commerce) dostosowane do dzisiejszych najwyższych standardów. Obszar Sprzedaży i obsługi klienta będzie głównym obszarem budowania wartości Grupy Kapitałowej TAURON. Obszar Dystrybucji energii elektrycznej jest najbardziej stabilnym obszarem pod względem udziału w generowaniu EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON. Grupa Kapitałowa TAURON planuje utrzymanie stabilnej roli Obszaru Dystrybucja i kontynuowanie dotychczasowej polityki inwestycyjnej. Poprzez dalszą modernizację i rozbudowę sieci dystrybucyjnej Grupa Kapitałowa TAURON będzie mogła sprostać wymaganiom w zakresie bezpieczeństwa i jakości dostaw. Obszary Wytwarzanie i Wydobywanie będą stale poprawiać efektywność kosztową i operacyjną, a ewentualny rozwój wytwarzania konwencjonalnego uzależniony będzie od sytuacji rynkowej lub korzystnych regulacji dla generacji konwencjonalnej tj. np. wprowadzenia rozwiązań takich jak rynek dwutowarowy.

1.4.5. Kierunki rozwoju innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej

Grupa Kapitałowa TAURON, w przyjętej we wrześniu 2016 r. Strategii stawia na dynamiczny rozwój obszaru badań i rozwoju oraz innowacji (B+R+I), widząc w tym drogę do nowych przychodów w przyszłości. Zakłada się przeznaczenie minimum 0,4% skonsolidowanych przychodów na B+R+I od 2017 r. oraz rozwój w oparciu o m.in. Corporate Venture Capital (CVC) i długoterminowy zwrot na portfelu, a także coroczną rewizję w odniesieniu do sytuacji finansowej.

Strategia definiuje także cztery priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej:

1. Klient i jego potrzeby.
2. Inteligentne usługi sieciowe.
3. Energetyka rozproszona.
4. Niskoemisyjne technologie wytwarzania.

Poniższy rysunek przedstawia priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej.

Rysunek nr 12. Priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej

W IV kwartale 2016 r. w Spółce podjęto prace nad opracowaniem Strategicznej Agendy Badawczej – SAB. Dokument ten będzie stanowił przełożenie celów wskazanych w Strategii na „mapę drogową” działalności B+R+I w Grupie Kapitałowej TAURON, ujmując specyfikę wyzwań w każdym z powyższych czterech kierunków i jednocześnie wychodząc w przyjętych ramach czasowych poza perspektywę aktualnie obowiązującej Strategii.

1.4.6. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W 2016 r. TAURON wraz z partnerami z krajów UE realizowała prace w zakresie projektu *An Integrated Collaborative Platform for Managing the Product-Service Engineering Lifecycle – ICP4Life* (Zintegrowana Platforma Współpracy do Zarządzania Cyklem Życia Technologii Usług Produktowych). Jest to pierwszy projekt w Grupie Kapitałowej TAURON finansowany z programu UE Horyzont 2020. Produkty projektu mają otworzyć dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON nową płaszczyznę współpracy pomiędzy dostawcą energii a klientem, na której to płaszczyźnie powstaną zupełnie nowe produkty.

W minionym roku pozytywną decyzję o dofinansowaniu z programu Horyzont 2020 uzyskał projekt *MOBISTYLE*. Pełna nazwa projektu to *Motywowanie użytkowników końcowych do zmiany zachowania przez zaangażowanie narzędzi ICT i usług informacyjnych dotyczących wykorzystania energii, środowiska wewnętrznego, zdrowia i stylu życia*. Nadrzędnym celem projektu jest wprowadzenie na rynek rozwiązań technologicznych, które pozwolą pozytywnie wpłynąć na zachowania klientów poprzez podniesienie świadomości i poczucia własności u konsumentów. Realizację projektu rozpoczęto w październiku 2016 r., a jego wyniki będą przetestowane w pięciu obiektach demonstracyjnych w pięciu różnych krajach UE, w tym na obszarze wdrożenia inicjatyw AMIPlus we Wrocławiu.

Łącznie z projektem *MOBISTYLE*, Spółka brała udział w przygotowaniu i złożeniu w 2016 r. 7 wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć badawczo-rozwojowych z programu Horyzont 2020, w których to przedsięwzięciach Spółka występowała jako członek międzynarodowych konsorcjów naukowo-przemysłowych.

W 2016 r. trwały prace dotyczące uruchomienia przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) Programu Badawczego Sektora Elektroenergetycznego (PBSE). Złożone do NCBR w grudniu 2014 r. Studium Wykonalności PBSE powstało we współpracy TAURON z innymi przedsiębiorstwami branży energetycznej, organizacjami branżowymi oraz wiodącymi krajowymi uczelniami. W wyniku wieloetapowego procesu przygotowania i uzgadniania m.in. zakresu, harmonogramu i budżetu PBSE, we wrześniu 2016 r. został uruchomiony przez NCBR I konkurs w ramach tego programu. Dwuletni okres przygotowań spółek Grupy Kapitałowej TAURON zaowocował opracowaniem i złożeniem 18 wniosków o dofinansowanie projektów badawczo-rozwojowych z tego programu, w tym Spółka złożyła 3 wnioski. Oczekuje się, że Program będzie wsparciem dla intensyfikacji wdrażania innowacji w sektorze energetycznym, a kolejne konkursy ogłaszane w ramach Programu będą wspierać także kierunki prac podejmowanych przez Grupę Kapitałową TAURON. Aktualnie trwają prace w zakresie oceny złożonych wniosków. Decyzja NCBR o dofinansowaniu poszczególnych projektów jest spodziewana w II kwartale 2017 r.

Spółka prowadziła również aktywne działania w zakresie budowania mechanizmów współpracy pomiędzy przemysłem a nauką. W tym zakresie brano udział w pracach powołanego do życia w 2014 r. Instytutu Autostrada Technologii i Innowacji, który jest nową płaszczyzną współpracy pomiędzy przemysłem a polskimi uczelniami.

W 2016 r. Spółka kontynuowała prace realizowane w ramach KIC InnoEnergy, w szczególności polskiego węzła CC Poland Plus sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie (jednego z sześciu w UE). W strukturach KIC InnoEnergy TAURON ma status Partnera Stowarzyszonego. Jednym z obszarów zainteresowań TAURON są tzw. czyste technologie węglowe. Jednocześnie prowadzenie badań i koordynacja działań w tym obszarze są głównymi zadaniami spółki CC Poland Plus sp. z o.o., której Spółka jest jednym z udziałowców. W 2016 r. przedstawiciele Spółki byli zaangażowani w prace KIC InnoEnergy, związane z ewaluacją projektów/inicjatyw proponowanych do realizacji przez innych partnerów działających w strukturach KIC InnoEnergy, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

W odpowiedzi na ogłoszony w połowie 2016 r. przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości konkurs Scale Up, złożono do konkursu wnioski dotyczące programu Pilot Maker. Program ten, łączący potencjał startupów z infrastrukturą, doświadczeniem i zasobami dużych przedsiębiorstw, uzyskał pozytywną decyzję PARP i blisko sześciomilionowe dofinansowanie. Liderem programu jest firma techBrainers, partnerem głównym TAURON, pozostałymi partnerami są znane spółki Kross S.A i Amplus sp. z o.o.

Z punktu widzenia TAURON, program Pilot Maker jest pierwszym narzędziem służącym budowie obszaru współpracy pomiędzy Grupą Kapitałową TAURON a Start-Upami. Jednocześnie tworzenie innowacyjnych rozwiązań produktowych we współpracy ze Start-Upami to obszar, którym będzie zajmować się utworzona przez TAURON w 2016 r. spółka celowa Magenta Grupa TAURON. Model biznesowy nowej spółki został oparty na najnowszych metodologiach pracy charakteryzujących się możliwością integracji pomysłów i projektów Start-Upów z dużymi przedsiębiorstwami. Spółka zajmie się m.in. przygotowaniem projektów z zakresu inteligentnych technologii dla domu oraz rozwiązań dla transportu zasilanego energią elektryczną.

1.5. Model Biznesowy Grupy Kapitałowej TAURON

Grupę Kapitałową TAURON tworzą wybrane spółki, które zarządzane są łącznie jako jednolity organizm gospodarczy złożony z autonomicznych spółek prawa handlowego, na czele którego stoi TAURON jako jednostka dominująca.

Mając na uwadze zachodzące zmiany w otoczeniu Grupy Kapitałowej TAURON oraz wyzwania stojące przed Grupą Kapitałową TAURON, Zarząd Spółki w dniu 4 maja 2016 r. przyjął nowy *Model Biznesowy Grupy TAURON* (Model Biznesowy).

Model Biznesowy określa strukturę biznesową Grupy Kapitałowej TAURON, definiuje wysokopoziomą architekturę procesów oraz zawiera wytyczne odnośnie wskaźników efektywności jednostek tworzących Grupę Kapitałową TAURON. Opisuje w ten sposób założenia budowy organizacji i jest elementem realizacji Strategii.

1.5.1. Założenia Modelu Biznesowego

Podstawą Modelu Biznesowego są założenia rozumiane jako zestaw ogólnych wytycznych, którymi kierowano się w trakcie prac nad dokumentem. Założenia te to budowa wartości Grupy Kapitałowej TAURON, koncentracja na Klientach, czytelny podział obowiązków i odpowiedzialności, efektywna wymiana informacji, wykorzystanie wiedzy pracowników, zmienność Modelu Biznesowego, spójność organizacyjna Grupy Kapitałowej TAURON.

Podstawowym aktem normatywnym Grupy Kapitałowej TAURON jest przyjęty przez Zarząd Spółki *Kodeks Grupy TAURON*, który reguluje jej funkcjonowanie, zapewniając realizację celów, poprzez specjalnie zaprojektowane rozwiązania w zakresie zarządzania podmiotami Grupy Kapitałowej TAURON, w tym w szczególności określania celów działalności spółek, umożliwiających osiągnięcie efektów zakładanych w nowej Strategii.

W ramach Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz ustanowionych przez Zarząd Spółki Obszarów Biznesowych, w skład których wchodzi spółki Grupy Kapitałowej TAURON, funkcjonują ustanowione obszary zarządcze, w ramach których obowiązują odpowiednie zasady współpracy.

Dodatkowo w ramach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują stałe Komitety, w tym:

- 1) Komitet Oceny Projektów,
- 2) Komitet Zarządzania Grupą TAURON,
- 3) Komitet Zgodności Grupy TAURON,
- 4) Komitet Ryzyka.

Powyższe Komitety zostały powołane w celu umożliwienia prowadzenia działalności według założeń jednolitości operacyjnej, zgodnie z prawem i interesem Grupy Kapitałowej TAURON oraz jej interesariuszy.

Komitety pełnią następujące funkcje:

- 1) funkcję opiniotwórczą dla Zarządu Spółki,
- 2) funkcję decyzyjną,
- 3) funkcję nadzorczą dla zarządów spółek zależnych TAURON.

Podstawowym zadaniem Komitetów jest czuwanie nad realizacją spójnych działań zgodnych z *Kodeksem Grupy TAURON* oraz w interesie Grupy Kapitałowej TAURON. Szczegółowe zadania Komitetów zostały skonkretyzowane w regulaminach ich działania uchwalonych przez Zarząd Spółki.

1.5.2. Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON

Zmiany w zasadach zarządzania Spółką

Zgodnie z postanowieniami *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach*, Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem Spółki, niezastrzeżone przepisami prawa oraz postanowieniami Statutu Spółki dla WZ lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu Spółki. Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem.

Sprawy należące do kompetencji Zarządu, jako organu kolegialnego zostały opisane szczegółowo w pkt 6.8.1. niniejszego sprawozdania.

W 2016 r. wprowadzono zmiany w zasadach zarządzania Spółką, wynikające z przyjętego nowego Modelu Biznesowego, które określa *Regulamin Organizacyjny TAURON Polska Energia S.A.* (Regulamin Organizacyjny). Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Spółką kieruje Zarząd Spółki bezpośrednio oraz poprzez prokurentów, Dyrektorów Wykonawczych, Dyrektorów Zarządzających lub pełnomocników.

Zgodnie ze zmienionym Regulaminem Organizacyjnym, Spółka realizuje swoje zadania poprzez:

- 1) **wydzielone jednostki organizacyjne:**
  - Piony, obejmujące samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne podlegające poszczególnym członkom Zarządu i przez nich nadzorowane,
  - Biura, będące jednostkami organizacyjnymi podlegającymi bezpośrednio poszczególnym członkom Zarządu. Pracami biura kieruje Kierownik Biura,
  - Zespoły, będące jednostkami organizacyjnymi podlegającymi Dyrektorom Wykonawczym lub Dyrektorom Zarządzającym. Pracami zespołu kieruje Kierownik Zespołu,

2) **samodzielne stanowiska pracy:**

- Dyrektor Zarządzający zarządza i kieruje pracą podległych Dyrektorów Wykonawczych i Zespołów,
- Dyrektor Wykonawczy zarządza i kieruje pracą podległych Zespołów,
- Inne samodzielne stanowiska pracy, które mogą zostać powierzone Pełnomocnikom, Koordynatorom, Konsultantom lub Specjalistom,

3) **tymczasowe organizacje** – Zespoły Projektowe, powoływane w celu realizacji zadań i projektów Spółki.

Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością gospodarczą Spółki i podejmuje decyzje we wszelkich sprawach dotyczących Spółki, niezastrzeżonych do decyzji Zarządu lub innych organów Spółki oraz nadzoruje pracę bezpośrednio podporządkowanego pionu.

Prezes Zarządu, w szczególności:

- 1) prowadzi sprawy wewnętrzne Spółki i reprezentuje ją w kontaktach zewnętrznych,
- 2) koordynuje całość spraw związanych z działalnością Zarządu Spółki,
- 3) dokonuje za Spółkę (pracodawcę) czynności z zakresu prawa pracy,
- 4) sprawuje nadzór nad działalnością podległego mu pionu,
- 5) wydaje wewnętrzne akty normatywne i wewnątrz korporacyjne akty normatywne zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- 6) podejmuje decyzje związane z bieżącym kierowaniem Spółką,
- 7) dokonuje wszelkich czynności faktycznych i prawnych, mając na uwadze realizację celów Spółki,
- 8) podejmuje wszelkie inne czynności zapewniając sprawne funkcjonowanie Spółki.

Wiceprezesa Zarządu:

- 1) kierują bieżącą działalnością gospodarczą Spółki w powierzonym zakresie oraz nadzorują pracę bezpośrednio podporządkowanych pionów,
- 2) podejmują decyzje w sprawach niezastrzeżonych do właściwości Zarządu Spółki, w zakresie funkcji powierzonych podległym samodzielnym stanowiskom pracy oraz jednostkom organizacyjnym, a także inne decyzje w ramach pełnomocnictw i upoważnień udzielonych im przez Zarząd Spółki lub Prezesa Zarządu, a także:
- 3) prowadzą sprawy wewnętrzne Spółki i reprezentują ją w kontaktach zewnętrznych,
- 4) sprawują nadzór nad pracą podporządkowanych im pionów,
- 5) podejmują decyzje związane z bieżącym kierowaniem Spółką,
- 6) dokonują wszelkich czynności faktycznych i prawnych, mając na uwadze realizację celów Spółki,
- 7) podejmują wszelkie inne czynności zapewniające sprawne funkcjonowanie Spółki.

Dyrektorzy Zarządzający i Dyrektorzy Wykonawczy:

- 1) kierują podległymi jednostkami organizacyjnymi lub/i samodzielnymi stanowiskami pracy, ponosząc odpowiedzialność za efekty ich pracy,
- 2) określają w zakresie swojej właściwości rzeczowej cele i zadania podległych jednostek organizacyjnych lub samodzielnych stanowisk pracy,
- 3) koordynują pracę podległych sobie struktur zgodnie z interesem Spółki i przepisami prawa,
- 4) realizują wytyczne i zalecenia właściwego Członka Zarządu oraz na bieżąco informują go o pracy podległych jednostek organizacyjnych / samodzielnych stanowisk pracy,
- 5) podejmują wszelkie niezbędne działania zapewniające skuteczną i efektywną realizację powierzonych zadań,
- 6) współpracują w zakresie wykonywanych zadań z innymi Członkami Zarządu, wydzielonymi jednostkami organizacyjnymi i samodzielnymi stanowiskami pracy.

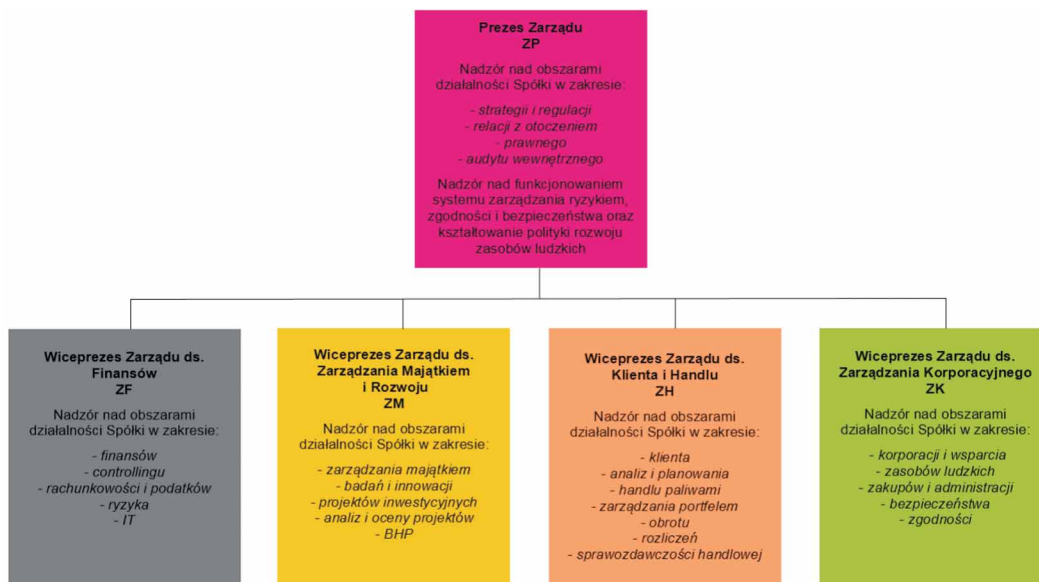
Relacje służbowe w Spółce opierają się na zasadzie jednoosobowego kierownictwa, co oznacza, że każdy pracownik ma jednego bezpośredniego przełożonego w relacjach służbowych, od którego otrzymuje polecenia oraz zadania i przed którym jest odpowiedzialny za ich wykonanie. Pracownik, który otrzymuje polecenie od przełożonego wyższego szczebla, powinien polecenie wykonać, zawiadamiając o tym bezpośredniego przełożonego. Ponadto dopuszczono możliwość ustanowienia dodatkowej linii raportowania w stosunku do samodzielnych stanowisk pracy i jednostek organizacyjnych bezpośrednio podlegających Członkom Zarządu. Linia raportowania polega na możliwości uzyskiwania bezpośrednich informacji oraz wydawania indywidualnych poleceń służbowych.

Odrębnym rodzajem podległości jest podległość projektowa, która ma charakter tymczasowy. Podległość ta występuje w relacjach między pracownikami Spółki lub pracownikami Spółki i spółek Grupy TAURON, niezależnie od relacji służbowych i dotyczy osób będących członkami zespołu projektowego.

Zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki, dokonane zgodnie z Modelem Biznesowym, miały na celu optymalizację funkcjonowania Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON. Zweryfikowano obszary przyporządkowane do poszczególnych pionów członków Zarządu Spółki.

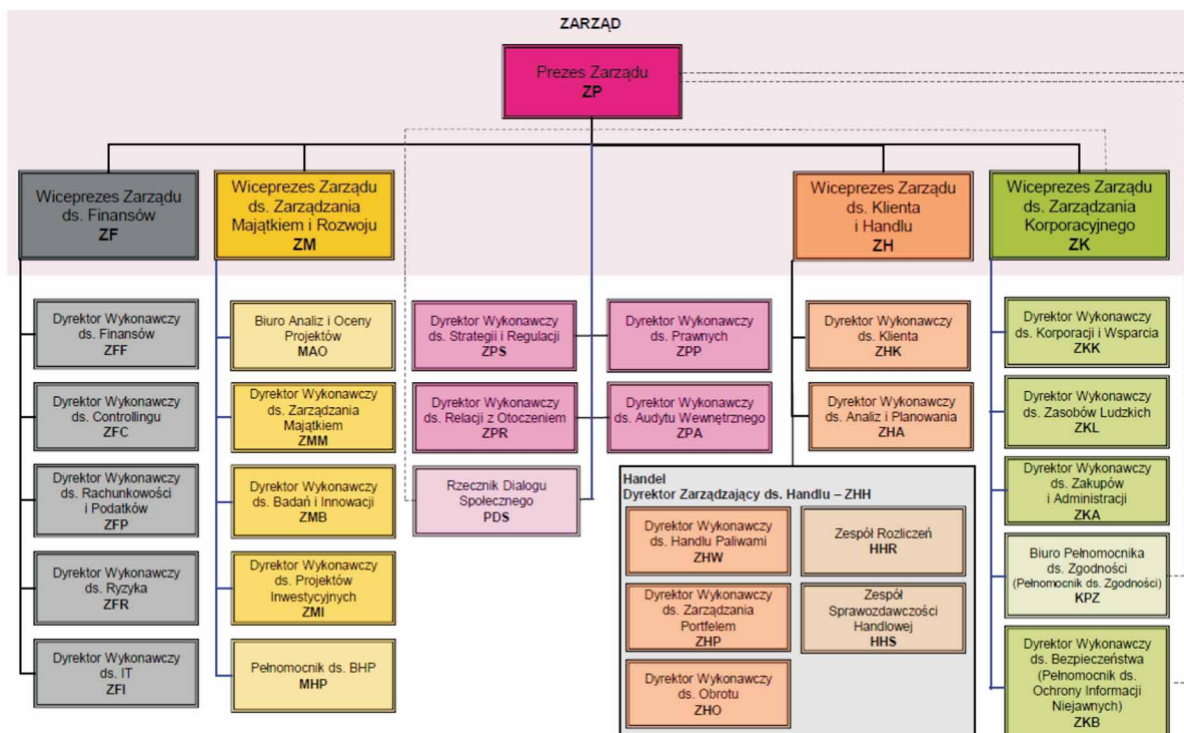
Poniższy rysunek przedstawia schemat podziału odpowiedzialności członków Zarządu.

Rysunek nr 13. Schemat odpowiedzialności członków Zarządu

Poniższy rysunek przedstawia strukturę pionów przyporządkowanych poszczególnym członkom Zarządu Spółki, do poziomu jednostek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy podlegających bezpośrednio członkom Zarządu, według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Rysunek nr 14. Schemat organizacyjny TAURON na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Zmiany w zasadach zarządzania Grupą Kapitałową TAURON

Przyjęcie przez Zarząd w dniu 4 maja 2016 r. nowego Modelu Biznesowego rozpoczęło działania zmieniające organizację funkcjonowania jednostek Grupy Kapitałowej TAURON. Model Biznesowy określa założenia funkcjonowania (zarządzania) Grupy Kapitałowej TAURON oraz wskazuje podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy zdefiniowane jednostki:

Centrum Korporacyjne

nadrzędną jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za zarządzanie działalnością Grupy Kapitałowej TAURON i podejmowanie najważniejszych decyzji mających wpływ na Grupę Kapitałową TAURON, Obszary Biznesowe, Centra Usług Wspólnych i spółki należące do Grupy Kapitałowej TAURON.

Obszary Biznesowe

siedem obszarów podstawowej działalności Grupy Kapitałowej TAURON, zdefiniowanych zgodnie z ogniwami łańcucha wartości produkcji energii elektrycznej i ciepła, tj.: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż.

Centrum Usług Wspólnych

jednostki odpowiedzialne za świadczenie określonych usług wsparcia (np. rachunkowość, IT, kadry i płace, ubezpieczenia, obsługa klienta) na rzecz pozostałych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON.

U podstaw budowy Modelu Biznesowego leży pięć zdefiniowanych strumieni procesowych, wokół których ma koncentrować się działalność Grupy Kapitałowej TAURON, tj.: Strategia, Finanse, Zarządzanie Majątkiem i Rozwój, Klient, Zarządzanie Korporacyjne i Wsparcie. Celem wyodrębnienia strumieni procesowych jest położenie większego nacisku na zagadnienia przekrojowe, dotyczące więcej niż jednego Obszaru Biznesowego, które w znacznym stopniu decydować będą o wartości Grupy Kapitałowej TAURON w przyszłości oraz o jej przewagach konkurencyjnych względem innych podmiotów działających w branży energetycznej.

Poniższy rysunek przedstawia strumienie procesowe, wokół których ma koncentrować się działalność Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 15. Strumienie procesowe

1.5.3. Kluczowe strumienie procesowe

Nowy Model Biznesowy identyfikuje 23 megaprocesy przebiegające przez wszystkie jednostki Grupy Kapitałowej TAURON. W 2016 r., w ramach prac wdrażających, ustalono dla nich właścicieli a także zdekomponowano je do poziomu procesów niższego rzędu, które realizowane są w całości w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Dla procesów realizowanych w spółce TAURON opracowano wstępną wersję dokumentacji procesowej z diagramami szczegółowo pokazującymi przebieg i kompetencje decyzyjne. W pierwszym półroczu 2017 r. trwać będą prace nad usprawnieniami i punktami styku. Do końca I półrocza 2017 r. planowane jest wydanie nowych regulacji korporacyjnych wdrażających nowy Model Biznesowy w zakresie podziału odpowiedzialności i kompetencji decyzyjnych wyznaczających role w podziale na centralę Grupy Kapitałowej TAURON i spółki zależne. W ciągu 2017 r. procesy będą dalej dekomponowane i opracowywana będzie dokumentacja procesowa w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę procesów w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy).

Rysunek nr 16. Struktura procesów w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy)

Procesy zarządcze	
1.1 Strategia	1.5 Audyt
1.2 Controlling	1.6 Zarządzanie majątkiem
1.3 Komunikacja korporacyjna	1.7 Badania i innowacje
1.4 Zarządzanie ryzykiem	

Procesy operacyjne	
2.1 Wydobycie	2.4 Dystrybucja energii elektrycznej i ciepła
2.2 Produkcja energii elektrycznej i ciepła	2.5 Sprzedaż i obsługa klienta
2.3 Handel	

Procesy wsparcia	
3.1 Zarządzanie korporacyjne	3.7 Wsparcie IT
3.2 Fuzje i przejęcia	3.8 Obsługa prawna
3.3 Zarządzanie finansami	3.9 Zakupy
3.4 Rachunkowość	3.10 Zapewnienie bezpieczeństwa
3.5 Zarządzanie podatkami	3.11 Realizacja projektów
3.6 Zarządzanie kapitałem ludzkim	

1.5.4. Obszary biznesowe Grupy Kapitałowej TAURON

Działalność operacyjna Grupy Kapitałowej TAURON realizowana jest w oparciu o siedem Obszarów Biznesowych zdefiniowanych zgodnie z ogniwami łańcucha wartości produkcji energii elektrycznej i ciepła: Wydobycie, Wytwarzanie, Ciepło, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Handel, Dystrybucja i Sprzedaż.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 17. Struktura Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON

1.5.5. Centra Usług Wspólnych Grupy Kapitałowej TAURON

Centra Usług Wspólnych (CUW) to wydzielone jednostki organizacyjne odpowiedzialne za świadczenie określonego zakresu usług wsparcia, np. rachunkowość, IT, kadry i płace, obsługa klienta, ubezpieczenia, na rzecz pozostałych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON. Centralizacja usług wsparcia ma na celu odciążenie Centrum Korporacyjnego oraz Obszarów Biznesowych od realizacji procesów niezwiązanych bezpośrednio z prowadzoną działalnością operacyjną (tzw. procesy wsparcia), a także obniżenie kosztów realizacji tych procesów dzięki korzyściom skali i wzrostowi efektywności operacyjnej. W formalnej strukturze Grupy Kapitałowej TAURON CUW ulokowane zostały w spółce TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta).

2. DZIAŁALNOŚĆ TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

2.1. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

2.1.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena

W trakcie 2016 r. nie zaistniały istotne czynniki wewnętrzne mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy.

2.1.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena

Na działalność i wyniki Grupy Kapitałowej TAURON w 2016 r. wpłynęły następujące czynniki zewnętrzne:

- 1) Otoczenie makroekonomiczne.
- 2) Otoczenie rynkowe.
- 3) Otoczenie regulacyjne.
- 4) Otoczenie konkurencyjne.

2.1.2.1. Otoczenie makroekonomiczne

Podstawowym obszarem działalności TAURON jest rynek polski, w ramach którego Spółka korzysta z pozytywnych trendów na nim panujących, jak również odczuwa skutki ich zmian. Sytuacja makroekonomiczna, zarówno w poszczególnych branżach gospodarki, jak i na rynkach finansowych, jest istotnym czynnikiem mającym wpływ na osiągnięte przez Spółkę i Grupę Kapitałową TAURON wyniki.

Szacowany wzrost PKB w Polsce za 2016 r. kształtuje się na poziomie 2,8% (względem 3,9% za 2015 r.). Gospodarka krajowa była w dużej mierze napędzana przez spożycie gospodarstw domowych, któremu sprzyjała korzystna sytuacja na rynku pracy oraz brak wzrostu cen. Stopa bezrobocia na koniec 2016 r. wyniosła 8,3% względem 9,8% na koniec 2015 r., a średni poziom wynagrodzenia w gospodarce narodowej przekroczył 4 000 zł (względem 3 900 zł za 2015 r.). Za 2016 r. wskaźnik inflacji przyjął wartość -0,6% (za 2015 r. deflacja wyniosła -0,9%). Czynnikiem, dla którego wzrost PKB za 2016 r. ukształtował się na poziomie niższym niż za 2015 r., był istotny spadek poziomu inwestycji.

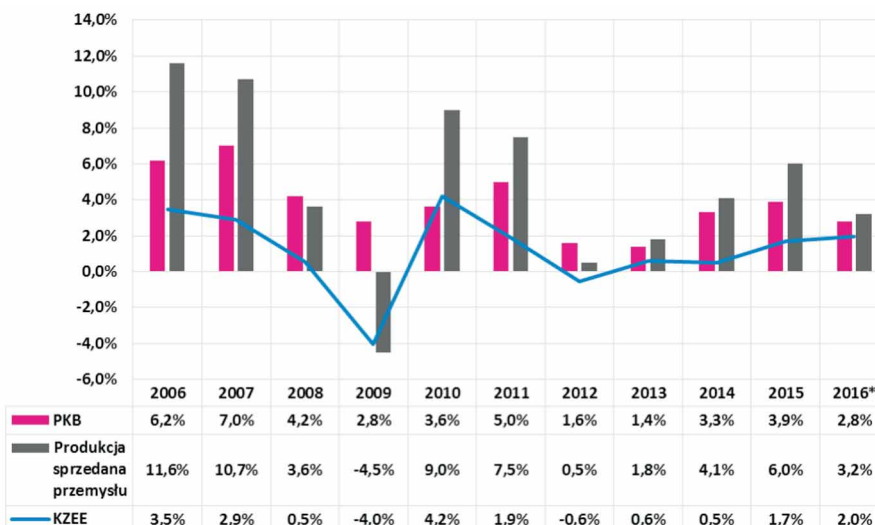
Na przestrzeni 2016 r. wzrost średni poziom kursów walutowych – EUR/PLN ukształtował się na średnim poziomie 4,40 zł (względem 4,26 zł za 2015 r.), natomiast USD/PLN – na średnim poziomie 4,20 zł (względem 3,90 zł za 2015 r.).

Kluczowym czynnikiem wpływającym na wyniki Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON, w dużej mierze zależnym od tempa rozwoju gospodarczego, jest zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło.

Według danych Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (PSE), w 2016 r. nastąpił istotny (1,97% r/r) wzrost krajowego zużycia energii elektrycznej (KZEE) brutto, przy jednoczesnym wzroście produkcji w elektrowniach krajowych (0,53% r/r) – w przeciwieństwie do 2015 r., saldo wymiany międzysystemowej było importowe i wyniosło -2,0 TWh.

Poniższy rysunek przedstawia wzrost PKB, produkcji sprzedanej przemysłu i zmianę KZEE.

Rysunek nr 18. Wzrost PKB, produkcji sprzedanej przemysłu i zmiana KZEE

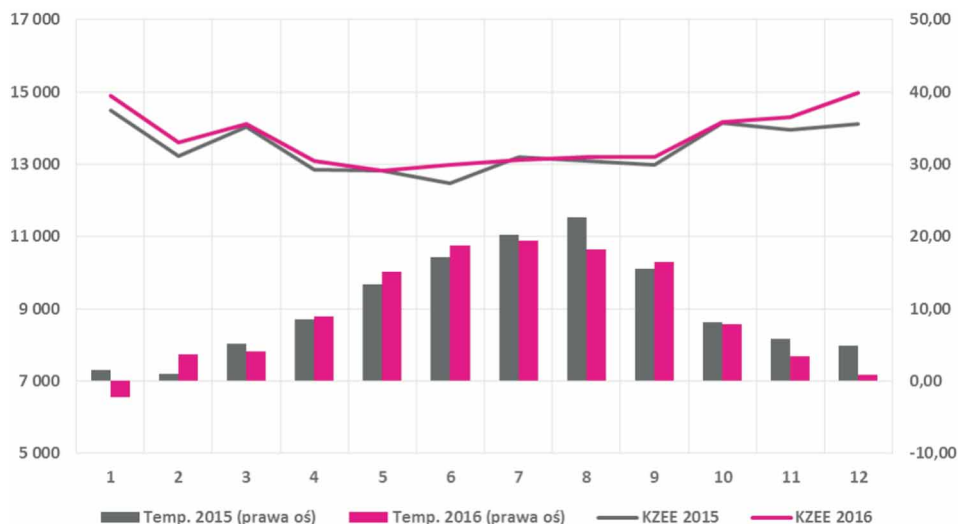

Dane dot. PKB oraz produkcji sprzedanej przemysłu za rok 2016 to wstępne szacunki.
Źródło: GUS, PSE

W 2016 r. zaobserwowano wolniejszy niż w 2015 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (3,2% r/r według wstępnych prognoz GUS), co było zjawiskiem analogicznym do skali zmian PKB. Jednocześnie, wzrost KZEE był silniejszy niż w 2015 r., co miało miejsce pomimo wolniejszego tempa rozwoju gospodarki. Kluczową pozaekonomiczną przyczyną były średnie temperatury powietrza w miesiącu styczniu, czerwcu oraz listopadzie i grudniu 2016 r., a także fakt, że w sierpniu 2015 r. miały miejsce ograniczenia w poborze mocy (stopnie zasilania).

Poniższy rysunek przedstawia przebieg KZEE w zależności od średniej temperatury miesięcznej.

Rysunek nr 19. Przebieg KZEE w zależności od średniej temperatury miesięcznej

Źródło: PSE

Najbardziej dynamicznym obszarem elektroenergetyki w 2016 r. była fotowoltaika, gdzie szacowany wzrost mocy zainstalowanej wyniósł ok. 90 MW (ok. 95% r/r), a całkowita produkcja wyniosła ok. 120 GWh (wzrost o ok. 124% r/r). Dynamicznie, choć wolniej niż w 2015 r., rozwijała się energetyka wiatrowa, gdzie wzrost mocy zainstalowanej o ok. 750 MW przełożył się na całkowitą produkcję rzędu 11,6 TWh (wzrost produkcji o 15,8% w ujęciu r/r).

Istotny wzrost produkcji (o ok. 37,8% r/r) miał miejsce także w przypadku energetyki gazowej – obszar ten w 2016 r. wytworzył łącznie 5,8 TWh. Produkcja w elektrowniach opalanych węglem kamiennym (podstawowym paliwem Grupy Kapitałowej TAURON) wyniosła w skali kraju 81,3 TWh, co oznacza niewielki spadek względem 2015 r. (-0,65% r/r), natomiast źródła opalane węglem brunatnym wyprodukowały w 2016 r. łącznie 51,2 TWh, co stanowi spadek o 4,4% r/r.

Równolegle, w skali kraju wzrosła produkcja ciepła. Według danych Agencji Rynku Energii S.A. za trzy kwartały 2016 r. wyprodukowano łącznie 183,95 PJ ciepła (o 1,2% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r.). Biorąc pod uwagę temperatury miesiąca listopada oraz grudnia 2016 r. należy spodziewać się, że produkcja ciepła za cały 2016 r. wykaże wyższe tempo wzrostu.

2.1.2.2. Otoczenie rynkowe

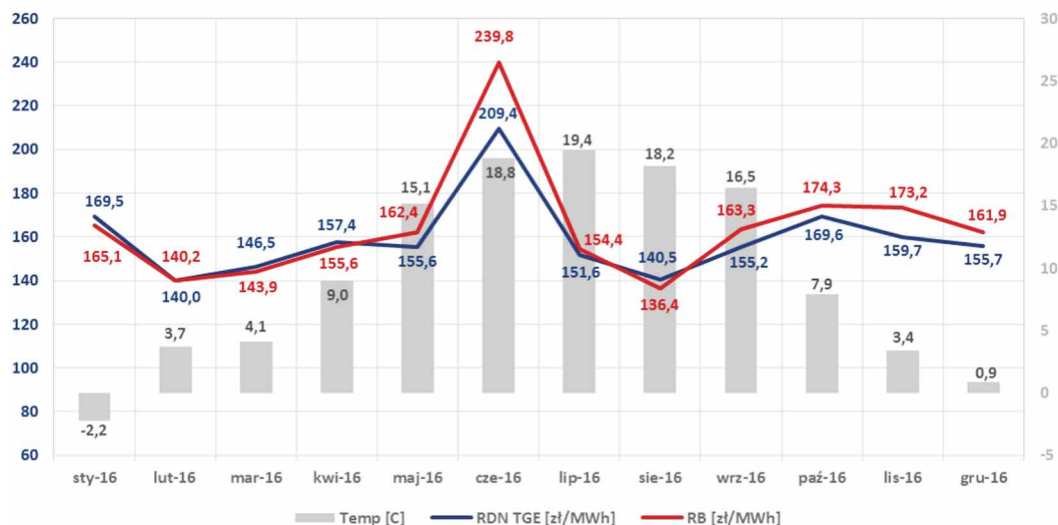
Energia elektryczna

Hurtowe ceny energii w 2016 r. w Polsce zanotowały nieznaczny wzrost w odniesieniu do 2015 r. Średnia cena na Rynku Dnia Następnego (RDN) Towarowej Giełdy Energii S.A. (TGE) za 2016 r. wyniosła 159,22 (+2,27 zł/MWh w odniesieniu do 2015 r.), natomiast tzw. cena CRO na Rynku Bilansującym (RB) wyniosła 164,19 zł/MWh (+6,88 zł/MWh w ujęciu rocznym). Główną przyczyną niewielkich wzrostów cen na rynku w 2016 r. był wzrost zapotrzebowania systemowego na moc, który w ujęciu rocznym dał wzrost zużycia energii elektrycznej o ponad 3 TWh do poziomu 164,6 TWh. Wpływ wzrostu zużycia energii elektrycznej na wzrost cen energii nie został nawet zniwelowany przez stosunkowo niskie ceny węgla, które w ujęciu rocznym spadły o 0,99 zł/GJ do poziomu 8,79 zł/GJ. Wzrost cen spowodowany był również zmianą struktury wytwarzania energii elektrycznej.

Pomimo uruchomienia w 2016 r. ok. 730 MW nowych mocy w elektrowniach wiatrowych, niewielki wzrost produkcji z OZE nie przyniósł spodziewanego wzrostu produkcji w tym podsektorze. Jednocześnie w ubiegłym roku odnotowano znaczący, bo aż 4,4% spadek produkcji z tanich elektrowni opalanych węglem brunatnym, co musiało zostać skompensowane wzrostem produkcji w droższych elektrowniach, np. gazowych, których produkcja w ujęciu rocznym wzrosła o 37,8% do poziomu 5,8 TWh. Dodatkowo Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) wspomagany był przez energię pochodzącą z importu w ilości blisko 2 TWh.

Poniższy rysunek przedstawia średnie miesięczne ceny energii elektrycznej na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury.

Rysunek nr 20. Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury

Na rynku terminowym kontrakty na 2017 r. już na początku roku podlegały dość dynamicznym zmianom. Już tradycyjnie początek roku cechuje optymizm rynkowy, który z obszaru SPOT przenosi się na rynek terminowy. Zamknięcie kontraktu BASE_Y-16 na poziomie 167,50 zł/MWh spowodowało, że w styczniu kontrakt BASE_Y-17 w pierwszej kolejności domykał lukę. Do połowy miesiąca jego cena wzrosła z 164,24 zł/MWh do blisko 170 zł/MWh, aby do końca miesiąca spaść w okolice 155 zł/MWh. Spowodowane to było zarówno coraz tańszą energią na rynku SPOT, jak i znaczną przeceną na rynku CO₂, gdzie ceny spadły z 8,5 EUR/Mg do ok. 5,7 EUR/Mg na początku lutego. Coraz tańsze CO₂ w połączeniu z niskimi cenami węgla na rynkach światowych utrzymywały, wspierane stabilnymi cenami SPOT, niskie ceny na Rynku Terminowym Towarowym (RTT) do końca marca. Duże wahania cen w kwietniu przekształciły spadki cen kontraktu BASE_Y-17 na trend wzrostowy, który realizowany był do czerwca 2016 r., osiągając poziom 165,50 zł/MWh.

Wysokie ceny SPOT w czerwcu podtrzymywały ceny na poziomie 162 zł/MWh do końca drugiej dekady lipca, kiedy rynek zaczął dyskontować kolejne spadki cen na rynku CO₂. Niskie ceny CO₂, które występowały latem, minima osiągnęły w I połowie września, osiągając poziom w okolicach 4–4,2 EUR/Mg. Połączenie niskich cen CO₂ oraz bardzo taniej energii na rynku SPOT, która w lipcu potaniała do 155 zł/MWh, a w sierpniu osiągnęła min. na poziomie średniomiesięcznym 140 zł/MWh, doprowadziły do spadku cen kontraktu BASE_Y-17 do ok. 155,5 zł/MWh.

Ostatni kwartał 2016 r. minął pod znakiem wzrostu cen. Utrzymujące się przez całe lato wysokie ceny węgla (ok. 58–60 USD/Mg) w połączeniu z dynamicznym wzrostem cen CO₂, których kierunek notowań wskazywał na możliwość powrotu do wartości 6 EUR/Mg, spowodowały wzrost cen do ok. 160 zł/MWh. Dodatkowo październikowe wzrosty cen SPOT spowodowane awarią w Turowie i niższymi od zapowiadanych temperaturami, pozwoliły na przebicie linii oporu i wzrosty cen do ok. 161–161,50 zł/MWh. Na koniec 2016 r. ceny energii na przedmiotowym rynku osiągnęły poziom 162 zł/MWh.

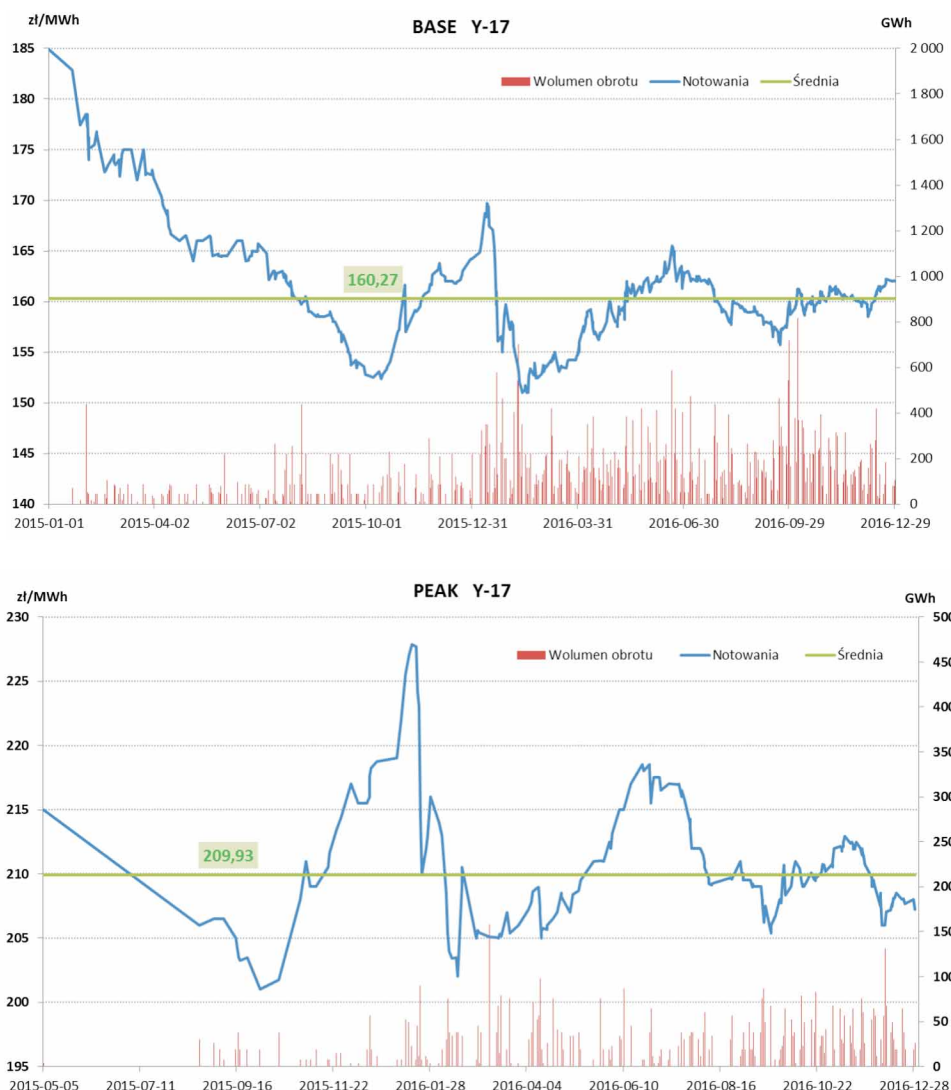
Średnia ważona wolumenem cena produktu BASE Y-17 ukształtowała się na poziomie 160,27 zł/MWh, przy czym łącznie sprzedano ponad 76,7 TWh. W porównaniu z handlem produktem BASE Y-16 obrót był blisko dwukrotnie niższy. Średnia cena na TGE wyniosła 159,77 zł/MWh, przy wolumenie 51,5 TWh, zaś poza TGE była wyższa i wyniosła 161,29 zł/MWh dla wolumenu 25,2 TWh. Udział wolumenu sprzedanego z udziałem TGE w 2016 r. w ogólnej puli wyniósł blisko 72% (43,7 TWh), a z udziałem platform brokerskich ponad 28% (17,1 TWh). Średnie ważone wolumenem ceny uzyskane w 2016 r. wyniosły dla segmentu giełdowego i brokerów odpowiednio 159,30 zł/MWh i 159,37 zł/MWh, co łącznie ustaliło średnią cenę produktu BASE Y-17 w 2016 r. na poziomie 159,32 zł/MWh.

W przypadku kontraktu PEAK Y-17, notowania miały bardzo zbliżony kształt do notowań kontraktu bazowego. Poziom maksymalny notowań w 2016 r. wystąpił w dniu 18 stycznia 2016 r. i wyniósł 227,85 zł/MWh, a minimalny w dniu 16 lutego 2016 r. i wyniósł 202 zł/MWh. Łączny obrót zanotowany w 2016 r. na tym produkcie wyniósł 7,3 TWh, z czego 70% (5,1 TWh) handlu przypadło na segment giełdowy po średniej cenie 209,94 zł/MWh, a 30% (2,2 TWh) stanowił udział brokerów ze średnią ceną 209,98 zł/MWh. Łącznie w całym okresie handlu produktem PEAK Y-16 sprzedano 7,75 TWh energii po średniej cenie 209,93 zł/MWh.

Poniższe rysunki przedstawiają wyniki obrotu kontraktami BASE Y-17 oraz PEAK Y-17.

Rysunek nr 21. Obrót kontraktami BASE Y-17 oraz PEAK Y-17

Ropa naftowa i węgiel

Rok 2016 był znaczącym dla ropy naftowej. W trakcie całego roku na rynku występowała znacząca nadwyżka surowca, co było przyczyną wyprzedazy na rynku ropy i spadku cen do poziomu z lat 2000–2003. Ta sytuacja była efektem polityki producentów ropy polegającej na obronie udziału w rynku i wynikającej z tej polityki wojny cenowej. Istotnym czynnikiem, który miał wpływ na sytuację na rynku ropy była również tzw. rewolucja łupkowa w USA, w ciągu 5 lat produkcja ropy w USA wzrosła o 65%. Dzięki zniesieniu międzynarodowych sankcji, na rynku pojawiła się również znacząca ilość ropy z Iranu, który sukcesywnie zwiększał wolumen eksportowanej ropy w trakcie 2016 r.

W lutym 2016 r. ropa Brent kosztowała 27 USD/bbl. Niska cena surowca spowodowała zatrzymanie wielu inwestycji w nową infrastrukturę, problemy miały również banki, które kredytowały tego typu inwestycje. Pojawiły się obawy, że taka sytuacja doprowadzi do bardzo wysokich cen ropy w przyszłości. W II i III kwartale ceny zaczęły się odbudowywać, m.in. dzięki lepszej niż oczekiwano kondycji chińskiej gospodarki oraz zwiększonemu zapotrzebowaniu na ropę, związanemu z tzw. wysokim sezonem wakacyjnym. Na korzyść cen ropy wpływały również sytuacje nadzwyczajne, np. potężny pożar w Kanadzie w pobliżu największych pól naftowych czy działania wojenne i niszczenie infrastruktury sektora naftowego na Bliskim Wschodzie i w Nigerii.

Jednocześnie państwa OPEC, w szczególności Arabia Saudyjska, rozpoczęły starania zmierzające do kontrolowania podaży ropy w celu ustabilizowania cen. Kompromis był niezwykle trudny do osiągnięcia, ze względu na rozbieżne interesy krajów członkowskich. Udało się to dopiero końcem 2016 r. Na spotkaniu producentów OPEC we Wiedniu w dniach 12–13 grudnia 2016 r. uzgodniono solidarne ograniczenie produkcji ropy o 1,2 mln bpd. Do porozumienia dołączyła także Rosja i inni pomniejsi producenci niezrzeszeni w OPEC. Łączenie cięcia produkcji uzgodniono na ok. 1,8 mln bpd. Ceny ropy wzrosły do poziomu ok. 55–57 USD/bbl, tj. o 100% w stosunku do najniższych cen obserwowanych w lutym 2016 r. Analitycy oczekują, że ropa Brent w 2017 r. będzie kosztowała średnio 57–58 USD/bbl.

Podobna sytuacja występowała na rynku węgla. W I kwartale 2016 r. cena węgla osiągnęła najniższy poziom od ponad dekady. W lutym 2016 r. węgiel w portach ARA kosztował jedynie 36 USD/Mg. Na spadek cen wpływ miały takie czynniki jak kryzys gospodarczy w Chinach czy rewolucja łupkowa w USA (tani gaz łupkowy wypierał węgiel). Zarówno Chiny, jak i Europa są nastawione na zmianę mixu energetycznego i pozyskiwanie coraz większej ilości energii z odnawialnych źródeł.

Począwszy od II kwartału 2016 r. sytuacja na rynku węgla zaczęła się poprawiać, ze względu na zakłócenia strony podażowej na świecie. W wyniku niskiej ceny doszło do kilku spektakularnych bankructw gigantów węglowych, np. jednego z największych producentów węgla na świecie, amerykańskiej firmy Peabody Energy, czy czeskiego producenta, firmy OKD a.s. Znaczące problemy finansowe przeżywała również polska branża wydobywcza. W Kolumbii, która jest piątym na świecie producentem węgla, od marca strajkowali pracownicy branży wydobywczej, a w Australii wskutek powodzi, unieruchomiono większość działających tam kopalń. Chiny wprowadziły regulacje zmierzające do ograniczenia własnego wydobycia węgla (zamykanie nierentownych kopalni, następnie zmniejszenie ilości dni pracujących dla kopalni).

Jesienią w Europie, wskutek odstawienia znacznych ilości mocy wytwórczych energetyki atomowej we Francji, wzrosło zapotrzebowanie na węgiel, co wzmocniło stronę popytową. Ceny węgla na rynku SPOT z dostawą w miesiącach zimowych wzrosły do poziomu ponad 85 USD/Mg. Cena kontraktu z dostawą na 2017 r. zamknęła się na poziomie 70 USD/bbl, co oznacza wzrost o prawie 100% w porównaniu do cen w lutym 2016 r.

Poprawa koniunktury na rynku światowym węgla z pewnością korzystnie wpłynie na sytuację w polskim sektorze górnictwym. Wzrost cen węgla na polskim rynku zmaterializuje się jednakże dopiero w 2017 r.

W 2016 r. indeks cen polskiego węgla energetycznego PSCMI1 zawierał się w przedziale 188–201 zł/Mg (8,52–8,93 zł/GJ).

Warto zauważyć, że na światowym rynku węgla występuje tzw. zjawisko backwardation, co oznacza, że węgiel z dostawą na okresy bliższe jest tańszy niż węgiel z dostawą w przyszłości.

Gaz ziemny

Rok 2016 był dla rynku gazu rokiem rekordowo niskich cen. Już w pierwszym miesiącu średnia cena na rynku spotowym ukształtowała się blisko 30 zł/MWh niżej niż w roku poprzednim, wynosząc 72,54 zł/MWh. Kulminacja trendu spadkowego osiągnięta została w marcu, gdzie średnia cena na RDN gazu na TGE wyniosła zaledwie 60,11 zł/MWh. Po lekkich wzrostach w II kwartale, cena gazu w III kwartale okazała się również bardzo niska, a w szczególności w dwóch ostatnich miesiącach. Dnia 11 września 2016 r. cena na tym rynku ukształtowała się na poziomie 49,61 zł/MWh. Przez cały okres letni kontrakty z dostawą w następnym dniu utrzymywały się w okolicach 60 zł/MWh, w porównaniu do 85–90 zł/MWh w roku poprzednim. Wraz z początkiem gazowego sezonu zimowego na rynku był widoczny jednak znaczny wzrost cen. W grudniu kontrakty z dostawą w następnym dniu wycenione zostały już średnio na 84,95 zł/MWh.

Na rynku terminowym po niskich cenach w pierwszym kwartale, podobnie jak na rynku SPOT, notowania ruszyły do góry. Historia ta powtórzyła się w II połowie 2016 r., gdy po spadkach w III kwartale, koniec roku okazał się mocno wzrostowy. Finalnie, referencyjny kontrakt roczny przez cały rok zyskał na wartości trochę ponad 15 zł/MWh.

W aspekcie rozwoju i płynności rodzimej TGE w 2016 r. warto przede wszystkim odnotować prawie dwukrotny wzrost wolumenu obrotu na RDN gazu. Większość z 16 TWh przehandlowano w okresie gazowego sezonu zimowego, czyli w okresie, kiedy zapotrzebowanie na gaz jest największe.

W 2015 r. było to zaledwie 8,7 TWh, a rok wcześniej jeszcze o połowę mniej. Tak dynamiczny wzrost obrotu na rynku spotowym nie przełożył się na rynek terminowy, gdzie w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek wolumenu o ponad 3%. Ilościowo, obrót na kontraktach terminowych jednak w dalszym ciągu znacznie przewyższał obrót na rynku z natychmiastową dostawą. W 2016 r. było to blisko 90 TWh, czyli prawie 5 razy tyle, co wolumen kontraktu z dostawą w następnym dniu.

Rok 2016 był wyjątkowy nie tylko ze względu na historycznie niskie ceny. W połowie roku świnoujski terminal LNG przyjął pierwsze statki z komercyjnymi dostawami gazu w postaci płynnej. Dzięki uruchomieniu portu regazyfikującego Polska uzyskała dostęp do rynku międzynarodowego, wskutek czego może dokonywać zakupu gazu praktycznie z dowolnego miejsca na świecie, wzmacniając tym samym swoją pozycję negocjacyjną względem dostawców.

Ponadto, w listopadowej nowelizacji prawa energetycznego zatwierdzone zostało stopniowe znoszenie obowiązku ustalania i przedkładania do zatwierdzania taryf dla cen gazu przez przedsiębiorstwa obrotu. Działania te wiązały się z koniecznością wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z września 2015 r., w którym zostało stwierdzone, że system regulowania cen gazu ziemnego jest niezgodny z wymogami prawa UE. Inną kluczową dla rynku zmianą było zniesienie uprzywilejowania dotyczącego braku obowiązku utrzymywania zapasów gazu ziemnego dla tzw. „małych sprzedawców”. Od momentu wejścia w życie nowelizacji każdy sprzedawca importujący gaz z zagranicy, niezależnie od wolumenu, jest zobowiązany do zabezpieczenia swojej sprzedaży w postaci utrzymywania określonego wolumenu w magazynach.

Poniższy rysunek przedstawia średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-17 w 2016 r. na TGE.

Rysunek nr 22. Średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-17 w 2016 r. na TGE

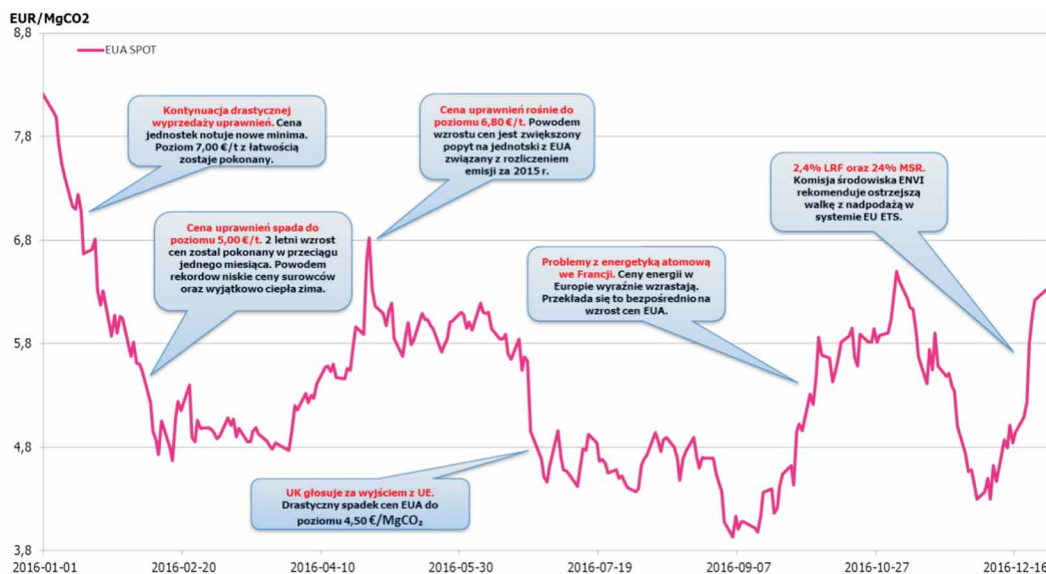
Uprawnienia do emisji CO₂

Rynek uprawnień do emisji CO₂ w 2016 r. charakteryzował się wyjątkowo wysoką zmiennością cen. Styczeniowy spadek cen z poziomu 8,30 EUR/Mg do poziomu 4,90 EUR/Mg był wynikiem nałożenia się na siebie kilku niekorzystnych dla rynku EU ETS wydarzeń. Pierwszym takim czynnikiem była rekordowo ciepła zima, która przyczyniła się do wyraźnych spadków cen kontraktów na energię elektryczną w Niemczech, Francji oraz Wielkiej Brytanii. Kolejnym czynnikiem pro spadkowym były dane świadczące o spowolnieniu gospodarczym płynące z Chin. Zmniejszone zapotrzebowanie na węgiel wpłynęło na rekordowe spadki cen węgla w portach ARA na początku minionego roku (do poziomu 37 USD/Mg, najniższego od 2003 r.). Trzecim spadkowym czynnikiem był mechanizm backloading, który wycofał w całym 2016 r. ostatnie 200 z 900 mln jednostek EUA. Przełożyło się to bezpośrednio na zwiększenie wolumenów uprawnień sprzedawanych na aukcjach. Chwilowe odbicie cen nastąpiło dopiero po trzech miesiącach, tj. w kwietniu i było jedynie wynikiem zwiększonego popytu na jednostki EUA w związku z potrzebą rozliczeń emisji za 2015 r.

Kontynuując wysoką zmienność cen, w czerwcu rynek EU ETS kolejną wyraźną wyprzedażą zareagował na pozytywny wynik referendum dotyczący wyjścia Wielkiej Brytanii z UE – cena spadła z 6,00 EUR/Mg do poziomu 4,40 EUR/Mg. Tak niskie ceny utrzymywały się przez cały okres wakacyjny, by w reakcji na kryzys energetyczny (atomowy) we Francji wrócić do poziomu 6,60 EUR/Mg. W związku z wykryciem nieprawidłowości w elektrowniach jądrowych, ASN (Nuclear Safety Authority) nakazała w jednej chwili wstrzymać pracę 12–13 z 58 reaktorów. Brakującą energię Francja zapewniała sobie poprzez jej import z Wielkiej Brytanii, Austrii, Niemiec oraz Belgii. Sytuacja ta spowodowała wzrost cen energii elektrycznej, zwiększoną generację ze źródeł konwencjonalnych (opartych o węgiel i gaz), co przełożyło się bezpośrednio na wzrost cen surowców oraz uprawnień do emisji CO₂. Dopiero, kiedy w grudniu minionego roku ASN z obawy o to, że francuski system elektroenergetyczny nie poradzi sobie ze zwiększonym zimowym zapotrzebowaniem, warunkowo pozwolił na przywrócenie do ruchu kilku reaktorów, sytuacja uległa poprawie. Ostatnim istotnym wydarzeniem mającym wpływ na ceny EUA było grudniowe głosowanie w komisji środowiska ENVI dotyczącego proponowanego kształtu IV fazy EU ETS oraz działania mechanizmu Rezerwy Stabilizacyjnej. Komisja ENVI proponuje, aby mechanizm Rezerwy przez pierwsze 3 lata działania wycofał dwukrotnie więcej uprawnień (24% zamiast pierwotnych 12%). Dodatkowo w celu osiągnięcia 43% redukcji emisji proponuje się przyjęcie wyższego współczynnika liniowej redukcji – na poziomie 2,4%. Mimo tak ostrych propozycji mających jednoznacznie na celu wzrost cen jednostek EUA, cena i tak zakończyła 2016 r. poniżej początkowego poziomu otwarcia – na poziomie 6,57 EUR/Mg.

Poniższy rysunek przedstawia wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2016 r.

Rysunek nr 23. Wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2016 r.

Prawa Majątkowe

Rok 2016 był rokiem spadków cen „zielonych” certyfikatów spowodowany w głównej mierze informacjami o nowym systemie wsparcia OZE. Wdrożenie nowego systemu miało nastąpić z początkiem 2016 r., jednak zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2015 r. przesunięto termin na 1 lipca 2016 r. Ostateczny kształt systemu wsparcia OZE został określony w *Ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw*. Niepewność rynkowa oraz wciąż bardzo wysoka nadwyżka w systemie certyfikatów spowodowały, że ceny praw majątkowych potwierdzających wytworzenie energii w źródłach odnawialnych PZOZE_A w 2016 r. odnotowały spadek cen. Indeks OZEX_A osiągnął na sesji październikowej najniższą w historii cenę: 32,57 zł/MWh.

Średnioważona cena sesyjna wynosiła 73,63 zł/MWh, czyli o 49,98 zł/MWh niżej niż w 2015 r. Bilans PZOZE_A od początku rejestru na koniec grudnia wynosił 29,1 TWh, nadwyżka w porównaniu do poprzedniego roku wzrosła o 2,04 TWh. Przy uwzględnieniu praw zablokowanych do umorzenia, nadwyżka na koniec 2016 r. wynosiła 19,8 TWh.

Poziom opłaty zastępczej ustalonej na 2016 r. wynosił 300,03 zł/MWh, a obowiązek przedstawienia do umorzenia certyfikatów PZOZE_A w pierwszym półroczu wynoszący 15% zmalał do 14,35%. Wraz z obniżeniem obowiązku w zakresie „zielonych” certyfikatów, od drugiego półroczia wprowadzony został nowy rodzaj certyfikatów potwierdzający wytworzenie energii z biogazu rolniczego, tzw. „błękitne” certyfikaty, dla których wymiar obowiązku wynosił 0,65% (równy obniżce obowiązku „zielonych” certyfikatów). Średnioważona cena sesyjna PZOZE-BIO w 2016 r. była mocno zbliżona do opłaty zastępczej 300,03 zł/MWh i wynosiła 295,52 zł/MWh. Bilans rejestru tego instrumentu na koniec roku wynosił 48,01 GWh.

Według znowelizowanej w 2016 r. *Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*, do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego można umarzać prawa majątkowe wydane jednostkom kogeneracyjnym za produkcję w roku poprzednim. W związku z powyższym, do końca pierwszego półroczia notowane były prawa majątkowe z kogeneracji wytworzonej w 2015 r. Od lipca 2016 r. notowane są wyłącznie prawa majątkowe potwierdzające wytworzenie energii w 2016 r.

Średnia cena praw majątkowych potwierdzających wytworzenie energii w wysokosprawnej kogeneracji węglowej PZOZE-2015 („czerwone” certyfikaty) w 2016 r. wynosiła 10,76 zł/MWh, natomiast prawa majątkowe PZOZE-2016 średnio wynosiły na koniec 2016 r. 10,68 zł/MWh. Indeks KECCX charakteryzował się dużą stabilnością i oscylował wokół opłaty zastępczej wynoszącej 11 zł/MWh.

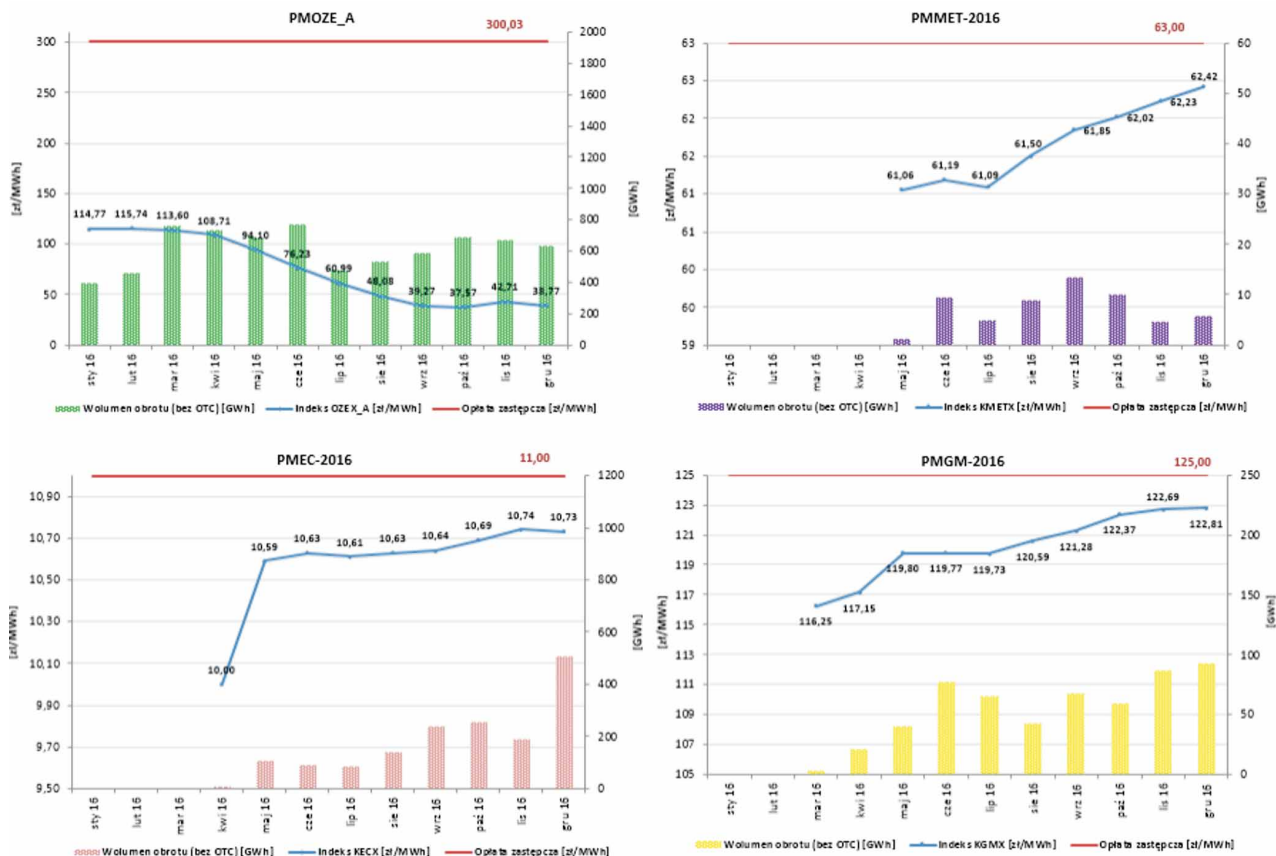
Analogicznie, średnia cena dla kogeneracji gazowej PZOZE-2015 wynosiła 118,85 zł/MWh, przy opłacie zastępczej 121,63 zł/MWh, natomiast średnia cena „żółtych” certyfikatów PZOZE-2016 także oscylowała wokół opłaty zastępczej wynoszącej 125 zł/MWh i na koniec 2016 r. wynosiła 121,13 zł/MWh.

„Fioletowe” certyfikaty będące prawami kogeneracyjnymi potwierdzającymi wytworzenie w ciągu 2016 r. energii elektrycznej podczas odmetanowania kopalń w pierwszej połowie roku notowały się w okolicach opłaty zastępczej wynoszącej 63,26 zł/MWh i ich średnioważona cena PZOZE-2015 wynosiła 62,24 zł/MWh. Z kolei PZOZE-2016 handlowano średnio pod koniec grudnia 2016 r. po 61,73 zł/MWh, przy opłacie zastępczej na poziomie 63 zł/MWh.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectw efektywności energetycznej PMEFA, czyli tzw. „białe” certyfikaty cechowały się również małą zmiennością. Przy opłacie zastępczej wynoszącej 1 000 zł/toe średnioważona cena indeksu EFX wynosiła 977,35 zł/toe. Ceny wahały się pomiędzy 958,30 a 1 001,76 zł/toe.

Poniższe rysunki przedstawiają indeksy praw majątkowych, tzw. „zielonych”, „fioletowych”, „czerwonych” i „żółtych” certyfikatów.

Rysunek nr 24. Indeksy praw majątkowych

2.1.2.3. Otoczenie regulacyjne

Zmiany w regulacji sektora energetycznego

W 2016 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) utrzymał obowiązek przedkładania do zatwierdzenia taryf dla gospodarstw domowych, w skutek czego przedsiębiorstwa obrotu miały ograniczony wpływ na wypracowywane marże w Segmencie Sprzedaży (taryfa G).

Ustalenia w zakresie uprawnień do emisji CO₂

Rok 2016 był kolejnym rokiem, w którym w Parlamencie Europejskim trwały prace nad reformą systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Do kluczowych kwestii rozważanych podczas prac należą tzw. mechanizmy kompensacyjne, z których w okresie 2021–2030 mogłyby korzystać m.in. Polska, a więc reguły przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ dla energetyki i zasady korzystania ze środków Funduszu Modernizacyjnego dedykowanego inwestycjom w energetyce. Rada Europejska, podczas unijnego szczytu klimatycznego w październiku 2014 r., określiła m.in., że cel redukcji emisji CO₂ na 2030 r. wynosi 40% w stosunku do 1990 r., a w tym, w obrębie instalacji objętych EU ETS, ma wynieść 43% w stosunku do 2005 r. W ramach przyjętych wówczas uzgodnień ustalono, że Polska będzie mogła przekazać nieodpłatnie energetyce maksymalnie 40% przysługującej puli uprawnień do emisji CO₂ na okres 2021–2030.

W dniu 15 grudnia 2016 r. Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) przyjęła pakiet poprawek do zaproponowanego przez Komisję Europejską (KE) projektu dyrektywy EU ETS. Główne propozycje zmian do projektu dyrektywy przegłosowane w Komisji ENVI dotyczą przedstawionych poniżej elementów.

Podział puli uprawnień

1. Wskaźnik liniowy zaproponowano na poziomie 2,4% (w przeciwieństwie do 2,2% z propozycji Komisji z lipca 2015 r. i uzgodnień Rady z październikiem 2014 r.).

2. Pula aukcyjna wynosiłaby 57% (jak w pierwotnej wersji projektu), jednak istniałaby możliwość jej pomniejszenia o 5% ze względu na chęć ograniczenia międzysektorowego współczynnika korekcyjnego, dodatkowo wpisano możliwość usunięcia 200 mln uprawnień z puli aukcyjnej na koniec IV okresu, jeśli uprawnienia nie zostałyby wykorzystane na bezpłatne przydziały.
3. 2% z 57% puli aukcyjnej zostałoby przeznaczony na Fundusz Modernizacyjny.
4. 3% z puli całkowitej miałyby zostać przeznaczone na rekompensaty kosztów pośrednich emisji.
5. 2% z puli uprawnień aukcyjnych miałyby zostać przeznaczone na fundusz wspierający transformację gospodarczą w państwach o dużym zatrudnieniu w sektorach opartych na wykorzystywaniu węgla i o PKB niższym od średniej unijnej.
6. 100% przychodów z aukcji powinno być przeznaczonych na walkę ze zmianami klimatu.
7. Możliwe byłoby dobrowolne trwałe usunięcie uprawnień z puli aukcyjnej przez państwa członkowskie odpowiadające wielkości emisji z likwidowanych bloków energetycznych.
8. Możliwość trwałego usunięcia dowolnej liczby uprawnień z puli aukcyjnej – według uznania państwa członkowskiego.

Bezpłatne przydziały

1. Benchmarki zostałyby wyznaczone na podstawie rzeczywistych danych o poprawie zdolności produkcyjnych z lat 2016–2017 dla alokacji na lata 2021–2025 i analogicznie z danych z lat 2021–2022 wyznaczone byłyby poziomy benchmarków w kolejnych pięciu latach IV okresu, przedziały zmian wielkości benchmarków odnoszące się do poprawy zdolności produkcyjnej wynosiłyby od 0,25% do 1,75%.
2. Sektory narażone na ryzyko ucieczki emisji, aby otrzymać 100% uprawnień bezpłatnie musiałyby spełnić kryterium ilościowe na poziomie 0,12 (w pierwotnym projekcie jest to 0,18), natomiast sektory nienarażone nie otrzymałyby uprawnień, z wyjątkiem ciepłownictwa sieciowego, dla którego wpisano limit na poziomie 30% przez cały okres 2021–2030.
3. Międzysektorowy współczynnik korygujący – CSCF obejmowałby jedynie wybrane sektory (sektory, których kryterium intensywności wymiany handlowej znajdowałoby się poniżej 15%, a kryterium intensywności emisji poniżej 7 kg CO₂/EUR GVA).
4. Zaproponowano utworzenie nowego mechanizmu ochronnego dla cementu i klinkieru – importerzy tych produktów byłiby obciążeni opłatami, ale tym samym, producenci wewnątrz UE nie otrzymywaliby bezpłatnych przydziałów, mechanizm mógłby obowiązywać od 2019 r.
5. 400 mln uprawnień na potrzeby rezerwy NER pochodziłoby z puli uprawnień na IV okres, a nie jak to zaproponowała KE w projekcie z lipca 2015 r. – z rezerwy stabilizacyjnej na rynku uprawnień (MSR).
6. Alokacja uprawnień byłaby bardziej dynamiczna i zależna od rzeczywistych wartości poziomów produkcji – w przydziałach uwzględnione byłyby zmiany powyżej 10%.

Fundusze

1. Fundusz Innowacyjny wynosiłby 600 mln uprawnień i poza m.in. technologią CCS obejmowałby również technologię CCU (ang. Carbon Capture and Utilisation tj. wychwytywanie i utylizacja CO₂),
2. Uprawnione państwa członkowskie mogłyby przenieść uprawnienia z puli derogacyjnej (art. 10 c) do Funduszu Modernizacyjnego,
3. Ani Fundusz Modernizacyjny ani derogacje nie mogłyby finansować budowy nowych bloków węglowych (wskaźnik emisji nowych instalacji musiałby być niższy niż 450 gCO₂eq/kWh),
4. Grecja uzyskałaby możliwość wykorzystania 40% uprawnień ze swojej puli aukcyjnej na cele zgodne z celami Funduszu Modernizacyjnego.

Rezerwa MSR

1. Przez pierwsze 4 lata funkcjonowania MSR liczba uprawnień transferowanych z puli aukcyjnej do rezerwy MSR zostałaby podwojona do poziomu 24% nadwyżki znajdującej się na rynku;
2. 800 mln uprawnień z MSR zostałoby na stałe usunięte z rynku.

Kolejnym etapem prac w Parlamencie będzie głosowanie nad kompromisowymi poprawkami na forum plenarnym, natomiast w Radzie UE głosowanie nad podejściem ogólnym do projektu dyrektywy EU ETS, które zaplanowano na czerwiec 2017 r.

W 2016 r. na mocy *Ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*, zostały podjęte działania zmierzające do uruchomienia krajowej platformy aukcyjnej, na której miałyby być sprzedawane uprawnienia do emisji CO₂ w ramach systemu EU ETS. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na prowadzenie platformy aukcyjnej przez TGE i sprzedaż uprawnień w ramach systemu handlu EU ETS. Przedtem jednak giełda musi wygrać przetarg zorganizowany przez Polskę na operatora krajowej platformy aukcyjnej.

Obecnie Polska, jako jedno z trzech państw (obok Niemców i Wielkiej Brytanii), zgodnie z rozporządzeniem aukcyjnym (*Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1031/2010 z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych*) skorzystała z możliwości odstępstwa od zasady sprzedaży uprawnień na jednej zharmonizowanej platformie aukcyjnej i jako państwo z grupy „opt-out” do czasu wyłonienia docelowej platformy realizuje sprzedaż uprawnień za pośrednictwem giełdy EEX. Obecnie tylko dwie platformy aukcyjne prowadzą sprzedaż uprawnień w drodze aukcji – Europejska Giełda Energii EEX z siedzibą w Lipsku, która organizuje aukcje wspólnotowe (dla 24 państw UE i Polski) oraz aukcje niemieckie, natomiast giełda ICE/ECX z siedzibą w Londynie prowadzi aukcje dla Wielkiej Brytanii.

Ministerstwo Środowiska poinformowało, że w I kwartale 2017 r. zostanie ogłoszony przetarg na prowadzenie aukcji uprawnień do emisji na platformie krajowej. Szacuje się, że w latach 2017–2020 Polska będzie miała do sprzedaży około 314 mln uprawnień do emisji CO₂. Z tym zastrzeżeniem podział sprzedaży wskazanej puli uprawnień do emisji CO₂ na poszczególne lata przedstawia się następująco: w 2017 r. 71 mln uprawnień, w 2018 r. 78 mln uprawnień, w 2019 r. 67 mln uprawnień i w 2020 r. 98 mln uprawnień.

Ustawa o Odnawialnych Źródłach Energii (OZE)

W dniu 1 lipca 2016 r. weszła w życie nowelizacja *Ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE)*. Celem ustawy było usunięcie wątpliwości interpretacyjnych wobec przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, które jeszcze nie weszły w życie.

Nowelizacja miała na celu w szczególności uporządkowanie sytuacji wytwórców energii elektrycznej z OZE oraz zasad udzielania dla nich pomocy publicznej. W związku z powyższym wprowadzono do ustawy definicję prosumenta – odbiorcy końcowego dokonującego zakupu energii elektrycznej na podstawie umowy kompleksowej, wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z OZE w mikroinstalacji, w celu jej zużycia na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą.

Regulacją objęto szeroki zakres podmiotów, w tym małych i średnich przedsiębiorców. Odstąpiono od dotychczasowego systemu wsparcia w postaci stałych taryf gwarantowanych dla najmniejszych wytwórców w mikroinstalacjach na rzecz rozliczania przez prosumenta nadwyżki energii elektrycznej wytworzonej przez daną mikroinstalację, tzw. opustów.

Zgodnie z nowelizacją ustawy, został wprowadzony nowy system wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w OZE – tzw. system aukcyjny. Instalacje nowe, powstałe po wejściu w życie nowelizacji, mogą otrzymać wsparcie wyłącznie w drodze złożenia stosownej oferty sprzedaży energii elektrycznej na aukcji organizowanej przez Prezesa URE. W przypadku wygrania aukcji, wytwórca ma zagwarantowane wsparcie w wysokości oferowanej ceny energii, przez cały okres wsparcia określony w stosownym rozporządzeniu. Instalacje OZE działające przed wejściem w życie nowelizacji, mogą pozostać w dotychczasowym systemie wsparcia i otrzymywać świadectwa pochodzenia lub przejść na system aukcyjny.

W dniu 30 grudnia 2016 r. została przeprowadzona pierwsza aukcja OZE. Kolejność aukcji, dopuszczone koszyki aukcyjne oraz maksymalne wolumeny i wartość nabywanej energii zostały określone w stosownych rozporządzeniach. Zostało również wydane rozporządzenie w sprawie obliczania wartości pomocy publicznej dla wytwórców energii elektrycznej z OZE, określające sposób wyliczenia uzyskanej pomocy publicznej, wymaganej do przedstawienia w procesie składania oferty sprzedaży energii w aukcji.

Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych

W uchwalonej w dniu 20 maja 2016 r. *Ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych* określona została odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe. Zgodnie z zapisami, minimalna odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszkalnej, jak również od form ochrony przyrody oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, powinna być równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej. W przypadku elektrowni istniejących przed dniem wejścia w życie ww. ustawy i niespełniających warunku minimalnej odległości, możliwe będzie jedynie przeprowadzanie remontów oraz czynności niezbędnych do prawidłowego użytkowania elektrowni, z wyłączeniem możliwości zwiększania parametrów użytkowych elektrowni lub zwiększania jej oddziaływania na środowisko. Lokalizacja nowych elektrowni wiatrowych będzie możliwa tylko na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Inwestycje w nowe elektrownie wiatrowe będą więc mocno utrudnione, nie tylko ze względu na konieczność wyszukania odpowiedniej lokalizacji spełniającej kryterium odległościowe i uwzględnionej w planie zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo, ze względu na zmianę definicji elektrowni wiatrowej i określeniem całego obiektu

jako obiekt budowlany, zmienia się zasady naliczania podatku od nieruchomości a tym samym nastąpi wzrost kosztów z tego tytułu.

Ustawa o efektywności energetycznej

Z dniem 1 października 2016 r. weszła w życie *Ustawa o efektywności energetycznej*, która zastąpiła przedłużoną o pół roku ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. Nowa ustawa implementuje zapisy *Dyrektywy 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej*. Zapisy ustawy przewidują działania w obszarach zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych oraz zwiększenia oszczędności energii w zakresie wytwarzania energii, jej przesyłu i dystrybucji. Mechanizmem rynkowym prowadzącym do uzyskania celów ustawy będzie system świadectw efektywności energetycznej („białe” certyfikaty), przedstawiany do umorzenia przez przedsiębiorstwa energetyczne, jako wykonanie obowiązku realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

Ustawa znosi obowiązek przeprowadzenia przetargu, w wyniku którego Prezes URE dokonywał wyboru przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej i za które można było uzyskać świadectwa efektywności energetycznej. Zwiększa to elastyczność w pozyskiwaniu inwestycji efektywnościowych. Dodatkowo przedsiębiorstwa będą miały możliwość rozliczania obowiązku w okresie 3 lat.

Nowe przepisy zakładają też stopniowe odchodzenie od możliwości uiszczania opłaty zastępczej za niewykonanie obowiązku. Z możliwości skorzystania z alternatywnego mechanizmu poprawy efektywności energetycznej będą mogły skorzystać przedsiębiorstwa, które zużywają co najmniej 100 GWh na rok.

Ustawa nakłada nowy obowiązek przeprowadzania co cztery lata audytu energetycznego przedsiębiorstwa określonego w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, z wyjątkiem mikro, małego i średniego przedsiębiorcy. Krąg podmiotów podlegających temu obowiązkowi jest bardzo szeroki, gdyż obejmuje dużych przedsiębiorców, niezależnie od branży i zużycia energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego. W audycie ma być brane pod uwagę co najmniej 90% zużywanej energii. Pierwszy audyt zobowiązane przedsiębiorstwo musi przeprowadzić w okresie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy.

W ustawie określono zasady opracowania przez Ministra Energii co trzy lata krajowego planu działań dotyczącego poprawienia efektywności energetycznej.

Operacyjna Rezerwa Mocy (ORM)

W 2016 r. model ORM nie uległ zmianie w obszarze funkcjonalnym. Zmieniły się natomiast znacząco parametry modelu, co związane jest ze zmianą bazy do kalkulacji modelu. Zwiększeniu uległ budżet godzinowy ORM ze 106,2 tys. zł na 128,8 tys. zł oraz cena referencyjna godzinowa CRRM z 37,28 zł/MWh na 41,20 zł/MWh. Wielkość godzinowa wymaganej operacyjnej rezerwy mocy zwiększyła się z 3 451,09 MW/h na 4 155,37 MW/h. Zmiany ww. parametrów nie wpłynęły w istotny sposób na ceny energii elektrycznej na rynku bieżącym. Średnia cena CRR wzrosła w 2016 r. o 1,70 zł/MWh, tj. do 32,76 zł/MWh.

Projekt Ustawy o Rynku Mocy

Mając na uwadze niskie ceny energii elektrycznej wpływające na brak wiążących decyzji inwestycyjnych, które mogą w przyszłości generować problemy z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw energii do KSE, w 2016 r. prowadzone były w Polsce prace nad mechanizmem gwarantującym w perspektywie średnio- i długoterminowej utrzymanie mocy wytwórczych na odpowiednim poziomie. Na początku lipca Ministerstwo Energii wraz z PSE przedstawiło projekt rozwiązań funkcjonalnych rynku dwutowarowego wprowadzającego oprócz płatności za energię, płatności za gotowość do świadczenia usługi dostawy lub redukcji mocy.

Po konsultacjach branżowych, dnia 30 listopada 2016 r. opublikowany został projekt *Ustawy o rynku mocy*, który zakłada stworzenie scentralizowanego w ramach KSE rynku mocy z aukcjami na dostawy lub redukcje mocy w okresach rocznych oraz kwartalnych. Dalsze prace nad projektem mają być procedowane w bieżącym roku i już pod jego koniec ma się odbyć pierwsza aukcja kontraktująca moc, a sam mechanizm ma zacząć działać w 2021 r.

Celem rynku mocy jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych w horyzoncie średnio- i długoterminowym. Mechanizm ma stanowić efekt zachęty do budowy nowych oraz modernizowania i niewycofywania istniejących mocy wytwórczych, jednocześnie stwarzając warunki do rozwoju usług redukcji zapotrzebowania – DSR. Koszty rynku mocy ponoszone mają być przez odbiorców w składniku taryfy przesyłowej zwanej opłatą mocową.

Projekty Regulacji Europejskich w ramach tzw. „Pakietu zimowego”

Dnia 30 listopada 2016 r. KE opublikowała zestaw propozycji do projektów dyrektyw i rozporządzeń, które w zamierzeniu mają usprawnić przemianę polityki energetycznej UE w kierunku modelu skoncentrowanego na kliencie i czystej energii. Całość propozycji określona została nazwą „Pakiet zimowy” i jest największą jednorazową zmianą unijnych regulacji energetycznych od 2011 r., kiedy to wszedł w życie Trzeci pakiet energetyczny.

Głównymi założeniami obecnego pakietu jest dalsza integracja i rozwój źródeł OZE, wzmocnienie konkurencyjności i roli klienta, a także zwiększenie harmonizacji i integracji hurtowych rynków energii w UE. Dodatkowo Komisja stawia na wzrost efektywności energetycznej, bezpieczeństwa dostaw i ujednoczenie reguł zarządzania unią energetyczną.

Z punktu widzenia Polski najważniejsze zapisy dotyczą wzmocnienia roli Agencji do Współpracy Regulatorów Rynków Energii – ACER, powstania regionalnych centrów operacyjnych dla operatorów sieci przesyłowych – ROC, powołania Agencji Zrzeszającej Operatorów Sieci Dystrybucyjnych – EU-DSO oraz wprowadzenia szeregu ograniczeń dla krajów członkowskich chcących wprowadzić rynek mocy. Według nowych zasad, aby kraj mógł wprowadzić mechanizm rynku mocy, musi wcześniej uzgodnić jego zasady z krajami sąsiednimi, wykazać, że połączenia międzysystemowe nie są w stanie zniwelować potencjalnego niedoboru mocy oraz otworzyć wprowadzany mechanizm dla dostawców z obszarów innych Operatorów. Dodatkowo w projekcie znalazł się nigdzie wcześniej niekonsultowany zapis, iż źródła, które emitują więcej niż 550 gCO₂/kWh, nie będą mogły uczestniczyć w rynkach mocy, co w praktyce całkowicie torpeduje polskie plany rewitalizacji elektrowni produkujących energię w oparciu o rodzime złoża węgla. Batalia o zmiany w niekorzystnych zapisach regulacji trwa już na forum stowarzyszeń branżowych, a zniesienie kryterium emisyjności będzie z pewnością jednym z priorytetów dla polskiej energetyki.

Zmiana ustawy o zapasach gazu ziemnego

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie nowelizacja *Ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw*. Ustawa ta w założeniach ustawodawcy ma przyczynić się do likwidacji szarej strefy na rynku paliw, wzmocnić konkurencję na rynku oraz poprawić bezpieczeństwo energetyczne państwa. W szczególności wprowadzone ustawą zmiany dotyczą rynku gazu ziemnego i rynku paliw ciekłych.

Znowelizowana ustawa wprowadziła następujące zmiany:

- 1) Podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego jest obowiązany, od dnia 1 października 2017 r., do utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. W obecnym stanie prawnym konieczność utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego dotyczy przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą dotyczącą przywozu gazu ziemnego z zagranicy na potrzeby jego dalszej odsprzedaży odbiorcom. Zgodnie z nowelizacją ustawy, obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego będzie dotyczył przedsiębiorstw energetycznych, które wykonują działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, a także wszelkich innych podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego.
- 2) Podmioty, które nie utrzymywały zapasów gazu, wyznaczą wielkość zapasów obowiązkowych na podstawie wielkości odpowiadającej co najmniej 30-dniowemu średniemu dziennemu przywozowi gazu w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2017 r. Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o zapasach przyznają zwolnienie od obowiązku utrzymywania zapasów gazu ziemnego przedsiębiorstwom energetycznym, których liczba odbiorców nie jest większa niż 100 tys. i których przywóz gazu ziemnego nie przekracza w ciągu roku kalendarzowego 100 mln m³. Tego rodzaju zwolnienie przyznawał Minister Energii w drodze decyzji administracyjnej. Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy, obowiązek utrzymywania zapasów gazu ziemnego będzie miał charakter bezwzględny, a możliwość uzyskania zwolnienia zostanie zniesiona. Wydane wcześniej zwolnienia z obowiązku utrzymywania zapasów gazu ziemnego będą obowiązywać do dnia 30 września 2017 r.
- 3) Podmioty wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą i podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego mogą zlecić, po uzyskaniu zgody Prezesa URE, wykonywanie zadań w zakresie utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego innemu podmiotowi wykonującemu działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotowi dokonującemu przywozu gazu ziemnego – usługa ta nosi nazwę tzw. „usługi biletowej”.

2.2. Czynniki istotne dla rozwoju

Najistotniejszy wpływ na działalność Spółki wywierać będą, podobnie jak to miało miejsce w przeszłości, następujące czynniki:

- 1) sytuacja makroekonomiczna, szczególnie w Polsce, jak również sytuacja ekonomiczna obszaru, na którym TAURON i Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność, oraz na poziomie UE i gospodarki globalnej, w tym zmiany stóp procentowych, kursów walutowych itp., mające wpływ na wycenę aktywów i zobowiązań wykazywanych przez Spółkę w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- 2) otoczenie polityczne, szczególnie w Polsce oraz na poziomie UE, w tym stanowiska i decyzje instytucji i urzędów administracji państwowej, np.: Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), URE oraz KE,
- 3) zmiany regulacji dotyczących sektora energetycznego, a także zmiany w otoczeniu prawnym, w tym: prawa podatkowego, handlowego, ochrony środowiska,

- 4) planowane wprowadzenie mechanizmu wynagradzania zdolności wytwórczych (tzw. rynek mocy) oraz decyzje co do przyszłego kształtu mechanizmów ORM i interwencyjnej rezerwy zimnej,
- 5) sytuacja w sektorze elektroenergetycznym, w tym aktywność i działania konkurencji na rynku energetycznym,
- 6) system wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji („czerwone” i „żółte” certyfikaty,
- 7) nowy system wsparcia OZE, tzw. aukcje OZE,
- 8) warunki geologiczno-górniczne wydobycia,
- 9) liczba uprawnień do emisji CO₂ przyznanych nieodpłatnie po 2013 r., a także ceny nabywanych uprawnień,
- 10) ceny energii elektrycznej i paliw,
- 11) wymagania w zakresie ochrony środowiska,
- 12) postęp naukowo-techniczny,
- 13) zapotrzebowanie na energię elektryczną i pozostałe produkty rynku energetycznego, z uwzględnieniem zmian wynikających z sezonowości i warunków pogodowych.

2.3. Czego możemy oczekiwać w 2017 r.

Prognozy sytuacji makroekonomicznej Polski na 2017 r. pozwalają spodziewać się umiarkowanego ożywienia gospodarczego, ze wzrostem PKB w granicach 2,7%–3,6%¹ oraz stopą bezrobocia na poziomie 8%², względem szacunkowych wartości dla 2016 r. wynoszących odpowiednio 2,3%–2,8%³ oraz 8,9%.

Według prognoz, sytuacja gospodarcza w 2017 r. stymulowana będzie popytem krajowym, rozwojem przedsiębiorczości i innowacyjności, a także napływem funduszy unijnych z perspektywy 2014–2020, dających nadzieje na pobudzenie inwestycji, zwłaszcza w III i IV kwartale 2017 r.

Powyższe uwarunkowania pozwalają przypuszczać, iż tempo wzrostu KZEE w 2017 r. zostanie co najmniej utrzymane. Według danych operacyjnych PSE, KZEE za 11 miesięcy 2016 r. wzrosło względem analogicznego okresu 2015 r. o 1,59%.

Z tytułu realizacji Programu Poprawy Efektywności Grupa Kapitałowa TAURON planuje w 2017 r. osiągnąć oszczędności na poziomie 432 mln zł (w tym 338 mln zł będzie miało wpływ na poziom EBITDA, a 94 mln zł dotyczyć będzie oszczędności CAPEX). Dodatkowo z tytułu realizacji inicjatyw strategicznych Grupa Kapitałowa TAURON planuje osiągnięcie dodatkowych efektów finansowych na poziomie 273 mln zł (w tym 155 mln zł będzie miało wpływ na poziom EBITDA, a 118 mln zł dotyczyć będzie ograniczenia CAPEX).

2.4. Podstawowe produkty, towary i usługi

Poniższa tabela przedstawia sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy 2016 w podziale na podstawowe segmenty działalności Spółki, w porównaniu do 2015 r.

Tabela nr 5. Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy 2015 w podziale na segmenty działalności Spółki

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 r.				Rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)			
	Działalność ogółem	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nie-przypisane	Działalność ogółem	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nie-przypisane
Przychody								
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	1 669 734	1 669 734	–	–	2 069 889	2 069 889	–	–
Przychody ze sprzedaży w Grupie	6 325 594	6 325 594	–	–	6 992 357	6 992 357	–	–
Przychody segmentu ogółem	7 995 328	7 995 328	–	–	9 062 246	9 062 246	–	–

¹ Prognoza Banku Światowego z 11 stycznia 2017 r. szacuje wzrost PKB Polski w 2017 r. na 2,7%, prognoza Standard & Poor's z 10 stycznia 2017 r. wskazuje na 3,3%, założenia projektu ustawy budżetowej na 2017 r. to 3,6%.

² Według założeń projektu ustawy budżetowej na 2017 r.

³ Prognoza Banku Światowego z 11 stycznia 2017 r. oraz prognoza Standard & Poor's z 10 stycznia 2017 r.

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 r.				Rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)			
	Działalność ogółem	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nie- przypisane	Działalność ogółem	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nie- przypisane
Zysk/(strata) segmentu	79 265	79 265	-	-	(28 026)	(28 026)	-	-
Koszty nieprzypisane	(113 868)		-	(113 868)	(96 341)	-	-	(96 341)
EBIT	(34 603)	79 265	-	(113 868)	(124 367)	(28 026)	-	(96 341)
Przychody (koszty) finansowe netto	(114 531)	-	(101 050)	(13 481)	(3 326 427)	-	(3 348 322)	21 895
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(149 134)	79 265	(101 050)	(127 349)	(3 450 794)	(28 026)	(3 348 322)	(74 446)
Podatek dochodowy	(17 119)	-	-	(17 119)	(3 114)	-	-	(3 114)
Zysk/(strata) netto	(166 253)	79 265	(101 050)	(144 468)	(3 453 908)	(28 026)	(3 348 322)	(77 560)
EBITDA	(27 078)	86 790	-	(113 868)	(115 856)	(19 515)	-	(96 341)

Działalność Spółki jest wykazywana w dwóch segmentach: „Sprzedaż” oraz „Działalność holdingowa”.

Przychody i koszty finansowe obejmują przychody z tytułu dywidendy oraz przychody i koszty odsetkowe netto uzyskiwane i ponoszone przez Spółkę w związku z funkcjonowaniem w Grupie Kapitałowej TAURON modelu centralnego finansowania. W kosztach finansowych ujmowane są również odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji.

Pozycje nieprzypisane obejmują koszty ogólnego zarządu Spółki, ponieważ ponoszone są na rzecz całej Grupy Kapitałowej TAURON i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do Obszaru Biznesowego.

TAURON jako podmiot dominujący pełni funkcję konsolidującą i zarządczą w Grupie Kapitałowej TAURON.

W wyniku wdrożenia Modelu biznesowego oraz centralizacji funkcji, TAURON skupił wiele kompetencji dotyczących funkcjonowania spółek Grupy Kapitałowej TAURON i prowadzi obecnie działalność między innymi w obszarach:

- 1) hurtowego handlu energią elektryczną i produktami powiązаныmi, w szczególności w zakresie obsługi handlowej spółek, zabezpieczenia potrzeb w zakresie paliw, uprawnień do emisji CO₂ oraz świadectw pochodzenia energii,
- 2) zarządzania zakupami,
- 3) zarządzania finansami,
- 4) zarządzania ryzykiem korporacyjnym,
- 5) zarządzania modelem funkcjonowania IT,
- 6) koordynowania prac badawczo-rozwojowych realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON,
- 7) doradztwa w zakresie rachunkowości i podatków,
- 8) obsługi prawnej,
- 9) audytu.

Powyższe funkcje są stopniowo ograniczane w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Taka centralizacja ma na celu poprawę efektywności w Grupie Kapitałowej TAURON.

Podstawową działalnością Spółki, poza zarządzaniem Grupą Kapitałową TAURON, jest hurtowy obrót energią elektryczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie koncesji na obrót energią elektryczną wydanej przez Prezesa URE na okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 31 maja 2018 r.

Spółka koncentruje się na zakupie i sprzedaży energii elektrycznej na potrzeby zabezpieczenia pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON oraz obrocie hurtowym energią elektryczną. Głównym kierunkiem sprzedaży energii elektrycznej realizowanej przez Spółkę w roku obrotowym 2016, były spółki: TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż) i TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE).

W kompetencjach Spółki jest również zarządzanie na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON świadectwami pochodzenia, stanowiącymi potwierdzenie wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, w wysokosprawnej kogeneracji, kogeneracji opalanej paliwami gazowymi, kogeneracji opalanej metanem kopalnianym lub gazem z biomasy, ze źródeł wykorzystujących biogaz rolniczy.

Spółka jest centrum kompetencyjnym w zakresie zarządzania i handlu uprawnieniami do emisji CO₂ dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Dzięki centralizacji handlu emisjami uzyskano efekt synergii polegający na optymalizacji kosztów wykorzystania zasobów podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON. Wraz z centralizacją

tej funkcji w TAURON, Spółka odpowiada za rozliczanie uprawnień spółek do emisji CO₂, zabezpieczenie potrzeb emisyjnych spółek zależnych z uwzględnieniem przyznanych uprawnień oraz wsparcie w procesie pozyskania limitów uprawnień na kolejne okresy. Realizując powyższe cele, Spółka jest aktywnym uczestnikiem handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Dodatkowo TAURON pełni funkcję Operatora Rynku oraz podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz klientów zewnętrznych. Realizowanie tych funkcji odbywa się na podstawie Umowy przesyłowej z dnia 21 czerwca 2012 r. zawartej z OSP – PSE. Spółka obecnie dysponuje, na zasadach wyłączności, zdolnościami wytwórczymi w zakresie handlowo-technicznym, odpowiada za optymalizację wytwarzania, tj. dobór jednostek wytwórczych do ruchu oraz odpowiedni rozdział obciążeń w celu realizacji zawartych kontraktów z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych jednostek wytwórczych oraz ograniczeń sieciowych i innych w różnych horyzontach. W ramach usług dla Obszaru Wytwarzania, Spółka uczestniczy w przygotowaniu planów remontów, planów mocy dyspozycyjnych oraz planów produkcji dla jednostek wytwórczych w różnych horyzontach czasowych oraz ich uzgadnianiu z właściwym operatorem sieci.

Zgodnie z przyjętym Modelem biznesowym, TAURON sprawuje funkcję zarządczą w zakresie zarządzania zakupami paliw produkcyjnych na potrzeby podmiotów wytwórczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

Dodatkowo, w dniu 15 stycznia 2014 r. Spółka uruchomiła działalność handlową na nowym produkcie – kontraktach Gasoil Futures, opartych na wycenie oleju napędowego. Produkt dostępny jest na platformie ICE Futures Europe, której TAURON jest członkiem od 2012 r. Kontrakty Gasoil mogą być wykorzystywane przez uczestników rynku zarówno jako instrument zabezpieczający, jak i narzędzie handlowe. Produkty Gasoil charakteryzują się wysoką płynnością, a ceny kontraktów są odniesieniem cen dla wszystkich destylatów handlu w Europie i poza nią.

W lutym 2015 r. rozpoczęto obrót kolejnymi produktami rynku naftowego Brent Crude, WTI Crude, których wycena związana jest z cenami ropy naftowej, oraz Heating Oil – produktem wycenianym w oparciu o notowania oleju grzewczego. W ramach wymienionych produktów handel koncentruje się nie tylko na obrocie pojedynczymi kontraktami (outright), lecz również na obrocie spreadami, tworzonymi zarówno między danymi produktami, jak i spreadami kalendarzowymi odpowiadającymi terminom rozliczenia poszczególnych kontraktów.

TAURON wykorzystuje obrót produktami pochodnymi jako narzędzie handlowe w celu realizacji dodatkowej masy marży.

2.5. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia

2.5.1. Rynki zbytu

Handel hurtowy

TAURON realizuje hurtowy obrót energią elektryczną i gazem ziemnym na potrzeby zabezpieczenia pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka zajmuje się też działalnością *proprietary trading*, czyli handlem energią elektryczną, gazem ziemnym, uprawnieniami do emisji CO₂ oraz produktami powiązаныmi, który ma na celu wygenerowanie zysków ze zmienności cen w czasie. Działalność Spółki obejmuje rynki hurtowe w kraju i za granicą, jak również realizowana jest na rynku bieżącym SPOT i na rynku terminowym.

W Polsce TAURON jest aktywnym uczestnikiem TGE oraz platformy OTC prowadzonej przez londyńskiego brokera energii – Tradition Financial Services. W dniu 1 lutego 2016 r. TAURON podpisał z TGE umowę o pełnienie funkcji animatora w zakresie instrumentów na energię elektryczną na RTT. Zgodnie z powyższą umową, TAURON zapewnia nie tylko płynność określonych w umowie produktów, poprzez wystawienie w trakcie trwania sesji zleceń zakupu i sprzedaży, ale również animuje rynek poprzez zwiększenie transakcji własnych realizowanych na rynku. Dzięki temu, po przekroczeniu określonego poziomu udziału transakcji na rynku, TAURON uzyskuje korzyści w postaci preferencyjnych stawek rozliczeniowych.

TAURON aktywnie uczestniczy w aukcjach wymiany międzysystemowej przesyłu energii na granicach polsko-czeskiej, polsko-niemieckiej i polsko-słowackiej, obsługiwanych przez biuro aukcyjne CAO. Obrót na rynku niemieckim w zakresie handlu instrumentami finansowymi typu futures odbywa się głównie za pośrednictwem giełdy EEX. Natomiast na rynku czeskim i słowackim obrót odbywa się za pośrednictwem spółki zależnej – TAURON Czech Energy s.r.o. Ponadto Spółka działa na giełdach OTE a.s. (Czechy) i OKTE a.s. (Słowacja).

TAURON konsekwentnie buduje kompetencje w zakresie hurtowego obrotu paliwami gazowymi. Spółka jest aktywnym uczestnikiem na rynku gazu prowadzonym przez TGE, realizuje transakcje na rynku bieżącym SPOT, jak i na produktach rynku terminowego. Prowadzi działalność w zakresie *proprietary trading* na międzynarodowej giełdzie gazu POWERNEXT Pegas. W lutym 2016 r. Spółka rozszerzyła działalność na europejskiej giełdzie gazu POWERNEXT o nowe huby: New Connect Germany – NCG i Tittle Transfer Facility – TTF. Wejście na nowe huby NCG (rynek niemiecki) pozwoli oprócz działań proptradingowych, także na fizyczne dostawy gazu do Czech i poprzez

Czechy do Polski. Natomiast wejście na hub TTF (rynek holenderki) daje dostęp do najbardziej płynnego rynku na kontynencie, co pozwoli na prowadzenie działania protradingu i zwiększenie wolumenów obrotu gazu. Dostęp do nowych hubów jest konsekwencją działania mającego na celu zwiększenie kompetencji gazowych TAURON i dostęp do nowych źródeł. Sukcesywnie zwiększa się też wolumen transakcji zawieranych przez Spółkę na rynku pozagiełdowym OTC. Działając na rynku gazu, Spółka zabezpiecza dostawy surowca dla podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON, ponadto na rynku terminowym prowadzona jest działalność protradingowa wykorzystująca zmienność cen gazu do generowania dodatkowych marż.

Rozwijając skalę działalności na rynku gazu, TAURON zwiększa swoją obecność na zagranicznych rynkach. Umowy zawarte przez Spółkę z niemieckimi operatorami systemów przesyłowych: GASCADE Gastransport oraz ONTRAS Gastransport GmbH, umożliwiają kupno i import gazu z obszaru niemieckiego huba gazowego GASPOOL.

TAURON jest uczestnikiem europejskiej platformy handlu przepustowościami PRISMA European Capacity Platform GmbH, gdzie dokonuje zakupów przepustowości międzysystemowych. W zakresie rezerwacji przepustowości na rynku krajowym, Spółka działa jako uczestnik platformy aukcyjnej GSA GAZ-SYSTEM Aukcje. Za pośrednictwem spółki TAURON Czech Energy s.r.o. realizowany jest obrót gazem na rynku czeskim i słowackim oraz międzysystemowa wymiana gazu pomiędzy Polską i Czechami.

W kompetencjach Spółki jest również zarządzanie na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON świadectwami pochodzenia, stanowiącymi potwierdzenie wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, w wysokosprawnej kogeneracji, kogeneracji opalanej paliwami gazowymi, kogeneracji opalanej metanem kopalnianym lub gazem z biomasy, ze źródeł wykorzystujących biogaz rolniczy oraz świadectwami efektywności energetycznej i gwarancjami pochodzenia. Działalność ta polega na aktywnym monitorowaniu produkcji energii, dla której wydawane są prawa majątkowe, oraz analizowaniu zapotrzebowania na świadectwa w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka prowadzi operacyjny nadzór nad zakupem praw majątkowych przeznaczonych na wypełnienie ustawowego obowiązku umorzenia tych praw przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON oraz nad sprzedażą praw majątkowych uzyskanych z produkcji spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Spółka jest również centrum kompetencyjnym w zakresie uprawnień do emisji CO₂ dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON i klientów zewnętrznych. Zarządzanie uprawnieniami do emisji CO₂ polega na określaniu zapotrzebowania na uprawnienia do emisji CO₂ dla instalacji z Grupy Kapitałowej TAURON, określaniu strategii działań handlowych w postępowaniu z niedoborem lub nadwyżką uprawnień, realizacji wymiany jednostek EUA na CER/ERU oraz aktywnym zarządzaniu pulą darmowych uprawnień, celem wypracowania dodatkowych korzyści. Spółka, pełniąc rolę zarządcy instalacji w Grupie Kapitałowej TAURON, odpowiedzialna jest również za rozliczenie emisji CO₂ poszczególnych instalacji poprzez umorzenie uprawnień w Rejestrze Uprawnień. W ramach ww. działań, TAURON zawiera umowy sprzedaży w imieniu spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz administruje rachunkiem w Rejestrze Uprawnień. TAURON w imieniu Grupy Kapitałowej TAURON aktywnie uczestniczy w konsultacjach aktów prawnych na szczeblu krajowym i europejskim, jak również wspiera spółki Obszaru Wytwarzanie w procesie pozyskiwania darmowych uprawnień na trzeci okres rozliczeniowy oraz w procesie pozyskiwania jednostek z projektów redukujących emisję CO₂. Realizując powyższe cele w zakresie handlu uprawnieniami do emisji CO₂, Spółka aktywnie uczestniczy w handlu na londyńskiej giełdzie European Climate Exchange (The ICE), lipskiej giełdzie EEX oraz na rynku OTC.

2.5.2. Źródła zaopatrzenia – paliwa

Mając na celu realizację zadań w zakresie obrotu paliwami (węglem i gazem), w 2016 r. Spółka kontynuowała dostawy paliw dla TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło sp. z o.o. (TAURON Ciepło).

W 2016 r. ok. 59,5% obecnego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej TAURON na paliwo do produkcji energii elektrycznej i ciepła zostało zaspokojone węglem kamiennym z własnych zakładów górniczych. Pozostała część zapotrzebowania została pokryta ze źródeł zewnętrznych, w których największy udział, ok. 30% zapotrzebowania, miała Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.

Zakupy paliw – węgiel

W 2016 r. Spółka kontynuowała zakup węgla na potrzeby: TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło i TAMEH POLSKA, na podstawie umów zawartych z:

1. TAURON Wydobycie,
2. Nowe Brzeszcze GT.,
3. Polską Grupą Górniczą sp. z o.o. (dawniej Kompania Węglowa S.A.),
4. Jastrzębską Spółką Węglową S.A.,
5. Katowickim Holdingiem Węglowym S.A.,
6. Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Poniższa tabela przedstawia ilość zakupionego węgla w 2016 r.

Tabela nr 6. Ilość zakupionego węgla w 2016 r.

Lp.	Rodzaj Dostawcy	J.m.	Ilość węgla	Udział (%)
1.	Dostawcy spoza Grupy Kapitałowej TAURON	Mg	3 402 216	43,2%
2.	Dostawca z Grupy Kapitałowej TAURON	Mg	4 476 918	56,8%
Suma		Mg	7 879 134	100,0%

Zakupy paliw – Gaz

W 2015 r. TAURON rozpoczął dostawy gazu wysokometanowego do TAURON Wytwarzanie (do Elektrowni Stalowa Wola) i TAURON Ciepło (Zespołu Elektrociepłowni Bielsko-Biała EC1) poprzez spółkę TAURON Sprzedaż. Dostarczany gaz kupowany był w ramach umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego oraz porozumienia z PGNiG. Dodatkowo część gazu pochodziła również z zakupów na TGE. Przedmiotowy gaz kupowany był przez TAURON od ArcelorMittal Polska S.A. Oddział w Zdzeszowicach w ramach Umowy wieloletniej o dostarczanie gazu koksowniczego. Przesył gazu koksowniczego realizowany był w ramach Umowy o świadczenie usług przesyłowych gazu koksowniczego zawartej z Polską Spółką Gazownictwa sp. z o.o. (PSG) Oddział w Zabrze, Zakład w Opolu.

Sprzedaż gazu koksowniczego oraz wysokometanowego odbywała się na podstawie II Taryfy dla paliw gazowych oraz zawartych z TAURON Wytwarzanie umów kompleksowych dostarczania gazu koksowniczego i wysokometanowego.

W związku z wydzieleniem z TAURON Wytwarzanie Oddziału Elektrownia Blachownia do TAMEH POLSKA, od dnia 10 grudnia 2014 r. dostawy gazu koksowniczego do Elektrowni Blachownia realizowane były bezpośrednio przez ArcelorMittal Polska S.A.

Poniższa tabela przedstawia wysokości dostaw paliw zrealizowanych przez TAURON w 2016 r. do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 7. Dostawy paliw zrealizowane przez TAURON do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Rodzaj paliwa	J.m.	TAURON Wytwarzanie	TAURON Ciepło	TAURON Sprzedaż	TAMEH POLSKA
1.	Węgiel	tys. Mg	6 480	814		234
2.	Gaz koksowniczy	tys. m ³	366 539			
3.	Gaz ziemny	tys. m ³	1 356	682	1 003	

2.6. Kalendarium

Poniższy rysunek przedstawia kalendarium prezentujące wybrane wydarzenia związane z działalnością TAURON, jakie miały miejsce w 2016 r.

Rysunek nr 25. Kalendarium

WYDARZENIA W TAURON W 2016 R.

STYCZEŃ – LUTY

- Dokonanie zmian w składzie Zarządu TAURON.
- Rozpoczęcie obowiązywania zaktualizowanej Strategii zrównoważonego rozwoju.
- Deklaracja TAURON w zakresie stosowania Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016.
- Uruchomienie programu obejmującego reorganizację obszaru usług serwisowych w Grupie Kapitałowej TAURON.
- Emisja 22 500 obligacji o łącznej wartości 2 250 000 000 zł.

MARZEC – KWIECIEŃ

- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za 2015 r.
- Przyjęcie Programu Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018.
- Odbycie Zgromadzenia Obligatariuszy wyemitowanych obligacji serii TPEA1119.
- Zawarcie z TGE umów dotyczących raportowania danych transakcyjnych.
- Przyjęcie nowego Modelu Biznesowego Grupy TAURON.
- Zawarcie przez TAURON, PGE, ENEA, ENERGA, PSE i Związki Pracodawców Prywatnych Energetyki porozumienia w sprawie zasad udziału w Trójstronnym Zespole do spraw Branży Energetycznej.

MAJ – CZERWIEC

- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za I kwartał 2016 r.
- Uruchomienie programu obejmującego reorganizację CUW w TAURON Obsługa Klienta.
- Uruchomienie programu obejmującego budowę organizacji zorientowanej na Klienta w Grupie Kapitałowej TAURON.
- Zawarcie przez TAURON, Narodowe Centrum Badań Jądrowych, Politechnikę Warszawską, ENEA, ENERGA, PGE Listu intencyjnego mającego na celu rozpoczęcie współpracy nakierowanej na prowadzenie badań i analiz w zakresie rozwoju, promowania i upowszechniania elektromobilności w Polsce.
- Uruchomienie Programu TAURON PRO.
- Odbycie Zwyczajnego WZ TAURON.
- Uchwalenie przez Zwyczajne WZ TAURON zmian w Statucie TAURON mających na celu wdrożenie do stosowania Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016.
- Dokonanie zmian w składzie Rady Nadzorczej TAURON.
- Uruchomienie projektu mającego na celu centralizację usług wspólnych HR w Grupie Kapitałowej TAURON.

WRZESIEŃ – PAŹDZIERNIK

- Przyjęcie Strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025.
- Przyjęcie Polityki dywidendowej na lata 2016–2025.
- Odstąpienie od realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Łagisza.
- Zawarcie przez TAURON umowy z Fitch Polska S.A. w przedmiocie wyznaczenia ratingu emisji obligacji podporządkowanych.
- Zawiązanie wraz z PGE, ENEA i ENERGA spółki ElectroMobility Poland.
- Zawarcie przez TAURON, ENEA, ENERGA, PGE i ElectroMobility Poland umowy inwestycyjnej regulującej zasady współpracy w celu realizacji wspólnego przedsięwzięcia.
- Przyznanie TAURON, po raz trzeci, nagrody głównej *The Best Annual Report* za najlepszy raport roczny za 2015 r.
- Zawarcie porozumienia w sprawie warunków dalszej realizacji projektu „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli”.

LIPIEC – SIERPIEŃ

- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2016 r.
- Zawarcie przez TAURON z KGHM oraz TAURON Wytwarzanie Porozumienia w sprawie odstąpienia od realizacji Projektu budowy bloku gazowo-parowego w spółce Elektrownia Błachownia Nowa.
- Nabycie przez TAURON od TAURON Wytwarzanie udziałów TAURON Wytwarzanie Serwis.
- Ustanowienie, wspólnie z innymi fundatorami, fundacji pod nazwą Polska Fundacja Narodowa.
- Rozpoczęcie działalności TAURON w zakresie handlu gazem ziemnym na giełdzie ICE.

LISTOPAD – GRUDZIEŃ

- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za III kwartał 2016 r.
- Dokonanie zmian w składzie Zarządu TAURON.
- Potwierdzenie przez agencję ratingową Fitch długoterminowych ratingów TAURON na poziomie „BBB” oraz zmiana perspektywy tychże ratingów z negatywnej na stabilną.
- Odbycie Nadzwyczajnego WZ TAURON.
- Zawarcie przez TAURON z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umowy programowej finansowania hybrydowego o wartości 190 mln EUR w formie obligacji.
- Zawiązanie spółki Magenta Grupa TAURON.
- Dokonanie zmian w składzie Rady Nadzorczej TAURON.

2.7. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność

Do ważniejszych zdarzeń mających znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, które wystąpiły w 2016 r., jak również miały miejsce do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, należą:

Ważniejsze zdarzenia korporacyjne w 2016 r.**Zmiany w składzie osobowym Zarządu**

W dniu 8 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Annę Striżyk – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

Z dniem 29 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Marka Wadowskiego powierzając mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

W dniu 14 listopada 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Remigiusza Nowakowskiego – Prezesa Zarządu.

Z dniem 15 listopada 2016 r. Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Filipa Grzegorzczaka powierzając mu stanowisko Prezesa Zarządu.

O zmianach w składzie osobowym Zarządu Spółka informowała w raportach bieżących: nr 2/2016 z dnia 8 stycznia 2016 r., nr 5/2016 z dnia 29 stycznia 2016 r. oraz nr 39/2016 z dnia 14 listopada 2016 r.

Zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej

W dniu 6 czerwca 2016 r. Członkowie Rady Nadzorczej Maciej Koński i Renata Wiernik-Gizicka złożyli rezygnację z pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 8 czerwca 2016 r. Zwyczajne WZ Spółki, działając na podstawie § 22 ust. 1 Statutu Spółki, powołało Jacka Raweckiego i Stefana Świątkowskiego do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. IV wspólnej kadencji.

W dniu 14 listopada 2016 r. Członek Rady Nadzorczej Wojciech Myślecki złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 16 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki, powołał Agnieszkę Woźniak do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 30 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki:

- odwołał Michała Czarnika i Annę Biesalską ze składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.,
- powołał Jana Płudowskiego i Stanisława Bortkiewicza do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących: nr 23/2016 z dnia 6 czerwca 2016 r., nr 28/2016 z dnia 8 czerwca 2016 r., nr 40/2016 z dnia 14 listopada 2016 r., 47/2016 z dnia 16 grudnia 2016 r. oraz 50/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r.

Rekomendacja dotycząca wypłaty dywidendy z kapitału zapasowego

W dniu 10 marca 2016 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o rekomendowaniu Zwyczajnemu WZ Spółki przeznaczenia kapitału zapasowego Spółki w części obejmującej kwoty przeniesione z zysków lat ubiegłych na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki w kwocie 175 254 939,40 zł, co oznaczałoby, że dywidenda na jedną akcję wyniosłaby 0,10 zł. Zarząd postanowił przedłożyć Zwyczajnemu WZ Spółki rekomendację ustalającą:

- dzień dywidendy na 90. (dziewięćdziesiąty) dzień licząc od dnia powzięcia uchwały WZ w sprawie użycia kapitału zapasowego Spółki,
- termin wypłaty dywidendy na 14. (czternasty) dzień roboczy licząc od dnia dywidendy.

Rekomendacja Zarządu dotycząca wysokości wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy Spółki stanowiła wyraz kontynuacji dotychczasowej przyjętej praktyki wypłaty dywidendy przez Spółkę oraz uwzględniała w szczególności wynik finansowy za 2015 r., jak również poziom kapitału zapasowego utworzonego z zysków lat ubiegłych, realizowany program inwestycyjny Grupy Kapitałowej TAURON oraz kowenanty zawarte w umowach finansowania. Proponowany poziom dywidendy umożliwiłby Spółce utrzymanie wskaźnika zadłużenia na bezpiecznym poziomie.

W dniu 17 marca 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienioną rekomendację Zarządu dotyczącą dywidendy.

Zwyczajne WZ Spółki obradujące w dniu 8 czerwca 2016 r. nie podjęło uchwały w sprawie użycia kapitału zapasowego Spółki, poprzez przeznaczenie jego części na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących: nr 14/2016 z dnia 10 marca 2016 r., nr 15/2016 z dnia 17 marca 2016 r. oraz nr 24/2016 z dnia 8 czerwca 2016 r.

Żądanie akcjonariusza dotyczące zwołania Walnego Zgromadzenia Spółki i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad

W dniu 30 marca 2016 r. KGHM – akcjonariusz reprezentujący 10,39% kapitału zakładowego Spółki – złożył żądanie dotyczące zwołania WZ Spółki z porządkiem obrad obejmującym podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki. W uzasadnieniu KGHM podkreślił, iż odbycie WZ umożliwi KGHM, jako akcjonariuszowi Spółki, złożenie wniosku o dokonanie zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki. Jednocześnie Zarząd Spółki podał do publicznej wiadomości w obowiązującym trybie, iż WZ zostanie zwołane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a informacja o jego zwołaniu i porządku obrad zostanie przekazana w odrębnym raporcie oraz zamieszczona na stronie internetowej Spółki.

O żądaniu akcjonariusza Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 17/2016 z dnia 30 marca 2016 r.

Decyzje Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON

W dniu 8 czerwca 2016 r. odbyło się Zwyczajne WZ Spółki, które podjęło uchwały, m.in. o: zatwierdzeniu Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON i Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2015, Sprawozdania finansowego TAURON i Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 2015, pokryciu straty netto za rok obrotowy 2015 z kapitału zapasowego, udzieleniu absolutorium członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, zmianie Statutu Spółki, zmianie Regulaminu Walnego Zgromadzenia Spółki, ustaleniu liczby członków Rady Nadzorczej, powołaniu członków Rady Nadzorczej.

Stratę netto Spółki za rok obrotowy 2015 w kwocie 3 453 908 315,26 zł (słownie: trzy miliardy czterysta pięćdziesiąt trzy miliony dziewięćset osiem tysięcy trzysta piętnaście złotych 26/100) postanowiono pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

O zwołaniu WZ i treści projektów uchwał Spółka informowała w raportach bieżących nr 19/2016 i nr 20/2016 z dnia 12 kwietnia 2016 r. O decyzjach WZ dotyczących: pokrycia straty netto, podjętych uchwał, wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na WZ, zmiany Statutu Spółki oraz powołania członków Rady Nadzorczej, Spółka informowała w raportach bieżących: nr 24/2016, nr 25/2016, nr 26/2016, nr 27/2016 i nr 28/2016 z dnia 8 czerwca 2016 r.

Zmiany w Statucie TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 12 kwietnia 2016 r. Zarząd Spółki przekazał do wiadomości publicznej informację o zamiarze dokonania zmian w Statucie Spółki, w związku z czym w porządku obrad Zwyczajnego WZ Spółki zaplanowano zamieszczenie punktu dotyczącego zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A. Projekt uchwały wraz z uzasadnieniem zawierającym proponowane zmiany Statutu Spółki został opublikowany raportem bieżącym dotyczącym ogłoszenia o zwołaniu Zwyczajnego WZ. Nadmienić należy, iż Rada Nadzorcza Spółki w dniu 8 marca 2016 r. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu do WZ o zmianę Statutu Spółki.

W dniu 8 czerwca 2016 r. Zwyczajne WZ Spółki podjęło uchwałę o dokonaniu zmian w Statucie Spółki.

W dniu 30 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu Spółki, uchwalonych przez Zwyczajne WZ Spółki uchwałą nr 44 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany Statutu Spółki.

W dniu 26 lipca 2016 r. Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A., działając na mocy § 20 ust. 1 pkt 13 Statutu Spółki, przyjęła tekst jednolity Statutu TAURON Polska Energia S.A. uwzględniający zmianę Statutu wpisaną przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy do Krajowego Rejestru Sądowego.

Dokonanie zmian w Statucie Spółki miało na celu wdrożenie do stosowania w Spółce rekomendacji i zasad szczegółowych zawartych w *Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016*, co ma usprawnić utrzymanie dobrych relacji z inwestorami, jak również ma stanowić skuteczne narzędzie wspierające poszanowanie praw akcjonariuszy. Ponadto przedmiotowa implementacja ma pozytywnie wpłynąć na kształtowanie relacji TAURON z jej otoczeniem rynkowym.

W ramach zmian w Statucie Spółki zostały również uwzględnione zmiany o charakterze porządkowym i redakcyjnym, w tym m.in. usunięcie w Rozdziale IX. „Postanowienia przejściowe” zapisów, które obowiązywały do dnia złożenia przez TAURON wniosku o dopuszczenie przynajmniej jednej akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym, co miało miejsce w 2010 r.

Informacje o powyższych zdarzeniach zostały zawarte w raportach bieżących: nr 18/2016 z dnia 12 kwietnia 2016 r., 27/2016 z dnia 8 czerwca 2016 r., 29/2016 z dnia 1 lipca 2016 r. oraz nr 31/2016 z dnia 26 lipca 2016 r.

Żądanie akcjonariusza dotyczące zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad

W dniu 4 listopada 2016 r. TAURON otrzymał drogą elektroniczną od Ministra Energii, wykonującego uprawnienia akcjonariusza Skarbu Państwa, reprezentującego 30,06% kapitału zakładowego Spółki, żądanie dotyczące zwołania Nadzwyczajnego WZ Spółki i umieszczenia w porządku obrad następujących punktów:

1. Powzięcie uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu spółki TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach.
2. Powzięcie uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków rady nadzorczej spółki TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach.

W uzasadnieniu wskazano m.in., iż zasady wynagradzania członków zarządów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa regulują przepisy *Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*. Minister Energii realizując obowiązek określony w art. 2 ust 1 oraz ust. 2 pkt 1 ww. ustawy wniósł o podjęcie przez WZ Spółki uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego.

O żądaniu akcjonariusza Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 38/2016 z dnia 4 listopada 2016 r.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 18 listopada 2016 r. Zarząd Spółki, działając na podstawie art. 399 § 1 oraz art. 402¹ Ksh oraz § 30 ust. 1 Statutu Spółki, zwołał Nadzwyczajne WZ Spółki na dzień 15 grudnia 2016 r. i przekazał do publicznej wiadomości treść projektów uchwał, otrzymanych od Ministra Energii.

W dniu 15 grudnia 2016 r. Zarząd Spółki przekazał treść uchwał podjętych w tym dniu przez Nadzwyczajne WZ Spółki, wraz z wynikami głosowań. Jednocześnie Spółka poinformowała, że WZ nie odstąpiło od rozpatrywania żadnego

z punktów planowanego porządku obrad, jak również żaden z akcjonariuszy nie wniósł sprzeciwu do protokołu obrad WZ.

Informacje o powyższych zdarzeniach zostały zawarte w raportach bieżących: nr 43/2016 i 44/2016 z dnia 18 listopada 2016 r. oraz nr 46/2016 z dnia 15 grudnia 2016 r.

Ważniejsze zdarzenia biznesowe w 2016 r.

Rozliczenie umowy z Kompanią Węglową

W dniu 19 stycznia 2016 r. dokonano rozliczenia umowy z Kompanią Węglową, o zawarciu której Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 7/2013 z dnia 1 marca 2013 r., a której przedmiotem był zakup węgla kamiennego przez TAURON. Umowa była zawarta na okres trzech lat od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a jej szacunkowa wartość określona na dzień zawarcia umowy wyniosła 2,4 mld zł netto.

Zgodnie z dokonaniem rozliczeniem suma obrotów zrealizowanych w ramach umowy wyniosła 2,014 mld zł netto, tj. ok. 84% pierwotnie szacowanej wartości netto umowy oraz o ok. 7% mniej niż równowartość 10% kapitałów własnych Spółki stosowanych jako kryterium umowy znaczącej na dzień przekazania raportu.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 4/2016 z dnia 19 stycznia 2016 r.

Zgromadzenie Obligatariuszy serii TPEA1119 i podpisanie porozumień z częścią Obligatariuszy

W dniu 10 lutego 2016 r. Zarząd TAURON w oparciu o *Regulamin Zgromadzenia Obligatariuszy*, stanowiący załącznik do Warunków Emisji obligacji serii TPEA1119 oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych kodem PLTAURN00037 i notowanych w Alternatywnym Systemie Obrotu na rynku Catalyst organizowanym przez BondSpot S.A., o dniu wykupu przypadającym na dzień 4 listopada 2019 r., zwołał na dzień 3 marca 2016 r., z własnej inicjatywy, Zgromadzenie Obligatariuszy, którego przedmiotem było podjęcie uchwały o zmianie Warunków Emisji obligacji poprzez zmianę zapisów definicji „Zadłużenie Finansowe” zawartej w pkt 1.1 Warunków Emisji oraz zmianę zapisów Podstawy Wcześniejszego Wykupu zawartej w pkt 9.1(e) Warunków Emisji.

Szczegółowy opis zmian Warunków Emisji zawarto w raporcie bieżącym nr 8/2016 z dnia 10 lutego 2016 r.

W dniu 3 marca 2016 r. na Zgromadzeniu Obligatariuszy stawili się Obligatariusze reprezentujący 91,44% głosów, w związku z czym Zgromadzenie Obligatariuszy nie było zdolne do podjęcia uchwały dotyczącej zmiany Warunków Emisji obligacji. Wobec powyższego TAURON, jako Emitent, zaproponował przybyłym na Zgromadzenie Obligatariuszom zawarcie za ustalonym wynagrodzeniem bilateralnych porozumień, zgodnie z którymi Obligatariusze, którzy przystąpiliby do porozumień zobowiązaliby się nieodwołalnie w stosunku do Emitenta, że w okresie obowiązywania danego porozumienia będą uczestniczyli w każdym zgromadzeniu obligatariuszy dotyczącym obligacji oraz będą głosowali na każdym zgromadzeniu obligatariuszy ze wszystkich obligacji przeciwko podjęciu uchwały zezwalającej posiadaczom obligacji na złożenie Emitentowi żądania wcześniejszego wykupu w związku z ewentualnym wystąpieniem przypadku naruszenia polegającego na przekroczeniu przez wskaźnik zadłużenia przewidziany w Warunkach Emisji obligacji poziomu 3,0x, o ile wskaźnik ten nie przekroczy poziomu 3,5x, przy uwzględnieniu nowej definicji zadłużenia finansowego oraz zasad obliczania wskaźnika finansowego zawartych w porozumieniu.

Szczegółowa informacja została opublikowana w raporcie bieżącym nr 12/2016 z dnia 3 marca 2016 r.

W dniu 22 marca 2016 r. Zarząd poinformował, iż realizując propozycję przedstawioną Obligatariuszom na Zgromadzeniu Obligatariuszy, do dnia 21 marca 2016 r. podpisano porozumienia, o których mowa powyżej, z Obligatariuszami posiadającymi 6 937 sztuk Obligacji serii TPEA1119, co stanowi 39,64% łącznej wartości nominalnej wszystkich Obligacji serii TPEA1119 i uprawnia do wykonywania 39,64% głosów wynikających ze wszystkich Obligacji.

Z tytułu zawartych porozumień TAURON będzie wypłacał każdemu z Obligatariuszy, który jest stroną porozumienia, wynagrodzenie w wysokości 0,20% w skali roku łącznej wartości nominalnej posiadanych przez danego Obligatariusza Obligacji będących przedmiotem tego porozumienia.

Zgodnie z regulaminem Zgromadzenia Obligatariuszy, będącym załącznikiem do Warunków Emisji Obligacji serii TPEA1119, do podjęcia uchwały Zgromadzenia Obligatariuszy wymagana jest obecność Obligatariuszy reprezentujących co najmniej 50% głosów. Uchwały zapadają większością 66 i 2/3 procent głosów Obligatariuszy obecnych na zgromadzeniu. Obligacje serii TPEA1119 zostały wyemitowane w dniu 4 listopada 2014 r. w ilości 17 500 sztuk jako obligacje na okaziciela, niezabezpieczone, kuponowe, o zmiennym oprocentowaniu i wartości nominalnej 100 000 zł każda. Obligacje są zdematerializowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW, oznaczone kodem ISIN: PLTAURN00037 i wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu na rynku Catalyst organizowanym przez BondSpot S.A. Termin wykupu Obligacji przypadł na dzień 4 listopada 2019 r.

Szczegółowa informacja została zawarta w raporcie bieżącym nr 16/2016 z dnia 22 marca 2016 r.

Informacja o zamiarze ujęcia w sprawozdaniach finansowych za 2015 r. odpisu aktualizującego wartość jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie

W dniu 15 lutego 2016 r., wobec zakończenia głównych prac związanych z testami na utratę wartości aktywów zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 36, Zarząd TAURON przekazał do wiadomości publicznej informację na temat przewidywanego wpływu niepieniężnego zdarzenia o charakterze jednorazowym w postaci odpisu aktualizującego dotyczącego nierentownych jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie. W skład Segmentu Wytwarzanie wchodzi spółki wytwarzające energię i ciepło ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych.

Dla celów przeprowadzonych testów wartość odzyskiwalną ustalono w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych uzyskiwanych przez poszczególne ośrodki generujące przepływy pieniężne. Kluczowe założenia biznesowe wpływające na oszacowanie wartości odzyskiwalnej obejmowały przyjęte ścieżki cen energii elektrycznej i paliw, limity emisji CO₂ dla produkcji energii elektrycznej, przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych oraz utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Konieczność dokonania odpisów wynika przede wszystkim z uwzględnienia w testach utrzymującej się niekorzystnej dla wytwórców energii elektrycznej sytuacji rynkowej i wynikającego z niej przyjęcia bardziej konserwatywnych prognoz kształtowania się cen energii elektrycznej oraz ograniczenia wolumenów produkcji w przyszłości.

Dla częściowego zniwelowania wpływu niekorzystnych warunków rynkowych i poprawy sytuacji Grupy Kapitałowej TAURON w dłuższej perspektywie, Zarząd Spółki rozpoczął prace nad aktualizacją *Strategii Korporacyjnej Grupy TAURON na lata 2014–2017 z perspektywą do roku 2023*. W ramach tego procesu rozpoczęto przegląd portfela inwestycyjnego mający na celu weryfikację projektów inwestycyjnych. Spółka finalizowała też prace nad nowym Programem Poprawy Efektywności na lata 2016–2018, który przyniesie kolejne oszczędności. Dodatkowo planowane było osiągnięcie synergii wewnątrzorganizacyjnych poprzez uproszczenie modelu zarządzania. Spółka wskazała, że trendy rynkowe są dominujące, jeśli chodzi o kształtowanie się długoterminowej perspektywy planowania rentowności wytwarzania energii elektrycznej, co w przypadku utrzymywania się niekorzystnych trendów mogło spowodować konieczność dokonania dalszych odpisów.

W odniesieniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r., przeprowadzone testy wskazały zasadność ujęcia odpisów z tytułu częściowej bądź całkowitej utraty bilansowej wartości aktywów obejmujących istotną część majątku wytwórczego Grupy Kapitałowej TAURON w obszarze wytwarzania energii elektrycznej i ciepła – bloków energetycznych o różnej mocy (w szczególności 200 MW i 150 MW), bloków opalanych biomasą i kogeneracyjnych. Łączna wartość oszacowanych odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych oraz wartości firmy w Segmencie Wytwarzanie, obciążająca koszty rodzajowe, wynosi 3 564 mln zł, a ich wpływ na wynik netto wynosi 2 916 mln zł. Wartość tych odpisów nie będzie miała wpływu na wynik EBITDA, przez którą Grupa Kapitałowa TAURON rozumie EBIT powiększony o amortyzację i o odpisy na aktywa niefinansowe.

W odniesieniu do jednostkowego sprawozdania finansowego TAURON za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r. przeprowadzone testy wskazały zasadność ujęcia odpisów z tytułu utraty bilansowej wartości akcji i udziałów w spółkach TAURON Wytwarzanie oraz TAURON Ciepło w łącznej kwocie 4 931 mln zł. Przewidywany wpływ tych odpisów na wynik netto w sprawozdaniu jednostkowym wynosi 4 931 mln zł.

Spółka zastrzegła, że prezentowane powyżej wartości mają charakter szacunkowy i mogą ulec zmianie. Ostateczne wyniki testów i wielkość odpisów aktualizujących zostały przedstawione w sprawozdaniach finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za 2015 r. opublikowanych 9 marca 2016 r.

Szczegółową informację na temat powyższego zagadnienia zawarto w raporcie bieżącym nr 9/2016 z dnia 15 lutego 2016 r.

Przekroczenie progu 10% kapitałów własnych w zakresie obrotów handlowych pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a spółkami Grupy PSE

W dniu 29 lutego 2016 r. Spółka otrzymała od PSE dokumenty dotyczące wzajemnego świadczenia usług na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON umożliwiające dokonanie rozliczeń ze spółkami Grupy PSE, w nawiązaniu do raportów bieżących nr 1/2012 z dnia 5 stycznia 2012 r., nr 37/2012 z dnia 7 listopada 2012 r., nr 42/2013 z dnia 15 października 2013 r., nr 30/2014 z dnia 8 lipca 2014 r. oraz raportu bieżącego nr 11/2015 z 10 kwietnia 2015 r., dotyczących obrotów handlowych pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a PSE. Zgodnie z powyższymi dokumentami od dnia 10 kwietnia 2015 r., tj. od dnia przekazania raportu bieżącego nr 11/2015, wartość netto obrotów handlowych wygenerowanych pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a spółkami Grupy PSE, osiągnęła ok. 2 180 mln zł (w tym ok. 1 500 mln zł to pozycje kosztowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON, natomiast ok. 680 mln zł to pozycje przychodowe), w związku z czym wartość obrotów przekroczyła 10% kapitałów własnych Spółki.

Obroty o największej wartości, tj. ok. 1 400 mln zł netto zostały wygenerowane na podstawie umowy z dnia 16 grudnia 2013 r. zawartej pomiędzy TAURON Dystrybucja a PSE. Przedmiotem ww. umowy zawartej na czas nieokreślony,

jest świadczenie przez PSE usługi przesyłania, rozumianej jako transport energii elektrycznej za pomocą sieci przesyłowej. Szacunkowa jej wartość w okresie 5 lat od dnia jej zawarcia wynosi ok. 7 478 mln zł. Rozliczenia za usługę prowadzone są zgodnie z zasadami i stawkami opłat zatwierdzonymi przez Prezesa URE, określonymi w taryfie, oraz z uwzględnieniem zapisów Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej. Powyższa umowa nie przewiduje kar umownych, jak również nie zawiera warunków zawieszających ani rozwiązujących.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 10/2016 z dnia 29 lutego 2016 r.

Nabycie przez TAURON obligacji własnych oraz emisja obligacji w ramach programu emisji obligacji

W dniu 29 lutego 2016 r. Spółka nabyła w celu umorzenia 22 500 sztuk obligacji („Wykupione Obligacje”) spośród 30 000 sztuk Obligacji Transzy C wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 r. w ramach programu emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 r. O emisji przedmiotowych obligacji TAURON informował w raporcie bieżącym nr 60/2011. Wcześniejszy wykup nie obejmuje pozostałych 7 500 sztuk Obligacji Transzy C, które zgodnie z warunkami emisji zostały wykupione w dniu 12 grudnia 2016 r.

Wykupione w dniu 29 lutego 2016 r. Obligacje zostały nabyte po cenie emisyjnej wynoszącej 100 000 zł, tym samym łączna wartość nominalna nabytych i umorzonych obligacji to 2 250 000 000 zł. Kwota nabycia została powiększona o odsetki należne od dnia rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego poprzedzającego nabycie do dnia nabycia obligacji (bez tego dnia). Nabycie w celu umorzenia zostało przeprowadzone na podstawie bilateralnych umów zawartych przez TAURON z obligatariuszami Obligacji Transzy C, a głównym celem transakcji była prolongata terminu spłaty przez Spółkę zadłużenia zaciągniętego w formie obligacji. Środki na zrefinansowanie Wykupionych Obligacji TAURON pozyskał w ramach nowego programu emisji obligacji (o podpisaniu umowy dotyczącej nowego programu emisji obligacji TAURON informował w raporcie bieżącym nr 49/2015 z dnia 24 listopada 2015 r.), zgodnie z którym Spółka wyemitowała w dniu 29 lutego 2016 r. 22 500 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 000 zł („Obligacje”), z terminem wykupu w dniu 29 grudnia 2020 r. Obligacje te zostały wyemitowane w złotych jako papiery wartościowe niezabezpieczone, zdematerializowane oraz kuponowe i objęte po cenie emisyjnej równej wartości nominalnej wynoszącej 100 000 zł. Oprocentowanie Obligacji zostało ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o stałą marżę. Obligacje będą wykupywane po cenie emisyjnej w dniu wykupu, a odsetki będą płatne z dołu, na zakończenie każdego okresu odsetkowego na rzecz obligatariuszy będących w ich posiadaniu na dzień ustalania praw. Odsetki z tytułu Obligacji są płatne w okresach półrocznych (z zastrzeżeniem pierwszego, czteromiesięcznego okresu). Z tytułu posiadania Obligacji obligatariuszom przysługiwać będą wyłącznie świadczenia o charakterze pieniężnym. Obligacje zostały objęte przez instytucje finansowe będące stronami umów programu emisji obligacji, tj. Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) BV, Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Polska) S.A., Bank Zachodni WBK S.A. (BZ WBK, CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A. (mBank) oraz PKO BP S.A. (PKO BP). W wyniku przeprowadzonej transakcji TAURON poprawił strukturę swojego zadłużenia poprzez przesunięcie o pięć lat terminu zapadalności finansowania w przywołanej kwocie, co wpływa korzystnie na sytuację ekonomiczno-finansową Emitenta w kontekście wydatków inwestycyjnych zakładanych na najbliższe lata. Na dzień emisji obligacji Zarząd Spółki nie widział zagrożeń w zakresie wywiązywania się ze zobowiązań wynikających z Obligacji. Spółka poinformowała, że na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość zobowiązań wynosiła 9,7 mld zł. Jednocześnie m.in. z uwagi na realizację programu inwestycyjnego Emitent przewidywał, iż poziom zadłużenia w okresie do dnia wykupu Obligacji może ulec zwiększeniu.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 11/2016 z dnia 29 lutego 2016 r.

Przyjęcie Programu Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018

W dniu 9 marca 2016 r. Zarząd przyjął *Program Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018*.

Program został opracowany z uwzględnieniem aktualnej sytuacji rynkowej oraz konieczności utrzymania stabilnej sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON. Przygotowano projekty inicjatyw, których realizacja przyniesie poprawę efektywności na poziomie ok. 1,3 mld zł w latach 2016–2018 (łączny efekt Programu w trzech latach). Realizacja Programu pozwoli na zwiększenie EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON o około 400 mln zł w 2018 r. (trwały, powtarzalny efekt na tym poziomie w kolejnych latach). Grupa Kapitałowa TAURON spodziewa się poprawy efektywności działalności w większości obszarów – największy udział przypada na Obszar Dystrybucja i Wytwarzanie.

Informacje dotyczące Programu Poprawy Efektywności zostały przedstawione w pkt 1.4.5. niniejszego sprawozdania.

O przyjęciu Programu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 13/2016 z dnia 9 marca 2016 r.

Informacja o zamiarze ujęcia w sprawozdaniach finansowych za I półrocze 2016 r. odpisu z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie

W dniu 26 lipca 2016 r., wobec zakończenia głównych prac związanych z testami na utratę wartości aktywów zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 36 Utrata wartości aktywów, Zarząd Spółki przekazał

do wiadomości publicznej informacje na temat przewidywanego wpływu niepieniężnego zdarzenia o charakterze jednorazowym w postaci odpisu z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie. W skład Segmentu Wytwarzanie wchodzi spółki wytwarzające energię i ciepło ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych.

Konieczność dokonania odpisów wynika przede wszystkim z uwzględnienia w testach niekorzystnych dla wytwórców energii elektrycznej zmian w otoczeniu rynkowym, takich jak spadek cen świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych oraz nowych uregulowań w obszarze OZE. Wartość odpisu dotyczącego źródeł konwencjonalnych wynika z utrzymującego się niekorzystnego trendu w zakresie cen energii elektrycznej i przewidywanej wyższej podaży energii ze źródeł konkurencyjnych wobec krajowej energetyki węglowej. Jednocześnie w założeniach do prognoz ujęto szacowany wpływ wprowadzenia mechanizmu tzw. rynku mocy. Powyższe uwarunkowania rynkowe wpływają z jednej strony na zmniejszenie przepływów pieniężnych tworzących wartość odzyskiwalną poszczególnych jednostek, z drugiej natomiast powodują odwrócenie utworzonych wcześniej odpisów z tytułu utraty wartości aktywów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła.

W odniesieniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2016 r. zakończone w dniu 30 czerwca 2016 r., przeprowadzone testy wskazały zasadność utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości bilansowej rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych oraz wartości firmy, a także odwrócenia wcześniej utworzonych odpisów, w Segmencie Wytwarzanie. Łączna kwota netto odpisów (tj. nadwyżka tworzonych odpisów nad ich odwróceniem) wynosi ok. 0,7 mld zł. Na tę kwotę składają się odpisy dotyczące farm wiatrowych w wysokości ok. 0,5 mld zł oraz odpisy dotyczące majątku wytwórczego w obszarze wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokości netto ok. 0,2 mld zł. Łączny szacunkowy wpływ na obniżenie wyniku finansowego netto wyniesie ok. 0,6 mld zł. Wartość powyższych odpisów nie będzie miała wpływu na wynik EBITDA, przez którą Grupa Kapitałowa TAURON rozumie EBIT powiększony o amortyzację i o odpisy na aktywa niefinansowe.

W odniesieniu do jednostkowego sprawozdania finansowego TAURON za I półrocze 2016 r. zakończone w dniu 30 czerwca 2016 r., przeprowadzone testy wskazały zasadność ujęcia odpisów z tytułu utraty bilansowej wartości akcji i udziałów w spółkach TAURON Wytwarzanie oraz TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA) oraz odwrócenia odpisu dla spółki TAURON Ciepło w łącznej kwocie netto w wysokości ok. 1,0 mld zł. Przewidywany szacunkowy wpływ tych odpisów na obciążenie wyniku netto w sprawozdaniu jednostkowym wynosi ok. 1,0 mld zł.

Spółka zastrzegła, że prezentowane powyżej wartości mają charakter szacunkowy i mogą ulec zmianie. Ostateczne wyniki testów i wielkość odpisów z tytułu utraty wartości bilansowej aktywów zostały przedstawione w sprawozdaniach finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2016 r., opublikowanych dnia 17 sierpnia 2016 r.

Informację na temat powyższego zagadnienia zawarto w raporcie bieżącym nr 30/2016 z dnia 26 lipca 2016 r.

Szacunkowe skonsolidowane dane finansowe za I półrocze 2016 r.

W dniu 29 lipca 2016 r. Zarząd Spółki przekazał do wiadomości publicznej wybrane szacunkowe skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2016 r.

Szczegółowe informacje dotyczące powyższych danych finansowych zawarto w raporcie bieżącym nr 33/2016 z dnia 29 lipca 2016 r.

Przyjęcie Strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025

W dniu 2 września 2016 r. Zarząd Spółki przyjął, a Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała dokument *Strategia Grupy TAURON na lata 2016–2025*. Strategia jest odpowiedzią na wyzwania wynikające z aktualnej i prognozowanej sytuacji rynku i sektora elektroenergetycznego. W procesie przygotowywania Strategii dokonano gruntownej analizy otoczenia makroekonomicznego, rynkowego i regulacyjnego oraz prognoz kierunków rozwoju sektora, przekładając je na szanse i ryzyka dla Grupy Kapitałowej TAURON w perspektywie najbliższych dziesięciu lat. Szczegółowo przeanalizowano zdolności Grupy Kapitałowej TAURON do sfinansowania obecnych i planowanych inwestycji tak, aby ich realizacja była możliwa ze środków generowanych z działalności operacyjnej oraz finansowania dłużnego. Powyższe analizy i trendy rynkowe były podstawą do weryfikacji założeń rynkowych, makroekonomicznych oraz planu inwestycyjnego.

Strategia prezentuje optymalną ścieżkę rozwoju, która zapewni stabilność finansową oraz perspektywę wzrostu, przy jednoczesnym wsparciu zapewnienia stabilności systemu elektroenergetycznego. Długoterminowy rozwój będzie opierał się na rozwiązaniach bazujących na relacjach z klientami. Przyjęta misja i wizja odzwierciedlają nową filozofię zarządzania oraz wpisują się w koncepcję rozwoju zorientowanego na klienta.

Opis *Strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025* został zawarty w pkt 1.4. niniejszego sprawozdania.

Szczegółowe informacje o powyższym zdarzeniu zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 34/2016 z dnia 2 września 2016 r.

Przyjęcie polityki dywidendowej na lata 2016–2025

W dniu 2 września 2016 r. Zarząd Spółki poinformował, iż w ramach przyjętej przez Spółkę Strategii, Spółka przyjęła politykę dywidendową na lata 2016–2025.

Opis polityki dywidendowej na lata 2016–2025 został zawarty w pkt 5.2. niniejszego sprawozdania.

Informacja o powyższym zdarzeniu została opublikowana w raporcie bieżącym nr 35/2016 z dnia 2 września 2016 r.

Publikacja szacunkowych wyników finansowych Grupy TAURON Polska Energia za III kwartał 2016 r.

W dniu 28 października 2016 r. TAURON przekazał do publicznej wiadomości wybrane szacunkowe skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej TAURON: narastająco za okres I–III kwartał 2016 r. oraz za III kwartał 2016 r.

Publikacja raportu okresowego za III kwartał 2016 r. nastąpiła w dniu 9 listopada 2016 r.

Szczegółowe informacje o szacunkowych wynikach finansowych zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 37/2016 z dnia 28 października 2016 r.

Potwierdzenie ratingów i zmiana perspektywy długoterminowej z negatywnej na stabilną dla TAURON

W dniu 14 listopada 2016 r. agencja ratingowa Fitch potwierdziła długoterminowe ratingi spółki TAURON w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB” oraz zmieniła perspektywę tychże ratingów z negatywnej na stabilną. W opinii agencji zmiana perspektywy ratingu wynika z podjęcia przez Spółkę działań zmierzających do poprawy jej profilu finansowego w kolejnych pięciu latach, w tym zmniejszenia długoterminowego programu inwestycyjnego oraz planowanego wstrzymania wypłat dywidend do 2019 r. Stabilna perspektywa uwzględni także zredukowane ryzyko naruszenia kowenantów kredytowych oraz poprawę średnioterminowej płynności Spółki w porównaniu do IV kwartału 2015 r., kiedy to perspektywa ratingu została zmieniona na negatywną. Pełna lista ocen ratingowych obejmuje:

- długoterminowe ratingi w walucie krajowej i zagranicznej potwierdzone na poziomie „BBB”; perspektywa zmieniona z negatywnej na stabilną,
- krótkoterminowe ratingi w walucie krajowej i zagranicznej potwierdzone na poziomie „F3”,
- krajowy rating długoterminowy potwierdzony na poziomie „A+(pol)”; perspektywa zmieniona z negatywnej na stabilną,
- krajowy rating niezabezpieczonego i niepodporządkowanego zadłużenia potwierdzony na poziomie „A+(pol)”.

Informacja o powyższym zdarzeniu została opublikowana w raporcie bieżącym nr 41/2016 z dnia 14 listopada 2016 r.

Pozostałe ważniejsze zdarzenia w 2016 r.

Wybór biegłego rewidenta

W dniu 10 maja 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie § 20 ust. 1 pkt 6) Statutu, dokonała wyboru firmy Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie, jako podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2016.

Z kolei w dniu 19 maja 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki dokonała wyboru tej samej firmy, jako podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia przeglądu śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za okres kończący się w dniu 30 czerwca 2016 r.

Usługi świadczone dotychczas przez Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa na rzecz TAURON obejmowały badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za następujące lata: 2007, 2013, 2014 i 2015 oraz przeglądy okresowe śródrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy kończące się dnia 30 czerwca w latach: 2013, 2014 i 2015. TAURON korzystał również z usług doradczych i szkoleniowych świadczonych w zakresie, który nie powodował ograniczenia poziomu bezstronności i niezależności audytora.

Wybór biegłego rewidenta nastąpił każdorazowo po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia niepublicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki. Umowa z Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa została zawarta przez Zarząd Spółki na czas niezbędny do wykonania powierzonych czynności.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących: nr 21/2016 z dnia 10 maja 2016 r. oraz 22/2016 z dnia 20 maja 2016 r.

Rozszerzenie działalności na giełdzie Intercontinental Exchange

W dniu 4 lipca 2016 r. TAURON rozszerzył swoją działalność w zakresie handlu gazem ziemnym na największej europejskiej giełdzie gazu ziemnego i ropy naftowej w Europie – Intercontinental Exchange, w zakresie produktu UK Natural Gas Futures.

Dotychczasowa działalność na giełdzie Intercontinental Exchange obejmowała następujące produkty ropopochodne: LS Gas Oil, Brent Crude, WTI Crude, Heating Oil Gas. Wejście na rynek w Wielkiej Brytanii (na hub National Balancing

Point – NBP) daje Spółce dostęp do najbardziej płynnego rynku gazu ziemnego na kontynencie, co pozwala na prowadzenie działań protradingu (proprietary trading) i zwiększenie wolumenów oraz przychodów z tytułu obrotu gazem. Dostęp do nowych hubów i giełd jest konsekwencją działania mającego na celu zwiększenie kompetencji w zakresie działalności na rynku gazu przez TAURON i uzyskania dostępu do nowych źródeł tego paliwa.

Ważniejsze zdarzenia po 31 grudnia 2016 r.

Informacja o zamiarze ujęcia w sprawozdaniach finansowych na dzień 31 grudnia 2016 r. odpisów z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie

W dniu 14 lutego 2017 r., wobec zakończenia głównych prac związanych z testami na utratę wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2016 r., Zarząd TAURON podjął decyzję o rozpoznaniu w Segmencie Wytwarzanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie. W skład Segmentu Wytwarzanie wchodzi spółki wytwarzające energię elektryczną i ciepło ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych. Konieczność ujęcia tych zdarzeń w wynikach finansowych wynika przede wszystkim z uwzględnienia w testach następujących zmian w otoczeniu rynkowym: 1) regulacji w obszarze odnawialnych źródeł energii, 2) spadku cen świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych, 3) utrzymujących się niekorzystnych warunków rynkowych (z punktu widzenia rentowności energetyki węglowej).

Odpisy ujęte na dzień 31 grudnia 2016 r. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym TAURON za rok zakończony 31 grudnia 2016 r. (dotyczą spółek Segmentu Wytwarzanie): 1) wartość utworzonych odpisów dotyczących farm wiatrowych: ok. 281 mln zł, 2) wartość odwróconych odpisów netto (tj. wartość nadwyżki odwróconych odpisów nad ich utworzeniem) dotyczących majątku wytwórczego w obszarze wytwarzania energii elektrycznej i ciepła: ok. 204 mln zł, 3) łączna kwota netto odpisów (tj. nadwyżka tworzonych odpisów nad ich odwróceniem): ok. 77 mln zł, 4) łączny szacunkowy wpływ na obciążenie wyniku finansowego netto: ok. 62 mln zł.

Odpisy ujęte na dzień 31 grudnia 2016 r. w jednostkowym sprawozdaniu finansowym TAURON za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. (dotyczą spółek Segmentu Wytwarzanie): 1) wartość utworzonych odpisów z tytułu utraty bilansowej wartości posiadanych akcji i udziałów oraz pożyczki wewnątrzgrupowej: ok. 613 mln zł, 2) szacunkowy wpływ odpisów na obciążenie wyniku finansowego netto: ok. 613 mln zł.

Wartość powyższych odpisów nie będzie miała wpływu na wynik EBITDA, przez który Spółka rozumie EBIT powiększony o amortyzację i o odpisy na aktywa niefinansowe.

Spółka zastrzega, że prezentowane powyżej wartości mają charakter szacunkowy i mogą ulec zmianie. Ostateczne wyniki testów i wielkość odpisów z tytułu utraty wartości bilansowej aktywów zostaną przedstawione w sprawozdaniach finansowych TAURON za 2016 r., których publikację zaplanowano na dzień 15 marca 2017 r.

Powyższa informacja została opublikowana w raporcie bieżącym nr 3/2017 z dnia 14 lutego 2017 r.

Publikacja szacunkowych wyników finansowych Grupy Kapitałowej TAURON za 2016 r. i IV kwartał 2016 r.

W dniu 14 lutego 2017 r. TAURON przekazał do wiadomości publicznej wybrane szacunkowe skonsolidowane dane finansowe oraz dane operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON za 2016 r. oraz za IV kwartał 2016 r., uwzględniające wyniki testów na utratę wartości aktywów, o których Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 3/2017 z dnia 14 lutego 2017 r.

Szczegółowe informacje o szacunkowych wynikach finansowych zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 4/2017 z dnia 14 lutego 2017 r.

Wypowiedzenie umów długoterminowych na zakup praw majątkowych przez spółkę zależną

W dniu 28 lutego 2017 r. TAURON Sprzedaż złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu długoterminowych umów na zakup przez TAURON Sprzedaż praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. „zielonych” certyfikatów, dalej „PMOZE”). Stroną umów zawartych w 2008 r. są niżej wymienieni kontrahenci, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł:

- 1) in.ventus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Dobrzyń spółka komandytowa,
- 2) in.ventus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ino 1 spółka komandytowa,
- 3) in.ventus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Gołdap spółka komandytowa.

Umowy ulegają wypowiedzeniu ze skutkiem natychmiastowym wobec nieosiągnięcia przez strony porozumienia w ramach renegotjacji kontraktowych w trybie przewidzianym w ramach umów. Skutkiem finansowym wynikającym z rozwiązania umów będzie uniknięcie przez TAURON Sprzedaż straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową „zielonych” certyfikatów. Szacunkowa wartość wyżej wskazanej straty z tytułu realizacji umów do końca pierwotnie zakładanego okresu obowiązywania umów (tj. do 2023 r.), przy uwzględnieniu aktualnych rynkowych cen zielonych certyfikatów, wynosi około 343 mln zł netto. Szacowana na lata 2017–2023 całkowita wartość zobowiązań

umownych TAURON Sprzedaż wynosi około 417 mln zł netto. Powyższa wartość została obliczona według formuł cenowych przyjętych w umowach za okres od dnia sporządzenia niniejszego raportu do końca pierwotnie zakładanego okresu obowiązywania umów (tj. do 2023 r.).

Zmiany przepisów prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych umów, będące podstawą wezwania do renegotjacji:

- 1) uchylenie z dniem 31 grudnia 2012 r., na podstawie art. 21 *Ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2010 r., Nr 21, poz. 104), *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii* (Dz. U. z 2008 r., Nr 156, poz. 969) („Rozporządzenie MG 2008”) wskutek wejścia w życie *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229) („Rozporządzenie MG 2012”),
- 2) wejście w życie *Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii* („Ustawa o OZE”) oraz późniejszych nowelizacji przepisów *Ustawy o OZE*, w tym w szczególności *Ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2016 r., poz. 925),
- 3) wejście w życie *Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 17 października 2016 r. w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w 2017 roku* (Dz.U. z 2016 r., poz. 1753).

TAURON wskazał, że TAURON Sprzedaż nie miał żadnej możliwości przewidzenia, mimo zachowania należytej staranności, że będą miały miejsce opisane powyżej zmiany przepisów prawa.

Rozporządzenie MG 2012 w istotny sposób wpłynęło na zwiększenie podaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 *Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.) – obecnie art. 44 ust. 1 *Ustawy o OZE*, co doprowadziło do trwałego i znacznego spadku cen PMOZE. Znaczne zwiększenie podaży PMOZE od 2012 r. wynika ze zmniejszenia minimalnych udziałów biomasy nieleśnej w łącznej ilości biomasy dostarczonej do procesu spalania w stosunku do wymogów z *Rozporządzenia MG 2008*. Uchwalona w 2015 r. *Ustawa o OZE* całkowicie zmieniła system wsparcia produkcji energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii, który stanowił zasadniczą podstawę do zawarcia umowy i stanowi istotną zmianę w otoczeniu prawnym, mającą bezpośredni i decydujący wpływ na rentowność umów. *Ustawa o OZE* przewiduje stopniowe odejście od wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii poprzez system świadectw pochodzenia na rzecz systemu aukcyjnego.

Powyższa informacja została opublikowana w raporcie bieżącym nr 6/2017 z dnia 28 lutego 2017 r.

Ważniejsze zdarzenia po 31 grudnia 2016 r.

Zawarcie aneksu do umowy z konsorcjum RAFAKO S.A. – MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. na budowę bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno III

W dniu 1 marca 2017 r. zarząd spółki zależnej od TAURON – TAURON Wytwarzanie (Zamawiający) podpisał z konsorcjum RAFAKO S.A. – MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. (Wykonawca) aneks do umowy na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MWe na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II, aktualnie realizowaną w ramach wyodrębnionego oddziału Zamawiającego – Oddziału Jaworzno 910 MW w Jaworznie, w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i aparatura kontrolno-pomiarowa i automatyka bloku.

Na mocy aneksu cena umowy netto została zwiększona o kwotę 71,05 mln zł, tj. do kwoty 4 470 mln zł, a termin na wykonanie przedmiotu umowy został wydłużony o 8 miesięcy, tj. najpóźniej do 67. miesiąca od daty zawarcia umowy, co oznacza, że nowy zakładany termin przejścia bloku do eksploatacji to listopad 2019 r.

Decyzja o podpisaniu przez TAURON Wytwarzanie ww. aneksu została podjęta w dniu 28 lutego 2017 r. W tym samym dniu również Zarząd TAURON pozytywnie zaopiniował zawarcie aneksu na warunkach wskazanych powyżej.

Wprowadzenie zmian do umowy wyniknęło z konieczności zmiany sposobu posadowienia obiektów bloku na pośrednie, a także z uzgodnienia przez strony umowy dodatkowych prac korzystnych dla Zamawiającego ze względów technicznych i ekonomicznych (wykonanie fundamentu pod piątą strefę elektrofiltra (EF) i rozbudowę budynku rozdzielni EF). Dodatkowe prace pozwolą Zamawiającemu osiągnąć oszczędności w czasie przewidywanego postępu bloku w 2021 r. dla przystosowania w części bloku do spełnienia przyszłych wymagań konkluzji BAT.

Zamawiający częściowo uznał roszczenia Wykonawcy związane z powyższymi okolicznościami i protokołami konieczności zmiany za zasadne. Roszczenia wynikające ze zmiany norm projektowych – EUROKODY, nie zostały uznane za zasadne przez Zamawiającego.

W związku z powyższym wydłużone zostały gwarancje udzielone przez Wykonawcę:

- 1) o 6 miesięcy w odniesieniu do dyspozycyjności Bloku dla bezpośrednich dostaw realizowanych przez RAFAKO S.A., wydajności maksymalnej trwałej kotła, minimum technicznego bloku i zawartości wolnej wody w spalinach za IOS, poziomu drgań dla budowli,
- 2) o 12 miesięcy w zakresie konstrukcyjno-budowlanym bloku.

Wykonawca zapewni również odpowiednie wydłużenie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Podpisanie aneksu zmienia warunki umowy z Wykonawcą, nie ma jednak wpływu na zmianę budżetu całej inwestycji. Stan zaawansowania projektu to ok. 31,8%. Aktualnie trwa montaż części technologicznej kotła oraz montaż konstrukcji stalowych budynków głównych. Kontynuowane są prace żelbetowe budynku rozdzielni elektrycznej i wznoszenia chłodni kominowej oraz roboty budowlane w budynku nawy elektrycznej i pompowni wody chłodzącej.

O zmianie ww. umowy Spółka informowała w raportach bieżących: nr 5/2017 z dnia 28 lutego 2017 r. oraz nr 7/2017 z dnia 1 marca 2017 r.

Dodatkowo do ważniejszych zdarzeń mających znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON w roku obrotowym 2016 należy zaliczyć zdarzenia wynikające z zawartych umów znaczących dla działalności, szczegółowo opisanych w pkt 7.2.1. niniejszego sprawozdania.

2.8. Nagrody i wyróżnienia

W 2016 r. TAURON otrzymał następujące nagrody i wyróżnienia.

Rysunek nr 26. Nagrody i wyróżnienia

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA PRYZNANE TAURON oraz SPÓŁKOM GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON W 2016 R.

MARZEC

- Uznanie Relacji inwestorskich Grupy TAURON za najlepsze, po raz drugi z rzędu, wśród spółek z indeksu WIG30 w konkursie organizowanym przez Gazetę Giełdy „Parkiet” oraz Izbę Domów Maklerskich. Jakość relacji inwestorskich oceniali przedstawiciele instytucji finansowych (analitycy, maklerzy oraz zarządzający), a także internauci.
- Wyróżnienie dziewięciu inicjatyw prowadzonych w Grupie Kapitałowej TAURON w obszarze zrównoważonego rozwoju w raporcie „Odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki” autorstwa Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

MAJ

Przyznanie TAURON nagrody za największą wartość debiutu na rynku Catalyst w 2015 r. w związku z wprowadzeniem do alternatywnego systemu obrotu 17 500 obligacji o łącznej wartości 1,75 mld zł. Emisja była drugą największą w historii krajowego rynku korporacyjnych papierów dłużnych.

PAŹDZIERNIK

Otrzymanie przez TAURON, po raz trzeci z rzędu, nagrody głównej w kategorii przedsiębiorstw za raport roczny za 2015 r. od kapituły konkursu *The Best Annual Report*, organizowanego przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Tym samym Spółka dołączyła do grona *Best of the Best*, skupiającego spółki stosujące najwyższe standardy raportowania. Podobnie jak w 2015 r. wyróżniono wersję internetową raportu rocznego.

LISTOPAD

- TAURON znalazł się wśród 10 laureatów zestawienia Rzeczpospolitej i Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Edukacyjne działania biznesu. Lista najbardziej znaczących inicjatyw”, za akcję edukacyjną TAURON „Energia dla seniora”.
- Przyznanie TAURON brązowej statuetki w konkursie *Mecenas Kultury Krakowa 2015*.

GRUDZIEŃ

Przyjęcie TAURON, po raz czwarty z rzędu, do zestawienia RESPECT Index – grona spółek giełdowych zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony.

2.9. Informacja dotycząca zatrudnienia w TAURON

2.9.1. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON

Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON (Polityka) została przyjęta do stosowania w 2015 r. Jest ona dokumentem wspólnym dla wszystkich spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Polityka została wypracowana w oparciu o:

- diagnozę efektywności obszaru Zarządzania Zasobami Ludzkimi w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON,
- analizę benchmarków i dobrych praktyk rynkowych,
- Zintegrowany System Zarządzania Zasobami Ludzkimi w TAURON Polska Energia S.A.,
- wspólną pracę zespołu przedstawicieli obszaru Zarządzania Zasobami Ludzkimi ze wszystkich spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Cele Polityki:

- Ukierunkowywanie pracowników na osiągnięcie wyników w obszarach zgodnych ze Strategią oraz ze Strategią CSR.
- Wyznaczenie spójnych standardów oraz zapewnienie wysokiej jakości procesów zarządzania zasobami ludzkimi uwzględniających nowoczesne rozwiązania i najlepsze praktyki rynkowe.
- Budowanie spójnej kultury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON opartej o wartości korporacyjne i wspierającej innowacyjność.
- Podnoszenie poziomu zaangażowania i motywacji pracowników.

Założenia Polityki:

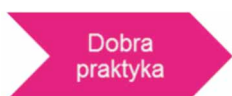
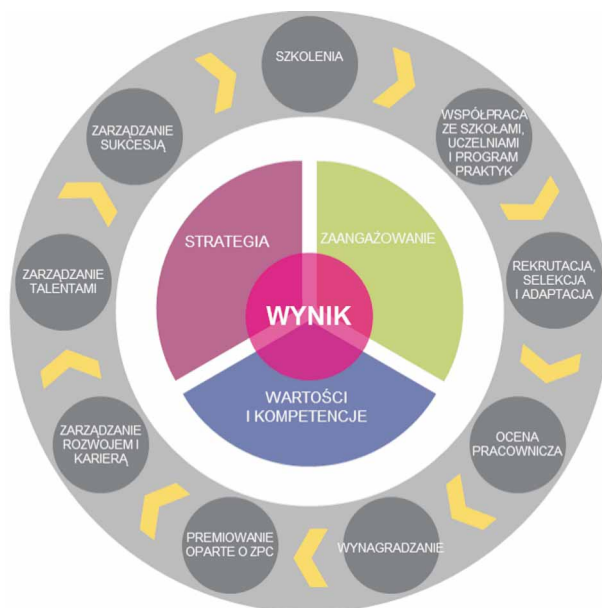
- Ukierunkowanie pracowników na wynik – procesy zarządzania zasobami ludzkimi wspierają orientację na wynik i koncentrację pracowników na osiąganiu jak najlepszych efektów pracy poprzez m.in. ocenę realizacji celów premiowych i KPI obszarowych.
- Ukierunkowanie pracowników na realizację Strategii oraz Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON. Polityka pozwala w spójny sposób pozyskiwać, utrzymywać i rozwijać kompetencje kluczowe dla realizacji Strategii oraz dla zachowania ciągłości biznesowej spółek i Grupy Kapitałowej TAURON.
- Wspieranie podnoszenia poziomu zaangażowania i motywacji pracowników, poprzez wzmacnianie zarówno indywidualnych relacji pracowników i przełożonych, jak również wprowadzanie rozwiązań systemowych, związanych z budową systemów motywacyjnych, rozwojem, szkoleniami oraz monitorowaniem satysfakcji z pracy.
- Spójność Polityki z wartościami korporacyjnymi Grupy Kapitałowej TAURON i promowanie zachowania zgodnego z nimi oraz wspieranie budowania spójnej kultury organizacyjnej opartej o wartości.

WARTOŚCI: Partnerstwo, Rozwój, Odwaga są nadrzędne do realizacji zadań w ramach działań związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi.

- Wyznaczenie spójnych standardów oraz zapewnienie wysokiej jakości procesów zarządzania zasobami ludzkimi, uwzględniających nowoczesne rozwiązania i najlepsze praktyki rynkowe np. standardy rekrutacji, współpracy ze szkołami i uczelniami. Spójność jest realizowana poprzez kluczowe obszary merytoryczne zarządzania zasobami ludzkimi, przy wsparciu odpowiednich narzędzi np. program zarządzania talentami oraz model kompetencji, nad którym prace zostały rozpoczęte w 2016 r. Do grupy projektowej zostali zaproszeni członkowie Zarządów spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz kluczowi menadżerowie.

Poniższy rysunek przedstawia założenia Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON.

Rysunek nr 27. Założenia Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON

Zasada 70/20/10

Wszelkie działania rozwojowe realizowane są zgodnie z zasadą efektywnego uczenia się gdzie:

70% – to uczenie się poprzez realizację nowego typu zadań; prace w zespołach projektowych; czasowe oddelegowanie pracownika do pełnienia innej roli w ramach Spółki lub Grupy Kapitałowej TAURON; samokształcenie (np. literatura fachowa),

20% – to obserwacja osób o wyższych kompetencjach w określonym obszarze; rozmowy rozwojowe; regularne informacje zwrotne; sesje coachingowe i mentoringowe,

10% – stanowią wewnętrzne i zewnętrzne szkolenia, studia, szkolenia językowe, konferencje.

Poniższy rysunek przedstawia zasadę efektywnego uczenia się 70/20/10.

Rysunek nr 28. Zasada efektywnego uczenia się 70/20/10

2.9.2. Rozwój i Szkolenia

Pracownicy spółek Grupy Kapitałowej TAURON rozwijają się w różnych formach aktywności rozwojowych:

Poniższy rysunek przedstawia formy aktywności rozwojowych pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 29. Formy aktywności rozwojowych pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON

12 308 to łączna liczba godzin szkoleniowych naszych pracowników w ciągu roku

29 pracowników skorzystało z form dofinansowania do nauki na studiach wyższych

23 pracowników uczestniczyło w kursach językowych

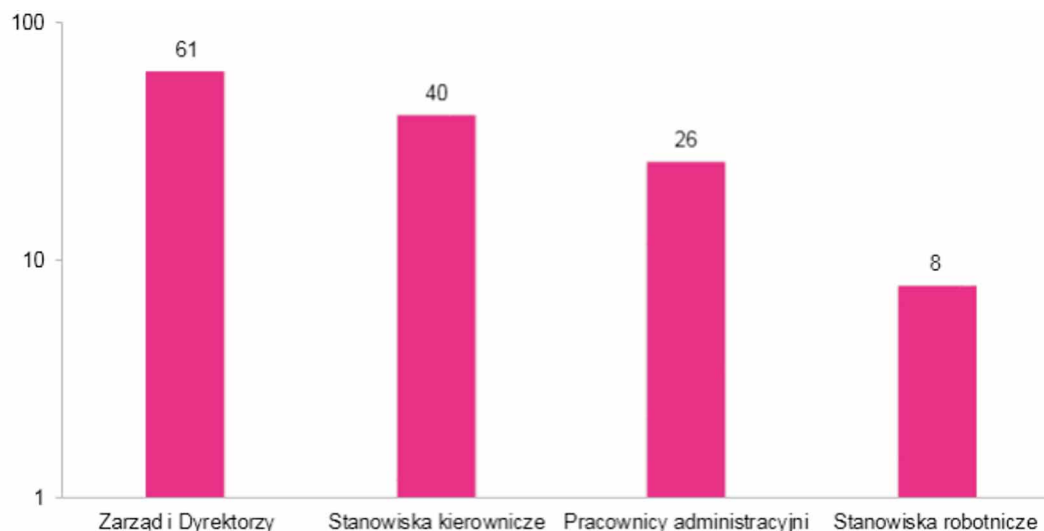
Poniższy rysunek przedstawia łączną liczbę godzin szkoleniowych w podziale na płeć w Grupie Kapitałowej TAURON w 2016 r.

Rysunek nr 30. Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć w TAURON w 2016 r.

	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć w TAURON Polska Energia S.A.	3 980	8 328	12 308
Liczba pracowników*	173	241	414
Średnia liczba godzin szkoleniowych	23	35	30

* Liczba pracowników według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Poniższy rysunek przedstawia średnią liczbę godzin szkoleniowych przypadających na jednego zatrudnionego pracownika w podziale na grupy stanowiskowe.

Rysunek nr 31. Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na jednego zatrudnionego pracownika w podziale na grupy stanowiskowe

Inicjatywy rozwojowe organizowane w TAURON w 2016 r.**Inicjatywa****Współpraca z uczelniami**

Grupa Kapitałowa TAURON współpracuje z ponad 50 placówkami edukacyjnymi (szkoły wyższe, średnie i zawodowe) na terenie całego kraju. W ramach współpracy uczniowie, studenci i absolwenci mogą liczyć na praktyki zawodowe i staże w TAURON. Tylko w ubiegłym roku z tej formy edukacji skorzystały 1084 osoby. Poprzez współpracę budowane są partnerskie relacje ze środowiskiem akademickim – kadrą naukową i studentami. TAURON jako lider ma wpływ na edukację i zdobywanie kompetencji zawodowych wśród przyszłych adeptów w branży.

Najlepsi studenci i absolwenci poszukiwani byli zarówno na uczelniach poprzez współpracę z uczelnianymi biurami karier, jak również poprzez uczestnictwo w największych ogólnopolskich targach Absolvent Talent Days.

W ramach promowania zawodu energetyka TAURON Dystrybucja prowadził cykliczne wykłady dedykowane kadrze nauczycielskiej dla nauczycieli szkół średnich partnerskich. W ramach prowadzonych projektów edukacyjnych organizowane były szkolenia i wyjazdy dydaktyczne dla studentów np. wizyta w sztolni ZG Janina, wycieczki do elektrowni wodnych. Grupa Kapitałowa TAURON w minionym roku współpracowała również z ośrodkami badawczo-edukacyjnymi np. w zakresie projektu poprawy efektywności bloków energetycznych. W ramach inicjatywy obszaru Badań i Innowacji prowadzone były również warsztaty z dziekanami uczelni wyższych.

Inicjatywa**Studia podyplomowe dla Pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON**

Z inicjatywy TAURON zostały uruchomione studia podyplomowe dla pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Najważniejszym celem przy organizowaniu studiów podyplomowych dla pracowników spółek jest pozyskanie jednolitej wiedzy z danego zagadnienia, dzięki czemu organizacja dąży do standaryzacji procesów w Grupie Kapitałowej TAURON i wprowadzania wspólnych rozwiązań nastawionych na zwiększenie wyniku finansowego organizacji. W 2016 r. zostały zakończone dedykowane studia podyplomowe „Rynek gazu ziemnego – szanse i bariery rozwoju” na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, a uruchomione zostały studia podyplomowe na Uniwersytecie Jagiellońskim „Zarządzanie zakupami w biznesie”.

Inicjatywa**Uniwersytet Otwarty Grupy TAURON**

Uniwersytet Otwarty Grupy TAURON, to cykl wykładów prowadzonych przez najwybitniejszych ekspertów specjalizujących się w różnych dziedzinach nauki, polityki, biznesu, kultury oraz rozwoju osobistego. Poprzez uczestnictwo w wykładach chcemy zapewnić Pracownikom dostęp do bieżącej wiedzy oraz informacji. Dodatkowo inicjatywa ta pozwala na stworzenie platformy wymiany poglądów oraz doświadczeń Pracowników z różnych spółek, a przez to jeszcze lepsze wsparcie realizacji celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON.

Uniwersytet Otwarty Grupy TAURON został uruchomiony w celu zapewnienia pracownikom:

- 1) kształcenia ustawicznego poprzez poznawanie nowych zagadnień oraz zdobywanie nowych umiejętności,
- 2) aktywnego uczestnictwa w otaczającej nas rzeczywistości poprzez poznanie nowych zjawisk i umiejętności wyjścia im naprzeciw,
- 3) wszechstronnego, szeroko rozumianego rozwoju,
- 4) poznania i wykorzystania najnowszych technologii,
- 5) rozwijania własnej osobowości, wartości i postaw prospołecznych,
- 6) poznania różnych dziedzin nauki, życia, kultury i sztuki.

Do tej pory odbyło się 12 wykładów, w których wzięło udział ponad 2 000 pracowników ze wszystkich spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Inicjatywa**Polityka Rekrutacji Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON**

Od 2015 r. Grupa Kapitałowa TAURON posiada wspólną *Politykę Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON*, dzięki czemu proces ten jest spójny we wszystkich spółkach. Główną formą rekrutacji w całej Grupie Kapitałowej TAURON jest rekrutacja wewnętrzna. W pierwszej kolejności uruchamiając proces rekrutacji kierujemy ogłoszenie do pracowników spółek umieszczając je w wewnętrznym intranecie czyli Tauronecie. Promujemy ten kanał rekrutacji poprzez mailing wysyłany do wszystkich pracowników Grupy Kapitałowej TAURON oraz cykliczne ogłoszenia na Tauronecie. Gdy rekrutacja wewnętrzna nie przyniesie pożądanego efektu wówczas rozpoczynamy poszukiwania pracowników poza wewnętrznym

potencjałem poszukując nowych pracowników na rynku. Wówczas umieszczamy ogłoszenia zarówno na witrynie firmowej, jak i innych portalach rekrutacyjnych.

Inicjatywa

Wartość PRO

Pracując nad Strategią, do której realizacji organizacja potrzebuje konkretnych postaw i zachowań, w 2016 r. powstały nowe wartości Grupy Kapitałowej TAURON: Partnerstwo, Rozwój i Odwaga. Wartości PRO zostały wypracowane na warsztatach z pracownikami zorganizowanymi przez TAURON, w których wzięło udział ponad 80 osób z różnych spółek i różnych szczebli organizacji. Praca nad wdrożeniem wartości PRO zawierała kilka etapów: warsztaty dla kadry, witryna PRO w Tauronecie, konkurs plastyczny dla Pracowników, strefa PRO w PROspekcie, konkurs TAURON PROoszczędny, warsztaty dla członków Zarządów. Wartości PRO stanowią drogowskazy na drodze ku realizacji Strategii, a także w relacjach ze współpracownikami, klientami, partnerami oraz otoczeniem.

Jesteśmy partnerami dla klientów i siebie nawzajem w realizacji wspólnych celów. Budujemy trwałe relacje: oparte na zaufaniu i wzajemnym szacunku. Angażujemy się w to, co ważne dla naszych klientów i Grupy.

Jesteśmy innowacyjni: pokonujemy bariery, wyznaczamy trendy i kreujemy zmiany. Stale rozwijamy kompetencje, umiejętności i wiedzę. Poszukujemy coraz lepszych rozwiązań: wychodzimy naprzeciw obecnym i przyszłym potrzebom klientów, ciągle podnosząc jakość naszych usług.

Śmiało i otwarcie rozmawiamy o problemach i najodważniejszych pomysłach. Z determinacją wdrażamy to, w co wierzymy, aby osiągać wspólne cele. Z zaangażowaniem i pasją stawiamy czoła wyzwaniom zmieniającego się otoczenia.

Inicjatywa

Program Zarządzania Talentami w TAURON

Program Zarządzania Talentami w TAURON stanowi zintegrowane podejście do rozwoju i kariery Pracowników. To działanie rozwojowe, które z założenia nie obejmuje wszystkich Pracowników ale jedynie tych, którzy wyróżniają się wysokim potencjałem i osiąganymi wynikami. Program stanowi wsparcie procesu ich rozwoju oraz wykorzystania ich potencjału w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON. W 2016 r. miała miejsce inauguracja jubileuszowej 5 edycji programu. Ponad 60% absolwentów Programu Zarządzania Talentami awansowało w strukturach Grupy Kapitałowej TAURON.

Inicjatywa

Program adaptacji

Inauguracja Programu adaptacji w TAURON miała miejsce we wrześniu 2016 r. W spotkaniu tym udział wzięli nowi pracownicy, którzy od początku 2016 r. dołączyli do grona pracowników TAURON. Obecnie spotkania odbywają się w comiesięcznych dwudniowych cyklach. Spotkania te każdego miesiąca otwiera członek Zarządu TAURON. Pierwszego dnia odbywa się prezentacja informacji o całej Grupie Kapitałowej TAURON, Strategii, jak również o ważnych kwestiach dla pracowników. Drugi dzień poświęcony jest prezentacji obszarów biznesowych. Wybrane obszary z każdego strumienia biznesowego prezentują pracownicy TAURON (w ramach rozwoju swoich kompetencji eksperckich), którzy uczestniczyli w Programie Zarządzania Talentami. W ramach wdrażania nowych pracowników, w pierwszym okresie pracy w Grupie Kapitałowej TAURON, każdy z nich miał swojego przydzielonego opiekuna, który pomagał mu w adaptacji. Celem procesu jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania nowo przyjętego pracownika oraz możliwie szybkie uzyskanie oczekiwanego na jego stanowisku poziomu efektywności pracy.

2.9.3. Dialog społeczny

Zarząd TAURON prowadzi konstruktywny i otwarty dialog ze stroną społeczną, którego głównym celem jest zachowanie wysokiej jakości i skuteczności wzajemnej współpracy. W ramach prowadzonego dialogu w 2016 r. wypracowano wspólnie następujące rozwiązania:

- a) na spotkaniu w dniu 11 lipca 2016 r. w obecności Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołano Rzecznika Dialogu Społecznego w Grupie TAURON,
- b) w dniu 13 września 2016 r. podpisano Umowę o współpracy w ramach dialogu społecznego w Grupie TAURON określającą zasady współpracy Zarządu TAURON z Radą Społeczną.

Przedstawiciele strony społecznej, podczas regularnych spotkań i konsultacji, informowani są o zagadnieniach związanych z:

- a) sytuacją ekonomiczno-finansową Grupy Kapitałowej TAURON,
- b) Programem Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018,
- c) Programami Dobrowolnych Odejść w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON,
- d) kwestiami dotyczącymi spraw pracowniczych w Grupie Kapitałowej TAURON.

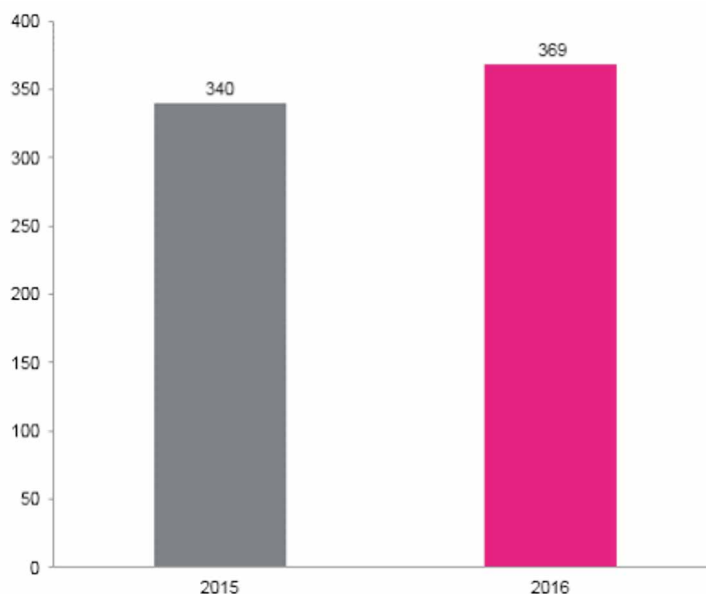
W ramach prowadzonego dialogu społecznego Zarząd TAURON udzielał wielokrotnie odpowiedzi na korespondencję organizacji związkowych i Ministerstwa Energii. W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON prowadzona jest równolegle bieżąca komunikacja Zarządów z organizacjami związkowymi działającymi u danego pracodawcy. TAURON bierze aktywny udział w spotkaniach na szczeblu krajowym z przedstawicielami strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców (np. w ramach prac Zespołu Trójstronnego ds. Branży Energetycznej).

2.9.4. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w etatach w TAURON w 2016 r. wynosiło 369 etatów, co oznacza wzrost względem zatrudnienia w 2015 r., w którym przeciętne zatrudnienie wynosiło 340 etatów.

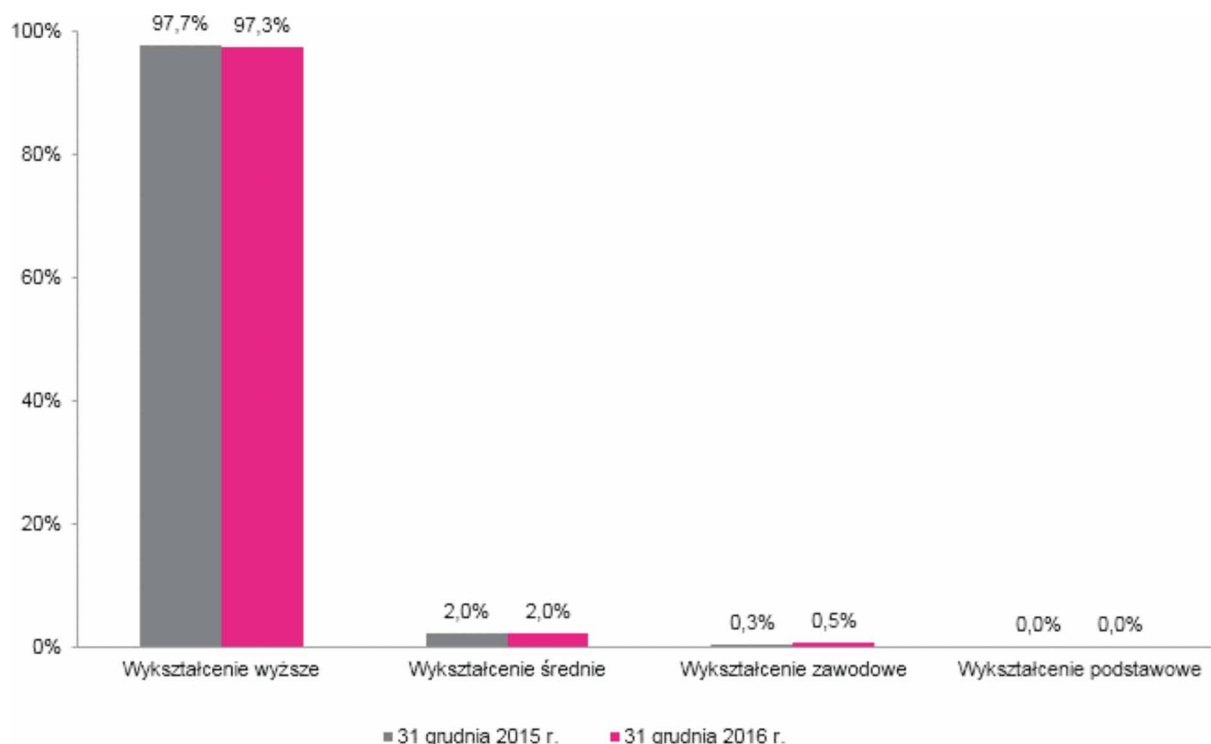
Poniższy rysunek przedstawia poziomy przeciętne zatrudnienia w TAURON, w etatach (w zaokrągleniu do pełnego etatu) w 2015 r. i 2016 r.

Rysunek nr 32. Przeciętne zatrudnienie w TAURON w 2015 r. i 2016 r.* (etaty)

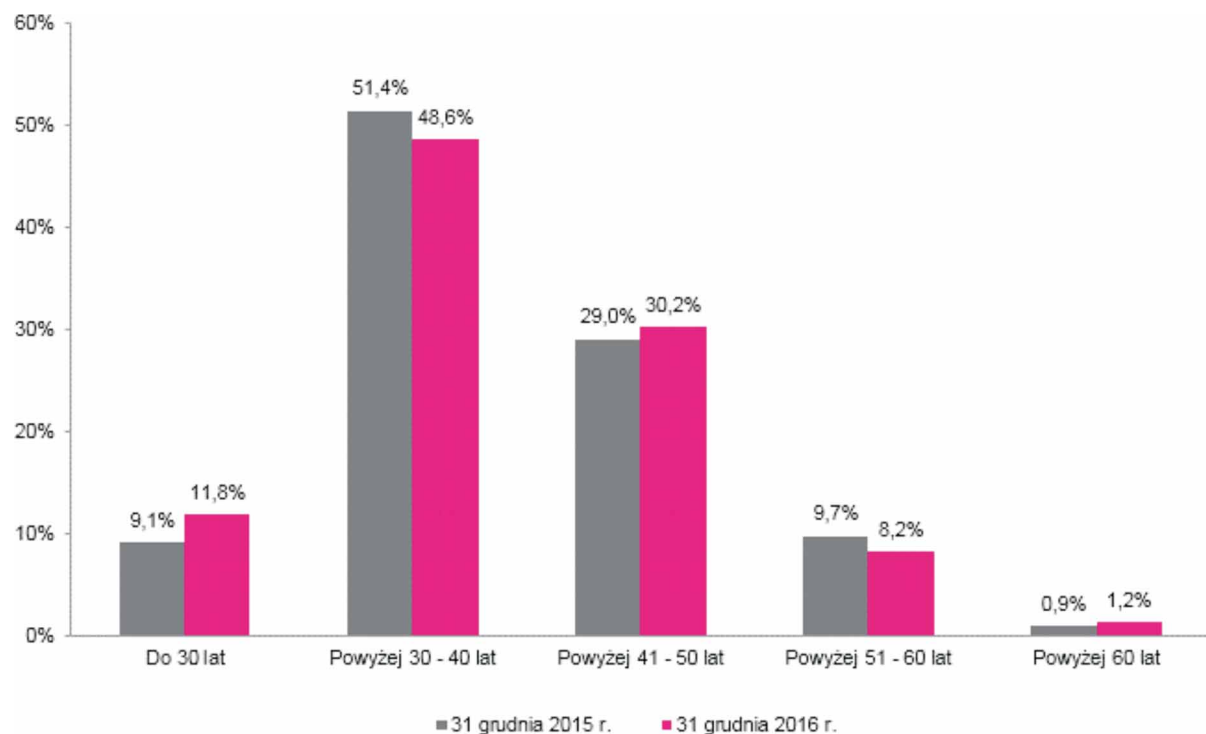
Poniższy rysunek przedstawia strukturę zatrudnienia w TAURON według wykształcenia na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r.

Rysunek nr 33. Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (wykształcenie)

Poniższy rysunek przedstawia strukturę zatrudnienia w TAURON według wieku na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r.

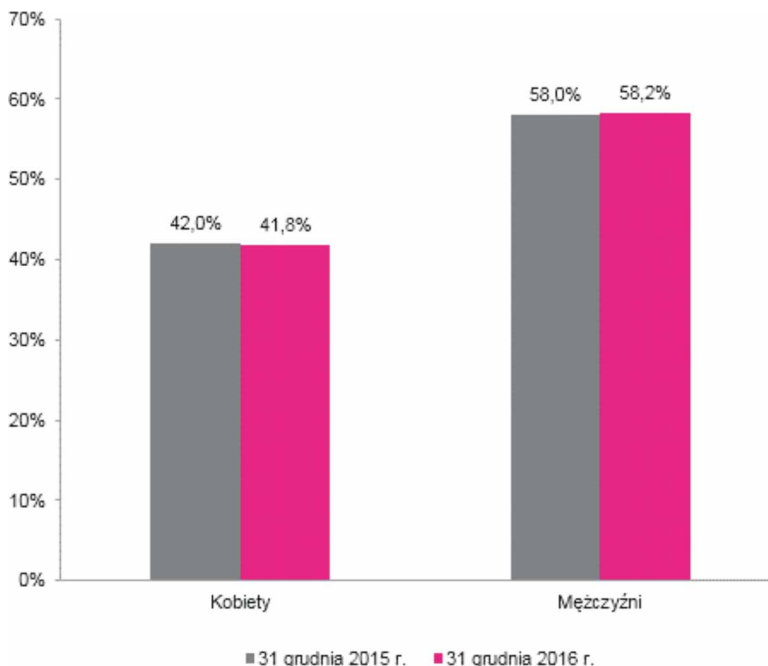
Rysunek nr 34. Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (wiek)

Poniższy rysunek przedstawia strukturę zatrudnienia w TAURON według płci na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r.

Rysunek nr 35. Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (płeć)

2.10. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)

W 2011 r., uznając, że komunikacja działań pozafinansowych jest szczególnie istotna w przypadku spółek giełdowych, w *Strategii Korporacyjnej Grupy TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020 r.* określona została potrzeba opracowania i wdrożenia (w ramach integracji funkcji PR) strategii CSR na poziomie spółki i wybranych spółek Grupy Kapitałowej TAURON. W związku z tym, w 2012 r. została opracowana *Strategia Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, czyli Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2012–2015 z perspektywą do roku 2020* (Strategia zrównoważonego rozwoju).

W związku z upłynięciem z końcem 2015 r. terminu obowiązywania Strategii zrównoważonego rozwoju, a także wypełnieniem w ponad 95% założonych w dokumencie celów, w grudniu 2015 r. Zarząd TAURON przyjął zaktualizowaną *Strategię zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2016–2018 z perspektywą do roku 2020*.

Trzon nowej Strategii zrównoważonego rozwoju pozostał niezmienny, uproszczono jednak język dokumentu. Strategia ta powstała w oparciu o międzynarodowe trendy w obszarze CSR, uwzględnia opinię otoczenia Grupy Kapitałowej TAURON, a także przyszłe wyzwania stawiane przed sektorem energetycznym. Opiera się na 5 kierunkach strategicznych: 2 wiodących (bezpieczeństwo energetyczne dla klientów, zorientowanie na klienta) oraz 3 wspierających (kultura etyczna i zaangażowanie pracowników, ochrona środowiska oraz partnerstwo społeczno-biznesowe). W ramach każdego kierunku zostały wyznaczone zobowiązania (łącznie jest ich 18), które TAURON zamierza wypełnić do końca 2018 r. Dla każdego zobowiązania sformułowane zostały kluczowe inicjatywy, wspierające ich realizację, które zostały przyporządkowane do poszczególnych jednostek organizacyjnych w spółkach.

Strategia zrównoważonego rozwoju jest bezpośrednio związana ze wszystkimi obszarami działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Systematyzuje zarówno podejście do CSR, jak i metodologię oceny efektywności podejmowanych działań w oparciu o wskaźniki Global Reporting Initiative (GRI). W 2016 r. został opublikowany czwarty raport zrównoważonego rozwoju. Po raz pierwszy stanowił on integralną część raportu rocznego (raport zintegrowany). Tradycyjnie jednak zostały w nim przedstawione działania podjęte przez Grupę Kapitałową TAURON w obszarze CSR w 2015 r., a także podsumowanie Strategii zrównoważonego rozwoju na lata 2012–2015. Raport został opracowany zgodnie z najwyższymi standardami raportowania – GRI G.4, co zostało potwierdzone uzyskaną certyfikacją – GRI Materiality Matters’ Check i poddany zewnętrznej weryfikacji przez niezależnego audytora. Spółka przeszła także audyt w związku z przystąpieniem do RESPECT Index – indeksu, w którym notowane są spółki giełdowe działające zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W 2016 r. TAURON po raz czwarty uzyskał pozytywny wynik i znalazł się w tym najbardziej prestiżowym zestawieniu spółek odpowiedzialnych społecznie.

Jednym z kierunków Strategii zrównoważonego rozwoju jest partnerstwo społeczno-biznesowe. Cele z niego wynikające są realizowane m.in. poprzez działalność Fundacji TAURON, która pozwala na jeszcze bardziej efektywną realizację celów CSR w zakresie troski o bezpieczeństwo społeczności lokalnych i działań na rzecz dobra publicznego.

Grupa Kapitałowa TAURON, działając na obszarze południowej Polski, ma wiodącą pozycję w dystrybucji energii, jej sprzedaży energii i wytwarzaniu. Uwarunkowania te sprawiają, że zakres działań prowadzonych na rzecz społeczności, w których funkcjonują spółki Grupy Kapitałowej TAURON, jest bardzo szeroki. Wspieranych jest wiele projektów ważnych dla mieszkańców regionów Górnego i Dolnego Śląska, Opolszczyzny, Małopolski i Podkarpacia. TAURON m.in. prowadzi współpracę z Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, której celem jest wzrost bezpieczeństwa w górach.

W 2016 r. TAURON kontynuował także podjętą w 2014 r. współpracę ze Stowarzyszeniem SIEMACHA – jedną z wiodących w kraju organizacji pozarządowych ukierunkowanych na realizację projektów z obszarów wychowania, sportu i terapii, świadcząc systemową pomoc dzieciom i młodzieży. W ramach zawartej współpracy TAURON objął patronatem działalność sportową stowarzyszenia, zyskując tytuł *TAURON sportowy partner SIEMACHY*. W 2016 r. wspierane były takie projekty, jak *Piłkarski Dzień Dziecka z TAURONEM*, *Juliada 2015*, *TAURON Basket Game* czy *Pływam z TAURONEM*.

Na uwagę zasługują także działania spółek Grupy Kapitałowej TAURON. W 2016 r. kontynuowana była kampania *Bezpieczniki TAURONA*. Jej odłona realizowana przez spółkę TAURON Sprzedaż była poświęcona podnoszeniu świadomości klientów na temat rynku energii, szczególnie celem ochrony przed działaniami nieuczciwych sprzedawców. Z kolei część projektu poświęcona edukacji dzieci i młodzieży prowadziła spółka TAURON Dystrybucja, ucząc zasad bezpiecznego użytkowania energii elektrycznej.

W 2016 r. Fundacja TAURON i Spółka zrealizowały w oparciu o wolontariat pracowniczy dwunastą edycję akcji *Domy Pozytywnej Energii*, skierowanej do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, której głównym celem jest poprawa warunków życia dzieci z domów dziecka. Akcja objęła swym zasięgiem wszystkie placówki na terenie działania Grupy Kapitałowej TAURON. W latach 2011–2016 w akcji wzięło udział 465 domów dziecka z pięciu województw. W 2016 r. Fundacja zrealizowała również swoje cele, w szczególności poprzez wspieranie osób fizycznych i prawnych, instytucji i organizacji w ich działalności zbieżnej z celami Fundacji, przekazując w drodze darowizn 948 500 zł.

TAURON jest sygnatariuszem deklaracji podpisanej w dniu 17 czerwca 2009 r. podczas ogólnopolskiej konferencji z cyklu *Odpowiedzialna Energia*, zawierającej zasady zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej w Polsce. W 2013 r. Spółka dołączyła do sygnatariuszy *Deklaracji biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju*, zobowiązując się tym samym do zaangażowania w realizację celów strategicznych *Wizji zrównoważonego rozwoju dla polskiego biznesu 2050*.

Od 2014 r. TAURON jest także członkiem Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

2.10.1. Bezpieczeństwo energetyczne

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego klientom jest jednym z dwóch wiodących kierunków Strategii zrównoważonego rozwoju. Jako istotne ogniwo w systemie energetycznym kraju, TAURON optymalizuje procesy w poszczególnych obszarach działania: wytwarzania, dystrybucji oraz sprzedaży energii elektrycznej i ciepła, w celu zapewnienia klientom stabilnych dostaw o wysokich parametrach jakościowych. Dla zapewnienia ciągłości zasilania TAURON nie tylko realizuje nowe inwestycje, ale także prowadzi bieżące konserwacje i modernizacje posiadanej infrastruktury oraz aktywnie poszukuje nowych rozwiązań.

W 2016 r. TAURON Dystrybucja zmodernizował blisko 1 800 km istniejących sieci i 37 głównych punktów zasilających. Spółka wybudowała również 2,4 tys. km nowych linii (wraz z przyłączami). Inwestycje prowadzi także TAURON Ciepło. W 2016 r. moc nowo przyłączonych klientów do sieci ciepłowniczej wyniosła 30,64 MW, a długość oddanych do eksploatacji nowych sieci ciepłowniczych wyniosła 12,3 km (z przyłączami). W 2016 r. TAURON Ciepło prowadził również inwestycje w nowe moce wytwórcze. Oddano do eksploatacji 3 kotły w ZW Katowice o mocy 114 MW_t oraz blok ciepłowniczy BC-50 w ZW Tychy o mocy 86 MW_t i 65 MW_e.

Równocześnie dla zagwarantowania stabilnych dostaw, TAURON Dystrybucja na bieżąco prowadzi działania minimalizujące ryzyko wystąpienia awarii, a także skracające czas reakcji potrzebny na lokalizację usterki i jej naprawę. Sprzyja temu m.in. wdrażanie nowoczesnego systemu Zarządzania Majątkiem Sieciowym, czy zwiększenie stopnia automatyzacji sieci. Od kilku lat w TAURON funkcjonują zasady priorytetyzacji potrzeb inwestycyjnych. Mają one na celu kierowanie nakładów w miejsca mające największy wpływ na poprawę bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i efektywności funkcjonowania sieci dystrybucyjnej, w tym poprawę wskaźników jakościowych energii elektrycznej.

Ponadto, dbając o komfort i bezpieczeństwo osób mających styczność z energią elektryczną i urządzeniami nią zasilanymi, TAURON Dystrybucja prowadzi kampanię edukacyjno-informacyjną pod szyldem *Bezpieczniki TAURONA* skierowaną do dzieci i młodzieży. Spółka jest również inicjatorem i współorganizatorem innych akcji społecznych podnoszących poziom niezawodności dostaw energii, jak również mających na celu ochronę zdrowia i życia osób przebywających w sąsiedztwie infrastruktury energetycznej (np. akcja „Stop dla nielegalnego poboru energii elektrycznej”).

Ważny element procesu niezawodnego dostarczania energii stanowią innowacyjne rozwiązania technologiczne. W związku z tym Grupa Kapitałowa TAURON kładzie mocny akcent na działalność w obszarze badań i rozwoju, których efektem są nie tylko innowacyjne rozwiązania w zakresie m.in. redukcji emisji szkodliwych substancji z procesów spalania, ale także nowatorskie produkty i usługi dla klientów indywidualnych.

W 2016 r. powstała w wewnętrznym intranecie Grupy Kapitałowej TAURON Strefa Innowacji, w ramach której organizowane są konkursy dla pracowników. Jej celem jest promowanie innowacyjnej kultury organizacyjnej i zachęcenie pracowników do zgłaszania nowatorskich rozwiązań optymalizujących codzienną pracę. Po rozstrzygnięciu konkursu prace są archiwizowane i dostępne w Strefie Innowacji dla wszystkich użytkowników. Pierwszy konkurs uruchomiony w Strefie Innowacji dotyczył bezpieczeństwa w miejscu pracy.

2.10.2. Zorientowanie na klienta

Nadrzędnym celem Grupy Kapitałowej TAURON jest spełnianie oczekiwań i potrzeb klientów. Doskonale zostało to zaakcentowane w nowej Strategii. Zorientowanie na klienta to także drugi, obok bezpieczeństwa energetycznego, wiodący kierunek Strategii zrównoważonego rozwoju.

Dążenie do realizacji przyjętych zobowiązań w tym zakresie odbywa się na wiele sposobów w każdym z obszarów łańcucha wartości, m.in. poprzez modernizację sieci, poszukiwanie rozwiązań podnoszących satysfakcję klientów, zapewnienie bezpieczeństwa interesów klientów, troskę o klientów wrażliwych i grup defaworyzowanych, a także poprzez ciągłą edukację w obszarze efektywnego wykorzystania energii oraz bezpiecznego korzystania z niej.

TAURON na bieżąco analizuje rynkowe trendy, jak również prowadzi cykliczne badania satysfakcji klientów z oferowanych usług i produktów. Dzięki temu Spółka stara się w możliwie największym stopniu wychodzić naprzeciw oczekiwaniom klientów, zaspokajając ich obecne oraz przyszłe potrzeby. Jednocześnie usprawniane są procedury reklamacyjne pozwalające na szybkie i sprawne reagowanie w sytuacjach zgłoszonych przez klientów zagadnień. Wszystkie działania składające się na proces obsługi klienta prowadzone są zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi.

Dążąc do tego, aby relacje z klientem nie ograniczały się wyłącznie do świadczenia produktów i usług, a także mając świadomość wielu zagrożeń, jakie może napotkać klient w różnych aspektach korzystania czy nabywania energii elektrycznej, TAURON prowadzi akcje edukacyjne skierowane do użytkowników energii.

Funkcje edukacyjno-informacyjne pełni m.in. akcja „Energia dla seniora” realizowana przez Zespół Rzecznika Praw Klienta, działający w ramach obszaru klienta w TAURON. Inicjatywa dedykowana jest osobom starszym, które są najbardziej narażone na działania nieuczciwych sprzedawców energii. Ma na celu edukowanie klientów, jak bezpiecznie poruszać się po rynku energii. Akcja opiera się na współpracy międzysektorowej – biznesu, administracji publicznej reprezentowanej przez rzeczników konsumentów oraz organizacji pozarządowych, czyli uniwersytetów III wieku, klubów seniora oraz związków emerytów i rencistów. W ramach warsztatów organizowane są zarówno wykłady dla szerokiego grona słuchaczy, jak i kameralne spotkania edukacyjne.

2.10.3. Badanie satysfakcji klienta

Jednym z kluczowych narzędzi oceny satysfakcji klienta w Grupie Kapitałowej TAURON jest badanie CSI. Badanie to jest przeprowadzane cyklicznie, raz w roku na przełomie III i IV kwartału, przez niezależną agencję badawczą. Przedmiotowe badanie przeprowadzane jest losowo na wybranej grupie klientów TAURON oraz na grupie klientów innych firm energetycznych takich jak: ENEA, ENERGA i PGE.

Zgodnie z przyjętym planem badanie CSI, stanowiące jedno z kluczowych narzędzi oceny satysfakcji klienta w Grupie Kapitałowej TAURON, zostało przeprowadzone w miesiącach wrzesień-listopad 2016 r., przez niezależną agencję badawczą – firmę TNS Polska.

Badaniem objęci zostali wybrani losowo klienci segmentu Gospodarstwa Domowe (1 000 klientów), Mała przedsiębiorczość (200 klientów) oraz Korporacje i duże przedsiębiorstwa (300 klientów) oraz grupa klientów innych firm energetycznych takich jak: ENEA, ENERGA i PGE.

W wyniku przeprowadzonych badań wskaźnik CSI został ustalony na następującym poziomie:

- 1) Gospodarstwa Domowe – 80%,
- 2) Mała przedsiębiorczość – 73%,
- 3) Korporacje i duże przedsiębiorstwa – 75%.

Poniższy rysunek przedstawia wyniki badań przeprowadzonych w segmencie Gospodarstwa Domowe osiągnięte przez TAURON w okresie od 2011 r. do 2016 r. oraz wielkość wskaźnika CSI osiągniętą w 2016 r. na tle innych grup energetycznych.

Rysunek nr 36. Wyniki badań obejmujących gospodarstwa domowe w latach 2011–2016

Poniższy rysunek przedstawia wyniki badań TAURON w porównaniu z innymi Grupami Energetycznymi w 2016 r.

Rysunek nr 37. Wyniki badań TAURON w porównaniu z innymi Grupami Energetycznymi w 2016 r.

2.10.4. Wpływ na środowisko naturalne

Ochrona środowiska w branży energetyczno-wydobywczej jest obszarem kontrolowanym i regulowanym przez przepisy unijne, krajowe jak i prawa lokalnego, w związku z czym jest silnie związana z działalnością biznesową, zwłaszcza w kontekście współczesnych wyzwań dotyczących oddziaływania procesów wytwarzania energii na otoczenie oraz dywersyfikacji źródeł energii elektrycznej. Mając na względzie zasady zrównoważonego rozwoju, spółki Grupy Kapitałowej TAURON optymalizują procesy gospodarowania posiadanymi zasobami (wodą, surowcami i materiałami), a także prowadzą aktywną politykę gospodarowania odpadami (zarówno procesowych, jak i komunalnych).

Ważną rolę w obszarze ochrony środowiska pełni także edukacja proekologiczna prowadzona przez poszczególne spółki Grupy Kapitałowej TAURON, skierowana zarówno do dzieci, jak i dorosłych.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON angażują się aktywnie w liczne programy informacyjno-edukacyjne na temat ochrony środowiska oraz oszczędzania energii, które kierowane są zarówno do pracowników, społeczności lokalnych, jak i klientów.

Rok 2016 był również rokiem aktywności edukacyjnej związanej z walką z niską emisją.

Najważniejsze działania w dziedzinie ochrony środowiska

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzą odpowiedzialną politykę w dziedzinie ochrony środowiska oraz dokładają należytej staranności, aby zarówno prowadzona działalność, jak i realizowane inwestycje były zgodne z wymogami i uwzględniały osiągnięcia technologiczne w dziedzinie ochrony środowiska.

Do najważniejszych działań w dziedzinie ochrony środowiska w 2016 r. prowadzonych w Grupie Kapitałowej TAURON należały:

- 1) kontynuacja budowy bloku energetycznego o mocy 910 MW w Elektrowni Jaworzno III, którego oddanie do eksploatacji wpłynie znacząco na zmniejszenie emisji do atmosfery NO_x , SO_2 , CO_2 oraz pyłów (TAURON Wytwarzanie),

- 2) modernizacja elektrowytwornicy bloku nr 5 w Elektrowni Jaworzno III w celu obniżenia emisji pyłu (TAURON Wytwarzanie),
- 3) modernizacja Stacji Demineralizacji Wody TAURON Wytwarzanie Oddział Elektrownia Stalowa Wola w celu obniżenia rocznego zużycia HCL i NaOH wraz z całkowitą eliminacją osadu, trzy nowe ciągi odwróconej osmozy,
- 4) zabudowa wytwornicy pary obniżającej zużycie paliwa i energii elektrycznej na rozruchy bloków energetycznych w Elektrowni Łaziska w celu obniżenia emisji CO₂ i SO₂ (TAURON Wytwarzanie),
- 5) instalacja wytwarzania produktu z popiołu dennego bloku 460 MW w Elektrowni Łagisza w Będzinie,
- 6) zakończenie budowy systemu podczyszczania kwaśnych odcieków pochodzących z obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych ZG Janina (TAURON Wydobywanie),
- 7) prowadzenie działań mających na celu ograniczenie powstawania odpadów wydobywczych poprzez produkcję kruszyw (TAURON Wydobywanie),
- 8) budowa i przebudowa sieci kanalizacji wód sanitarnych ZG Sobieski (TAURON Wydobywanie).
- 9) modernizację elektrowni wodnych, mające na celu m.in. zmniejszenie zagrożenia skażenia środowiska naturalnego olejami (TAURON EKOENERGIA),
- 10) zakończenie modernizacji instalacji odpylania składowiska otwartego (KW Czatkowice),
- 11) ograniczenie emisji hałasu do środowiska (KW Czatkowice),
- 12) modernizacja układu chłodzenia kruszarek na Łamiarni Wstępnej (KW Czatkowice),
- 13) zalesienie pasa ochronnego na powierzchni ok. 2 ha (KW Czatkowice),
- 14) program działań inwestycyjnych w zakresie budowy zabezpieczeń przed skażeniem gleby i wód substancjami ropopochodnymi (TAURON Dystrybucja),
- 15) montaż osłon izolacyjnych na elementach transformatorów i słupów w celu ochrony ptaków siadających na konstrukcjach wsporczych linii napowietrznych (TAURON Dystrybucja).

Spełnianie wymagań w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Od stycznia 2016 r., w wyniku transpozycji dyrektywy 2010/75/WE w sprawie emisji przemysłowych (tzw. IED) do prawodawstwa krajowego, dla części źródeł energetycznego spalania o mocy > 50 MW (w paliwie) obowiązują zaostrzone wymagania w zakresie dopuszczalnych standardów emisji zanieczyszczeń do powietrza (NO_x, SO₂, pyły).

Realizowany na przestrzeni ostatnich lat program inwestycyjny budowy i modernizacji instalacji odazotowania, odsiarczania i odpylania spalin w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON pozwolił w 2016 r. na ograniczenie emisji do powietrza.

Emisje zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza związane są w głównej mierze z działalnością spółek Grupy Kapitałowej TAURON w ramach segmentu energetyki konwencjonalnej (produkcja energii elektrycznej i ciepła) oraz ze spalania paliw na potrzeby procesów technologicznych.

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe wielkości emisji NO_x, SO₂, pyłów i CO₂ za 2016 r. z energetycznego spalania paliw dla wybranych spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 8. Roczne wielkości emisji NO_x, SO₂, pyłów i CO₂ za 2016 r. z energetycznego spalania paliw

Lp.	Nazwa spółki	Emisja SO ₂ (Mg)	Emisja NO _x (Mg)	Emisja Pyły (Mg)	Emisja CO ₂ (Mg)
1.	TAURON Wytwarzanie w tym:	12 295	12 501	701	13 366 194**
	Oddział Jaworzno III	2 620	4 226	144	5 481 776
	Oddział Łaziska	3 716	3 409	195	3 703 360
	Oddział Łagisza	1 873	2 366	87	2 061 954
	Oddział Siersza	2 342	1 582	193	1 597 860
	Oddział Stalowa Wola	1 744	918	82	521 244
2.	TAURON Ciepło w tym:	3 348	1 330	219	1 561 537**
	ZW Bielsko-Biała	1 063	243	44	545 908
	ZW Kamienna Góra	70	17	4	15 663
	ZW Katowice	1 341	543	92	657 921
	ZW Tychy	407	411	20	255 502
	CC Olkusz***	225	48	1	37 139

Lp.	Nazwa spółki	Emisja SO ₂ (Mg)	Emisja NO _x (Mg)	Emisja Pyły (Mg)	Emisja CO ₂ (Mg)
	CC Zawiercie***	172	42	3	33 231
	Pozostałe (lokalne ciepłownie)	70	27	55	16 174
3.	TAURON Wydobycie	55,2	37,7	45,0	26,3
4.	KW Czatkowice	4,6	6,3	3,4*	5 636
Suma		15 702	13 875	968	14 933 394

* Emisja pyłów ogółem ze spalania paliw.

** Emisja CO₂ w rozumieniu EU ETS – według Raportów Rocznych Emisji CO₂ (stan na luty 2017 r., wielkość emisji przed weryfikacją).

*** Wielkość szacunkowa, przed weryfikacją na koniec I kwartału 2017 r.

Ograniczenie emisji w 2016 r. znalazło odzwierciedlenie w poziomie opłat z tytułu korzystania ze środowiska. W 2016 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON naliczyły opłaty w łącznej kwocie ok. 35,7 mln zł, tj. ok. 20% mniej niż w roku poprzednim.

Poniższa tabela przedstawia wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2016 r. w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 9. Wysokość szacowanych opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2016 r.

Lp.	Nazwa spółki	Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska należne za 2016 r. (tys. zł)
1.	TAURON Wytwarzanie	20 900
2.	TAURON Wydobycie	11 084
3.	TAURON Ciepło	3 593
4.	TAURON Dystrybucja	101
5.	KW Czatkowice	54
6.	TAURON Dystrybucja Serwis	12
7.	TAURON Obsługa Klienta	1
8.	TAURON EKOENERGIA	< 0,8
9.	TAURON Sprzedaż	1,5
Suma		35 747

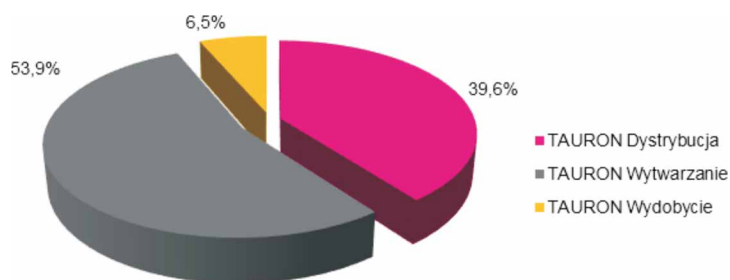
Zrównoważony rozwój

W celu ograniczania zużycia zasobów nieodnawialnych Grupa Kapitałowa TAURON wdraża rozwiązania pozwalające na uzyskanie większych oszczędności energii i wykorzystywanie różnych źródeł energii.

W 2016 r. w ramach Grupy Kapitałowej TAURON zgłoszono 9 inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej w trzech obszarach biznesowych, których bezpośrednim efektem środowiskowym jest zmniejszenie emisji CO₂. Efekt ten został potwierdzony poprzez przyznanie tzw. „białych” certyfikatów.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę wolumenu „białych” certyfikatów uzyskanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2016 r.

Rysunek nr 38. Struktura wolumenu „białych” certyfikatów uzyskanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2016 r.

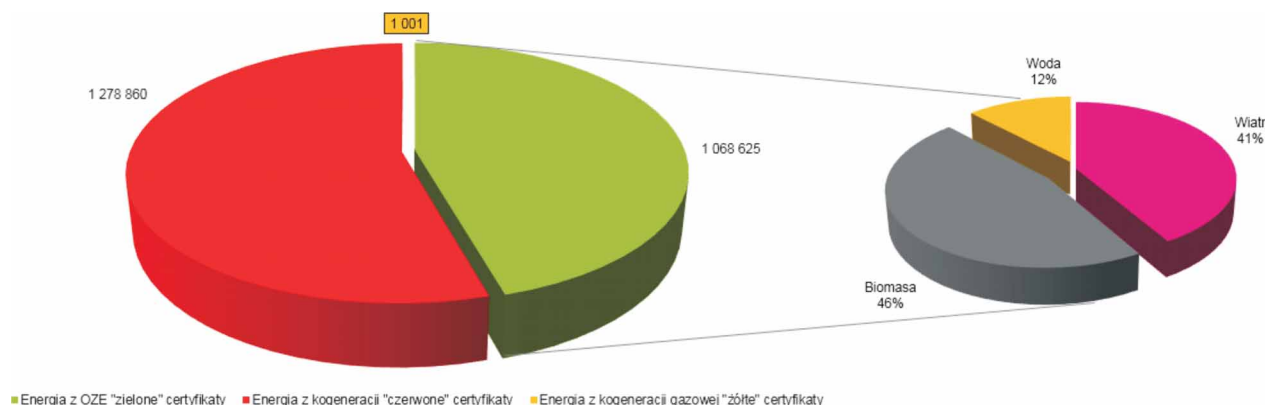

Jakkolwiek trzon produkcji Grupy Kapitałowej TAURON tworzy tradycyjna energetyka bazująca na stałych paliwach kopalnych, to Grupa Kapitałowa TAURON w swoim podstawowym wolumenie produkcji uwzględnia wysokosprawne wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w układzie kogeneracji oraz swoją ofertę uzupełnia o energię wytwarzaną w źródłach odnawialnych lub w generacji opartej o gaz:

- 1 068 624,6 MWh, tzw. „zielone” certyfikaty,
- 1 278 830,2 MWh, tzw. „czerwone” certyfikaty,
- 1 000,6 MWh, tzw. „żółte” certyfikaty.

Poniższy rysunek przedstawia świadectwa pochodzenia.

Rysunek nr 39. Świadectwa pochodzenia (MWh)

Gospodarka produktami ubocznymi

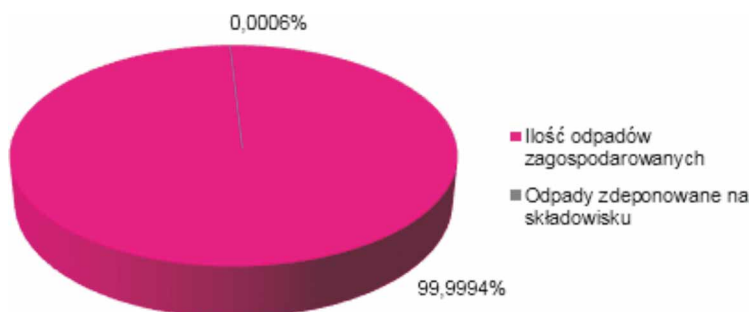
Grupa Kapitałowa TAURON w trosce o środowisko naturalne minimalizuje ilość deponowanych w środowisku odpadów poprzez wprowadzanie ich na rynek do wykorzystywania, jako substytutów materiałów naturalnych.

Odpady wytwarzane w Grupie Kapitałowej TAURON wykorzystywane są głównie w branżach: budowlanej, drogowej i górniczej. Stosowane są w szerokim zakresie przez cementownie i betoniarnie. Posłużyły one również jako materiał do rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych.

W 2016 r. energetyka konwencjonalna Grupy Kapitałowej TAURON wytworzyła około 1,7 mln Mg odpadów paleniskowych, z czego 99,9994% zostało rynkowo zagospodarowanych, a tylko 0,0006% umieszczono bezpośrednio na składowisku.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę zagospodarowania odpadów energetycznych.

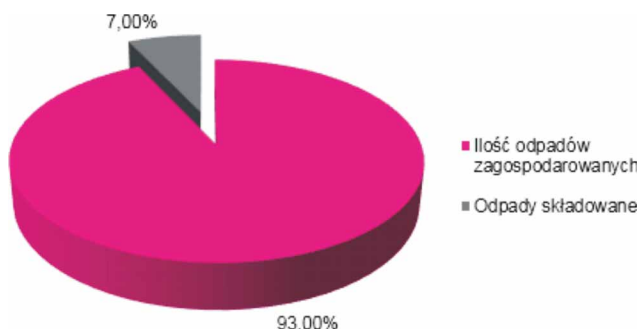
Rysunek nr 40. Struktura zagospodarowania odpadów energetycznych (Mg)

W 2016 r. wydobycie węgla kamiennego w Grupie Kapitałowej TAURON wygenerowało 1,4 mln Mg odpadów wydobywczych. W skład odpadów weszły kruszywa oraz muły pochodzące z przeróbki i wzbogacania węgla kamiennego. Z całości wytworzonych odpadów 93% zostało gospodarczo wykorzystanych.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę zagospodarowania odpadów wydobywczych.

Rysunek nr 41. Struktura zagospodarowania odpadów wydobywczych (Mg)

Grupa Kapitałowa TAURON dąży do wdrożenia modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Planuje się, aby maksimum wytwarzanych odpadów procesowych wykorzystywać w ramach Grupy Kapitałowej TAURON, ograniczając tym samym zużycie surowców naturalnych oraz ślad węglowy produktu.

2.10.5. Działalność sponsoringowa

W 2016 r. TAURON prowadził działalność sponsoringową w oparciu o obowiązujące *Zasady prowadzenia działalności sponsoringowej w Grupie TAURON Polska Energia S.A.*, *Metodologię badawczą doboru, planowania, analizowania i raportowania efektywności działań sponsoringowych*, wytyczne *Strategii marki TAURON* oraz *Plan prowadzenia działalności sponsoringowej w Grupie TAURON w 2016 roku*, przyjęty przez Zarząd i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą.

Głównym celem prowadzonych działań było wsparcie działalności handlowej oraz wzrost i utrwalanie znajomości oraz zasięgu oddziaływania marki TAURON przy założeniu, że marka TAURON stanowi ważne aktywum Grupy Kapitałowej TAURON pozwalające w sposób pośredni na zwiększenie jej wartości i wsparcie celów biznesowych.

Działalność sponsoringowa była prowadzona na podstawie wynegocjowanych umów według zestandaryzowanej treści zapisów. Ponadto działalność ta była na bieżąco monitorowana, analizowana i raportowana poprzez szczegółowe sprawozdania z realizacji umów sponsoringowych, badania i analizy prowadzone w cyklach kwartalnym, półrocznym i rocznym przez wyspecjalizowane podmioty zewnętrzne oraz nadzór sprawowany przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON.

Zgodnie z wdrożonymi procedurami dokonywana była ocena efektywności prowadzonych działań poprzez badania opinii, pomiar wielkości i wartości ekspozycji marki w mediach w kontekście prowadzonych działań, a także pomiar wpływu na wsparcie sprzedaży, z raportowaniem osiągniętych wyników.

Niezależny podmiot badawczy oszacował wstępnie w wyniku pomiaru efektywności promocyjnej uzyskany ekwiwalent reklamowy w odniesieniu do działań zakończonych w 2016 r. Zestawiając tak uzyskaną wartość sumaryczną do sumy wszystkich nakładów wynikających z odnośnych umów sponsoringowych uzyskano współczynnik zwrotu ROI na poziomie ok. 6,34. Oznacza to, że każda złotówka wydatkowana na te cele przyniosła korzyści promocyjne Grupie Kapitałowej TAURON, których wartość jest niezależnie, wstępnie oszacowana na ok. 6,34 zł. Trwająca weryfikacja ww. wartości nie powinna istotnie zmienić wartości tego współczynnika.

Potwierdzeniem efektywności finansowej prowadzonych działań jest wysokie pozycjonowanie marki TAURON w niezależnym raporcie badawczym *Sponsoring Monitor 2016*, który stanowi jedyne tego rodzaju źródło informacji na rynku polskim. Według tego opracowania, TAURON zajmuje ósmą lokatę w zestawieniu TOP 10 sponsorów oraz pozostaje najaktywniejszym sponsorem w branży energetycznej.

W 2016 r. działalność sponsoringowa była prowadzona przez TAURON i TAURON Sprzedaż. Obie spółki realizowały łącznie 32 projekty z 26 kontrahentami. Wstępne dane dotyczące osiągniętych ekwiwalentów reklamowych dotyczących działań zakończonych w 2016 r. wskazują, że najlepsze wyniki osiągnęły działania w ramach projektów z zakresu sportu profesjonalnego, tj. umowa z Polską Ligą Koszykówki na sezon 2015/2016 (m.in. TAURON Basket Liga), Lang Team (m.in. Tour de Pologne) oraz z zakresu kultury, tj. umowa ze Scorpio Studio (film Jack Strong). Spośród projektów w trakcie realizacji wysokim potencjałem charakteryzowały się działania takie jak sponsorowanie KS VIVE TAURON Kielce.

3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON

3.1. Cel i zasady zarządzania ryzykiem

Spółka dbając o realizację obowiązującej Strategii realizuje proces zarządzania ryzykiem występującym w działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Proces zarządzania ryzykiem ma zapewnić w Grupie Kapitałowej TAURON zwiększenie przewidywalności osiągnięcia celów strategicznych, w tym stabilne kreowanie wyniku finansowego.

W szczególności system zarządzania ryzykiem:

- 1) obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON,
- 2) przewiduje centralizację funkcji oceny, monitoringu i kontroli ryzyka zapewniając spójne zasady zarządzania ryzykiem i możliwość oceny pełnego profilu ryzyka w organizacji,
- 3) jest procesem proaktywnym nakierowanym na odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń pozwalającą na podejmowanie działań prewencyjnych,
- 4) jest procesem systematycznym i podlegającym ciągłemu doskonaleniu, celem dostosowania go do specyfiki i struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON, jak również zmieniającego się otoczenia,
- 5) kładzie duży nacisk na budowanie świadomości zarządzania ryzykiem, szkolenia i zachęcanie pracowników do wykorzystywania wiedzy o ryzykach w codziennych działaniach.

3.2. Zarządzanie ryzykiem w „Modelu trzech linii obrony”

Celem zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania organizacji w Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje „Model trzech linii obrony” obejmujący kontrolę wewnętrzną, niezależną kontrolę w ramach drugiej linii obrony oraz kontrolę instytucjonalną. W szczególności funkcja zarządzania ryzykiem współtworzy w Grupie Kapitałowej TAURON system kontroli wewnętrznej, stanowiąc, obok funkcji zapewnienia zgodności oraz zarządzania bezpieczeństwem, element drugiej linii obrony.

Poniższy rysunek przedstawia „Model trzech linii obrony”.

Rysunek nr 42. Model trzech linii obrony

Funkcje poszczególnych linii obrony:

I linia obrony to:

jednostki biznesowe, zobowiązane do bieżącej kontroli wbudowanej w realizowane zadania oraz do kontroli funkcjonalnej.

II linia obrony to:

- funkcja zarządzania ryzykiem realizowana zgodnie z przyjętą *Strategią zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie TAURON* i szczegółowymi politykami dotyczącymi głównych kategorii ryzyka,
- funkcja zapewnienia zgodności rozumiana jako dostosowanie organizacji do obowiązujących regulacji prawnych,
- funkcja zapewniania bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa technicznego.

III linia obrony to:

audyt wewnętrzny, odpowiedzialny za kreowanie systemu kontroli wewnętrznej i prawidłowego funkcjonowania modelu trzech linii obrony.

Poniższy rysunek przedstawia zarządzanie ryzykiem jako funkcją drugiej linii obrony.

Rysunek nr 43. Zarządzanie ryzykiem jako funkcja drugiej linii obrony

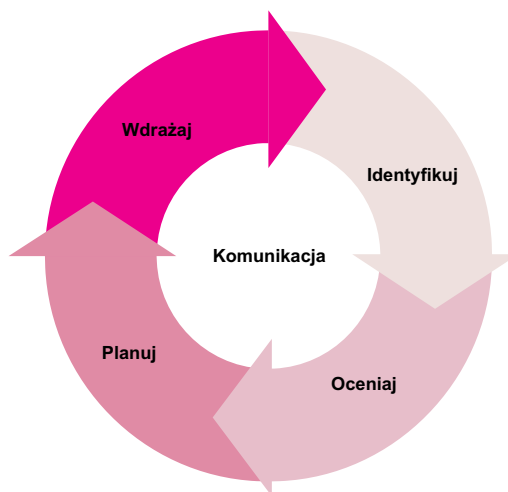

3.3. Proces zarządzania ryzykiem i jego uczestnicy

Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym zapewnia całościowe i spójne zasady zarządzania ryzykiem powiązane między sobą metodycznie i informacyjnie. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym to ciągłe działania obejmujące identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, planowanie reakcji na ryzyko, wdrażanie przyjętej reakcji na ryzyko oraz komunikację pomiędzy uczestnikami procesu zarządzania ryzykiem.

Poniższy rysunek przedstawia proces zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 44. Proces zarządzania ryzykiem

Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu potencjalnych zdarzeń mogących wpłynąć na realizację celów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Ocena ryzyka polega na określeniu możliwych finansowych i niefinansowych skutków materializacji ryzyka wpływającego na realizację określonych celów.

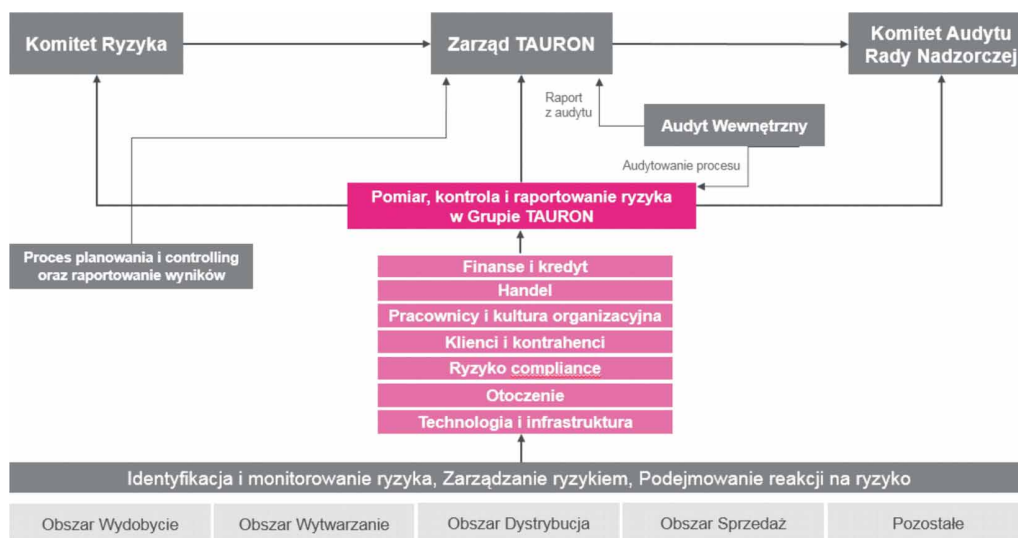
Planowanie polega na przygotowaniu dedykowanych reakcji dla zidentyfikowanego ryzyka celem osiągnięcia pożądaných rezultatów.

Wdrażanie reakcji na ryzyko polega na wprowadzeniu w życie przygotowanych w procesie planowania reakcji na zidentyfikowane ryzyko.

Komunikacja polega na ciągłym przepływie informacji pomiędzy uczestnikami procesu, który ma zapewnić pełną wiedzę na temat bieżącego stanu ryzyka oraz skuteczności działań prowadzonych w ramach reakcji na ryzyko. Elementem tego procesu jest również okresowe raportowanie o ryzyku.

Poniższy rysunek przedstawia proces zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 45. Schemat zarządczej komunikacji ryzyka

3.4. Architektura systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ERM¹)

System zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ERM) zapewnia całościowe i spójne zasady zarządzania ryzykiem powiązane między sobą metodycznie i informacyjnie. Zasady opisane zostały w *Strategii Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie TAURON* oraz powiązanych do niej polityk dla kluczowych kategorii ryzyka.

Poniższy rysunek przedstawia system ERM.

Rysunek nr 46. System ERM

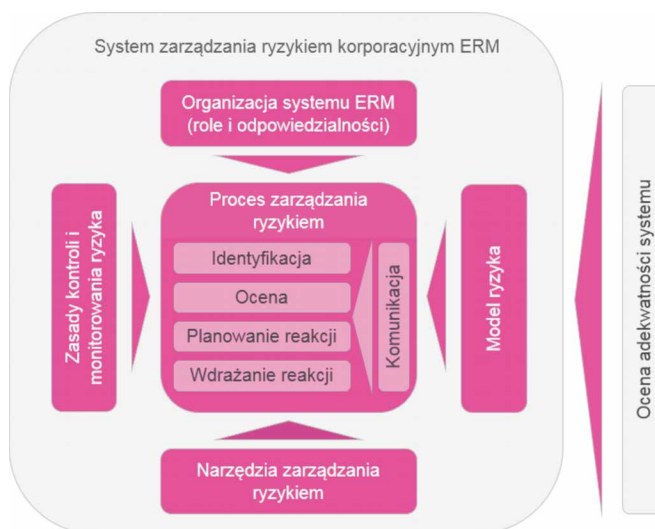
Centrum systemu stanowi proces zarządzania ryzykiem, który szczegółowo opisany został w punkcie 3.3. Architektura systemu ERM obejmuje ponadto elementy, które mają zapewnić skuteczne funkcjonowanie procesu, w tym:

- 1) narzędzia zarządzania ryzykiem,
- 2) model ryzyk,
- 3) zasady kontroli i monitorowania,
- 4) organizację systemu ERM.

¹ ang. Enterprise Risk Management

Poniższy rysunek przedstawia architekturę systemu ERM.

Rysunek nr 47. Architektura systemu ERM

Narzędzia zarządzania ryzykiem obejmują elementy pozwalające na skuteczne realizowanie poszczególnych etapów procesu, takie jak kwestionariusz identyfikacji ryzyk, kartę ryzyka, rejestr ryzyka, model ryzyka, mapę ryzyka, tolerancję na ryzyko.

W ramach **organizacji systemu ERM** zdefiniowano role i odpowiedzialności uczestników procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. W procesie uczestniczą w szczególności: Rada Nadzorcza TAURON, Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON, Zarząd TAURON, Komitet Ryzyka, Dyrektor Wykonawczy ds. Ryzyka w TAURON, Dyrektor Wykonawczy ds. Audytu Wewnętrznego w TAURON, Zarządy spółek zależnych, Właściciele Ryzyka, Koordynatorzy Zarządzania Ryzykiem oraz Wykonawcy reakcji na ryzyko.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę organizacyjną i dokumentację procesu zarządzania ryzykiem.

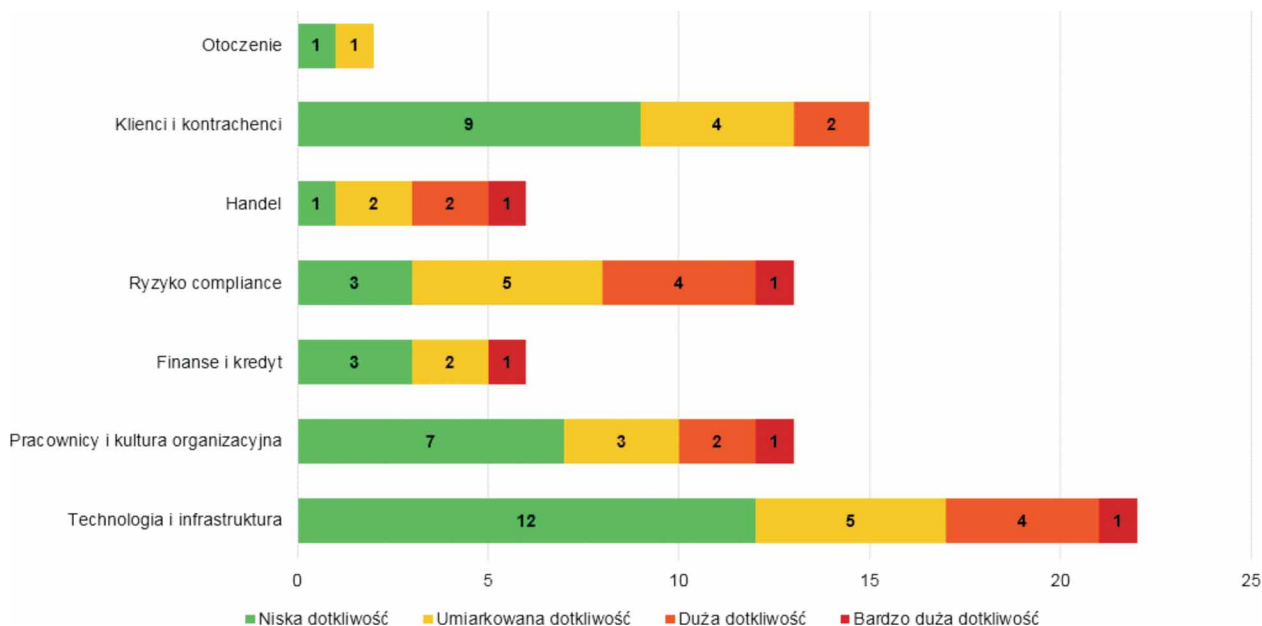
Rysunek nr 48. Struktura organizacyjna i dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza						
Komitet Audytu						
Zarząd						
Komitet Ryzyka						
Kierownictwo	Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem Handlowym		Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Kredytowym			Audyt Wewnętrzny
Regulamin organizacyjny	Strategia zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie TAURON					
	Polityka zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON	Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie TAURON	Polityka zarządzania ryzykiem w projektach w Grupie TAURON	Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON	Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON	Regulamin audytu wewnętrznego
	Zespół Ryzyka Rynkowego	Zespół Ryzyka Korporacyjnego		Zespół Ryzyka Kredytowego	Dyrektor Wykonawczy ds. Finansów	Zespół Audytu Wewnętrznego
	Dyrektor Wykonawczy ds. Ryzyka					Dyrektor Wykonawczy ds. Audytu Wewnętrznego
	Raportowanie do Rady Nadzorczej, Zarządu TAURON, Członków Komitetu Ryzyka					Raportowanie do Prezesa Zarządu

Model ryzyka określa spójną w Grupie Kapitałowej TAURON klasyfikację ryzyka, umożliwiając jednolite i kompleksowe ujęcie ryzyka w przekroju Grupy Kapitałowej TAURON. Każde zidentyfikowane ryzyko przyporządkowywane jest do określonych kategorii i podkategorii.

Poniższy rysunek przedstawia liczbę kluczowych ryzyk w podziale na kategorie.

Rysunek nr 49. Liczba kluczowych ryzyk w podziale na kategorie

W ramach realizacji **zasad kontroli i monitorowania ryzyka** Zarząd TAURON zatwierdza tolerancję na ryzyko, biorąc pod uwagę specyfikę i zakres działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Wartość tolerancji określana jest wartościowo, a zasady pomiaru poszczególnych ryzyk w organizacji zapewniają spójność pomiaru ryzyka ze stosowaną definicją tolerancji. Tolerancja na ryzyko stanowi podstawę do alokacji jej wysokości na Limity globalne dedykowane do pojedynczego lub wielu ryzyk specyficznych, a następnie w obrębie zarządzania ryzykiem specyficznym, mogą być alokowane na limity operacyjne. Uzupełniające narzędzie służące do monitorowania ryzyka i jego kontroli stanowi system Kluczowych Wskaźników Ryzyka – KRI oraz Wskaźników Wczesnego Ostrzegania – EWI.

3.4.1. Zarządzanie ryzykiem handlowym

Zarządzanie ryzykiem handlowym w Grupie Kapitałowej TAURON rozumiane jest jako ograniczenie nieplanowanej zmienności wyniku operacyjnego Grupy Kapitałowej TAURON wynikającej z fluktuacji cen rynków towarowych oraz odchyleń wolumenu w poszczególnych obszarach działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON. Ryzyko handlowe, z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, stanowi jedno z kluczowych ryzyk w Grupie Kapitałowej TAURON. W skład Grupy Kapitałowej TAURON wchodzi spółki zarówno z Obszaru Wydobywania, Obszaru Wytwarzania, jak również Obszaru Sprzedaży. W związku z występowaniem przeciwstawnych pozycji w tych Obszarach ryzyko w pewnym stopniu naturalnie się dywersyfikuje, z uwagi jednak na niepełne zbilansowanie tych Obszarów, jak również odmienny charakter ekspozycji Grupa Kapitałowa TAURON wykazuje wrażliwość na zmienność cen energii elektrycznej, gazu oraz produktów powiązanych.

W celu efektywnego zarządzania tą grupą ryzyk stworzono system zarządzania ryzykiem handlowym powiązany organizacyjnie i informacyjnie z funkcjonującą na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON strategią zabezpieczenia pozycji handlowej. W szczególności funkcjonująca *Polityka zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON* wprowadza system wczesnego ostrzegania oraz system limitowania ekspozycji na ryzyko w poszczególnych obszarach handlowych. Podstawową miarą operacyjną ryzyka rynkowego w Grupie Kapitałowej TAURON stanowi miara wartości narażonej na ryzyko Value at Risk określająca maksymalną dopuszczalną zmianę wartości pozycji w zadanym horyzoncie czasowym i na określonym poziomie prawdopodobieństwa. Value at Risk stanowi dynamiczną miarę ryzyka, które w odróżnieniu od miar statycznych charakteryzuje się własnością wyprzedzającą, pozwalającą na określanie możliwych negatywnych skutków jeszcze przed ich faktycznym wystąpieniem. Obszar ryzyka, mając jednak świadomość pewnych ograniczeń tego typu miar statycznych, korzysta również z szeregu uzupełniających miar ryzyka służących zapewnieniu bezpiecznego funkcjonowania obszarów handlowych.

Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem handlowym przewiduje ścisły podział kompetencji, w ramach którego zarządzanie ryzykiem jest zdecentralizowane, przy czym sterowanie i kontrola ryzyka odbywa się centralnie z poziomu TAURON. W szczególności elementem struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem handlowym jest podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON na Front, Middle oraz Back Office. Taki podział zadań ma na celu zapewnienie niezależności funkcji operacyjnych realizowanych przez Front Office od funkcji kontroli ryzyka realizowanego przez Obszar Ryzyka oraz zapewnia odpowiedni poziom elastyczności operacyjnej. Na potrzeby procesu zarządzania ryzykiem zakłada się takie umiejscowienie odpowiedzialności, aby zapewnić optymalne podejście

do danego typu zagrożenia, wykorzystując w szczególności efekt skali oraz efekt synergii. Takie podejście zapewnia efektywność prowadzonych procesów handlowych oraz właściwy nadzór nad jednym z głównych procesów biznesowych prowadzonych w ramach Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 50. Podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON

UCZESTNIK	ROLE I ODPOWIEDZIALNOŚCI UCZESTNIKÓW
Front Office	<ul style="list-style-type: none"> Zawiera transakcje na rynkach towarowych i produktów powiązanych, Zarządza portfelem w obrębie Grupy Kapitałowej TAURON, Zarządza operacyjnie ryzykiem handlowym w obrębie ustalonych limitów ryzyka.
Middle Office	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikuje, agreguje i mierzy ekspozycję na ryzyko handlowe, Zapewnia niezależną ocenę ryzyka i pomiar generowanego wyniku, Prowadzi monitoring operacji handlowych pod kątem ich zgodności z przyjętą polityką, procedurami operacyjnymi oraz warunkami rynkowymi, Sprawuje nadzór nad strukturą portfeli pod kątem jej dostosowania do działalności handlowej,
Back Office	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiada za potwierdzanie, rozliczanie oraz fakturowanie transakcji handlowych, Odpowiada za archiwizację danych dotyczących transakcji handlowych.

3.4.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa TAURON zarządza ryzykiem finansowym, rozumianym jako ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej, w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON*, będącą zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie. Głównym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. Wskazana polityka określa również zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń, w tym rodzaje zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz ujęcie księgowo instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). Zgodnie z przedmiotową polityką Grupa Kapitałowa TAURON w przypadkach, w których jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, wykorzystuje instrumenty pochodne, których charakterystyka pozwala na zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń.

W obrębie ryzyk finansowych Grupa Kapitałowa TAURON identyfikuje również ryzyko płynności, które przejawia się możliwością utraty lub ograniczenia zdolności do regulowania bieżących wydatków ze względu na nieadekwatną wielkość lub strukturę płynnych aktywów w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych lub niedostateczny poziom rzeczywistych wpływów netto z działalności operacyjnej. Sytuacja płynnościowa Grupy Kapitałowej TAURON jest na bieżąco monitorowana pod kątem ewentualnych odchyłeń od zakładanych planów, a dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, których kwota istotnie przewyższa oczekiwane zapotrzebowanie w krótkim okresie, mityguje ryzyko utraty płynności. Wdrożona *Polityka Zarządzania Płynnością Finansową Grupy TAURON* określa zasady wyznaczania pozycji płynnościowej zarówno poszczególnych spółek, jak i całej Grupy Kapitałowej TAURON, co pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej, zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami (mechanizm cash pool), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących.

Ryzyko związane z finansowaniem jest identyfikowane na trzech poziomach:

- 1) ryzyko niepozyskania nowego finansowania, rozumiane jako brak możliwości pozyskania nowego finansowania, co skutkowałoby wstrzymaniem procesu inwestycyjnego bądź brakiem możliwości zrefinansowania obecnego długu,
- 2) ryzyko wzrostu kosztów rozumiane jako wzrost marży finansowania,
- 3) ryzyko wypowiedzenia finansowania w przypadku złamania kowenantów i konieczności spłaty bieżącego finansowania.

W ramach minimalizacji ryzyka związanego z finansowaniem Spółka prowadzi politykę pozyskiwania finansowania z wyprzedzeniem wynoszącym co najmniej 24 miesiące w stosunku do planowanej daty jego wykorzystania. Oznacza to posiadanie przez TAURON podpisanych programów gwarantowanego finansowania bądź też zabezpieczenie tego finansowania poprzez zgromadzenie środków na rachunkach TAURON. Taka polityka ma na celu przede wszystkim zapewnienie większego komfortu w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego oraz zmniejszenie ryzyka zaciągnięcia

nowych zobowiązań w niekorzystnych warunkach rynkowych. Jednocześnie Spółka dywersyfikuje źródła finansowania prowadząc aktywne działania w zakresie pozyskiwania różnych instrumentów dłużnych, również poza rynkiem polskim.

3.4.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość poniesienia straty z tytułu braku wywiązania się partnerów handlowych ze zobowiązań kontraktowych. Działalność handlowa Grupy Kapitałowej TAURON jest narażona na ryzyko kredytowe, kontrahenci zostają ocenieni przez perspektywę ich wiarygodności kredytowej. Generalną zasadą jest, że kontrahent przed zawarciem kontraktu poddany jest badaniu kondycji finansowej i otrzymuje limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji z tytułu zaangażowania handlowego.

Grupa Kapitałowa TAURON posiada zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym, jednak kontrola, limitowanie i raportowanie ryzyka kredytowego odbywa się centralnie z poziomu Spółki. Funkcjonująca „*Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON*” określa zbiór zasad i reguł zarządzania ryzykiem kredytowym na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON, mających doprowadzić do skutecznego minimalizowania wpływu ryzyka kredytowego na realizację celów Grupy Kapitałowej TAURON. Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się w rezultacie sterowania poziomem ekspozycji kredytowej generowanej w momencie zawarcia kontraktu z kontrahentami przez poszczególne spółki Grupy Kapitałowej TAURON. Ekspozycja kredytowa rozumiana jest jako kwota, jaka może zostać utracona, jeśli kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań w określonym czasie (z uwzględnieniem wartości zabezpieczeń wniesionych przez kontrahenta). Ekspozycję kredytową wylicza się na aktualny dzień i dzieli się ją na ekspozycję z tytułu płatności i ekspozycję zastąpienia.

Poniższy rysunek przedstawia składowe ekspozycji kredytowej.

Rysunek nr 51. Składowe ekspozycji kredytowej

Wartość ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa TAURON monitorowana jest z wykorzystaniem metody Value at Risk z zastosowaniem modelu Credit Risk Plus. Jest to metoda analityczna, która poprzez symulację Monte Carlo oblicza wartość narażoną na ryzyko na podstawie rozkładu prawdopodobieństwa straty całkowitej wyznaczonej w oparciu o ekspozycję kredytową i kondycję finansową klientów.

3.4.4. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość poniesienia straty wskutek nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące także ryzyko prawne, ryzyko reputacji oraz ryzyko braku zgodności. Ryzyko operacyjne, z uwagi na specyficzny charakter zagrożeń oraz możliwości zarządzania nim, stanowi odrębną grupę ryzyka występującego w działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Przedmiotowe ryzyko jest zjawiskiem złożonym, występuje w każdym procesie i rodzaju działalności, jest wielowymiarowe i dotyczy różnego rodzaju działań i operacji. Wielkość ryzyka operacyjnego jest powiązana z wielkością i złożonością struktury organizacyjnej, liczbą i złożonością systemów IT oraz z liczbą prowadzonych procesów biznesowych. Ryzyko operacyjne charakteryzuje się brakiem możliwości całkowitej eliminacji jego źródeł, a analiza jego czynników i parametrów (m. in. częstości i dotkliwości), a także ich ocena wymaga stosowania złożonych metod analizy i pomiaru.

W Grupie Kapitałowej TAURON określono zbiór zasad działania i reguł postępowania mających na celu minimalizację skutków ryzyka wynikających z ryzyka operacyjnego. Zasady te obejmują wszystkie elementy łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON, a w procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą wszyscy pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON. Każda jednostka w strukturze organizacyjnej podejmująca ryzyko operacyjne odpowiada za aktywne zarządzanie swoim ryzykiem operacyjnym w ramach realizowanej działalności.

Celem skutecznej realizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa Kapitałowa TAURON stosuje narzędzia, w tym m.in. profil ryzyka operacyjnego, bazę zdarzeń operacyjnych, limit globalny na ryzyko operacyjne i powiązany system limitów operacyjnych, w tym również system wczesnego ostrzegania.

Poniższy rysunek przedstawia narzędzia systemu zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 52. Narzędzia systemu zarządzania ryzykiem

Globalny limit na ryzyko operacyjne jest podstawowym narzędziem kontroli ryzyka operacyjnego i stanowi alokację tolerancji na ryzyko przyjętej w Grupie Kapitałowej TAURON. Limit globalny na ryzyko operacyjne może być w dalszej kolejności alokowany na poszczególne obszary działalności Grupy Kapitałowej TAURON, podkategorie ryzyka operacyjnego, jak również na poszczególne ryzyka operacyjne.

Profil ryzyka operacyjnego ma na celu identyfikację obszarów, procesów lub działań nadmiernie ekspozycyjnych na zagrożenia wynikające z poszczególnych czynników ryzyka operacyjnego. Profil ryzyka operacyjnego wyraża się w szczególności w wymiarze strukturalnym obejmującym rodzaje zdarzeń operacyjnych, strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej TAURON i procesy, w wymiarze skali obejmującym oszacowane potencjalne straty uwzględniające w szczególności historyczne wartości strat rzeczywistych, jak również narzędzia wykorzystywane w celu mitygacji zagrożeń. Na potrzeby pomiaru ryzyka operacyjnego i określenia Profilu ryzyka operacyjnego, poszczególne rodzaje ryzyka operacyjnego dzielone są (ze względu na charakter ich występowania) na ryzyka ciągłe oraz jednorazowe.

System wczesnego ostrzegania definiowany jest w celu monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego dla każdego zidentyfikowanego zagrożenia. Z zestawu Kluczowych Wskaźników Ryzyka – KRI, wyodrębniane są Wskaźniki Wczesnego Ostrzegania – EWI, jako te, które podlegają stałej kontroli pod kątem wyznaczonych dla nich progów ostrożnościowych tj. progu akceptacji, mitygacji i eskalacji.

Baza zdarzeń operacyjnych tworzona jest na potrzeby identyfikacji nowych czynników ryzyka oraz równoległe celem określenia profilu ryzyka w Grupie Kapitałowej TAURON. Pozwala ona na ewidencję przypadków charakteryzujących się potencjalną bądź rzeczywistą stratą dla organizacji. Celem prowadzenia bazy zdarzeń operacyjnych jest określenie częstotliwości oraz dotkliwości poszczególnych czynników ryzyka operacyjnego oraz obszarów i procesów, w których występują.

3.4.5. Zarządzanie ryzykiem w projektach

Zarządzanie ryzykiem w projektach wspiera realizację celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON dzięki systematycznemu stosowaniu zapisów obowiązującej *Polityki Zarządzania Ryzykiem w Projektach w Grupie TAURON*. Regulacja ta określa podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w projektach, zapewniając spójność w ich stosowaniu, kompletność podejścia oraz jednoznaczność rozumienia. Celem podejmowanych działań jest osiągnięcie wymaganego prawdopodobieństwa realizacji projektu przy zachowaniu określonego harmonogramu, budżetu i jakości otrzymanych produktów. Celem nadrzędnym jest uzyskanie oczekiwanych korzyści wynikających z realizacji projektu.

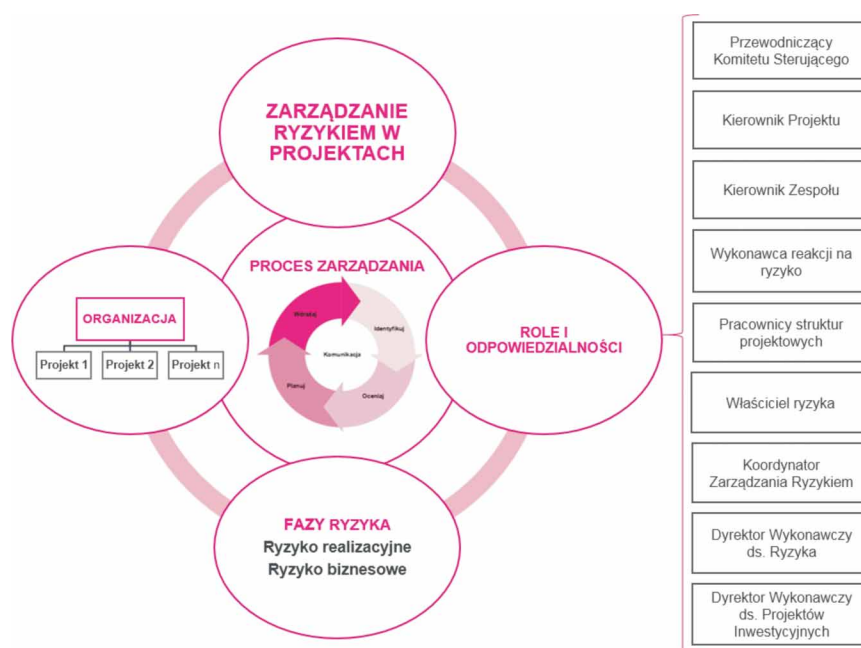
Zarządzaniem ryzykiem w projektach odnosi się do wszelkiego rodzaju ryzyka wiążącego się z planowaniem i realizacją projektów, a każda powołana struktura projektowa podejmująca ryzyko odpowiada za aktywne zarządzanie tym ryzykiem w ramach realizowanego projektu.

Ponadto, w celu zapewnienia skutecznego zarządzania ryzykiem w projektach w Grupie Kapitałowej TAURON wprowadzono do tego obszaru wymogi kompleksowego systemu ERM.

Poniższy rysunek przedstawia model zarządzania ryzykiem w projektach.

Rysunek nr 53. Model zarządzania ryzykiem w projektach

3.5. Opis najistotniejszych ryzyk związanych z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej TAURON

Poniższa tabela przedstawia najistotniejsze ryzyka zidentyfikowane dla Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 10. Najistotniejsze ryzyka zidentyfikowane dla Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
Finanse i kredyt				
1.	Ryzyko czynników rynkowych	Ryzyko związane z niekorzystnym wpływem stóp procentowych i kursów walutowych na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.	↓	<ul style="list-style-type: none"> Bieżący monitoring wielkości ekspozycji narażonej na ryzyko w celu minimalizacji negatywnych skutków zmian czynników rynkowych. Transfer ryzyka poprzez wykorzystanie instrumentów pochodnych.
2.	Ryzyko płynności / finansowania	Ryzyko związane ze sposobem finansowania działalności, wynikające ze struktury kapitału w przedsiębiorstwie.	→	<ul style="list-style-type: none"> Dywersyfikacja źródeł finansowania wraz z aranżowaniem gwarantowanych programów finansowania i zapewnieniem alternatywnych źródeł finansowania. Realizacja polityki centralnego finansowania. Analiza rynku oraz dostępności źródeł finansowania. Monitorowanie harmonogramów i terminu ogłoszenia programu finansowania.
3.	Ryzyko kredytowe	Ryzyko związane z możliwością występowania należności przeterminowanych lub zawarcia kontraktu z kontrahentem, który może okazać się niewypłacalny.	→	<ul style="list-style-type: none"> Regularne monitorowanie sytuacji finansowej kontrahentów. Cykliczne scoringi klientów, ocena kredytowa każdego klienta przed złożeniem oferty / zawarciem kontraktu. Stosowanie zabezpieczeń w umowach handlowych.
Handel				
4.	Ryzyko cen towarów	Ryzyko związane z niekorzystną zmianą cen na rynku energii i rynkach produktów powiązanych powodującą negatywny wpływ na wynik finansowy Grupy.	↗	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie i aktualizowanie strategii hedgingu. Bieżący monitoring wielkości ekspozycji narażonej na ryzyko w celu minimalizacji negatywnych skutków zmian czynników rynkowych. Limitowanie pozycji handlowych w ramach mandatów ryzyka.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
Pracownicy i kultura organizacyjna				
5.	Ryzyko pracownicze	Ryzyko związane z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa, zasad, procedur i regulacji wewnętrznych obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON. Ryzyko obejmuje również kwestie błędów lub braku staranności pracowników ale również możliwość sporów zbiorowych i roszczeń pracowników oraz utratą wyspecjalizowanej kadry której kompetencje trudno zastąpić.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań zmierzających do wypracowania modelu wzmacniającego motywację pracowników. • Rozwój kompetencji poprzez szkolenia pracowników. • Stosowanie obowiązujących instrukcji i regulacji wewnętrznych.
Klienci i kontrahenci				
6.	Ryzyko obsługi klienta	Ryzyko związane z niewywiązywaniem się ze standardów obsługi klienta.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i analiza wskaźników zadowolenia klienta zewnętrznego oraz wskaźników dotyczących reklamacji, • Podejmowanie działań dodatkowych np. w obszarze regulacji wewnętrznych określających standardy postępowania jako wynik analizy wskaźników. • Rozwój kompetencji i umiejętności opiekunów klienta kluczowego. • Ciągłe podnoszenie standardów obsługi klienta.
7.	Ryzyko realizacji umów przez podwykonawców	Ryzyko związane z nienależytym wywiązywaniem się podwykonawców ze zleconych prac, odstąpieniem od realizacji umowy i związanymi z tym opóźnieniami, zmianami budżetu, zakresu.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Zawieranie umów z podwykonawcami zgodnych ze standardami Grupy Kapitałowej TAURON. • Analiza realizacji przedmiotu umowy, badanie jakości usług wykonywanych przez podwykonawców. • Ocena kondycji finansowej i wiarygodności podwykonawców.
8.	Ryzyko wolumenu	Niekorzystne zmiany lub wypowiedzanie umów handlowych przez klientów prowadzące do spadku przychodów z prowadzonej działalności.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań marketingowych, pozyskiwanie nowych klientów. • Prowadzenie działań skupionych na utrzymanie posiadanych klientów i odzyskanie utraconych. • Bieżąca aktualizacja produktowa, wprowadzenie do sprzedaży produktów typu multipakiet.
Ryzyko compliance				
9.	Ryzyko oszustw wewnętrznych	Przywłaszczenie lub czasowe wykorzystywanie elementów majątkowych spółki, dewastacja mienia Grupy Kapitałowej TAURON, wykorzystywanie pozycji służbowej do uzyskiwania różnego rodzaju korzyści osobistych poprzez wymuszanie określonych zachowań klientów w trakcie realizowania czynności służbowych.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Ścisłe stosowanie procedur wewnętrznych mających na celu zabezpieczenie przed nadużyciami (procedury bezpieczeństwa, przeglądy uprawnień). • Prowadzenie działań o charakterze compliance. • Propagowanie najlepszych praktyk, doskonalenie procedur, szkolenia. • Egzekwowanie i propagowanie zapisów obowiązującego <i>Kodeksu Etyki Biznesowej Grupy TAURON</i>.
10.	Ryzyko oszustw zewnętrznych	Działania osób trzecich mające na celu m.in. kradzież, rabunek, włamanie fizyczne, włamanie komputerowe, kradzież informacji, fałszerstwo.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie potencjalnych i rzeczywistych incydentów związanych z bezpieczeństwem. • Ochrona antywirusowa na stacjach roboczych. • Ochrona fizyczna obiektów. • Przeprowadzanie testów bezpieczeństwa.
11.	Ryzyko koncesji	Brak możliwości prowadzenia działalności w wyniku przedłużającego się procesu uzyskania koncesji lub otrzymania zmian posiadanych koncesji. Niekorzystne zmiany prawne regulujące prowadzenie działalności koncesjonowanej.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Bieżąca kontrola prawidłowej realizacji obowiązków koncesyjnych. • Monitorowanie zmian w aktach prawnych pod kątem obowiązków koncesyjnych. • Wsparcie prawne procesu związanego z przedłużeniem koncesji.
12.	Ryzyko nieprzestrzegania przepisów prawa	Ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, błędną interpretacją nowych przepisów i regulacji, wymogami nakładanymi przez URE / UOKiK / KNF / GIODO itp.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Stały monitoring otoczenia prawnego i zmian przepisów prawa. • Wdrażanie wymaganych zmian do regulacji wewnętrznych. • Powoływanie grup roboczych mających na celu przygotowanie i wdrożenie wymaganych zmian wynikających z otoczenia prawnego. • Stała współpraca z organami nadzorującymi rynek energii i rynek kapitałowy. • Szkolenia pracowników dotyczące wprowadzanych zmian.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
Otoczenie				
13.	Ryzyko reputacji	Aktualny i przyszły wpływ na dochody i kapitał firmy wynikający z negatywnej oceny opinii publicznej.	→	<ul style="list-style-type: none"> Stąły monitoring zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych Spółki. Monitoring mediów, budowa kontaktów i relacji z mediami w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. Przygotowanie procedur komunikowania Spółki z otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym.
14.	Ryzyko konkurencji	Niekorzystny wpływ działań konkurencji na klientów i wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON.	↗	<ul style="list-style-type: none"> Uruchomienie linii produktów dedykowanych dla klientów. Uruchomienie sprzedaży produktów dodatkowych dla obecnie zlojalizowanych klientów. Wprowadzenie możliwości łączenia produktów TAURON w multioferty.
15.	Ryzyko regulacyjne	Niekorzystny wpływ legislacji na poziomie krajowym oraz europejskim, wynikający z konieczności uchwalenia lub dostosowania się do regulacji prawnych i poniesienia niezbędnych kosztów finansowych celem ich spełnienia.	↗	<ul style="list-style-type: none"> Stąły monitoring otoczenia prawnego i zmian przepisów prawa. Analiza projektów aktów prawnych oraz planowanie niezbędnych działań dostosowawczych. Wdrażanie wymaganych zmian do regulacji wewnętrznych.
Technologia i infrastruktura				
16.	Ryzyko środowiskowe	Potencjalny negatywny wpływ działalności na środowisko oraz dostosowanie i spełnienie środowiskowych wymagań prawa krajowego i wspólnotowego.	→	<ul style="list-style-type: none"> Bieżący nadzór nad dotrzymaniem warunków decyzji środowiskowych. Utrzymywanie wymaganego poziomu sprawności urządzeń redukujących zanieczyszczenia. Przeprowadzanie częstej oceny zgodności działań z wymaganiami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. Realizacja inwestycji z zakresu ochrony środowiska w celu minimalizacji skutków niekorzystnych oddziaływań prowadzonej działalności wydobywczej i przeróbczej.
17.	Ryzyko pogodowe	Wpływ czynników atmosferycznych na funkcjonowanie przedsiębiorstwa zarówno w aspektach technologicznych, jak i handlowych.	→	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja budowli wodnych mająca na celu optymalizację sposobu wykorzystania zasobów wodnych. Przygotowanie planów remontowych, przeglądów i na czynności serwisowe z elastycznymi zapisami dotyczącymi terminów wykonania prac. Stąły monitoring wietrzności i oblodzenia łopat wiatraków. Stąły nadzór techniczny nad pracą poszczególnych wiatraków prowadzony przez firmy eksploatujące farmy. Monitoring i analiza nowych rozwiązań technologicznych ograniczających wpływ niekorzystnych warunków pogodowych na wielkość produkowanej energii elektrycznej.
18.	Ryzyko awarii majątku	Wpływ awarii maszyn i urządzeń, remontów, modernizacji, utrzymania i zarządzania majątkiem produkcyjnym oraz nieprodukcyjnym na cele firmy.	→	<ul style="list-style-type: none"> Optymalizacja nakładów inwestycyjnych na odtworzenie majątku, czynne monitorowanie stanu maszyn, urządzeń i instalacji. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i kultury pracy pracowników poprzez organizowanie kursów i szkoleń. Reagowanie na sytuację awaryjną poprzez obsługę techniczną oraz automatykę zabezpieczającą. Ubezpieczenie majątku od zdarzeń losowych (z wyłączeniem dołu). Wprowadzenie narzędzi informatycznych w obszarze doskonalenia monitoringu i zarządzania wskaźnikami awaryjności.
19.	Ryzyko IT	Ryzyka związane z bezpieczeństwem infrastruktury informatycznej, awariami infrastruktury IT.	↗	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i utrzymywanie planów zapewnienia ciągłości IT. Okresowa identyfikacja i kategoryzacja zasobów IT w oparciu o cele dotyczące przywracania usług. Stosowanie rozwiązań IT o odpowiednich parametrach technicznych, zapewniający akceptowalny poziom niezawodności i sprawności działania (w tym również urządzenia UPS, modem GSM, telefony komórkowe). Planowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu ciągłości IT. Przechowywanie i ochrona zapasowych danych.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
20.	Ryzyko bezpieczeństwa	Ryzyko związane z naruszeniem integralności maszyn/urządzeń oraz bezpieczeństwem informacji obejmującym jej niewłaściwe przetwarzanie i nieuprawnione ujawnianie.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie realizacji opracowanych planów ochrony obiektów podlegających obowiązkowej ochronie. • Utrzymywanie i aktualizacja procedur/planów awaryjnych. • Nadzór nad przestrzeganiem obowiązujących zasad ochrony informacji. • Regularne szkolenia pracowników w zakresie obowiązujących procedur bezpieczeństwa.
21.	Ryzyko geologiczne	Wpływ czynników geologicznych na działalność wydobywczą.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonywanie otworów kontrolnych dla lepszego rozpoznania zalegania pokładów węgla. • Kontynuowanie działań profilaktycznych w zagrożonych rejonach dla poprawy warunków geologiczno-górnicznych i ochrony przed zagrożeniami naturalnymi (w tym m.in. strzelanie wyprzedzające mające na celu rozprężenie górotworu).

4. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

4.1. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniższa tabela przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów.

Tabela nr 11. Roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów w latach 2016–2014

Sprawozdanie z całkowitych dochodów sporządzone według MSSF (tys. zł)	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży	7 995 328	9 062 246	8 689 799	88%
Koszt własny sprzedanych towarów, materiałów i usług	7 837 567	9 073 869	8 526 855	86%
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	157 761	(11 623)	162 944	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(91 670)	4 969	1 359	-
Koszty sprzedaży	19 326	21 372	25 286	90%
Koszty ogólnego zarządu	81 368	96 341	80 365	84%
Zysk (strata) operacyjny	(34 603)	(124 367)	58 652	28%
Marża zysku operacyjnego (%)	(0,4)%	(1,4)%	0,7%	32%
Przychody finansowe	1 989 049	1 960 061	1 511 327	101%
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	(1 610 396)	(4 931 147)	-	33%
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(136 237)	1 714	397 452	-
Zysk (strata) brutto	(149 134)	(3 450 794)	1 172 527	4%
Marża zysku brutto (%)	(1,9)%	(38,1)%	13,5%	5%
Podatek dochodowy	17 119	3 114	26 084	550%
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	(166 253)	(3 453 908)	1 146 443	5%
Marża zysku netto (%)	(2,1)%	(38,1)%	13,2%	5%
Pozostałe całkowite dochody	104 024	69 720	(17 054)	149%
Całkowite dochody	(62 229)	(3 384 188)	1 129 389	2%
EBITDA	(27 078)	(115 856)	78 146	23%
Marża EBITDA (%)	(0,3)%	(1,3)%	0,9%	26%

W 2016 r., w porównaniu do 2015 r., niższe były zarówno przychody ze sprzedaży, jak i koszty działalności Spółki, co związane jest przede wszystkim z niższym poziomem obrotu energią elektryczną (wolumen sprzedaży i zakupu energii zmniejszył się o ok. 7,6 TWh r/r). Pomimo niższych kosztów, Spółka odnotowała ujemny poziom zysku operacyjnego, głównie z uwagi na utworzenie w 2016 r. rezerwy na ryzyka podatkowe w związku z trwającym postępowaniem kontrolnym oraz ujęciem zobowiązania w efekcie zadeklarowania się przez Spółkę do wpłaty na fundusz założycielski Polskiej Fundacji Narodowej. Ujemny wynik operacyjny 2015 r. jest efektem utworzonej rezerwy na umowy rodzące obciążenia wynikające ze wspólnego przedsięwzięcia EC Stalowa Wola.

W 2016 r. kontynuowany był proces centralizacji funkcji i przejmowania kompetencji od spółek Grupy Kapitałowej TAURON, mający na celu poprawę efektywności w Grupie Kapitałowej TAURON. Wdrożony również został nowy Model Biznesowy, określający założenia funkcjonowania Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON oraz podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy zdefiniowane jednostki: Centrum Korporacyjne (działalność holdingowa), Obszary Biznesowe (w tym działalność handlowa TAURON) oraz Centra Usług Wspólnych.

W 2016 r., podobnie jak w 2015 r., w kosztach finansowych zostały ujęte odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych, co wpłynęło na ujemny poziom zysku brutto i netto Spółki.

Przychody

Poniższa tabela przedstawia przychody ze sprzedaży Spółki latach 2016–2014.

Tabela nr 12. Przychody ze sprzedaży Spółki

Wyszczególnienie (tys. zł)	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
Przychody ze sprzedaży	7 995 328	9 062 246	8 689 799	88%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	7 899 621	8 963 672	8 564 045	88%
w tym: Sprzedaż energii elektrycznej (bez wyłączenia akcyzy)	7 255 819	8 558 477	7 925 020	85%
Przychody ze sprzedaży usług	95 707	98 574	125 754	97%
w tym: Sprzedaż usług handlowych	54 517	56 703	57 641	96%
Przychody z pozostałej działalności operacyjnej	1 041	7 103	2 821	15%
Przychody z działalności finansowej	2 014 974	1 983 903	1 511 327	102%

Spadek przychodów ze sprzedaży w 2016 r. w porównaniu do 2015 r. wiąże się głównie z niższym wolumenem sprzedaży energii elektrycznej. W 2016 r. Spółka kontynuowała działalność jako pośrednik w transakcjach zakupu węgla dla spółek Segmentu Wytwarzanie (w okresie porównawczym również w zakresie zakupu biomasy). Spółka kupuje surowce od spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz od jednostek spoza Grupy Kapitałowej TAURON, natomiast cała sprzedaż następuje do spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka rozpoznaje przychód wyłącznie z tytułu usługi pośrednictwa tj. organizacji dostaw.

Wzrost przychodów z działalności finansowej uzyskanych w 2016 r. w porównaniu do 2015 r., jest wynikiem wyższych odsetek od obligacji i pożyczek.

Ze względu na prowadzoną działalność holdingową, Spółka wykazuje istotne przychody finansowe z tytułu dywidend. W 2016 r. Spółka rozpoznała przychód z tytułu dywidendy w wysokości 1 485,2 mln zł, a w 2015 r. przychód z tytułu dywidendy wynosił 1 510,6 mln zł.

Poniższa tabela przedstawia przychody ze sprzedaży Spółki w latach 2016–2014 w podziale na produkty.

Tabela nr 13. Przychody ze sprzedaży Spółki w podziale na produkty

Wyszczególnienie (tys. zł)	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
Energia elektryczna	7 255 819	8 558 477	7 925 020	85%
Gaz	236 215	119 774	76 970	197%
Prawa majątkowe pochodzenia energii	36 137	186 358	378 235	19%
Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	363 500	94 031	183 451	387%
Pozostałe	7 950	5 032	369	158%
Razem przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	7 899 621	8 963 672	8 564 045	88%
Usługi handlowe	54 517	56 703	57 641	96%
Pozostałe	41 190	41 871	68 113	98%
Razem przychody ze sprzedaży usług	95 707	98 574	125 754	97%
Razem przychody ze sprzedaży	7 995 328	9 062 246	8 689 799	88%

Spadek przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w 2016 r. wynika z niższego wolumenu obrotu energią elektryczną (sprzedaż hurtowa) o ok. 7,6 TWh (15%), w porównaniu do 2015 r., w efekcie m.in. zmniejszonej płynności produktów terminowych oraz mniejszego zapotrzebowania ze strony spółek sprzedażowych Grupy Kapitałowej TAURON. Z kolei wyższe były przychody ze sprzedaży gazu (z uwagi na zwiększenie wolumenu w efekcie pozyskania nowych klientów przez spółki sprzedażowe Grupy Kapitałowej TAURON).

Poziom przychodów ze sprzedaży praw majątkowych pochodzenia energii w 2016 r. był niższy niż latach poprzednich, co spowodowane jest przede wszystkim znacznym spadkiem ceny praw majątkowych (nadpodaż na rynku, zwłaszcza PMOZE) i występowaniem w poprzednich latach dodatkowych transakcji pod zabezpieczenie spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Przychody ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych obejmują sprzedaż do spółek Grupy Kapitałowej TAURON na cele umorzenia uprawnień (w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych) – w 2016 r. sprzedaż do spółek zależnych wyniosła 363 mln zł (w 2015 r.: 91,6 mln zł) oraz zysk na zapasach uprawnień do emisji zanieczyszczeń nabywanych z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych. W 2016 r. łączny zysk z tytułu obrotu zapasami praw do emisji gazów cieplarnianych wyniósł ok. 0,5 mln zł, podczas gdy w 2015 r. ok. 2,5 mln zł.

Spółka kontynuowała działalność pośrednictwa w transakcjach zakupu węgla dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. W roku zakończonym 31 grudnia 2016 r. wartość surowców zakupionych i równocześnie odsprzedanych w wyniku powyższych transakcji wynosiła ok. 1 418,6 mln zł, natomiast Spółka z tytułu usługi pośrednictwa rozpoznała przychód w wysokości ok. 31,9 mln zł, co stanowi większą część przychodów z usług handlowych.

Działalność Spółki w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. wynosiła odpowiednio 190,8 mln zł i 400,7 mln zł.

Koszty

Poniższa tabela przedstawia wielkość i strukturę kosztów poniesionych przez Spółkę w latach 2016–2014.

Tabela nr 14. Wielkość i struktura kosztów

Wyszczególnienie (tys. zł)	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
Koszty ogółem	10 160 477	14 504 046	9 031 420	70%
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	7 837 567	9 073 869	8 526 855	86%
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	100 694	117 713	105 651	86%
Koszty pozostałej działalności operacyjnej	92 711	2 134	1 462	4 344%
Koszty działalności finansowej	2 129 505	5 310 330	397 452	40%

W 2016 r. łączne koszty działalności Spółki stanowiły 70% poziomu kosztów z 2015 r., głównie w wyniku ujęcia w kosztach finansowych w obydwu latach odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych oraz w 2016 r. wyniku na sprzedaży udziałów w spółce Nowe Brzeszcze GT.

Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług w 2016 r. jest niższy o ok. 14% w porównaniu do 2015 r., na co największy wpływ miały niższe koszty zakupu energii elektrycznej, wynikające z niższego wolumenu zakupu energii elektrycznej.

W 2016 r., w stosunku do 2015 r., niższe o ok. 14% były koszty sprzedaży i ogólnego zarządu. Spadek dotyczył głównie kosztów wynagrodzeń i świadczeń oraz zewnętrznych usług konsultingowych.

W kosztach pozostałej działalności operacyjnej ujęte są głównie składki na rzecz organizacji zewnętrznych oraz darowizny.

W kosztach finansowych ujęte są wyniki aktualizacji wartości udziałów i akcji, związane z dokonaniem i rozwiązaniem, w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości, odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych:

- 1) wynik przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2016 r. testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości akcji i udziałów spółek zależnych w wysokości 1 440,3 mln zł oraz na odwrócenie odpisu w wysokości 443,3 mln zł,
- 2) wynik przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2016 r. testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości akcji i udziałów spółek zależnych w wysokości 415,4 mln zł.

Wzrost pozostałych kosztów finansowych w 2016 r., w porównaniu do 2015 r., wynika głównie z nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi w wysokości 29,7 mln zł, w związku z wyceną pożyczki w EUR oraz ujęcia straty na sprzedaży udziałów w jednostce zależnej Nowe Brzeszcze GT o wartości 88,3 mln zł.

Sytuacja majątkowa i finansowa Spółki

Poniższa tabela przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Spółki.

Tabela nr 15. Roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej (istotne pozycje)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone według MSSF (tys. zł)	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2014 r.	Dynamika (2016/2015)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	25 855 329	24 866 370	26 617 011	104%
Udziały i akcje	14 870 418	15 933 194	20 809 799	93%
Obligacje	9 615 917	7 451 601	5 522 725	129%
Pożyczki udzielone	1 292 800	1 417 165	198 331	91%
Aktywa obrotowe	1 817 047	1 607 786	3 723 519	113%
Zapasy	284 799	249 492	177 272	114%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	961 242	623 209	982 582	154%
Obligacje	242 465	215 040	1 276 001	113%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	198 090	168 255	1 228 880	118%
SUMA AKTYWÓW	27 672 376	26 474 156	30 340 530	105%
PASYWA				
Kapitał własny	16 530 268	16 592 497	20 239 567	100%
Zobowiązania długoterminowe	8 969 976	5 069 118	7 511 096	177%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	8 754 047	4 876 546	7 405 005	180%
Zobowiązania krótkoterminowe	2 172 132	4 812 541	2 589 867	45%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	1 433 929	4 057 048	1 803 255	35%
Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe	585 396	517 220	631 125	113%
Instrumenty pochodne	560	96 942	102 615	1%
SUMA PASYWÓW	27 672 376	26 474 156	30 340 530	105%

Udziały i akcje – w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych dokonano odpisów aktualizujących wartość akcji w TAURON Wytwarzanie w kwocie 1 156,1 mln zł, udziałów w TAURON EKOENERGIA w kwocie 939,8 mln zł oraz rozwiązano odpisy aktualizujące wartość udziałów w TAURON Ciepło w kwocie 443,3 mln zł, co zostało opisane szerzej w nocie 20 Sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 r. W ciągu roku miało również miejsce podwyższenie kapitału w TAURON Wydobywanie na kwotę 340 mln zł oraz podwyższenie kapitału spółki Nowe Brzeszcze GT poprzez objęcie nowych udziałów o łączną kwotę 182,9 mln zł. Równocześnie we wrześniu 2016 r. podpisano umowę sprzedaży udziałów spółki Nowe Brzeszcze GT, na które TAURON rozpoznał stratę w wysokości 88,3 mln zł.

Obligacje – pozycja obejmuje zakupione przez Spółkę obligacje wyemitowane przez spółki zależne.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień 31 grudnia 2015 r. kapitał własny wynosił odpowiednio 60% i 63% wartości pasywów ogółem.

Zobowiązania Spółki z tytułu otrzymanych pożyczek i kredytów oraz obligacji na dzień 31 grudnia 2016 r. dotyczyły obligacji wyemitowanych w ramach programu emisji obligacji w wysokości 6 942,1 mln zł, pożyczek od jednostek powiązanych zaciągniętych w ramach *Umowy o świadczenie usługi cash pool* w wysokości 1 245,5 mln zł, kredytów otrzymanych z EBI w wysokości 1 190,5 mln zł (wraz z odsetkami), pożyczki od spółki zależnej w wysokości 30,3 mln zł oraz kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 15,1 mln zł zaciągniętego w celu finansowania depozytów zabezpieczających, transakcji na produkty commodities oraz transakcji na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela przedstawia sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzonych według MSSF.

Tabela nr 16. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (istotne pozycje)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzone według MSSF (tys. zł)	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto	(149 134)	(3 450 794)	1 172 527	4%
Korekty	(83 753)	3 608 403	(1 168 064)	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(232 887)	157 609	4 463	-
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Nabycie udziałów i akcji	(543 603)	(53 377)	(98 625)	1 018%
Nabycie obligacji	(2 770 000)	(4 155 000)	(3 745 520)	67%
Wykup obligacji	540 000	2 267 266	2 004 067	24%
Spłata udzielonych pożyczek	142 024	14 500	11 700	979%
Udzielenie pożyczek	(23 575)	(168 124)	(18 050)	14%
Dywidendy otrzymane	1 485 152	1 510 624	1 076 835	98%
Odsetki otrzymane	474 126	267 464	310 066	177%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(619 543)	(318 640)	(438 236)	194%
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Emisja dłużnych papierów wartościowych	4 284 607	310 000	2 950 000	1 382%
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(3 300 000)	(450 000)	(1 148 200)	733%
Zaciągnięcie kredytów/pożyczek	0	322 358	693 273	0%
Spłata kredytów/pożyczek	(132 818)	(132 818)	(132 818)	100%
Dywidendy wypłacone	0	(262 882)	(332 984)	0%
Odsetki zapłacone	(351 147)	(344 332)	(314 904)	102%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	486 164	(587 079)	1 701 129	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(366 266)	(748 110)	1 267 356	49%
Różnice kursowe netto	1 179	1 147	(186)	103%
Środki pieniężne na początek okresu	(679 175)	68 935	(1 198 421)	-
Środki pieniężne na koniec okresu	(1 045 441)	(679 175)	68 935	154%

Stan środków pieniężnych uzyskany z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej Spółki za 2016 r., po uwzględnieniu stanu środków pieniężnych na początek okresu, wyniósł (1 045,4) mln zł. Poziom środków pieniężnych na koniec okresu jest wynikiem korekty środków pieniężnych, jaką stanowią salda pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pooling, ze względu na fakt, iż nie stanowią przepływów z działalności inwestycyjnej lub finansowej, służą głównie do zarządzania bieżącą płynnością finansową.

4.2. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Zarząd Spółki nie publikował prognoz wyników TAURON na 2015 r. Decyzja ta wynikała z dużej zmienności rynku i znacznej ilości zmiennych wpływających na jego przewidywalność.

4.3. Podstawowe wskaźniki finansowe i niefinansowe

Wskaźniki finansowe

Poniższa tabela przedstawia podstawowe wskaźniki finansowe Spółki.

Tabela nr 17. Podstawowe wskaźniki finansowe Spółki

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2015	2014	Dynamika (2016/2015)
1.	Rentowość brutto (wynik brutto / przychody ze sprzedaży)	(1,9)%	(38,1)%	13,5%	4,9%
2.	Rentowość netto (wynik netto / przychody ze sprzedaży)	(2,1)%	(38,1)%	13,2%	5,5%
3.	Rentowość kapitałów własnych (wynik brutto / kapitały własne)	(0,9)%	(20,8)%	5,8%	4,3%
4.	Rentowość aktywów (wynik netto / suma aktywów)	(0,6)%	(13,0)%	3,8%	4,6%
5.	EBIT (tys. zł) (wynik z działalności operacyjnej)	(34 603)	(124 367)	58 652	27,8%
6.	Marża EBIT (EBIT / przychody ze sprzedaży)	(0,4)%	(1,4)%	0,7%	31,5%
7.	EBITDA (tys. zł) (wynik z działalności operacyjnej przed amortyzacją)	(27 078)	(115 856)	78 146	23,4%
8.	Marża EBITDA (EBITDA / przychody ze sprzedaży)	(0,3)%	(1,3)%	0,9%	26,5%
9.	Wskaźnik płynności bieżącej (aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe)	0,84	0,33	1,44	250,4%

Na ujemną wartość EBIT w 2016 r. wpłynęły: ujęte zobowiązanie Spółki w związku z deklaracją wpłaty na fundusz założycielski Polskiej Fundacji Narodowej oraz utworzona rezerwa na ryzyko podatkowe w związku z trwającym postępowaniem kontrolnym. Na ujemną wartość EBIT za 2015 r. wpływ miały głównie utworzone rezerwy na umowy rodzące obciążenia wynikające ze wspólnego przedsięwzięcia EC Stalowa Wola w wysokości 182,9 mln zł.

Na ujemną wartość wyniku finansowego brutto oraz netto w 2016 r. złożyły się utworzone i rozwiązane odpisy wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych na kwotę 1 412,4 mln zł oraz wynik na sprzedaży udziałów spółki Nowe Brzeszcze GT w kwocie 88,3 mln zł. Natomiast na ujemną wartość wyniku finansowego brutto oraz netto w 2015 r. miał wpływ utworzony odpis aktualizujący wartość udziałów i akcji spółek zależnych w wyniku przeprowadzonych testów na łączną kwotę 4 931,1 mln zł.

Poziom wyniku operacyjnego jest charakterystyczny dla spółki prowadzącej działalność związaną z zarządzaniem holdingiem (koszty związane z zarządzaniem Grupą Kapitałową TAURON ujęte są w działalności operacyjnej, natomiast przychody uzyskiwane z dywidend są odnoszone do działalności finansowej).

Zdolność Spółki do regulowania zobowiązań w 2016 r. nie była zagrożona.

Wskaźniki niefinansowe

Wskaźniki niefinansowe w Spółce są ściśle związane ze specyfiką działalności, posiadanymi zasobami oraz przyjętą Strategią, w tym:

- 1) metodami zarządzania zasobami ludzkimi,
- 2) centralizacją funkcji zarządczych w Grupie Kapitałowej TAURON, ograniczaniem działalności niepodstawowej,
- 3) oceną możliwości inwestycyjnych,
- 4) rozwojem struktur organizacyjnych i procedur zarządzania.

4.4. Wpływy z emisji papierów wartościowych

W 2016 r. TAURON przeprowadzał emisje obligacji w ramach dotychczas zawartych programów (tj. programu emisji obligacji długoterminowych zawartego z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 r. zawartego z konsorcjum banków), a także w ramach pozyskanego nowego finansowania z EBI, o którym mowa poniżej.

Emisja obligacji i ich objęcie przez EBI

W dniu 14 grudnia 2016 r. pomiędzy TAURON a EBI zostały podpisane następujące umowy:

- a) umowa projektowa („Umowa Projektowa”), określająca szczegółowe wymogi dotyczące finansowanego zadania inwestycyjnego,
- b) umowa subskrypcyjna („Umowa Subskrypcyjna”), stanowiąca podstawę do przeprowadzenia emisji obligacji hybrydowych („Obligacje”) o wartości 190 000 tys. EUR. Środki z emisji Obligacji zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków TAURON Dystrybucja związanych z rozwojem i modernizacją infrastruktury sieci elektroenergetycznej w latach 2016–2020.

Wyemitowane Obligacje stanowią podporządkowane, niezabezpieczone, kuponowe papiery wartościowe na okaziciela, które zostały objęte przez EBI w ramach operacji Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, uruchomionego przez EBI wspólnie z KE w celu realizacji tzw. planu Junckera. Zgodnie z Umową Subskrypcyjną Obligacje zostały wyemitowane w ramach jednej serii w dniu 16 grudnia 2016 r. Termin wykupu przypada 18 lat od daty emisji, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 8 lat („I Okres Finansowania”), w którym nie będzie możliwy wcześniejszy wykup Obligacji przez TAURON oraz nie będzie możliwa wcześniejsza sprzedaż Obligacji przez EBI na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w Umowie). Obligacje są oprocentowane według stałej stopy procentowej w I Okresie Finansowania, natomiast w kolejnym 10-letnim okresie finansowania („II Okres Finansowania”) będą oprocentowane według zmiennej stopy procentowej (Euribor 6M) powiększonej o ustaloną marżę. Umowa przewiduje możliwość odroczenia płatności odsetek od Obligacji, maksymalnie do dnia wykupu Obligacji lub do piątego dnia od dnia podjęcia decyzji o wypłacie dywidendy. Podporządkowany charakter Obligacji sprawia, iż w przypadku upadłości lub likwidacji TAURON, zobowiązania wynikające z Obligacji będą miały pierwszeństwo zaspokojenia jedynie przed wierzytelnościami akcjonariuszy TAURON. Emisja Obligacji ma pozytywny wpływ na stabilność finansową TAURON, ponieważ Obligacje są wyłączone z kalkulacji wskaźnika zadłużenia, stanowiącego kowenant niektórych programów finansowania TAURON. Ponadto 50% kwoty Obligacji zostało zaliczone przez agencję ratingową jako kapitał w modelu ratingowym, co ma korzystny wpływ na ocenę ratingową TAURON. Obligacje uzyskały rating agencji ratingowej Fitch na poziomie BB+.

W ramach programu emisji obligacji o którym mowa powyżej, w dniu 16 grudnia 2016 r. TAURON wyemitował obligacje na łączną kwotę 190 000 tys. EUR.

Emisja obligacji i ich objęcie przez BGK

W ramach programu emisji obligacji długoterminowych, zawartego w dniu 31 lipca 2013 r. wraz z późniejszymi aneksami pomiędzy TAURON a BGK, TAURON wyemitował w 2016 r. obligacje na łączną kwotę 490 000 tys. zł, według poniższej specyfikacji:

- 1) w dniu 8 stycznia 2016 r. emisja trzech serii obligacji o łącznej wartości nominalnej 210 000 tys. zł z terminem wykupu w latach 2023–2025,
- 2) w dniu 9 grudnia 2016 r. emisja czterech serii obligacji o łącznej wartości nominalnej 280 000 tys. zł z terminem wykupu w latach 2026–2029.

Emisja obligacji i ich objęcie przez banki komercyjne

W ramach programu emisji obligacji, zawartego w dniu 24 listopada 2015 r. pomiędzy TAURON a konsorcjum banków, TAURON wyemitował w 2016 r. obligacje na łączną kwotę 2 950 000 tys. zł, według poniższej specyfikacji:

- 1) w dniu 29 lutego 2016 r. emisja obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 tys. zł z terminem wykupu w dniu 29 grudnia 2020 r.,
- 2) w dniu 25 marca 2016 r. emisja obligacji o łącznej wartości nominalnej 100 000 tys. zł z terminem wykupu w dniu 25 marca 2020 r.,
- 3) w dniu 30 marca 2016 r. emisja obligacji o łącznej wartości nominalnej 300 000 tys. zł – obligacje wykupione w dniu 30 września 2016 r.,
- 4) w dniu 9 grudnia 2016 r. emisja obligacji o łącznej wartości nominalnej 300 000 tys. zł z terminem wykupu w dniu 9 grudnia 2020 r.

Celem emisji obligacji było finansowanie wydatków inwestycyjnych Grupy Kapitałowej TAURON, z wyjątkiem obligacji wyemitowanych w dniu 29 lutego 2016 r., których celem było pozyskanie środków na nabycie w celu umorzenia 22 500 sztuk obligacji transzy C wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 r., których termin wykupu przypadał na dzień 12 grudnia 2016 r. Informacja o powyższym zdarzeniu została przedstawiona szczegółowo w pkt 2.7. niniejszego sprawozdania.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 18. Zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Wartość wyemitowanych obligacji (tys.)	Rodzaj i wysokość stopy procentowej	Termin wykupu ostatniej serii	Saldo na dzień 31 grudnia 2016 r. (tys.)
1.	1 750 000 PLN	WIBOR 6M + stała marża	04.11.2019	1 750 000 PLN
2.	1 700 000 PLN	WIBOR 6M + stała marża	20.12.2029	1 700 000 PLN
3.	2 650 000 PLN	WIBOR 6M + stała marża	29.12.2020	2 650 000 PLN
4.	190 000 EUR	Oprocentowanie stałe	16.12.2034	190 000 EUR

4.5. Instrumenty finansowe

4.5.1. Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

W ramach zarządzania ryzykiem finansowym TAURON w 2016 r. zabezpieczał ryzyko zmienności przepływów pieniężnych wynikające z posiadanego zadłużenia opartego o stopę referencyjną WIBOR. Ponadto w 2016 r. TAURON zabezpieczał ekspozycję walutową powstałą w toku działalności handlowej (przede wszystkim z tytułu zakupu uprawnień do emisji CO₂), zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikających z wahań kursu walutowego.

Poniższa tabela przedstawia aktywne terminowe transakcje pochodne według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. (ze względu na przyjęty scentralizowany model zarządzania ryzykiem finansowym dotyczy wyłącznie TAURON).

Tabela nr 19. Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Rodzaj zawartych transakcji	Łączny nominal danego rodzaju transakcji (tys.)	Waluta			Termin zapadalności transakcji danego rodzaju		Wycena transakcji danego rodzaju na dzień 31 grudnia 2016 r. (tys.)
			PLN	EUR	inna	do roku	powyżej roku	
1.	IRS	2 100 000	X				X	36 640
2.	Forward	46 497		X		X		3 189
		477		X			X	50

W zakresie zabezpieczenia ryzyka wynikającego ze zmienności cen oraz ryzyka kredytowego TAURON nie stosował instrumentów finansowych.

Natomiast w ramach zarządzania ryzykiem utraty płynności stosuje się instrumenty dłużne, o których mowa w pkt 4.7.

4.5.2. Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej TAURON zostały opisane w pkt 3.4.2. niniejszego sprawozdania.

4.6. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

Sytuacja finansowa Spółki jest stabilna i nie wystąpiły żadne negatywne zdarzenia powodujące zagrożenie kontynuacji jej działalności ani też istotnego pogorszenia sytuacji finansowej. Ujęta w kosztach finansowych aktualizacja wartości udziałów i akcji jest wynikiem przeprowadzonych testów na utratę wartości w spółkach TAURON Wytwarzanie oraz TAURON Ciepło i nie stanowi zagrożenia kontynuacji działalności Spółki.

Szczegółowy opis dotyczący sytuacji finansowej TAURON rozumianej jako zapewnienie środków finansowych na działalność zarówno operacyjną, jak i inwestycyjną został zawarty w pkt 4.1. niniejszego sprawozdania.

4.7. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

TAURON posiada scentralizowany obszar zarządzania finansami dzięki czemu możliwe jest efektywne zarządzanie finansami całej Grupy Kapitałowej TAURON. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie są: wdrożony centralny model finansowania oraz *Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON* wraz z funkcjonującym w Grupie Kapitałowej TAURON cash poolingiem. Dodatkowo system zarządzania finansami jest wspomagany centralną *Polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON* oraz

centralną *Polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON*, w których TAURON pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętym centralnym modelem finansowania, TAURON jest odpowiedzialny za pozyskiwanie finansowania dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Środki pozyskane zarówno wewnętrznie (ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON generujących nadwyżki finansowe), jak również zewnętrznie (z rynku finansowego), transferowane są następnie do spółek z Grupy Kapitałowej TAURON zgłaszających zapotrzebowanie na finansowanie (w tym celu, oprócz cash pooling, wdrożony został program emisji obligacji wewnątrzgrupowych).

Przyjęta forma pozyskiwania źródeł finansowania umożliwia przede wszystkim obniżenie kosztu kapitału, zwiększa możliwości otrzymania finansowania, redukuje ilość i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy Kapitałowej TAURON oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskiwanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek, takich jak np. emisja euroobligacji.

Drugim istotnym elementem wpływającym na efektywność zarządzania finansami jest polityka zarządzania płynnością finansową. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej. Powyższe wpływa zarówno na zmniejszenie kosztów, jak i zwiększenie bezpieczeństwa. Bieżące zarządzanie płynnością jest wspomagane przez wdrożony mechanizm cash pooling. Jego zasadniczym celem jest zapewnienie bieżącej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej TAURON przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów zewnętrznego finansowania krótkoterminowego i maksymalizowaniu przychodów finansowych z tytułu inwestowania nadwyżek pieniężnych. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash pooling spółki Grupy Kapitałowej TAURON, posiadające krótkotrwałe niedobory środków, mogą korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe, bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Ponadto TAURON wdrożył jednolity program gwarancji bankowych. W ramach umów zawartych przez TAURON z bankami istnieje możliwość wystawiania gwarancji na zabezpieczenie zobowiązań spółek z Grupy Kapitałowej TAURON w ramach scentralizowanego limitu. Powyższe działanie ograniczyło koszt pozyskiwanych gwarancji, uniezależniło ich pozyskanie od kondycji poszczególnych spółek oraz ograniczyło łączną ilość czynności niezbędnych do pozyskania gwarancji.

W 2016 r. TAURON posiadał pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

4.8. Zasady sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez TAURON w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez TAURON.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego zostały przedstawione w nocie 9 Sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 r.

4.9. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 15 czerwca 2016 r. TAURON zawarł z Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa umowę na przeprowadzenie badania:

- 1) sprawozdania finansowego Spółki za 2016 r. sporządzonego zgodnie z wymogami MSSF,
- 2) sprawozdań finansowych wybranych spółek z Grupy Kapitałowej TAURON za 2016 r. sporządzonych zgodnie z MSSF,
- 3) skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 r. sporządzonego zgodnie z MSSF.

Umowa obejmuje również przeprowadzenie przeglądu okresowego półrocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON sporządzonych według wymogów MSSF za okres kończący się w dniu 30 czerwca 2016 r.

Poniższa tabela przedstawia wysokość wynagrodzenia biegłych rewidentów za usługi świadczone na rzecz TAURON.

Tabela nr 20. Wysokość wynagrodzenia biegłych rewidentów za usługi świadczone na rzecz TAURON

Lp.	Rodzaj usługi	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 r. (tys. zł)	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 r. (tys. zł)
1.	Obowiązkowe badanie	105	105
2.	Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdań finansowych	45	63
3.	Usługi doradztwa podatkowego	0	0
4.	Pozostałe usługi (w tym szkolenia)	158	465
Suma		308	633

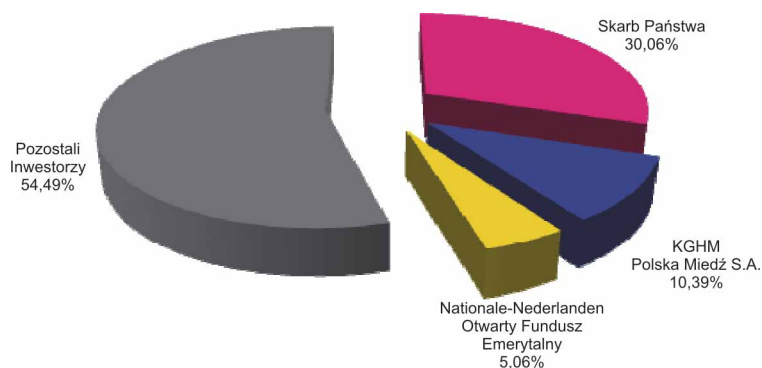
5. AKCJE I AKCJONARIAT

5.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 8 762 746 970 zł i dzielił się na 1 752 549 394 akcje o wartości nominalnej 5 zł każda, w tym 1 589 438 762 akcje zwykłe na okaziciela serii AA oraz 163 110 632 akcje zwykłe imienne serii BB.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę akcjonariatu według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Rysunek nr 54. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

5.2. Polityka dywidendowa

W ramach przyjętej Strategii Spółka przyjęła politykę dywidendową. TAURON w perspektywie długoterminowej planuje wypłatę dywidendy w wysokości minimum 40% skonsolidowanego zysku netto. Intencją Spółki jest zapewnienie stopy dywidendy na poziomie konkurencyjnym w stosunku do długoterminowych instrumentów dłużnych emitowanych na rynku polskim przez spółki z ratingiem inwestycyjnym. Na ostateczną rekomendację dotyczącą dywidendy wpływ będą miały dodatkowe czynniki, w tym w szczególności:

- 1) Sytuacja płynnościowa Grupy Kapitałowej TAURON,
- 2) Sytuacja rynkowa,
- 3) Realizacja polityki inwestycyjnej,
- 4) Koszt oraz możliwości pozyskania finansowania,
- 5) Wymogi prawa oraz zapisy umów finansowych, w szczególności dotyczące nie przekraczania określonego poziomu wskaźnika zadłużenia,
- 6) Zapewnienie ratingu na poziomie inwestycyjnym.

Prognozy będące podstawą Strategii wskazują, że pierwszym rokiem, w którym możliwa będzie wypłata dywidendy, będzie 2020 r.

Poniższa tabela przedstawia wysokość dywidendy wypłaconej w latach 2010–2014.

Tabela nr 21. Wysokość dywidendy wypłaconej w latach 2010–2014

Dywidenda wypłacona za lata 2010–2014						
Lp.	Rok obrotowy, za który wypłacono dywidendę	Kwota wypłaconej dywidendy (zł)	% zysku netto	Wartość wypłaconej dywidendy na jedną akcję (zł)	Dzień dywidendy	Dzień wypłaty dywidendy
1.	2010	262 882 409,10	31%	0,15	30.06.2011	20.07.2011
2.	2011	543 290 312,14	44%	0,31	02.07.2012	20.07.2012
3.	2012	350 509 878,80	24%	0,20	03.06.2013	18.06.2013
4.	2013	332 984 384,86	25%	0,19	14.08.2014	04.09.2014
5.	2014	262 882 409,10	23%	0,15	22.07.2015	12.08.2015

5.3. Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie posiadali akcji TAURON, jak również nie posiadali akcji lub udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką.

5.4. Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu

Zarząd nie posiada informacji o istnieniu umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

5.5. Nabycie akcji własnych

W 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie posiadała akcji własnych.

5.6. Programy akcji pracowniczych

W 2016 r. w Spółce nie funkcjonowały programy akcji pracowniczych.

5.7. Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW)

Akcje TAURON są notowane na Rynku Głównym GPW od dnia 30 czerwca 2010 r. W 2016 r. kurs akcji TAURON kształtował się w przedziale od 2,38 zł do 3,17 zł (według cen zamknięcia). Kurs akcji podczas ostatniej sesji w 2015 r. osiągnął poziom 2,88 zł. Rok później cena wyniosła 2,85 zł. Stopa zwrotu¹ z inwestycji w akcje TAURON w 2016 r. wyniosła -1%, podczas gdy indeks WIG20 wzrósł w tym okresie o prawie 5%, a indeks WIG-Energia spadł blisko 13%. Jedną z głównych przyczyn utrzymywania się trendu bocznego na giełdzie były gorsze od prognoz wyniki polskiej gospodarki, odpływ inwestorów zagranicznych oraz niepewność co do wpływu zmian w systemie emerytalnym na rynek kapitałowy.

Należy podkreślić, że w 2016 r. również notowaniom największych europejskich grup energetycznych nie udało się wybić z długoletniego trendu spadkowego.

Z kolei głównymi przyczynami generalnego obniżenia wycen krajowych spółek energetycznych w 2016 r. były: niepewność regulacyjna dotycząca przyszłego systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii, odpisy związane z utratą wartości aktywów w segmencie wytwarzania energii elektrycznej oraz ryzyka związane z zaangażowaniem firm energetycznych w projekty w sektorze wydobywania węgla kamiennego lub dotyczące budowy mocy wytwórczych opartych o węgiel kamienny.

Wsparciem dla notowań akcji TAURON w 2016 r. były podjęte działania zmierzające do zagwarantowania stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON w nadchodzących latach. Do najważniejszych z nich należało: opracowanie nowej strategii, wdrożenie kolejnego Programu Poprawy Efektywności na lata 2016–2018, podwyższenie maksymalnego poziomu kowenantu dług netto/EBITDA z 3,0x do 3,5x oraz emisja obligacji hybrydowych.

Zdaniem ekspertów większość ryzyk związanych z sektorem energetycznym zostało już uwzględnione w cenach akcji, co może stwarzać okazję do selektywnych zakupów w 2017 r. Wśród najważniejszych szans dla sektora analitycy i eksperci branży wymieniają: wdrożenie mechanizmu rynku mocy, systematyczną redukcję kosztów i odbicie cen węgla kamiennego, które przełoży się na poprawę wyników finansowych kopalni węgla kamiennego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. akcje TAURON wchodziły w skład następujących indeksów giełdowych:

1. **WIG** – indeks obejmujący wszystkie spółki notowane na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach. Udział TAURON w indeksie WIG: 1,07%.
2. **WIG-Poland** – indeks narodowy, w którego skład wchodzi wyłącznie akcje krajowych spółek notowanych na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach. Udział TAURON w indeksie WIG-Poland: 1,11%.
3. **WIG20** – indeks obliczany na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z Rynku Głównego GPW. Udział TAURON w indeksie WIG20: 1,68%.
4. **WIG30** – indeks obejmujący 30 największych i najbardziej płynnych spółek notowanych na Rynku Głównym GPW. Udział TAURON w indeksie WIG30: 1,56%.

---

¹ Stopa zwrotu liczona z uwzględnieniem dochodu inwestora z tytułu dywidendy i przy założeniu, że osiągnany dochód dodatkowy jest reinwestowany. Metodologia zgodna z Biuletynem Statystycznym GPW.

5. **WIG-Energia** – indeks sektorowy, w którego skład wchodzi spółki uczestniczące w indeksie WIG i jednocześnie zakwalifikowane do sektora energetyki. Udział TAURON w indeksie WIG-Energia: 17,06%.
6. **Respect Index** – indeks grupuje w swoim portfelu spółki działające zgodnie z najwyższymi standardami społecznej odpowiedzialności biznesu. Udział TAURON w Respect Index: 2,94%.
7. **MSCI Emerging Markets Europe 10/40 Index** – indeks obejmujący kluczowe spółki notowane na giełdach na rynkach wschodzących. Udział TAURON w indeksie MSCI Emerging Markets Europe 10/40 Index: 0,25%.
8. **MSCI Poland Index** – indeks obejmujący ponad 20 kluczowych spółek notowanych na GPW. Udział TAURON w indeksie MSCI Poland Index: 1,59%.

Poniższa tabela przedstawia kluczowe dane dotyczące akcji Spółki w latach 2011–2016.

Tabela nr 22. Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON w latach 2011–2016

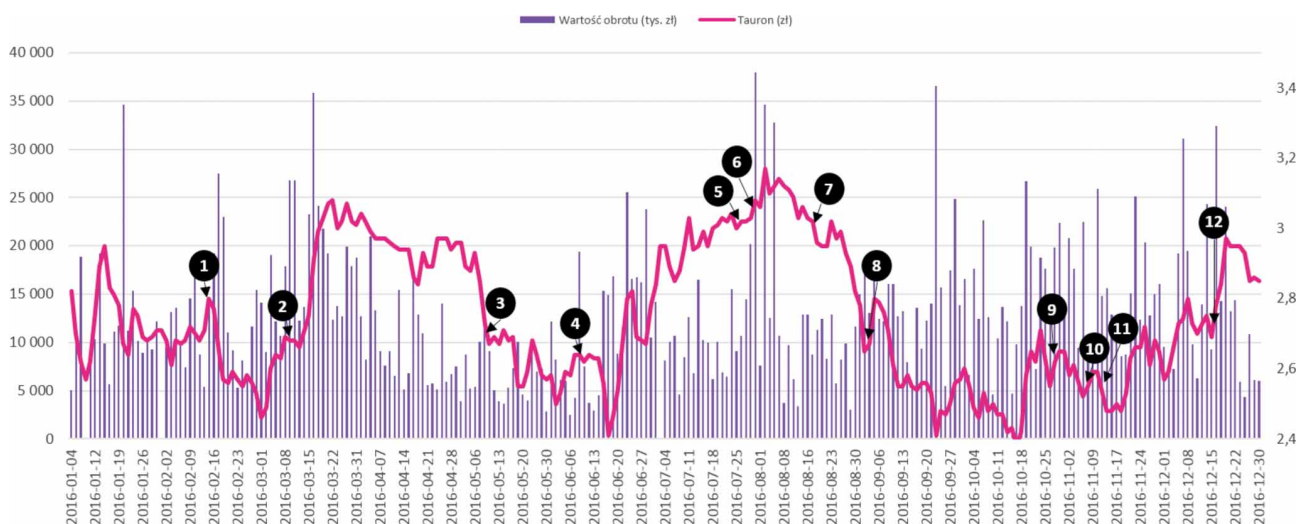
Lp.		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Kurs maksymalny (zł)	6,81	5,61	5,39	5,69	5,29	3,19
2.	Kurs minimalny (zł)	4,65	4,08	3,85	4,04	2,37	2,31
3.	Kurs ostatni (zł)	5,35	4,75	4,37	5,05	2,88	2,85
4.	Kapitalizacja na koniec okresu (mln zł)	9 376	8 325	7 659	8 850	5 047	4 995
5.	Kapitalizacja na koniec okresu (%)	2,10	1,59	1,29	1,50	0,98	0,90
6.	Wartość księgową (mln zł)	15 922,47	16 839,41	17 675,34	18 106,79	18 837,00	16 348,99
7.	C/Z	8,10	5,50	5,50	7,80	4,2	x
8.	C/WK	0,59	0,49	0,43	0,49	0,27	0,31
9.	Stopa zwrotu od początku roku* (%)	-16,73	-5,03	-3,64	+20,07	-40,78	-1,04
10.	Stopa dywidendy (%)	2,8	6,5	4,6	3,8	5,2	–
11.	Wartość obrotów (mln zł)	5 574,82	3 198,94	3 103,56	3 134,81	3 062,52	3 199,02
12.	Udział w obrotach (%)	2,21	1,70	1,41	1,53	1,50	1,69
13.	Średni wolumen na sesję	3 721 539	2 667 725	2 793 020	2 489 329	3 190 195	4 662 087
14.	Średnia liczba transakcji na sesję	1 373	960	1 022	1 106	1 431	1 465

Źródło: Biuletyn Statystyczny GPW

* Stopa zwrotu liczona z uwzględnieniem dochodu inwestora z tytułu dywidendy i przy założeniu, że osiągnięty dochód dodatkowy jest reinwestowany. Metodologia zgodna z Biuletynem Statystycznym GPW.

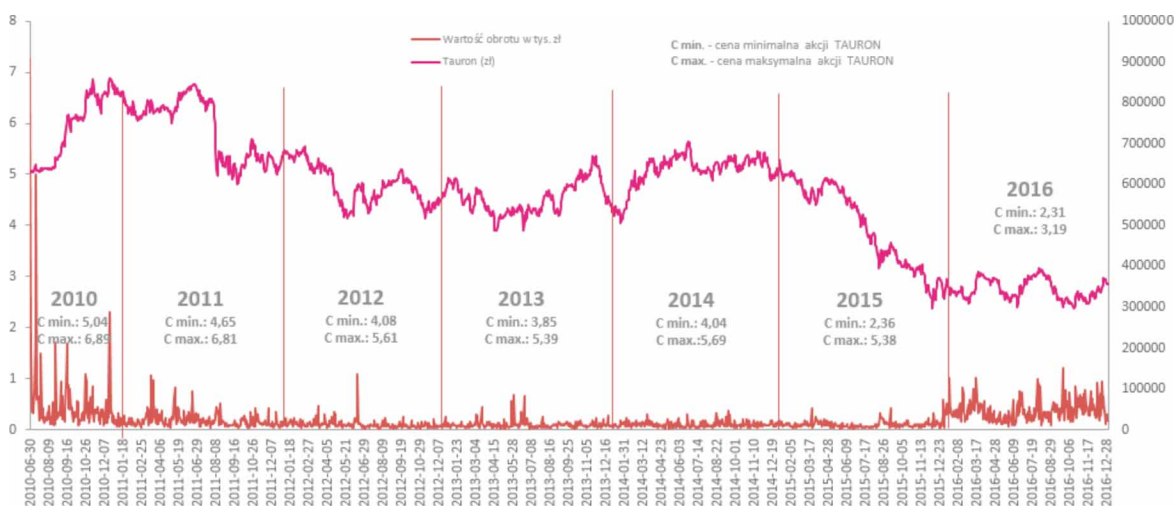
Poniższe wykresy przedstawiają historyczne kształtowanie się kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów, w tym na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia.

Rysunek nr 55. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów w 2016 r.

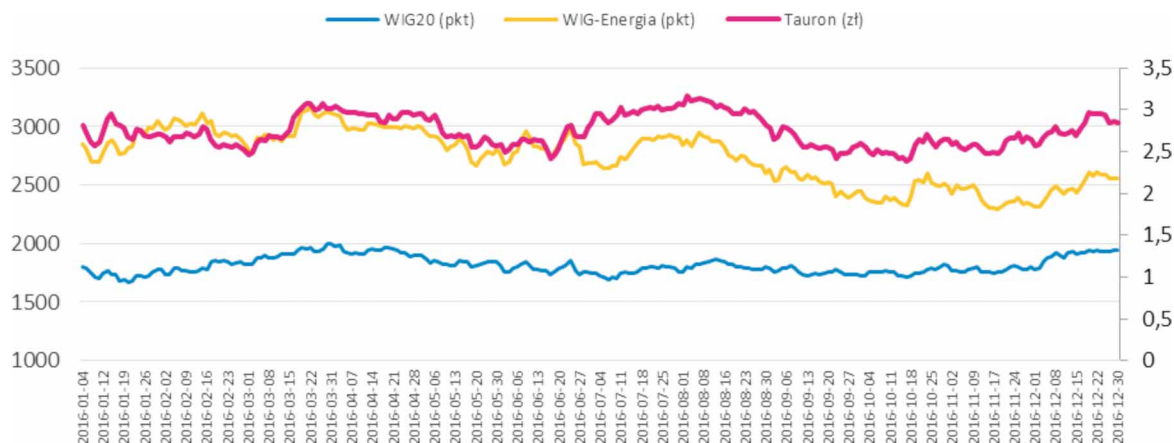

	Data	Wydarzenie
1	15.02.2016	• Informacja o zamiarze ujęcia w sprawozdaniach finansowych za 2015 r. odpisu aktualizującego wartość jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie
2	09.03.2016	• Publikacja skonsolidowanego raportu rocznego za 2015 r. • Przyjęcie Programu poprawy efektywności działalności w Grupie TAURON na lata 2016-2018
3	11.05.2016	• Publikacja raportu okresowego za I kwartał 2016 r.
4	08.06.2016	• Zwyczajne Walne Zgromadzenie TAURON
5	26.07.2016	• Informacja o zamiarze ujęcia w sprawozdaniach finansowych za I półrocze 2016 r. odpisu z tytułu utraty wartości jednostek wytwórczych Segmentu Wytwarzanie
6	29.07.2016	• Publikacja szacunkowych skonsolidowanych danych finansowych za I półrocze 2016 r.
7	17.08.2016	• Publikacja raportu okresowego za I półrocze 2016 r.
8	02.09.2016	• Przyjęcie Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025 • Przyjęcie polityki dywidendowej na lata 2016-2025
9	28.10.2016	• Publikacja szacunkowych wyników Grupy Kapitałowej TAURON za III kwartał 2016 r.
10	09.11.2016	• Publikacja raportu okresowego za III kwartał 2016 r.
11	14.11.2016	• Potwierdzenie ratingów i zmiana perspektywy długoterminowej z negatywnej na stabilną dla TAURON przez agencję Fitch
12	15.12.2016	• Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie TAURON

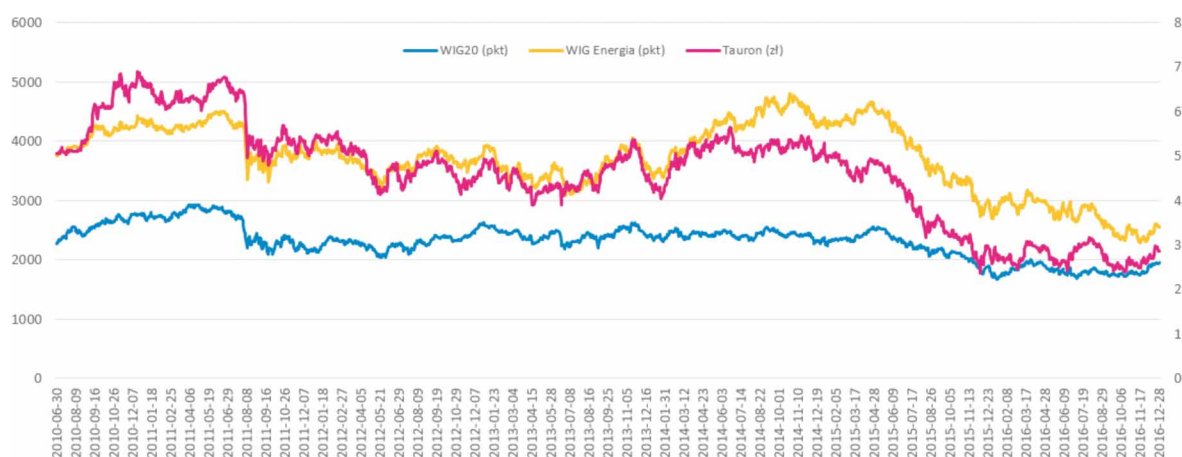
Rysunek nr 56. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów od debiutu giełdowego do 31 grudnia 2016 r.

Rysunek nr 57. Wykres kursu akcji TAURON na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia w 2016 r.

Rysunek nr 58. Kurs akcji TAURON na tle indeksu WIG20 i WIG-Energia od debiutu giełdowego do 31 grudnia 2016 r.

Rekomendacje dla akcji TAURON Polska Energia S.A.

W 2016 r. analitycy domów maklerskich i banków inwestycyjnych wydali łącznie 24 rekomendacje dla akcji TAURON, w tym:

- 1) osiem rekomendacji „kupuj”,
- 2) osiem rekomendacji „trzymaj”,
- 3) osiem rekomendacji „sprzedaj”.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wszystkich rekomendacji wydanych w 2016 r.

Tabela nr 23. Rekomendacje wydane w 2016 r.

Lp.	Data wydania rekomendacji	Rekomendacja/cena docelowa	Instytucja rekomenująca
1.	27.01.2016	Sprzedaj / 2,50 zł	UBS
2.	01.02.2016	Trzymaj / 2,71 zł	Wood&Co
3.	08.02.2016	Sprzedaj / 2,00 zł	Ipopema
4.	11.03.2016	Kupuj / 3,30 zł	Societe Generale
5.	05.04.2016	Kupuj / 3,80 zł	Raiffeisen Centrobank
6.	13.04.2016	Trzymaj / 3,00 zł	Deutsche Bank
7.	20.04.2016	Sprzedaj / 2,70 zł	Trigon
8.	09.05.2016	Sprzedaj / 2,70 zł	DM PKO BP
9.	19.05.2016	Sprzedaj / 2,38 zł	Haitong Bank
10.	24.05.2016	Kupuj / 2,84 zł	DM BZ WBK
11.	25.05.2016	Trzymaj / 2,79 zł	DM PKO BP
12.	20.06.2016	Kupuj / 3,20 zł	J.P. Morgan
13.	29.06.2016	Trzymaj / 2,70 zł	Citi
14.	9.08.2016	Sprzedaj / 2,81 zł	DM BZ WBK
15.	19.08.2016	Kupuj / 3,70 zł	Societe Generale
16.	04.10.2016	Kupuj / 3,03 zł	DM mBank
17.	10.10.2016	Sprzedaj / 2,00 zł	Citi
18.	21.11.2016	Kupuj / 3,40 zł	Societe Generale
19.	22.11.2016	Trzymaj / 2,70 zł	Deutsche Bank
20.	22.11.2016	Sprzedaj / 2,31 zł	DM BZ WBK

Lp.	Data wydania rekomendacji	Rekomendacja/cena docelowa	Instytucja rekomendująca
21.	04.12.2016	Trzymaj / 2,50 zł	DM BOŚ
22.	06.12.2016	Kupuj / 3,03 zł	DM mBank
23.	19.12.2016	Trzymaj / 2,58 zł	Haitong Bank
24.	20.12.2016	Trzymaj / 2,89 zł	DM PKO BP

5.8. Relacje inwestorskie

Rzetelna i regularna komunikacja z inwestorami to jeden z priorytetów TAURON. Jest ona prowadzona zarówno w formie działań wymaganych przepisami prawa (np. w formie raportów bieżących i okresowych), jak również poprzez liczne dodatkowe narzędzia kierowane bezpośrednio do inwestorów instytucjonalnych i indywidualnych. Spółka sama organizuje, a także uczestniczy w organizowanych przez podmioty funkcjonujące na rynku kapitałowym konferencjach inwestorskich i roadshows w Polsce i za granicą. Podczas spotkań z inwestorami prezentowana jest strategia, realizowane projekty inwestycyjne, sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej TAURON oraz informacje dotyczące aktualnej kondycji i perspektyw dla sektora energetycznego.

W związku z publikacją raportów okresowych spółka organizowała konferencje dla analityków, podczas których członkowie Zarządu omawiali wyniki finansowe oraz prezentowali najważniejsze wydarzenia w raportowanych okresach. Konferencje były transmitowane za pośrednictwem internetu w języku polskim i angielskim. Zapewniono również możliwość ich odsłuchania przez telefon. Dzięki temu wszyscy inwestorzy zainteresowani Grupą Kapitałową TAURON mogli bezpośrednio śledzić te wydarzenia i otrzymać informacje w tym samym czasie. Osobne spotkania poświęcone omówieniu wyników finansowych są regularnie organizowane również dla przedstawicieli kluczowych mediów, tak by informacja o kondycji Grupy Kapitałowej TAURON mogła dotrzeć do wszystkich inwestorów za pośrednictwem różnych kanałów.

Obok spotkań towarzyszących publikacji raportów okresowych, w 2016 r. członkowie Zarządu oraz przedstawiciele Zespołu Relacji Inwestorskich, wzięli udział w 12 konferencjach i roadshows, podczas których odbyło się ponad 100 spotkań z zarządzającymi i analitykami. Przedstawiciele TAURON spotykali się z inwestorami instytucjonalnymi nie tylko w Polsce, ale także w USA, Wielkiej Brytanii, Austrii, Niemczech i Czechach.

W związku z rosnącym znaczeniem kanałów internetowych i mediów społecznościowych duży nacisk położono na techniczne aspekty komunikacji z inwestorami – wykorzystywane są dodatkowe kanały komunikacji, takie jak np. dedykowana aplikacja na urządzenia mobilne. Na portalu YouTube zamieszczane są relacje z ważnych dla inwestorów wydarzeń: konferencji wynikowych, obrad WZ, Dni Inwestora oraz komentarze Prezesa Zarządu do wyników. Z kolei na portalu Facebook publikowane są zapowiedzi istotnych wydarzeń wraz z linkami do stron, na których można śledzić transmisje lub wziąć udział w czacie inwestorskim. W połowie 2016 r. spółka zdecydowała się na poszerzenie swoich kanałów komunikacji i uruchomiła profil korporacyjny na portalu społecznościowym Twitter, gdzie pojawiają się również wpisy z obszaru relacji inwestorskich.

Mając świadomość, jak istotnym źródłem informacji dla inwestorów jest strona internetowa, a w szczególności zakładka *Relacje Inwestorskie*, Spółka dba o jej zawartość i aktualność zamieszczanych tam treści. Sekcja *Relacje Inwestorskie* zawiera wiele przydatnych informacji o bieżących wydarzeniach, wynikach finansowych, czy WZ. Zamieszczone są w niej również prezentacje i relacje wideo z konferencji podsumowujących wyniki finansowe.

W 2016 r. spółka uczestniczyła w wydarzeniach skierowanych do inwestorów indywidualnych. Była m.in. partnerem konferencji „WallStreet” w Karpaczu oraz zimowych i letnich zawodów sportowych rynku kapitałowego „Capital Market Games”. W ramach regularnej komunikacji z tą liczną grupą inwestorów, w 2016 r. odbyły się 4 czaty z przedstawicielem Zarządu, w których każdorazowo brało udział ok. 100 inwestorów. Aktywność w kontaktach z inwestorami indywidualnymi zaowocowała przystąpieniem do programu Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych „10 na 10 – spółka przyjazna inwestorom” oraz otrzymaniem w 2014 r. wyróżnienia „Heros Rynku Kapitałowego”.

Aktywność w obszarze relacji inwestorskich jest doceniana przez uczestników rynku kapitałowego i inwestorów. W 2016 r. do spółki trafiły kolejne nagrody za wysoką jakość relacji inwestorskich. W marcu 2016 r., w ramach największego w Polsce badania relacji inwestorskich organizowanego przez Gazetę Giełdy i Inwestorów „Parkiet” i Izbę Domów Maklerskich, uczestnicy ankiety internetowej, po raz drugi z rzędu, przyznali TAURON pierwsze miejsce pod względem jakości relacji inwestorskich wśród spółek z indeksu WIG30. W maju 2016 r., w trakcie uroczystej Gali „Podsumowanie Roku Giełdowego 2015”, TAURON otrzymał nagrodę GPW na rynku Catalyst za największą wartość debiutu w 2015 r. w związku z wprowadzeniem do alternatywnego systemu obrotu 17 500 obligacji o łącznej wartości nominalnej 1,75 mld zł. W październiku 2016 r. TAURON po raz trzeci otrzymał nagrodę główną w konkursie „The Best Annual Report”, przyznawaną przez Instytut Rachunkowości i Podatków, i tym samym dołączył do grona „The Best of The Best”, skupiającego spółki stosujące najwyższe standardy raportowania. Podobnie jak w 2015 r., kapituła konkursu wyróżniła ponadto wersję internetową raportu rocznego.

Od 2013 r. TAURON wchodzi w skład RESPECT Index, a w grudniu 2016 r., po raz czwarty z rzędu, Spółka znalazła się wśród podmiotów giełdowych przestrzegających zasad zrównoważonego rozwoju.

Poniższa tabela przedstawia kalendarium prezentujące wydarzenia oraz działania w ramach relacji inwestorskich jakie miały miejsce w 2016 r.

Tabela nr 24. Kalendarium wydarzeń oraz działań realizowanych w ramach relacji inwestorskich w 2016 r.

Lp.	Data	Wydarzenie
1.	09.03.2016	Publikacja jednostkowego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2015 r.
2.	10.03.2016	Spotkanie Zarządu z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za 2015 r., Warszawa
3.	10.03.2016	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
4.	16.03.2016	Udział w konferencji DM PKO BP CEE Capital Markets Conference, Londyn
5.	23.03.2016	Spotkanie z zarządzającymi związane z publikacją wyników finansowych za 2015 r., Societe Generale, Warszawa
6.	11–13.04.2016	Udział w konferencji Raiffeisen Institutional Investors Conference, Zürs (Austria)
7.	11.05.2016	Publikacja raportu okresowego za I kwartał 2016 r.
8.	12.05.2016	Spotkanie Zarządu z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za I kwartał 2016 r., Warszawa
9.	12.05.2016	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
10.	16.05.2016	Udział w konferencji IPOPEMY i GPW, Poland Capital Markets Day, Nowy Jork
11.	03–05.06.2016	Udział w XX konferencji WallStreet dla inwestorów indywidualnych, Karpacz
12.	09.06.2016	Spotkanie z zarządzającymi związane z publikacją wyników finansowych za I kwartał 2016 r., Haitong Bank, Warszawa
13.	08.06.2016	Zwyczajne WZ TAURON
14.	17.08.2016	Publikacja raportu okresowego za I półrocze 2016 r.
15.	18.08.2016	Spotkanie Zarządu z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za I półrocze 2016 r., Warszawa
16.	20.08.2016	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
17.	05.09.2016	Prezentacja Strategii Grupy TAURON na lata 2016–2025 – spotkanie Zarządu z mediami, analitykami i zarządzającymi, GPW, Warszawa
18.	12–13.09.2016	Udział w konferencji Pekao Investment Banking S.A. 13th Annual Emerging Europe Investment Conference, Warszawa
19.	21.09.2016	Roadshow z DM PKO BP, Frankfurt
20.	27–28.09.2016	Udział w konferencji DM PKO BP Górnictwo i Energetyka 2016, Wrocław
21.	03.10.2016	Udział w konferencji DM BZ WBK Energy & Mining, Warszawa
22.	12–13.10.2016	Udział w konferencji Erste Investor Conference Stegersbach 2016, Stegersbach (Austria)
23.	09.11.2016	Publikacja raportu okresowego za III 2016 r.
24.	10.11.2016	Spotkanie Zarządu z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za III kwartał 2016 r., Warszawa
25.	16.11.2016	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
26.	30.11–02.12.2016	Udział w konferencji WOOD's Winter in Prague – Emerging Europe Conference, Praga
27.	15.12.2016	Nadzwyczajne WZ TAURON

6. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Działając zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4) *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim* (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późniejszymi zmianami), jak również *Dobrymi Praktykami Spółek Notowanych na GPW 2016* (Dobre Praktyki 2016), Zarząd Spółki przedstawia oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2016 r.

6.1. Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego

W 2016 r. Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016*, uchwalonym przez Radę Nadzorczą GPW uchwałą nr 27/1414/2015 z dnia 13 października 2015 r., które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Tekst zbioru Dobrych Praktyk 2016, którym podlega Spółka jest opublikowany na stronie internetowej GPW pod adresem: <http://www.corp-gov.gpw.pl>.

W związku z wejściem w życie ww. zbioru Dobrych Praktyk 2016, Zarząd Spółki przyjął do stosowania rekomendacje i zasady określone w tym dokumencie, za wyjątkiem zasad określonych w: IV.Z.2, VI.Z.1, VI.Z.2.

Równocześnie Zarząd uznał, iż następujące rekomendacje i zasady Dobrych Praktyk 2016 nie dotyczą Spółki: I.Z.1.10, III.Z.6, IV.R.2.

Na podstawie § 29 ust. 3 *Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.*, w dniu 1 lutego 2016 r. Spółka za pośrednictwem systemu Elektronicznej Bazy Informacji – EBI, przekazała raport dotyczący niestosowania szczegółowych zasad zawartych w zbiorze Dobre Praktyki 2016. Równocześnie Spółka zamieściła na swojej stronie internetowej informację na temat stanu stosowania przez Spółkę rekomendacji i zasad zawartych w zbiorze Dobre Praktyki 2016.

Ponadto Zarząd Spółki przyjmując zasady szczegółowe Dobrych Praktyk 2016, oznaczone jako: I.Z.1.3, I.Z.1.15, I.Z.1.16, II.Z.1, II.Z.6, II.Z.10.1, II.Z.10.2, II.Z.10.3, II.Z.10.4, V.Z.5, V.Z.6, VI.Z.4., wskazał sposób ich stosowania. Szczegółowy opis sposobu stosowania powyższych zasad został zawarty w *Informacji na temat stanu stosowania przez Spółkę rekomendacji i zasad zawartych w zbiorze Dobre Praktyki 2016*, stanowiącej załącznik do ww. raportu o niestosowaniu zasad szczegółowych w zbiorze Dobre Praktyki 2016 oraz zamieszczonej na stronie internetowej Spółki.

6.2. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

W 2016 r. Spółka nie stosowała następujących szczegółowych zasad zawartych w Dobrych Praktykach 2016:

- 1) IV.Z.2. dotyczącej zapewnienia powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym, z uwagi na brak stosownych postanowień Statutu umożliwiających ww. transmisję. Aby umożliwić stosowanie przedmiotowej zasady Zarząd Spółki wystąpił z wnioskiem do Zwyczajnego WZ Spółki o uchwalenie stosownej zmiany Statutu, umożliwiającej zapewnienie powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym. Jednak Zwyczajne WZ Spółki obradujące w dniu 8 czerwca 2016 r. nie uchwaliło zmiany Statutu zaproponowanej przez Zarząd Spółki w tym zakresie,
- 2) VI.Z.1. dotyczącej takiego skonstruowania programów motywacyjnych, by m.in. uzależnić poziom wynagrodzenia członków Zarządu Spółki i jej kluczowych menedżerów od rzeczywistej, długoterminowej sytuacji finansowej Spółki oraz długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa. Zasada ta nie była stosowana z uwagi na obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania członków Zarządu i jej kluczowych menedżerów, który przewiduje uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki w perspektywie rocznej, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych,
- 3) VI.Z.2. stanowiącej, aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić min. 2 lata. Zasada ta nie była stosowana, z uwagi na obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania Członków Zarządu Spółki i jej kluczowych menedżerów, który nie przewiduje powiązania wynagrodzeń z instrumentami powiązanych z akcjami Spółki.

Z uwagi na brak w Spółce jednego dokumentu opisującego stosowaną politykę różnorodności w odniesieniu do władz Spółki oraz jej kluczowych menedżerów, o którym mowa w zasadzie oznaczonej jako I.Z.1.15. Dobrych Praktyk 2016, w opublikowanym w dniu 1 lutego 2016 r. raporcie dotyczącym niestosowania szczegółowych zasad zawartych w zbiorze Dobre Praktyki 2016, Spółka wskazała sposób jej stosowania. Zasady zarządzania różnorodnością zostały wprowadzone do stosowania wieloma dokumentami, stanowiącymi wewnętrzne regulacje prawne, w tym m.in. *Kodeksem Etyki Biznesowej Grupy TAURON*. Spółka planuje opracować i wprowadzić do stosowania politykę różnorodności w ramach jednego formalnego dokumentu.

Przyjmując do stosowania Dobre Praktyki 2016, równocześnie Zarząd Spółki wskazał, iż następujące zasady nie dotyczą Spółki:

- 1) I.Z.1.10. dotycząca zamieszczania na stronie internetowej Spółki prognoz finansowych – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji – opublikowanych w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji, z uwagi na nie publikowanie prognoz finansowych,
- 2) III.Z.6. stanowiąca, iż w przypadku, gdy w Spółce nie wyodrębniono organizacyjnie funkcji audytu wewnętrznego, komitet audytu (lub rada nadzorcza, jeżeli pełni funkcję komitetu audytu) co roku dokonuje oceny, czy istnieje potrzeba dokonania takiego wydzielenia, z uwagi na posiadanie przez Spółkę w strukturze organizacyjnej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej ds. Audytu Wewnętrznego.

Informacja dotycząca nie stosowania rekomendacji zawartych w Dobrych Praktykach 2016

W 2016 r. Spółka nie stosowała jedynie rekomendacji zawartej w Dobrych Praktykach 2016 oznaczonej jako IV.R.2. dotyczącej umożliwienia akcjonariuszom udziału w WZ, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, z uwagi na brak takiego oczekiwania ze strony akcjonariuszy. Wyrazem tego jest nie podjęcie przez WZ Spółki w dniu 16 maja 2013 r. uchwały w sprawie zmiany Statutu Spółki, która miała na celu umożliwienie akcjonariuszom branie udziału w WZ przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jak również nie uchwalenie przez Zwyczajne WZ Spółki obradujące w dniu 8 czerwca 2016 r. zmian do Statutu Spółki, umożliwiających zapewnienie powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym.

Pozostałe rekomendacje zawarte w Dobrych Praktykach 2016 były przez Spółkę stosowane.

6.3. Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych realizowany jest poprzez:

Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W celu zapewnienia jednolitych zasad rachunkowości, w oparciu o MSSF zatwierdzone przez UE, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona *Polityka Rachunkowości Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.* (Polityka rachunkowości). Dokument ten jest odpowiednio aktualizowany w przypadku wystąpienia zmian w regulacjach. Zasady zawarte w Polityce rachunkowości mają zastosowanie do jednostkowych sprawozdań finansowych TAURON i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON. Spółki Grupy Kapitałowej TAURON są zobowiązane do stosowania Polityki rachunkowości przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych, które są podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON. Pakiety sprawozdawcze są weryfikowane przez Zespół Konsolidacji i Sprawozdawczości w jednostce dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta w trakcie przeprowadzania badania lub przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W Spółce wdrożone zostały procedury autoryzacji sprawozdań finansowych. Kwartalne, półroczne oraz roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON przed publikacją są zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Roczne sprawozdania finansowe TAURON oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON są dodatkowo przed publikacją przedstawiane do oceny Radzie Nadzorczej Spółki. Nadzór nad przygotowaniem sprawozdań finansowych pełni Wiceprezes Zarządu ds. Finansów Spółki, natomiast za sporządzenie pakietów sprawozdawczych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON, odpowiedzialność ponoszą Zarządy spółek objętych konsolidacją.

W strukturach Rady Nadzorczej Spółki funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A., którego skład, kompetencje i opis działania zawarto w pkt 6.11.3. niniejszego sprawozdania.

Systemy informatyczne oraz procesy finansowo-księgowe

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzą księgi rachunkowe stanowiące podstawę przygotowania sprawozdań finansowych w komputerowych systemach finansowo-księgowych klasy ERP. Przygotowanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego następuje przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego dla celów konsolidacji sprawozdań finansowych.

W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują rozwiązania informatyczne i organizacyjne zabezpieczające kontrolę dostępu do systemu finansowo-księgowego oraz zapewniające należytą ochronę i archiwizację ksiąg rachunkowych. Dostęp do systemów informatycznych ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami dla upoważnionych pracowników.

W związku integracją funkcji rachunkowości i przeniesieniem obsługi finansowo-księgowej istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON do CUW R, nastąpił proces stopniowego ujednoczenia procesów finansowo-księgowych w Grupie Kapitałowej TAURON. Spółki dostosowały własne procedury do przebiegu procesów finansowo-księgowych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych segmentów.

Nowy Model Biznesowy wyraźnie podzielił odpowiedzialność w zakresie procesów finansowo-księgowych pomiędzy Spółką (wskazaną jako Centrum Korporacyjne) oraz podmiotami zależnymi i CUW R, wskazując, iż właścicielem procesów związanych z rachunkowością i sprawozdawczością Grupy Kapitałowej TAURON jest Centrum Korporacyjne. W zakresie zadań Centrum Korporacyjnego wskazano strategiczne funkcje związane z opracowaniem modelu funkcjonowania oraz standardów Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rachunkowości oraz nadzorowaniem realizacji standardów w obszarze rachunkowości w spółkach zależnych oraz CUW R. Ponadto wskazano, iż Spółka jako Centrum Korporacyjne jest odpowiedzialna za sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON. Wyraźny podział odpowiedzialności oraz istotny nacisk na pełnienie przez Centrum Korporacyjne funkcji nadzorczych w stosunku do CUW R oraz podmiotów zależnych ma na celu m.in. usprawnienie procesu przygotowania sprawozdań finansowych.

Audyt wewnętrzny

W Spółce funkcjonuje Zespół Audytu Wewnętrznego, którego celem jest planowanie i realizacja zadań audytowych m.in. o charakterze doradczym, a także wykonywanie zleconych kontroli doraźnych. Sposoby i zasady jego realizowania określa *Regulamin Audytu Wewnętrznego w Grupie TAURON* oraz zasady współpracy obowiązujące w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Realizując funkcję audytu wewnętrznego Spółka kieruje się Kodeksem Etyki Biznesowej Grupy TAURON i Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego.

Poddawanie sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON badaniu i przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta

Roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Półroczne sprawozdania finansowe Spółki oraz półroczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają przeglądowi przez biegłego rewidenta. W 2016 r. Spółka wybrała podmiot uprawniony do badania i przeglądu sprawozdań finansowych istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych została zawarta na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych za rok 2016.

Reguła dotycząca zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON

Uchwałą Rady Nadzorczej Spółki nr 343/II/2010 z dnia 27 sierpnia 2010 r. przyjęto zasadę zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON przynajmniej raz na 5 lat obrotowych. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON może ponownie wykonać te czynności po upływie 2 lat obrotowych.

6.4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji Spółki.

Tabela nr 25. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Lp.	Akcjonariusze	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
1.	Skarb Państwa	526 848 384*	30,06%	526 848 384	30,06%
2.	KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566**	10,39%	182 110 566	10,39%
3.	Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929***	5,06%	88 742 929	5,06%

* Zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 28 lutego 2013 r.

** Zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 23 marca 2011 r.

*** zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 28 grudnia 2011 r.

Od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego tj. od dnia 9 listopada 2016 r. do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie otrzymała zawiadomień od akcjonariuszy o wystąpieniu zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji TAURON.

Podczas Zwyczajnego WZ zwołanego na dzień 8 czerwca 2016 r. oraz Nadzwyczajnego WZ zwołanego na dzień 15 grudnia 2016 r., obecni byli następujący akcjonariusze posiadający co najmniej 5% liczby głosów na tych WZ:

1. Skarb Państwa,
2. KGHM Polska Miedź S.A.,
3. Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (uprzednio ING Otwarty Fundusz Emerytalny).

6.5. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne

W roku obrotowym 2016 Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne wobec Spółki.

6.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu zostały zawarte w § 10 Statutu Spółki, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

Powyższe ograniczenia co do wykonywania prawa głosu zostały sformułowane w następujący sposób:

1. Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na WZ więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
2. Ograniczenie prawa głosu, o którym mowa w pkt 1 powyżej nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.
3. Głosy należące do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności w rozumieniu § 10 Statutu (Zgrupowanie Akcjonariuszy) kumuluje się; w przypadku, gdy skumulowana liczba głosów przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, podlega ona redukcji. Zasady kumulacji i redukcji głosów zostały określone w pkt 6 i 7 poniżej.
4. Akcjonariuszem w rozumieniu § 10 Statutu Spółki jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na WZ na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi*, a także osoby uprawnionej do udziału w WZ mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w WZ.
5. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny na potrzeby § 10 Statutu Spółki rozumie się odpowiednio osobę:
  - 1) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów *Ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów*, lub
  - 2) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu *Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, lub
  - 3) która wywiera (podmiot dominujący) lub, na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu *Ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców*, lub
  - 4) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w *Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki*.
6. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy.

7. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy do progu 10% ogółu głosów w Spółce. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:
  - 1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogółu głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład ZA,
  - 2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy nie będzie przekraczać 10% ogółu głosów w Spółce,
  - 3) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
  - 4) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na WZ.
8. Każdy akcjonariusz, który zamierza wziąć udział w WZ, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, ma obowiązek, bez odrębnego wezwania, o którym mowa w pkt 9 poniżej, zawiadomić Zarząd lub Przewodniczącą WZ o tym, że dysponuje bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
9. Niezależnie od postanowienia pkt 8 powyżej, w celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest osobą mającą status podmiotu dominującego lub zależnego wobec innego akcjonariusza w rozumieniu § 10 Statutu Spółki. Uprawnienie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki.
10. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w pkt 8 i 9 powyżej, do chwili usunięcia uchybienia obowiązkowi informacyjnemu, może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji; wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

6.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

W Spółce na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki.

6.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz ich uprawnień

6.8.1. Zarząd

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Spółki składa się z jednej do sześciu osób, w tym Prezesa i Wiceprezesów. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem I kadencji, która trwała 2 lata.

Członków Zarządu lub cały Zarząd powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, powierzając funkcje Prezesa i Wiceprezesów. Każdy z członków Zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą lub WZ.

Kompetencje Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki, nie zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla WZ lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu.

Zgodnie ze Statutem uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki, a w szczególności sprawy wymienione w poniższej tabeli:

Tabela nr 26. Kompetencje Zarządu

Sprawy wymagające uchwały Zarządu	
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	
1.	regulamin Zarządu,
2.	regulamin organizacyjny przedsiębiorstwa Spółki,
3.	tworzenie i likwidacja oddziałów,
4.	powołanie prokurenta,
5.	zaciąganie kredytów i pożyczek,
6.	przyjęcie rocznych planów rzeczowo-finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej oraz Strategii Korporacyjnej Grupy Kapitałowej,
7.	zaciąganie zobowiązań warunkowych w rozumieniu <i>Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości</i> , w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji, poręczeń oraz wystawiania weksli, z zastrzeżeniem § 20 ust. 2 pkt 4 i 5 Statutu Spółki,
8.	udzielanie darowizn, umorzenie odsetek lub zwolnienie z długu, z zastrzeżeniem § 43 ust. 2 pkt 1 i 2 Statutu Spółki,
9.	nabycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki,
10.	nabycie składników aktywów trwałych z wyjątkiem nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 tys. EUR w zł, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 2 Statutu Spółki,
11.	rozporządzanie składnikami aktywów trwałych, w tym nieruchomością, użytkowaniem wieczystym lub udziałem w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, o wartości równej lub przekraczającej 10 tys. EUR w złotych, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 3 Statutu Spółki,
12.	określenie wykonywania prawa głosu na WZ lub na ZW spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały, w sprawach należących do kompetencji WZ lub ZW tych spółek, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 3 pkt 9 Statutu Spółki,
13.	zasady prowadzenia działalności sponsoringowej,
14.	przyjęcie rocznego planu działalności sponsoringowej,
15.	sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej albo do WZ.

6.8.2. Rada Nadzorcza

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza składa się z pięciu do dziewięciu osób powoływanych na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem pierwszej kadencji, która trwała 1 rok. Zgodnie ze Statutem Spółki członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez WZ, z zastrzeżeniem, iż:

- 1) w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, w liczbie równej połowie maksymalnej liczby składu Rady Nadzorczej określonej w Statucie (w razie, gdyby liczba ta okazała się niecałkowita ulega ona zaokrągleniu do liczby całkowitej w dół np. 4,5 ulega zaokrągleniu do 4) powiększonej o 1 z zastrzeżeniem, że Skarb Państwa:
  - a) jest zobowiązany głosować na WZ w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej odpowiadającej maksymalnej liczbie członków Rady Nadzorczej określonej w Statucie w razie zgłoszenia takiego wniosku do Zarządu przez akcjonariusza lub akcjonariuszy posiadających liczbę akcji uprawniającą do wykonywania co najmniej 5% ogółu głosów w Spółce,
  - b) jest wyłączony od prawa głosowania na WZ w sprawie powołania i odwołania pozostałych członków Rady Nadzorczej, w tym niezależnych członków Rady Nadzorczej; nie dotyczy to jednak przypadku, gdy Rada Nadzorcza nie może działać z powodu składu mniejszego od wymaganego Statutem, a obecni na WZ akcjonariusze inni niż Skarb Państwa nie dokonają uzupełnienia składu Rady Nadzorczej zgodnie z podziałem miejsc w Radzie Nadzorczej, opisanym w niniejszym rozdziale;
- 2) w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania poniżej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej.
- 3) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej przez Skarb Państwa w trybie określonym w pkt 1) lub pkt 2) powyżej, następuje w drodze oświadczenia składanego Spółce.

Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności (niezależni członkowie Rady Nadzorczej). Określenie „niezależny członek rady nadzorczej” oznacza niezależnego członka rady nadzorczej

w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/ WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Niezależni członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek niezależności. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek niezależności, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę. Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych członków Rady Nadzorczej.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Zgodnie ze Statutem Spółki do zadań i kompetencji Rady Nadzorczej należą w szczególności sprawy wymienione w poniższej tabeli.

Tabela nr 27. Kompetencje Rady Nadzorczej

Sprawy wymagające uchwały Rady Nadzorczej	
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	
Kompetencje opiniodawcze	
1.	ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami, jak i ze stanem faktycznym. Dotyczy to także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, o ile jest ono sporządzane,
2.	ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty,
3.	składanie WZ pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt 1 i 2,
4.	sporządzanie raz w roku i przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu: <ol style="list-style-type: none"> oceny sytuacji spółki, z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego, obejmującej wszystkie istotne mechanizmy kontrolne, w tym zwłaszcza dotyczące raportowania finansowego i działalności operacyjnej, sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, obejmującego co najmniej informacje na temat: <ul style="list-style-type: none"> – składu Rady Nadzorczej i jej Komitetów, – spełniania przez Członków Rady Nadzorczej kryteriów niezależności, – liczby posiedzeń Rady Nadzorczej i jej Komitetów, – dokonanej samooceny pracy Rady Nadzorczej, oceny sposobu wypełniania przez Spółkę obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, oceny racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze, albo informację o braku takiej polityki,
5.	sporządzanie, wraz ze sprawozdaniem z wyników oceny rocznego sprawozdania finansowego Spółki, opinii Rady Nadzorczej w kwestii ekonomicznej zasadności zaangażowania kapitałowego Spółki dokonanego w danym roku obrotowym w innych podmiotach prawa handlowego,
6.	opiniowanie Strategii Korporacyjnej Grupy Kapitałowej,
7.	opiniowanie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej,
8.	opiniowanie rocznego planu prowadzenia działalności sponsoringowej oraz rocznego raportu z jego realizacji,
Kompetencje stanowiące	
1.	wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej,
2.	określanie zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd rocznego planu rzeczowo-finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej,
3.	przyjmowanie jednolitego tekstu Statutu Spółki, przygotowanego przez Zarząd Spółki,
4.	zatwierdzanie regulaminu Zarządu,
5.	zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki,
6.	nabycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w złotych, za wyjątkiem nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym nabywanych od Spółek Grupy Kapitałowej,
7.	nabycie składników aktywów trwałych, za wyjątkiem nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału, w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, obligacji emitowanych przez Spółki Grupy Kapitałowej oraz innych składników aktywów trwałych nabywanych od Spółek Grupy Kapitałowej, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł,
8.	rozporządzanie składnikami aktywów trwałych, w tym nieruchomością, użytkowaniem wieczystym lub udziałem w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł, za wyjątkiem nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, a także innych składników aktywów trwałych, które w wyniku rozporządzenia zostaną zbyte lub obciążone na rzecz Spółek Grupy Kapitałowej,

Sprawy wymagające uchwały Rady Nadzorczej**według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania**

9. zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji i poręczeń majątkowych o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł,
10. wystawianie weksli o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł,
11. wypłatę zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy,
12. objęcie albo nabycie akcji lub udziałów w innych niż Spółki Grupy Kapitałowej spółkach, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł, z wyjątkiem sytuacji, gdy objęcie akcji lub udziałów tych spółek następuje za wierzycelności Spółki w ramach postępowań ugodowych lub upadłościowych,
13. zbycie akcji lub udziałów, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 tys. EUR w zł, z określeniem warunków i trybu ich zbywania, za wyjątkiem:
  - a) zbywania akcji będących w obrocie na rynku regulowanym,
  - b) zbywania akcji lub udziałów, które Spółka posiada w ilości nie przekraczającej 10% udziału w kapitale zakładowym poszczególnych spółek,
  - c) zbywania akcji lub udziałów na rzecz Spółek Grupy Kapitałowej,
14. zawarcie istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w Spółce lub podmiotem powiązaniem, z zastrzeżeniem, iż obowiązki powyższemu nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez Spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej TAURON,
15. udzielanie zgody na tworzenie oddziałów Spółki za granicą,
16. określanie sposobu wykonywania prawa głosu na WZ lub na ZW spółek, w których Spółka posiada ponad 50% akcji lub udziałów, w następujących sprawach:
  - a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jeżeli ich wartość przekracza równowartość kwoty 5 000 tys. EUR w zł,
  - b) rozwiązania i likwidacji spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej Spółki dotyczące Zarządu

1. powoływanie i odwoływanie Członków Zarządu,
2. ustalanie zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia dla Członków Zarządu, z zastrzeżeniem § 43 ust. 1 pkt 1 Statutu Spółki,
3. zawieszanie w czynnościach Członków Zarządu, z ważnych powodów,
4. delegowanie Członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności i ustalanie im wynagrodzenia z zastrzeżeniem, iż łączne wynagrodzenie pobierane przez oddelegowanego jako Członka Rady Nadzorczej oraz z tytułu oddelegowania do czasowego sprawowania czynności Członka Zarządu, nie może przekroczyć wynagrodzenia ustalonego dla Członka Zarządu, w miejsce którego Członek Rady Nadzorczej został oddelegowany,
5. przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Członka Zarządu,
6. przeprowadzanie konkursu celem wyłonienia osoby, z którą zostanie zawarta umowa o sprawowanie zarządu w Spółce i zawieranie umowy o sprawowanie zarządu w Spółce,
7. udzielanie zgody Członkom Zarządu na zajmowanie stanowisk w organach innych spółek.

Pozostałe kompetencje Rady Nadzorczej Spółki

1. sporządzanie sprawozdań z nadzoru realizacji przez Zarząd inwestycji, w tym zakupu aktywów trwałych, a w szczególności opiniowanie prawidłowości i efektywności wydatkowania środków pieniężnych z tym związanych,
2. uchwalanie regulaminu szczegółowo określającego tryb działania Rady Nadzorczej.

6.9. Opis zasad zmiany Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki dokonywane są zgodnie z postanowieniami Ksh, w szczególności: zmiana Statutu Spółki następuje w drodze uchwały WZ powziętej większością trzech czwartych głosów, a następnie wymaga wydania przez właściwy sąd postanowienia o wpisie zmiany do rejestru przedsiębiorców. Tekst jednolity Statutu Spółki, obejmujący zmiany uchwalone przez WZ, przyjmuje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

Zgodnie ze Statutem Spółki, istotna zmiana przedmiotu działalności Spółki wymaga dwóch trzecich głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

Zwyczajne WZ w dniu 8 czerwca 2016 r. podjęło uchwałę w sprawie zmiany Statutu Spółki, o czym poinformowano w rozdziale 2.7. niniejszego sprawozdania.

6.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Sposób funkcjonowania WZ Spółki oraz jego uprawnienia zawarte są w Statucie Spółki oraz w *Regulaminie Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A.*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

Sposób działania Walnego Zgromadzenia

WZ zwoływane jest przez ogłoszenie na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne. W przypadku, gdy WZ jest zwoływane przez podmiot lub organ inny niż Zarząd na podstawie przepisów Ksh, a zwołanie WZ wymaga współpracy ze strony Zarządu, Zarząd ma obowiązek dokonać wszelkich czynności określonych prawem w celu zwołania, organizacji i przeprowadzenia WZ, które odbywają się w siedzibie Spółki albo w Warszawie.

WZ otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności do otwarcia WZ upoważnieni są w kolejności: Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Prezes Zarządu, osoba wyznaczona przez Zarząd albo akcjonariusz, który zarejestrował na WZ akcje uprawniające do wykonywania największej liczby głosów. Następnie, spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w WZ wybiera się Przewodniczącego Zgromadzenia.

WZ podejmuje uchwały bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji, o ile przepisy Ksh oraz postanowienia Statutu Spółki nie stanowią inaczej. WZ może zarządzić przerwę w obradach większością dwóch trzecich głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż 30 dni.

Przerwa w obradach WZ może mieć miejsce jedynie w szczególnych sytuacjach każdorazowo wskazanych w uzasadnieniu uchwały, sporządzanym w oparciu o powody przedstawione przez akcjonariusza wnioskującego o zarządzenie przerwy.

Uchwała WZ w sprawie zarządzenia przerwy wskazuje wyraźnie termin wznowienia obrad, przy czym termin ten nie może stanowić bariery dla wzięcia udziału we wznowionych obradach przez większość akcjonariuszy, w tym akcjonariuszy mniejszościowych.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Zgodnie ze Statutem Spółki uchwały WZ wymagają sprawy wymienione w poniższej tabeli.

Tabela nr 28. Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Sprawy wymagające uchwały Walnego Zgromadzenia
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania
1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON za ubiegły rok obrotowy oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON,
2. udzielenie absolutorium Członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
3. podział zysku lub pokrycie straty,
4. powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej,
5. zawieszanie Członków Zarządu w czynnościach,
6. ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 29 ust. 4 Statutu Spółki,
7. zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
8. zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z Członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób. Zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z Członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
9. podwyższanie i obniżenie kapitału zakładowego Spółki,
10. emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i papierów wartościowych imiennych lub na okaziciela uprawniających ich posiadacza do zapisu lub objęcia akcji,
11. nabycie akcji własnych w przypadku, gdy wymagają tego przepisy Ksh,
12. przymusowy wykup akcji stosownie do postanowień art. 418 Ksh,
13. tworzenie, użycie i likwidacja kapitałów rezerwowych,
14. użycie kapitału zapasowego,
15. postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
16. połączenie, przekształcenie oraz podział Spółki,
17. umorzenia akcji,
18. zmiana Statutu i zmiana przedmiotu działalności Spółki,
19. rozwiązanie i likwidacja Spółki.

Zgodnie z przepisami Ksh decyzja o emisji i wykupie akcji należy do kompetencji WZ.

Opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Poniższa tabela przedstawia opis praw akcjonariuszy Spółki związanych z WZ zgodnie ze Statutem Spółki, Ksh, i *Regulaminem Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A.*

Tabela nr 29. Opis praw akcjonariuszy związanych z Walnym Zgromadzeniem

Lp.	Prawa akcjonariuszy	Opis praw akcjonariuszy
1.	Zwołanie WZ	Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego WZ. Żądanie to powinno zawierać zwięzłe uzasadnienie. Może ono zostać złożone Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej, na adres e-mailowy Spółki, wskazany przez Spółkę na stronie internetowej w zakładce „Relacje inwestorskie”. Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne WZ i wyznaczyć przewodniczącego tego WZ.
2.	Umieszczenie spraw w porządku obrad WZ	Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZ. Żądanie, zawierające uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, powinno być złożone Zarządowi nie później niż na 21 dni przed wyznaczonym terminem WZ w postaci elektronicznej na adres e-mailowy Spółki, bądź w formie pisemnej na adres Spółki.
3.	Zapoznanie się z listą akcjonariuszy	Akcjonariusze mogą zapoznać się z listą akcjonariuszy w siedzibie Zarządu Spółki przez 3 dni powszednie bezpośrednio poprzedzające odbycie WZ. Akcjonariusze mogą również żądać przesłania listy akcjonariuszy nieodpłatnie pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana.
4.	Uczestnictwo w WZ	Prawo uczestniczenia w WZ mają tylko osoby będące akcjonariuszami na szesnaście dni przed datą WZ (dzień rejestracji w WZ). W celu uczestniczenia w WZ akcjonariusze powinni zgłosić firmie inwestycyjnej prowadzącej ich rachunek papierów wartościowych żądanie wystawienia imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w WZ. Żądanie to powinno być zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu WZ oraz nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w WZ.
5.	Reprezentowanie akcjonariusza przez pełnomocnika	Akcjonariusze mogą uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Współuprawnieni z akcji mogą uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu jedynie poprzez wspólnego przedstawiciela (pełnomocnika). Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego akcjonariusza.
6.	Wybór Przewodniczącego WZ	Akcjonariusze wybierają przewodniczącego spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w WZ. Każdy z uczestników WZ ma prawo zgłosić jedną kandydaturę. Wyboru Przewodniczącego dokonuje się w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów. W przypadku, gdy zgłoszono tylko jednego kandydata, wybór może odbyć się przez aklamację.
7.	Wybór Komisji Skrutacyjnej	Każdy akcjonariusz może zgłosić nie więcej niż trzech kandydatów na członka Komisji Skrutacyjnej, wybieranej przez WZ, oraz głosować maksymalnie na trzech kandydatów.
8.	Zgłoszenie projektu uchwały	Do czasu zamknięcia dyskusji nad danym punktem porządku obrad WZ akcjonariusze mają prawo do wniesienia propozycji zmian do treści projektu uchwały proponowanego do przyjęcia przez WZ w ramach danego punktu porządku obrad lub do zgłoszenia własnego projektu takiej uchwały. Propozycje zmian lub projekty uchwał wraz z uzasadnieniem można składać pisemnie na ręce Przewodniczącego albo ustnie do protokołu obrad.
9.	Zgłoszenie sprzeciwu	Akcjonariusze, którzy głosowali przeciwko uchwale, a po jej podjęciu przez WZ chcą zgłosić swój sprzeciw, powinni bezpośrednio po ogłoszeniu wyników głosowania wyrazić sprzeciw i zażądać jego zaprotokołowania przed przystąpieniem do następnego punktu porządku obrad. W razie późniejszego zgłoszenia sprzeciwu, jednak nie później niż do zamknięcia obrad WZ, akcjonariusze powinni wskazać, przeciwko której uchwale podjętej przez WZ zgłaszają sprzeciw. Akcjonariusze zgłaszający swój sprzeciw przeciwko uchwale WZ mogą zgłosić do protokołu obrad jego zwięzłe uzasadnienie.

6.11. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich komitetów**6.11.1. Zarząd**

Obecna, IV kadencja Zarządu, rozpoczęła swój bieg w dniu 17 marca 2014 r., tj. w dniu odwołania przez Radę Nadzorczą wszystkich członków Zarządu III kadencji oraz powołania Zarządu Spółki IV wspólnej kadencji. Zgodnie ze Statutem Spółki kadencja wspólna wynosi 3 lata.

Skład osobowy Zarządu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu,
2. Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju,
3. Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Korporacyjnego,
4. Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
5. Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu ds. Klienta i Handlu.

Zmiany w składzie osobowym Zarządu w 2016 r. oraz w okresie do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w skład Zarządu wchodził następujący członek: Remigiusz Nowakowski (Prezes Zarządu), Jarosław Broda (Wiceprezes Zarządu), Anna Striżyk (Wiceprezes Zarządu), Kamil Kamiński (Wiceprezes Zarządu) oraz Piotr Zawistowski (Wiceprezes Zarządu).

W dniu 8 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Annę Striżyk – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

Z dniem 29 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Marka Wadowskiego – powierzając mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

W dniu 14 listopada 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Remigiusza Nowakowskiego – Prezesa Zarządu.

Z dniem 15 listopada 2016 r. Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Filipa Grzegorzczaka powierzając mu stanowisko Prezesa Zarządu.

Do dnia przekazania niniejszego sprawozdania nie miały miejsca inne zmiany w składzie Zarządu.

Doświadczenie i kompetencje członków Zarządu

Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie doktoryzował się z prawa Unii Europejskiej, a następnie uzyskał habilitację z prawa gospodarczego.

Ukończył również program Summer Advanced Course in European Law University of London, King's College, Centre of European Law; program International Business and Trade Summer School Catholic University of America – Columbus School of Law oraz École de droit français Université d'Orléans. Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, gdzie wykłada na Wydziałach Zarządzania oraz Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych.

Posiada doświadczenie zawodowe w branży energetyczno-paliwowej. W latach 2011–2013 był związany z Kompanią Węglową, jako pełnomocnik zarządu ds. rozwoju energetyki. W latach 2007–2008 był członkiem Zarządu TAURON. Od listopada 2015 r. piastował funkcję Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa. Biegle włada językiem angielskim i francuskim.

Funkcję Prezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od dnia 15 listopada 2016 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących obszarów działalności: strategii i regulacji, relacji z otoczeniem, prawnego i audytu wewnętrznego. Ponadto nadzoruje funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, zgodności i bezpieczeństwa oraz kształtowania polityki rozwoju zasobów ludzkich.

Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, posiada dyplom ukończenia studiów podyplomowych w dziedzinie zarządzania projektami w Akademii Leona Koźmińskiego.

Posiada doświadczenie w obszarze konsolidacji i funkcjonowania sektora elektroenergetycznego, prywatyzacji państwowych grup energetycznych, tworzenia procesów związanych z restrukturyzacją i budowaniem strategii oraz projektów rozwojowych podmiotów energetycznych.

Od początku kariery zawodowej związany z podmiotami sektora energetycznego, zajmując wysokie stanowiska dyrektorskie i menedżerskie. Doświadczenie zawodowe zdobywał pracując w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz w TAURON i GDF Suez Energia Polska. Ostatnio związany z GDF Suez Energia Polska – Katowice i z GDF Suez (Branch Energy Europe), gdzie był odpowiedzialny za analizy rynku oraz opracowanie strategii rozwoju spółki, zarządzanie regulacyjne

i projekty M&A. Brał także udział w budowie strategii rozwoju działalności w obszarze sprzedaży i marketingu w Europie. Od połowy 2015 r. odpowiadał za przygotowanie strategii komercyjnej oraz kontraktu różnicowego przy projekcie nuklearnym w Wielkiej Brytanii.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od dnia 8 grudnia 2015 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących obszarów działalności: zarządzania majątkiem, badań i innowacji, projektów inwestycyjnych, analiz i oceny projektów oraz BHP.

Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu

Absolwent Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uzyskał tytuł Executive MBA (Stockholm University School of Business / Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) oraz Post-MBA Diploma in Strategic Financial Management (Rotterdam School of Management, Erasmus University/GFKM).

Posiada doświadczenie w obszarze budowania wartości firm, fuzji i przejęć oraz integracji biznesowej operacjonalizacji strategii, jak również w zarządzaniu kompleksowymi projektami w sektorze publicznym oraz prywatnym. Brał udział w złożonych procesach przekształceniowych i restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw w sektorze energetyczno-paliwowym oraz logistyki transportu.

Doświadczenie zawodowe zdobywał pełniąc funkcję Prezesa lub Wiceprezesa Zarządu oraz zajmując wysokie stanowiska menedżerskie. Od początku 2014 r. był związany z Grupą Kapitałową Węglkokoks, gdzie w ramach Węglkokoks Energia uczestniczył w konsolidacji aktywów energetyczno-ciepłowniczych Kompani Węglowej i Węglkokosu. W tym czasie przewodził pracom Komitetu Zarządzania. Wcześniejsze doświadczenia zawodowe obejmują m.in. pracę w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Przemysłu Rafinerskiego w Płocku czy Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice. Kierował również działaniami Jonn Menzies PLC w Polsce. Przez wiele lat współpracował z Grupą Lotos, wspierając rozwój segmentu paliwa lotniczego, czego efektem był proces joint venture z Air BP Ltd. i powołanie Lotos Air BP.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od dnia 8 grudnia 2015 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących obszarów działalności: korporacji i wsparcia, zasobów ludzkich, zakupów i administracji, bezpieczeństwa oraz zgodności.

Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu

Absolwent Wydziału Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Ukończył także studia podyplomowe École Supérieure de Commerce Toulouse, gdzie uzyskał dyplom Mastère Spécialisé en Banque et Ingénierie Financière oraz studia Executive MBA na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie.

Posiada doświadczenie w obszarze zarządzania procesami finansowymi, controllingowymi i księgowymi w przemyśle (energetyka, górnictwo, hutnictwo), jak również z zakresu finansowania inwestycji oraz międzynarodowych transakcji handlowych. Brał udział w realizacji projektów due diligence i wyceny licznych spółek (metodami dochodową, majątkową i porównawczą).

Od początku kariery zawodowej związany z podmiotami sektora energetycznego, górniczego i hutniczego, pełniąc funkcje Prezesa lub Wiceprezesa Zarządu oraz zajmując wysokie stanowiska menedżerskie. Doświadczenia zawodowe zdobywał pracując w firmie BRE Corporate Finance S.A., Hucie Cynku Miasteczko Śląskie S.A. oraz w spółkach Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. Od 2008 r. pełniąc funkcje Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za pion finansowy w spółkach Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej, odpowiadał m.in. za strukturyzowanie transakcji handlowych, wdrażanie polityki zabezpieczenia ryzyka walutowego, obniżanie kosztów finansowych, zarządzanie płynnością, pozyskaniem finansowania od konsorcjum bankowego w postaci programu emisji obligacji. Uczestniczył również w procesie debiutu giełdowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. (wprowadzenie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, modyfikacja systemu informacji zarządczej, przygotowanie prospektu emisyjnego, rozmowy z inwestorami). Pełnił funkcję Prezesa Zarządu w Towarzystwie Finansowym Silesia, gdzie uczestniczył w programie emisji obligacji Kompanii Węglowej oraz zajmował się pozyskaniem finansowania dłużnego od konsorcjum banków.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od dnia 29 stycznia 2016 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących obszarów działalności: finansów, controllingu, rachunkowości i podatków, ryzyka oraz IT.

Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu

Absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, gdzie ukończył studia magisterskie z Zarządzania Przedsiębiorstwem. Ukończył także studia podyplomowe z Zarządzania Sprzedażą w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu. Jest Maklerem Giełd Towarowych.

Posiada doświadczenie w obszarze obrotu energią elektryczną, gazem i produktami powiązаныmi w kraju i zagranicą, zarządzania ryzykiem handlowym, zarządzania portfelem w zakresie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej, praw majątkowych, uprawnień do emisji CO₂ oraz paliw. Brał aktywny udział w pracach związanych z rozdzieleniem działalności związanej z obrotem energią od jej dystrybucji, a w szczególności w tworzeniu spółki EnergiaPro Gigawat (obecnie część TAURON Sprzedaż).

Od początku kariery zawodowej związany z podmiotami sektora energetycznego, zajmując wysokie stanowiska dyrektorskie i menedżerskie. Doświadczenia zawodowe zdobywał pracując w Zakładzie Energetycznym Legnica, EnergiaPro Koncern Energetyczny (obecnie część TAURON Dystrybucja), EnergiaPro Gigawat oraz w TAURON, gdzie od 2008 r. pełnił funkcję dyrektora Departamentu Zarządzania Portfelem i uczestniczył w wielu kluczowych projektach, kierując m.in. pracami związanymi z opracowaniem modelu biznesowego Grupy Kapitałowej TAURON czy też integracją ze spółkami Grupy GZE (Vattenfall) w obszarze handlu. Od maja 2014 r. pełnił funkcję Prezesa Zarządu TAURON Obsługa Klienta.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od dnia 8 grudnia 2015 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących obszarów działalności: klienta, analiz i planowania, handlu paliwami, zarządzania portfelem, obrotu, rozliczeń oraz sprawozdawczości handlowej.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Zarządu został opublikowany na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

Opis działania

Zarząd Spółki działa na podstawie Ksh i innych przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz postanowień *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>. Przy wykonywaniu swoich obowiązków członkowie Zarządu kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach.

Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie 2 członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Jeżeli Zarząd jest jednoosobowy, do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawniony jest jeden członek Zarządu albo prokurent.

Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu. Posiedzenia Zarządu zwoływane są również na wniosek większości Wiceprezesów Zarządu, jak również Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia odbywają się w siedzibie Spółki, w terminie ustalonym przez zwołującego posiedzenie. W uzasadnionych przypadkach posiedzenia Zarządu mogą odbywać się poza siedzibą Spółki. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu.

Zarząd głosuje w sposób jawny. Wynik głosowania odnotowywany jest w protokole posiedzenia. Prezes Zarządu zarządza głosowanie tajne na wniosek któregośkolwiek z Wiceprezesów Zarządu.

Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów w obecności 3/5 składu członków Zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Głosowanie w powyższych trybach zarządza Prezes Zarządu lub wskazany przez niego Wiceprezes Zarządu, określając termin końcowy dla oddania głosu przez członków Zarządu. Dopuszczalne jest złożenie zdania odrębnego. Odnotowywane jest ono w protokole wraz z uzasadnieniem. Decyzje Zarządu, będące postanowieniami w sprawach bieżących, nie wymagających podjęcia uchwały, są odnotowywane wyłącznie w protokole.

W sytuacji, gdy Wiceprezesów Zarządu jest mniej niż przewidzianych Pionów, Wiceprezesi Zarządu mogą łączyć pełnienie obowiązków w zakresie dwóch Pionów, bądź dokonać innego podziału kompetencji, niesprzecznego z przyporządkowaniem kompetencji dokonany przez Radę Nadzorczą.

Do zakresu działania Prezesa Zarządu należą kompetencje w zakresie obszarów działania jednostek organizacyjnych należących do Pionu Prezesa Zarządu, odpowiednio do schematu struktury organizacyjnej Spółki.

Do zakresu działania Wiceprezesów Zarządu należą kompetencje w zakresie obszarów działania jednostek organizacyjnych należących do Pionów Wiceprezesów Zarządu, odpowiednio do schematu struktury organizacyjnej Spółki.

Struktura pionów podległych poszczególnym członkom Zarządu określona jest w schemacie struktury organizacyjnej Spółki, omówionym w pkt 1.6.2. niniejszego sprawozdania.

6.11.2. Rada Nadzorcza

Obecna, IV kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się w dniu 15 maja 2014 r., tj. w dniu odbycia Zwyczajnego WZ Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej III kadencji, tj. za rok obrotowy 2013. Zgodnie ze Statutem Spółki jest to kadencja wspólna i wynosi 3 lata.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Beata Chłodzińska – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
2. Anna Mańk – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
3. Jacek Szyke – Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Stanisław Bortkiewicz – Członek Rady Nadzorczej,
5. Leszek Koziorowski – Członek Rady Nadzorczej,
6. Jan Płudowski – Członek Rady Nadzorczej,
7. Jacek Rawecki – Członek Rady Nadzorczej,
8. Stefan Świątkowski – Członek Rady Nadzorczej,
9. Agnieszka Woźniak – Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej w 2016 r.

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziły następujące osoby: Beata Chłodzińska (Przewodnicząca Rady Nadzorczej), Anna Mańk (Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej), Jacek Szyke (Sekretarz Rady Nadzorczej), Anna Biesialska (Członek Rady Nadzorczej), Michał Czarnik (Członek Rady Nadzorczej), Maciej Koński (Członek Rady Nadzorczej), Leszek Koziorowski (Członek Rady Nadzorczej), Wojciech Myślecki (Członek Rady Nadzorczej) oraz Renata Wiernik-Gizicka (Członek Rady Nadzorczej).

W dniu 6 czerwca 2016 r. Spółka otrzymała od następujących członków Rady Nadzorczej oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A., którzy w ww. oświadczeniach podali, iż rezygnacja nastąpiła z powodów osobistych:

- 1) Maciej Koński,
- 2) Renata Wiernik-Gizicka.

W dniu 8 czerwca 2016 r. Zwyczajne WZ Spółki, działając na podstawie § 22 ust. 1 Statutu Spółki, podjęło uchwały o powołaniu do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. IV wspólnej kadencji następujących nowych członków:

- 1) Jacek Rawecki,
- 2) Stefan Świątkowski.

W dniu 14 listopada 2016 r. Spółka otrzymała od Wojciecha Myśleckiego oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (nie podano przyczyn złożonej rezygnacji).

W dniu 16 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki, powołał do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Agnieszkę Woźniak.

Z dniem 30 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki:

- odwołał ze składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. następujących członków:
  - 1) Michała Czarnika,
  - 2) Annę Biesiańską,
- powołał do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. następujących członków:
  - 1) Jana Płudowskiego,
  - 2) Stanisława Bortkiewicza.

Do dnia przekazania niniejszego sprawozdania nie miały miejsca inne zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

Doświadczenie i kompetencje członków Rady Nadzorczej

Beata Chłodzińska – Przewodnicząca Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Posiada uprawnienia radcy prawnego.

Posiada doświadczenie zawodowe związane z nadzorowaniem działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa. Zawodowo związana z Ministerstwem Energii, obecnie koordynuje pracami Zespołu Radców Prawnych w Biurze Prawnym. Reprezentowała Skarb Państwa w radach nadzorczych spółek nadzorowanych przez resort.

Została powołana do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 12 sierpnia 2015 r. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej, Przewodniczącej Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, a także jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej oraz Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Anna Mańk – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej

Absolwentka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Podyplomowych Studiów Prawa Finansowego i Gospodarczego na Uniwersytecie Łódzkim.

Posiada doświadczenie zawodowe z zakresu nadzoru i przekształceń własnościowych w Ministerstwie Skarbu Państwa. Zawodowo związana z Ministerstwem Skarbu Państwa, zajmując wysokie stanowiska kierownicze, obecnie na stanowisku Dyrektora Generalnego Ministerstwa Skarbu Państwa w likwidacji pełniąc funkcję likwidatora. Reprezentowała Skarb Państwa w radach nadzorczych spółek nadzorowanych przez resort, również notowanych na GPW.

Została powołana do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 2 grudnia 2015 r. Obecnie pełni funkcję Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej, a także jest członkiem Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Jacek Szyke – Sekretarz Rady Nadzorczej

Absolwent ekonomii na Uniwersytecie w Łodzi oraz Wydziału Elektrycznego Politechniki w Poznaniu, gdzie uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych.

Posiada bogate doświadczenie zawodowe związane z energetyką, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery zawodowej pracując w kraju i za granicą. Zajmując wysokie stanowiska dyrektorskie i kierownicze pracował m.in. w ZE Kalisz, EC Łódź, ZE Płock oraz EC Siekierki. Honorowy Prezes Izby Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii. Konsultant i doradca w sprawach energetycznych. Autor wniosków racjonalizatorskich, wzorów użytkowych oraz wielu publikacji i książek o energetyce i elektroenergetyce.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 14 września 2010 r. Obecnie pełni funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej, Przewodniczącego Komitetu Strategii Rady Nadzorczej oraz jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Stanisław Bortkiewicz – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Akademii Medycznej w Gdańsku, lekarz medycyny, menadżer, przedsiębiorca i doradca biznesowy z wieloletnim doświadczeniem.

Posiada bogate doświadczenie z zakresu zarządzania dużymi firmami produkcyjnymi i usługowymi oraz w działalności konsultingowej, szkoleniowej i restrukturyzacyjnej. Wielokrotnie pełnił funkcję prezesa zarządu dużych spółek, w tym m.in.: Pracowniczej Spółki Ursus S.A., ZPC Ursus S.A., MPWiK S.A. w Warszawie oraz Dyrektora ds. Strategii i Rozwoju w BOT Górnictwo i Energetyka S.A., a następnie w PZU S.A. Od 1990 r. prowadzi własną działalność i jest udziałowcem podmiotów gospodarczych, handlowych, produkcyjnych, usługowych. Prowadził również działalność konsultingową, świadcząc usługi doradcze na rzecz wielu dużych firm. W ramach swojej działalności zawodowej przeprowadził liczne projekty w zakresie restrukturyzacji organizacyjnej i finansowej przedsiębiorstw. Od lutego 2016 r. pełni funkcję Dyrektora Biura Spraw Korporacyjnych w Telewizji Polskiej S.A.

Został powołany do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 30 grudnia 2016 r. Obecnie jest Przewodniczącym Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Leszek Kozirowski – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie.

Posiada bogate doświadczenie w zakresie prawa papierów wartościowych, które zdobywał jako radca w Komisji Papierów Wartościowych, arbiter Sądu Giełdowego przy GPW i Sądu Arbitrażowego przy Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” oraz sędzia Sądu Giełdowego. Obecnie jest komplementariuszem w kancelarii prawnej, gdzie zajmuje się doradztwem prawnym w zakresie prawa rynku kapitałowego i przygotowania spółek do wejścia na giełdę. Autor licznych publikacji z zakresu prawa rynku kapitałowego, wielokrotnie rekomendowany jako najlepszy radca prawny w Polsce w powyższym zakresie. Był członkiem licznych rad nadzorczych.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 14 września 2010 r. i pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej w okresie do 15 maja 2014 r., tj. do dnia zakończenia III wspólnej kadencji Rady Nadzorczej. W ww. okresie pełnił funkcję sekretarza Rady Nadzorczej oraz członka Komitetu Audytu Rady Nadzorczej. Ponownie został powołany do składu Rady Nadzorczej z dniem 1 września 2014 r. Obecnie jest członkiem Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej.

Jacek Rawecki – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. W trakcie przygotowywania pracy doktorskiej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz studiów menedżerskich Master of Business Administration na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Od 2006 roku pełni funkcje zarządcze. Obecnie jest Pierwszym Wiceprezesem Zarządu KGHM ds. Zarządzania Łańcuchem Dostaw. Poprzednio był m.in. prezesem Zarządu Katowickiego Węgla sp. z o.o. w Katowicach, dyrektorem oddziału terenowego Agencji Mienia Wojskowego we Wrocławiu oraz dyrektorem ds. marketingu i rozwoju PUH Brait we Wrocławiu. Był Prezesem Zarządu KGHM Metraco S.A. w Legnicy, a następnie członkiem zarządu Przedsiębiorstwa Budowlanego ARS sp. z o.o. Posiada doświadczenie z zakresu nadzoru właścicielskiego – był członkiem Rady Nadzorczej Grupy Energetycznej Katowice sp. z o.o. oraz sekretarzem Rady Nadzorczej EnergiaPro Gigawat sp. z o.o.

Został powołany do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. w dniu 8 czerwca 2016 r. Obecnie jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Stefan Świątkowski – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Politechniki Łódzkiej (magister matematyk), The University of Leeds w Wielkiej Brytanii (Master of Science – matematyka) oraz INSEAD we Francji (MBA).

Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu finansami, zarządzaniu ryzykiem oraz zarządzaniu strategicznym. Obecnie pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych KGHM. Wcześniej pełnił funkcje Wiceprezesa Zarządu FM Banku/Polskiego Banku Przedsiębiorczości i PKO BP odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem. Był również Dyrektorem Finansowym w Europejskim Funduszu Leasingowym S.A. i Dyrektorem ALCO w Lukas Bank S.A. Pracował też w Banku Handlowym S.A. na różnych stanowiskach związanych z zarządzaniem ryzykiem i strategią oraz w McKinsey & Company Poland sp. z o.o. jako konsultant. Posiada doświadczenie z zakresu nadzoru nad spółkami prawa handlowego. Jest autorem artykułów na tematy gospodarcze oraz powieści o polskiej prywatyzacji.

Został powołany do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem w dniu 8 czerwca 2016 r. Obecnie jest członkiem Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Jan Płudowski – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Ukończył studia podyplomowe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, na Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach na kierunku zarządzanie finansami przedsiębiorstw oraz na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na kierunku marketing i zarządzanie w przedsiębiorstwie.

Zawodowo związany z energetyką, doświadczenie zawodowe zdobywał zajmując stanowiska na wszystkich szczeblach kariery zawodowej. Pracował m.in. na stanowiskach Głównego Energetyka Okręgu (PKP Śląska Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Katowicach), Dyrektora Zakładu Energetyki Kolejowej w Katowicach oraz Naczelnika Wydziału Gospodarki Energetycznej (PKP Dyrekcja Energetyki Kolejowej w Warszawie), Dyrektora Biura Przepływu Środków Pieniężnych („PKP Energetyka” sp. z o.o. w Warszawie). Obecnie zajmuje stanowisko Dyrektora Koordynatora Projektu w „PKP Energetyka” S.A. w Warszawie. W latach 2007–2008 pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Spółki Energetycznej Jastrzębie S.A.

Został powołany do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 30 grudnia 2016 r. Obecnie jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Agnieszka Woźniak – Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie. Z wykształcenia prawnik.

Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu kadrami. Zajmowała się sprawami związanymi z kontrolami, sprawami organizacyjnymi urzędu, zamówieniami publicznymi, sprawami kadrowymi. Piastowała także funkcję Pełnomocnika Dyrektora Generalnego ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Posiada doświadczenie związane z nadzorowaniem działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa. Obecnie zajmuje stanowisko Dyrektora Biura Ministra w Ministerstwie Energii.

Została powołana do składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 16 grudnia 2016 r. Obecnie jest członkiem Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej został opublikowany na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej zawarty jest w Ksh, Statucie Spółki, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/> oraz w *Regulaminie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach*.

Główną formą wykonywania przez Radę Nadzorczą nadzoru nad działalnością Spółki są posiedzenia Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej przedstawiając szczegółowy porządek obrad:

- 1) zgodnie z przyjętymi przez Radę Nadzorczą ustaleniami,
- 2) z własnej inicjatywy,
- 3) na pisemny wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej,
- 4) na pisemny wniosek Zarządu.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w siedzibie Spółki. W uzasadnionych przypadkach posiedzenie może zostać zwołane w innym miejscu.

Do zwołania posiedzenia wymagane jest pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady Nadzorczej na co najmniej 7 dni przed terminem posiedzenia Rady Nadzorczej. Z ważnych powodów Przewodniczący Rady Nadzorczej może skrócić ten termin do 2 dni, określając sposób przekazania zaproszenia. Zawiadomienia o posiedzeniu Rady Nadzorczej przekazywane są za pomocą faksu lub poczty elektronicznej. W zawiadomieniu o posiedzeniu Rady Nadzorczej Przewodniczący określa termin posiedzenia, miejsce obrad oraz szczegółowy projekt porządku obrad. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące. Rada Nadzorcza może odbywać posiedzenia bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej są obecni i nikt nie wniesie sprzeciwu do faktu odbycia posiedzenia lub do porządku obrad.

Zmiana zaproponowanego porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wniesie sprzeciwu do porządku obrad. Sprawa nieuwzględniona w porządku obrad powinna być włączona do porządku obrad następnego posiedzenia.

Udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej jest obowiązkiem członka Rady Nadzorczej. Członek Rady Nadzorczej podaje przyczyny swojej nieobecności na piśmie. Usprawiedliwienie nieobecności członka Rady Nadzorczej wymaga uchwały Rady Nadzorczej. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą uczestniczyć członkowie Zarządu Spółki, o ile Rada Nadzorcza nie wyrazi sprzeciwu. Udział członków Zarządu w posiedzeniach Rady Nadzorczej jest obowiązkowy, jeżeli zostali zaproszeni przez Przewodniczącą Rady Nadzorczej. W posiedzeniach mogą uczestniczyć także inne osoby, jeżeli zostaną one zaproszone w powyższy sposób.

Rada Nadzorcza może zasięgać opinii radców prawnych świadczących stałą pomoc prawną na rzecz Spółki oraz, w uzasadnionych przypadkach, powoływać i zapraszać na posiedzenia Rady Nadzorczej odpowiednich ekspertów w celu zasięgnięcia opinii i podjęcia właściwej decyzji. W przypadkach, o których mowa powyżej, Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę o zleceniu pracy wybranemu ekspertowi (firmie audytorskiej, konsultingowej, kancelarii prawnej) zobowiązując Zarząd Spółki do zawarcia odpowiedniej umowy.

Posiedzenia Rady Nadzorczej prowadzi Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w przypadku jego nieobecności – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej. Z ważnych powodów, za zgodą większości członków Rady Nadzorczej obecnych na posiedzeniu, prowadzący posiedzenie ma obowiązek poddać pod głosowanie wnioski o przerwanie obrad i ustalić termin wznowienia obrad Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza podejmuje postanowienia w formie uchwał. Uchwały Rady Nadzorczej podejmowane są głównie na posiedzeniach. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni we właściwy sposób określony w Regulaminie Rady Nadzorczej. Z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, w tym Ksh, oraz postanowień Statutu Spółki, Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za” niż „przeciw” i „wstrzymujących się”. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad uchwał podjęć nie można, chyba że obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wyrazi sprzeciwu. Nie dotyczy to uchwał w sprawie usprawiedliwienia nieobecności członka Rady Nadzorczej na posiedzeniu. Głosowanie nad uchwałami jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się:

- 1) na żądanie choćby jednego z członków Rady Nadzorczej,
- 2) w sprawach osobowych.

Rada Nadzorcza, zgodnie ze Statutem Spółki, może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uprzedniego powiadomienia wszystkich członków Rady Nadzorczej o treści projektu uchwały. Podejmowanie uchwał w tym trybie nie dotyczy wyboru Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej, powołania lub zawieszenia w czynnościach członka Zarządu oraz odwołania tych osób, jak również innych spraw, których rozstrzygnięcie wymaga głosowania tajnego. Głosując nad uchwałą podejmowaną w powyższym trybie, członek Rady Nadzorczej wskazuje jak głosował, tj. „za”, „przeciw” lub „wstrzymał się”. Uchwałę z zaznaczeniem, że została podjęta w trybie pisemnym lub w trybie głosowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, podpisuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Podjęte w tym trybie uchwały zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej z podaniem wyniku głosowania.

Dopuszcza się możliwość uczestnictwa członków Rady Nadzorczej w posiedzeniu oraz głosowania nad podejmowanymi uchwałami w ramach tego posiedzenia przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. tele- lub wideokonferencji, z zastrzeżeniem, że w miejscu obrad wskazanym w zawiadomieniu o posiedzeniu, obecnych jest co najmniej połowa jej członków i istnieje techniczna możliwość zapewnienia bezpiecznego połączenia.

Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczą w posiedzeniach oraz wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście, a przy wykonywaniu swoich obowiązków zobowiązani są do dokładania należytej staranności. Członkowie Rady Nadzorczej obowiązani są do zachowania tajemnicy wiadomości związanych z działalnością Spółki, które powzięli w związku ze sprawowaniem mandatu lub przy innej sposobności. Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegalnie.

Rada Nadzorcza może z ważnych powodów delegować poszczególnych członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych na czas oznaczony. Rada Nadzorcza może delegować swoich członków, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności. Delegowanie, o którym mowa powyżej, wymaga uzyskania zgody członka Rady Nadzorczej, który ma być delegowany.

Szczegółowy opis działalności Rady Nadzorczej w minionym roku obrotowym zawiera Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej, składane corocznie WZ, a następnie publikowane na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

Rada Nadzorcza może powoływać spośród swoich członków stałe lub doraźne zespoły robocze, komitety dla wykonywania określonych czynności. Stałymi komitetami Rady Nadzorczej są:

- 1) Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Audytu),
- 2) Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Nominacji i Wynagrodzeń),
- 3) Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Strategii).

Skład, zadania oraz zasady funkcjonowania komitetów, o których mowa powyżej, określają ich regulaminy uchwalone przez Radę Nadzorczą.

6.11.3. Komitet Audytu

W związku z dokonywanymi w 2016 r. zmianami w składzie Rady Nadzorczej Spółki IV wspólnej kadencji, Rada Nadzorcza dokonywała zmian w składzie Komitetu Audytu.

Skład Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2016 r.

1. Beata Chłodzińska – Członek Komitetu Audytu,
2. Jacek Rawecki – Członek Komitetu Audytu,
3. Jacek Szyke – Członek Komitetu Audytu.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Audytu

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w skład Komitetu Audytu wchodził następujący członek: Wojciech Myślecki (Przewodniczący), Beata Chłodzińska, Michał Czarnik i Jacek Szyke.

Rada Nadzorcza w dniu 8 stycznia 2016 r. powołała do składu Komitetu Audytu Annę Biesalską.

W dniu 26 lipca 2016 r. Anna Biesalska złożyła swą rezygnację z pełnienia funkcji członka Komitetu Audytu.

Rada Nadzorcza w dniu 26 lipca 2016 r. powołała do składu Komitetu Audytu Jacka Raweckiego.

W dniu 14 listopada 2016 r. Spółka otrzymała od Wojciecha Myśleckiego oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Tym samym ustało jego członkostwo w Komitecie Audytu.

Z dniem 30 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki odwołał ze składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Michała Czarnika. Tym samym ustało jego członkostwo w Komitecie Audytu.

Rada Nadzorcza w dniu 30 stycznia 2017 r. powołała do składu Komitetu Audytu Stanisława Bortkiewicza i Jana Płudowskiego.

Skład Komitetu Audytu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Stanisław Bortkiewicz – Przewodniczący Komitetu Audytu,
2. Beata Chłodzińska – Członek Komitetu Audytu,
3. Jan Płudowski – Członek Komitetu Audytu,
4. Jacek Rawecki – Członek Komitetu Audytu,
5. Jacek Szyke – Członek Komitetu Audytu,

Zadania i kompetencje Komitetu Audytu

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Audytu według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 30. Kompetencje Komitetu Audytu

Sprawy wymagające uchwały Komitetu Audytu	
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	
1.	monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
2.	monitorowanie rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę,
3.	monitorowanie skuteczności istniejących w Spółce systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego,
4.	monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,
5.	monitorowanie niezależności i obiektywizmu biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia przez nich usług innych niż rewizja finansowa,
6.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Audytu w minionym roku obrotowym zawarty jest w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ, oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

6.11.4. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

W związku z dokonywanymi w 2016 r. zmianami w składzie Rady Nadzorczej Spółki IV wspólnej kadencji, Rada Nadzorcza dokonywała zmian w składzie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Skład Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Beata Chłodzińska – Przewodnicząca Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
2. Leszek Koziarowski – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
3. Agnieszka Woźniak – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w skład Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń wchodził następujący członek: Leszek Koziarowski (Przewodniczący), Anna Biesialska, Beata Chłodzińska i Renata Wiernik-Gizicka.

W dniu 6 czerwca 2016 r. Spółka otrzymała od członka Rady Nadzorczej Renaty Wiernik-Gizickiej oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Tym samym ustało jej członkostwo w Komitecie Nominacji i Wynagrodzeń.

Rada Nadzorcza w dniu 19 grudnia 2016 r. powołała do składu Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Agnieszkę Woźniak.

Z dniem 30 grudnia 2016 r. Minister Energii, działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 3 Statutu Spółki odwołał ze składu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Annę Biesialską. Tym samym ustało jej członkostwo w Komitecie Nominacji i Wynagrodzeń.

Do dnia przekazania niniejszego sprawozdania nie miały miejsca inne zmiany w składzie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Zadania i kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 31. Kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń

Sprawy wymagające uchwały Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń	
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	
1.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej procedury przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych na stanowiska członków Zarządu Spółki,
2.	ocena kandydatur na członków Zarządu oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii w tym zakresie,
3.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej formy oraz treści umów zawieranych z członkami Zarządu,
4.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej systemu wynagradzania i premiowania członków Zarządu,
5.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności zawieszenia członka Zarządu z ważnych powodów,
6.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności delegowania członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności wraz z propozycją wynagrodzenia.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń w minionym roku obrotowym zawarty jest w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ, oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

6.11.5. Komitet Strategii

W związku z dokonywanymi w 2016 r. zmianami w składzie Rady Nadzorczej Spółki IV wspólnej kadencji, Rada Nadzorcza dokonywała zmian w składzie Komitetu Strategii.

Skład Komitetu Strategii na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Jacek Szyke – Przewodniczący Komitetu Strategii,
2. Beata Chłodzińska – Członek Komitetu Strategii,
3. Anna Mańk – Członek Komitetu Strategii,
4. Stefan Świątkowski – Członek Komitetu Strategii.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Strategii

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w skład Komitetu Strategii wchodził następujący członkowie: Jacek Szyke (Przewodniczący), Beata Chłodzińska, Anna Mańk, Maciej Koński i Wojciech Myślecki.

W dniu 6 czerwca 2016 r. Spółka otrzymała od członka Rady Nadzorczej Macieja Końskiego oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Tym samym ustało jego członkostwo w Komitecie Strategii.

Rada Nadzorcza w dniu 26 lipca 2016 r. powołała do składu Komitetu Strategii Stefana Świątkowskiego.

W dniu 14 listopada 2016 r. Spółka otrzymała od Wojciecha Myśleckiego oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. Tym samym ustało jego członkostwo w Komitecie Strategii.

Zadania i kompetencje Komitetu Strategii

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Strategii według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 32. Kompetencje Komitetu Strategii

Sprawy wymagające uchwały Komitetu Strategii	
według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	
1.	ocena Strategii Spółki i Grupy Kapitałowej oraz przedstawianie wyników tej oceny Radzie Nadzorczej,
2.	rekomendowanie Radzie Nadzorczej zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd strategicznych planów wieloletnich,
3.	ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji strategicznych na kształt aktywów Spółki,
4.	monitorowanie realizacji strategicznych zadań inwestycyjnych,
5.	ocena działań dotyczących dysponowania istotnymi aktywami Spółki,
6.	opiniowanie dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Strategii w minionym roku obrotowym zawarty jest w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki <http://www.tauron.pl/>.

6.11.6. Opis działania Komitetów Rady Nadzorczej

Szczegółowy opis działania Komitetów Rady Nadzorczej zawarty jest w Regulaminach poszczególnych Komitetów Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Komitety Rady Nadzorczej są organami doradczymi i opiniotwórczymi działającymi kolegialnie w ramach struktury Rady Nadzorczej i pełnią funkcje pomocnicze oraz doradcze wobec Rady Nadzorczej. Zadania Komitetów Rady Nadzorczej są realizowane poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków, rekomendacji, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu ich zadań, w formie podjętych uchwał. Komitety Rady Nadzorczej są niezależne od Zarządu Spółki. Zarząd nie może wydawać Komitetom Rady Nadzorczej wiążących poleceń dotyczących wykonywania ich zadań.

W skład Komitetów Rady Nadzorczej wchodzi od trzech do pięciu członków. Pracami poszczególnych Komitetów kieruje ich Przewodniczący.

Posiedzenia są zwoływane przez Przewodniczącego danego Komitetu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej i odbywają się w miarę potrzeb. W przypadku Komitetu Audytu posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał. Do udziału w posiedzeniach Przewodniczący danego Komitetu może zaprosić członków Rady Nadzorczej niebędących członkami Komitetu, członków Zarządu i pracowników Spółki oraz inne osoby pracujące bądź też współpracujące ze Spółką. Przewodniczący danego Komitetu lub osoba przez niego wskazana przedkłada Radzie Nadzorczej wnioski, rekomendacje i sprawozdania.

Komitety Rady Nadzorczej podejmują uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa ich członków, a wszyscy członkowie zostali właściwie zaproszeni. Uchwały Komitetów Rady Nadzorczej są przyjmowane bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za” niż „przeciw” i „wstrzymujących się”. Komitety Rady Nadzorczej mogą podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Członkowie Komitetów Rady Nadzorczej mogą również brać udział w posiedzeniach Komitetów oraz głosować nad podejmowanymi uchwałami przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. telekonferencji lub wideokonferencji.

O przedkładanych Radzie Nadzorczej przez dany Komitet rekomendacjach i ocenach informowany jest Zarząd Spółki. Komitety Rady Nadzorczej co roku podają do wiadomości publicznej, za pośrednictwem Spółki, informacje o ich składzie, liczbie odbytych posiedzeń i uczestnictwie w posiedzeniach w ciągu roku oraz głównych działaniach. Dodatkowo Komitet Audytu potwierdza swoją pozytywną ocenę niezależności procesu rewizji finansowej i przedstawia krótki opis kroków podjętych w celu sformułowania takiego wniosku.

Zarząd Spółki zapewnia poszczególnym Komitetom możliwość korzystania z usług doradców zewnętrznych w zakresie niezbędnym do wypełniania obowiązków Komitetów.

6.12. Opis polityki różnorodności stosowanej do organów Spółki

Spółka stosuje politykę równego traktowania oraz dąży do zapewnienia różnorodności w zakresie płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego w odniesieniu do wszystkich pracowników, a w szczególności do organów Spółki i jej kluczowych menadżerów. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania TAURON nie posiadał polityki różnorodności sformułowanej w formie jednego dokumentu. Zasady zarządzania różnorodnością zostały wprowadzone do stosowania wieloma dokumentami, stanowiącymi wewnętrzne regulacje prawne, a w szczególności Kodeksem Etyki Biznesowej Grupy TAURON.

W odniesieniu do członków organów korporacyjnych Spółki, tj. Zarządu i Rady Nadzorczej, wyboru osób pełniących funkcje członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, natomiast wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje Minister Energii w ramach przysługujących statutowych uprawnień oraz WZ TAURON. Informacje dotyczące kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego osób powoływanych do składu Zarządu i Rady Nadzorczej są publikowane w stosownych raportach bieżących oraz na stronie internetowej Spółki.

TAURON planuje opracować i wprowadzić do stosowania politykę różnorodności w ramach jednego formalnego dokumentu.

6.13. Polityka wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

6.13.1. System wynagradzania członków zarządu i kluczowych menedżerów

6.13.1.1. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń członków Zarządu

W 2016 r. w Spółce obowiązywały zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki określone w *Polityce wynagrodzeń Członków organów nadzorujących i zarządzających wraz z opisem zasad jej ustalania w TAURON Polska Energia S.A.* (Polityka wynagrodzeń), przyjętej przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 15/II/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. oraz zasady kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu (Zasady kształtowania wynagrodzeń), określone w Uchwale Nadzwyczajnego WZ TAURON z dnia 15 grudnia 2016 r. i uszczegółowione przez Radę Nadzorczą Spółki Uchwałą nr 94/IV/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A. Zasady kształtowania wynagrodzeń zostały uchwalone w wykonaniu przepisów *Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1202).

Zarówno Polityka wynagrodzeń, jak i Zasady kształtowania wynagrodzeń, określają system wynagradzania członków Zarządu w powiązaniu z pozostającymi do realizacji zadaniami mającymi na celu wdrażanie przyjętej strategii Spółki, kierunków rozwoju i planów finansowych. Nadzędnym celem stosowanego systemu wynagrodzeń jest zapewnienie motywacyjnego charakteru wynagradzania najwyższej kadry zarządzającej oraz stworzenie podstaw do ich rozwoju.

Cele obowiązujących systemów wynagrodzeń:

- 1) zapewnienie motywacyjnego i spójnego systemu wynagradzania,
- 2) powiązanie zasad wynagradzania z monitorowaniem wdrażania przyjętych planów strategicznych i realizowaniem planów finansowych,
- 3) kształtowanie wysokości wynagradzania członków Zarządu w powiązaniu z realizowaniem postawionych zadań,
- 4) wzrost wartości Spółki poprzez rozwój najwyższej kadry zarządzającej,
- 5) doskonalenie systemów wynagradzania przekładających się na realizowanie strategii Spółki i kierunków rozwoju.

Obowiązujące w Spółce systemy wynagradzania i premiowania członków Zarządu Spółki przewidują uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki oraz wzrostu wartości w perspektywie rocznej, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych. Przedmiotowe systemy nie przewidują powiązania wynagrodzeń z instrumentami powiązanymi z akcjami Spółki.

Model wynagradzania zawarty zarówno w Polityce wynagrodzeń, jak i w Zasadach kształtowania wynagrodzeń, zakłada dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia dla członków Zarządu. Zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie podstawowe (wynagrodzenie stałe) oraz wynagrodzenie uzupełniające za dany rok obrotowy (wynagrodzenie zmienne) uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych.

W zakresie modelu wynagradzania najwyższej kadry zarządzającej przyjęto również wynagrodzenie składające się z części stałej i części zmiennej zależnej od spełnienia określonych kryteriów wynikowych.

Uwzględniając obowiązujące regulacje, wysokość wynagrodzenia dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, w przedziale określonym przez WZ Spółki.

Członkowie Zarządu Spółki nie są objęci programem premiowym opartym na kapitale Spółki, jak również nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek należących do Grupy Kapitałowej TAURON.

6.13.1.2. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów

Zasady wynagradzania oraz premiowania kluczowych menedżerów oraz innych pracowników zostały określone w *Regulaminie Wynagradzania Pracowników TAURON Polska Energia S.A.*, przyjętym do stosowania przez Zarząd Spółki.

Obowiązujący system wynagradzania i premiowania kluczowych menedżerów przewiduje uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki w perspektywie rocznej, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych. Zakłada on dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia, obejmujący wynagrodzenie zasadnicze miesięczne oraz zmienne o charakterze motywacyjnym oparte na realizacji wyznaczonych zadań, zarówno o charakterze finansowym, jak i niefinansowym.

Nadrzędnym założeniem obowiązującego systemu wynagradzania jest zapewnienie optymalnego i motywującego poziomu wynagrodzenia, uzależnionego od wartości i rodzaju pracy na danym stanowisku oraz jakości pracy i efektów osiągniętych przez pracowników.

Struktura wynagrodzenia składa się z następujących elementów:

- 1) części stałej – którą stanowi wynagrodzenie zasadnicze, ustalone zgodnie z obowiązującą w Spółce tabelą kategorii zaszeregowania i miesięcznych stawek osobistego zaszeregowania. Przyznany poziom wynagrodzenia zasadniczego odzwierciedla wartość i rodzaj pracy oraz jakość pracy pracownika, określoną przez ocenę poziomu kompetencji pracownika,
- 2) części zmiennej – która jest uzależniona od wyników pracy, określonych przez poziom realizacji celów i zadań w ramach systemu premiowania MBO,
- 3) świadczeń – które są określone w regulacjach wewnętrznych Spółki.

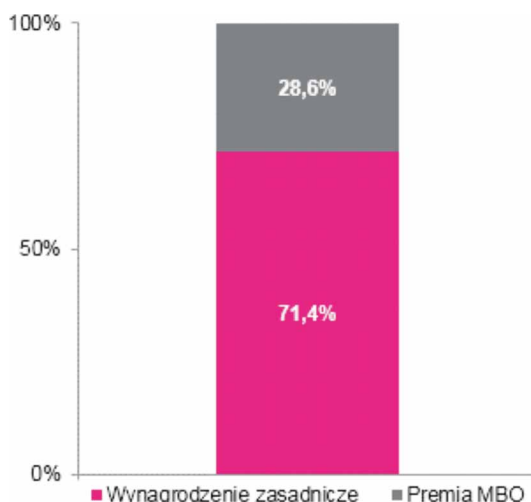
System premiowania oparty o rynkowe mechanizmy premiowania pozwala na kaskadowanie celów ustalonych przez Zarząd Spółki na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON oraz na poziomie Spółki, na konkretne, sparametryzowane zadania dla pracowników zatrudnionych na niższych szczeblach organizacji. Dzięki temu prowadzona w Spółce kultura zarządzania przez cele odzwierciedla specyfikę poszczególnych funkcji realizowanych w Spółce i umożliwia zastosowanie mechanizmów dialogu przełożonego z podwładnym podczas procesu wyznaczania i oceny realizacji celów, które przekładają się na efektywność całej organizacji. Jednocześnie narzędzie to umożliwia precyzyjne skorelowanie celów (KPI) ustalonych dla członków Zarządu z celami, które wyznaczane są na dany rok kluczowym menedżerom Spółki. Wstępna ocena realizacji celów następuje po zakończeniu pierwszego półrocza, natomiast po zakończeniu drugiego półrocza członkowie Zarządu dokonują końcowej oceny realizacji celów kluczowych menedżerów Spółki.

Ponadto w 2016 r. podjęto pracę nad budową systemu premiowego dla obszaru handlowego, którego celem jest motywowanie do osiągania wyższych przychodów dla Grupy Kapitałowej TAURON.

Pracownicy Spółki nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek należących do Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy wykres przedstawia strukturę wynagrodzeń na stanowisku kluczowych menedżerów.

Rysunek nr 59. Struktura wynagrodzeń na stanowisku kluczowych menedżerów

6.13.1.3. Zasady, warunki i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, należnych lub wypłaconych przez Spółkę członkom Zarządu w 2016 r., wyniosła 6 125 tys. zł brutto.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2016 r. w podziale na składniki.

Tabela nr 33. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2016 r. w podziale na składniki

Lp.	Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w 2016 r.	Wynagrodzenie* (tys. zł)	Wynagrodzenie premiiowe* (tys. zł)	Pozostałe korzyści* (tys. zł)	Razem (tys. zł)
1.	Jarosław Broda	01.01.2016 – 31.12.2016	900	197	122	1 219
2.	Filip Grzegorzczak**	15.11.2016 – 31.12.2016	98	0	0	98
3.	Kamil Kamiński	01.01.2016 – 31.12.2016	900	194	51	1 145
4.	Remigiusz Nowakowski	01.01.2016 – 14.11.2016	884	249	166	1 299
5.	Anna Striżyk	01.01.2016 – 08.01.2016	30	53	0	83
6.	Marek Wadowski	29.01.2016 – 31.12.2016	829	151	40	1 020
7.	Piotr Zawistowski	01.01.2016 – 31.12.2016	900	197	164	1 261
Razem			4 541	1 041	543	6 125

* Bez narzutów.

** Umowa o świadczenie usług zarządzania.

Członkowie Zarządu w 2016 r. nie otrzymywali wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

W stosunku do członków Zarządu wymienionych w powyższej tabeli, zastosowanie miała Polityka wynagrodzeń, za wyjątkiem Prezesa Zarządu, w stosunku do którego miały zastosowanie Zasady kształtowania wynagrodzeń.

Uwzględniając powyższe poniżej przedstawiono założenia do dwóch systemów wynagradzania:

1. Polityka wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających wraz z opisem zasad jej ustalania w TAURON Polska Energia S.A.

Polityka wynagrodzeń, przyjęta przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 15/II/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. obejmuje dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia, składający się z części stałej (miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego) oraz z części zmiennej zależnej od spełnienia określonych kryteriów wynikowych (realizacji stawianych do wykonania zadań). Zarówno wynagrodzenie zasadnicze miesięczne, jak również kryteria wynikowe, od spełnienia których uzależniona jest wysokość premii rocznej, określone są przez Radę Nadzorczą Spółki.

Rada Nadzorcza określa procentową wysokość premii rocznej dla każdego z następujących wskaźników:

- 1) skonsolidowana EBITDA z zatwierdzonego skonsolidowanego planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy,
- 2) skonsolidowany zysk brutto z zatwierdzonego skonsolidowanego planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy,
- 3) wskaźnik płynności bieżącej mierzony dla Grupy Kapitałowej TAURON z zatwierdzonego skonsolidowanego planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy,
- 4) realizacja niefinansowych celów wskazanych na dany rok w zatwierdzonej Strategii.

Składniki premii rocznej o charakterze finansowym przyznawane są w oparciu o dane pochodzące ze zaudytowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za I półrocze danego roku obrotowego oraz za dany rok obrotowy. Składnik premii rocznej o charakterze niefinansowym przysługuje w związku z osiągnięciem określonych celów w danym roku obrotowym na podstawie półrocznej i rocznej oceny ich wykonania dokonanej przez Radę Nadzorczą.

Dla umożliwienia korzystania przez członków Zarządu ze świadczeń przysługujących pracownikom Spółki, polityka wynagrodzeń została uzupełniona katalogiem świadczeń dodatkowych o charakterze: socjalno-bytowym, komunikacyjnym i ubezpieczeniowym.

Zgodnie z ww. Polityką wynagrodzeń z członkami Zarządu zawierana jest umowa o pracę.

2. Zasady kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu

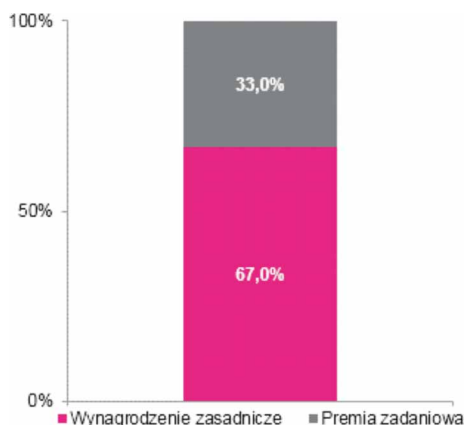
Zasady kształtowania wynagrodzeń, uchwalone uchwałą Nadzwyczajnego WZ TAURON z dnia 15 grudnia 2016 r. i uszczegółowione przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A., obejmują dwuczęściowy system określania wynagrodzenia, składający się z części stałej (miesięcznego wynagrodzenia podstawowego) i części zmiennej (wynagrodzenia uzupełniającego) stanowiącej element motywacyjny wynagrodzenia, uzależniony od realizacji

wyznaczonych celów zarządczych w danym roku obrotowym. Zarówno miesięczne wynagrodzenie podstawowe, jak również część zmienna, określane są przez Radę Nadzorczą Spółki na podstawie zasad i ogólnego katalogu celów zarządczych określonych przez WZ TAURON.

Zgodnie z ww. Zasadami kształtowania wynagrodzeń z członkiem Zarządu zawierana jest umowa o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji, z obowiązkiem świadczenia osobistego, bez względu na to, czy działa on w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Poniższy wykres przedstawia strukturę wynagrodzeń członków Zarządu.

Rysunek nr 60. Struktura wynagrodzeń na stanowisku członka Zarządu

6.13.1.4. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie

Umowa o świadczenie usług zarządzania, zawarta z Prezesem Zarządu w razie rozwiązania albo wypowiedzenia przez Spółkę umowy z innych przyczyn niż określonych w tej umowie, przewiduje wypłacenie odprawy w wysokości trzykrotności części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy. Natomiast umowy o pracę zawarte z pozostałymi członkami Zarządu nie przewidują odpraw w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie.

W związku z dostępem członków Zarządu do informacji poufnych, których ujawnienie mogłoby narazić Spółkę oraz spółki Grupy Kapitałowej TAURON na straty, ww. umowa o świadczenie usług zarządzania zawiera postanowienia o zakazie konkurencji obowiązujące po ustaniu pełnienia funkcji. Natomiast z pozostałymi członkami Zarządu zostały zawarte umowy o zakazie konkurencji. Na podstawie powyższych umów, osobom powstrzymującym się od prowadzenia działalności konkurencyjnej w oznaczonym okresie przysługuje odszkodowanie.

Członkowie Zarządu Spółki nie zajmowali stanowisk członków Zarządów spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

6.13.1.5. Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące członkom Zarządu i kluczowym menedżerom

Członkowie Zarządu, za wyjątkiem Prezesa Zarządu zatrudnionego na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania, oraz pracownicy zatrudnieni na kluczowych stanowiskach w Spółce uprawnieni są do korzystania ze świadczeń i pozafinansowych składników wynagrodzenia oferowanych przez Spółkę.

W ramach świadczeń dodatkowych ww. pracownicy są uprawnieni m.in. do:

- 1) uczestnictwa w Pracowniczym Programie Emerytalnym prowadzonym przez pracodawcę (warunek pozostawania w stanie zatrudnienia w Spółce lub w jednej ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON przez okres co najmniej 1 roku),
- 2) korzystania z pakietu medycznego finansowanego ze środków Spółki,
- 3) korzystania z przydzielonego do wyłącznej dyspozycji samochodu służbowego,
- 4) korzystania z mieszkania służbowego w przypadku, gdy dyspozycyjność pracownika jest konieczna z uwagi na charakter pracy i zakres obowiązków.

Na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania udostępniane są urządzenia techniczne oraz zasoby stanowiące mienie Spółki, niezbędne do wykonywania funkcji, w tym prawo korzystania z przydzielonego do wyłącznej dyspozycji samochodu służbowego.

6.13.1.6. Informacja o zmianach w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku obrotowego

W roku obrotowym 2016 Nadzwyczajne WZ TAURON, w wykonaniu ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o *zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*, uchwałą z dnia 15 grudnia 2016 r. wprowadziło do stosowania w Spółce nowe zasady kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu. W związku z powyższym rozpoczęto prace mające na celu opracowanie nowej polityki wynagrodzeń, zgodnej z ww. uchwałą Nadzwyczajnego WZ TAURON oraz uchwałą Rady Nadzorczej Spółki z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

Informacje dotyczące ww. zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu zostały zawarte w pkt 6.13.1.3. niniejszego sprawozdania.

6.13.1.7. Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa

Stosowany system wynagradzania członków Zarządu jest zgodny z przyjętą Polityką wynagrodzeń oraz Zasadami kształtowania wynagrodzeń. Zapewniony jest motywacyjny i spójny system, powiązany z monitorowaniem rocznych planów finansowych oraz przyjętej Strategii i kierunków rozwoju.

Forma, struktura i poziom wynagrodzeń odpowiadają warunkom rynkowym i są ukierunkowane na umożliwienie rekrutacji i utrzymanie osób spełniających kryteria wymagane do prowadzenia spółki w sposób uwzględniający interes akcjonariuszy (budowanie wartości Spółki dla akcjonariuszy), jak również zapobiegają powstawaniu konfliktów interesów członków Zarządu i akcjonariuszy. Równocześnie są one skonstruowane w sposób przejrzysty dla inwestorów tak, aby budować ich zaufanie do Spółki oraz zapewniają funkcję motywacyjną dla Zarządu.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia jest powiązana z określonymi z góry, wymiernymi kryteriami wynikowymi, które sprzyjają długoterminowej stabilności Spółki, a w ich skład wchodzi również kryteria o charakterze innym niż finansowy, związane z wytwarzaniem długoterminowej wartości Spółki.

Wskaźniki, od spełnienia których zależy uzyskanie oraz wysokość zmiennych składników wynagrodzenia, są określone zgodnie z zasadą SMART, a więc wykazują takie cechy jak: precyzyjność, mierzalność, możliwość osiągnięcia, istotność i określenie w czasie.

Obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania członków Zarządu Spółki wspiera realizację celów strategicznych oraz uwzględnia uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki w perspektywie rocznej.

6.13.2. System wynagradzania członków Rady Nadzorczej

W okresie do 15 grudnia 2016 r. obowiązywały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej Spółki określone w Polityce wynagrodzeń oraz w Uchwale Zwyczajnego WZ TAURON nr 29 z dnia 6 maja 2011 r. w sprawie *ustalenia zasad i wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.* Natomiast od 15 grudnia 2016 r. obowiązuje system wynagradzania członków Rady Nadzorczej określony w Uchwale Nadzwyczajnego WZ TAURON nr 6 z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie *ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej*, podjętej w wykonaniu przepisów *Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1202).

Zarówno wcześniejszy system wynagradzania członków Rady Nadzorczej obowiązujący do 15 grudnia 2016 r., jak i obowiązujący w dniu sporządzenia niniejszego sprawozdania, obejmuje jednoskładnikowe wynagrodzenie miesięczne, z przyjęciem zróżnicowania jego wysokości w zależności od pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej.

Zgodnie z ww. Uchwałą Nadzwyczajnego WZ z dnia 15 grudnia 2016 r. miesięczne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej, ustalone zostało jako iloczyn przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa GUS oraz mnożnika:

- 1) dla przewodniczącego Rady Nadzorczej – 1,7
- 2) dla pozostałych członków Rady Nadzorczej – 1,5

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie bez względu na częstotliwość formalnie zwołanych posiedzeń.

Wynagrodzenie nie przysługuje za ten miesiąc, w którym członek Rady Nadzorczej nie był obecny na żadnym z formalnie zwołanych posiedzeń z powodów nieusprawiedliwionych. O usprawiedliwieniu lub nie usprawiedliwieniu nieobecności członka Rady Nadzorczej na jej posiedzeniu decyduje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

Wynagrodzenie obliczane jest proporcjonalnie do ilości dni pełnienia funkcji w przypadku, gdy powołanie lub odwołanie nastąpiło w czasie trwania miesiąca kalendarzowego.

Spółka pokrywa koszty poniesione w związku z wykonywaniem przez członków Rady Nadzorczej powierzonych im funkcji, a w szczególności: koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej lub posiedzenia Komitetu Rady Nadzorczej i z powrotem, koszty indywidualnego nadzoru oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia.

Wynagrodzenie osób nadzorujących

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2016 r.

Tabela nr 34. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2016 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w 2016 r.	Wynagrodzenia i nagrody (tys. zł)
1.	Anna Biesialska	01.01.2016 – 30.12.2016	106
2.	Stanisław Bortkiewicz	30.12.2016 – 31.12.2016	0
3.	Beata Chłodzińska	01.01.2016 – 31.12.2016	142
4.	Michał Czarnik	01.01.2016 – 30.12.2016	106
5.	Maciej Koński	01.01.2016 – 06.06.2016	47
6.	Leszek Koziorowski	01.01.2016 – 31.12.2016	107
7.	Anna Mańk	01.01.2016 – 31.12.2016	130
8.	Wojciech Myślecki	01.01.2016 – 14.11.2016	94
9.	Jan Płudowski	30.12.2016 – 31.12.2016	0
10.	Jacek Rawecki	08.06.2016 – 31.12.2016	59
11.	Jacek Szyke	01.01.2016 – 31.12.2016	118
12.	Stefan Świątkowski	08.06.2016 – 31.12.2016	60
13.	Renata Wiernik Gizicka	01.01.2016 – 06.06.2016	47
14.	Agnieszka Woźniak	16.12.2016 – 31.12.2016	3
Suma			1 019

6.13.3. Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń podobnych dla byłych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W Spółce nie występują zobowiązania wobec byłych członków Zarządu i Rady Nadzorczej wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze.

Równocześnie wskazuje się, iż z tytułu zobowiązań Spółki w stosunku do byłych członków Zarządu TAURON, w 2016 r. wypłacono łączną kwotę w wysokości 5 616 tys. zł z tytułu wypłaty premii za realizację KPI w 2015 r. (bez narzutów) oraz odszkodowań za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej.

7. POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA

7.1. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie sprawozdawczym zarówno Spółka, jak i spółki zależne Grupy Kapitałowej TAURON nie prowadziły postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

7.2. Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON

7.2.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON zawarły w roku obrotowym 2016 następujące umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON:

Odstąpienie od realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa

W dniu 28 lipca 2016 r., w nawiązaniu do raportu bieżącego nr 61/2013 z dnia 30 grudnia 2013 r. o zawieszeniu projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa, spółki: TAURON, KGHM oraz TAURON Wytwarzanie podpisały porozumienie, na mocy którego zgodnie postanowiły odstąpić od realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa i rozwiązać łączącą KGHM oraz TAURON Wytwarzanie Umowę Wspólników, co oznaczało wygaśnięcie wszelkich zobowiązań określonych w Umowie Wspólników oraz zakończenie wszelkich prac w niej przewidzianych, w szczególności określonych we wstępnym harmonogramie realizacji projektu, jak również w dalszych uzgodnieniach i porozumieniach.

KGHM oraz TAURON Wytwarzanie zgodnie postanowiły, iż przystąpią do likwidacji spółki Elektrowni Blachownia Nowa, która przeprowadzona zostanie zgodnie z postanowieniami jej umowy oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Strony będą współdziałać ze sobą oraz ze spółką, by zapewnić realizację porozumienia. Strony zgodnie postanowiły rozwiązać łączące je porozumienie z dnia 30 grudnia 2013 r., na mocy którego postanowiono o czasowym zawieszeniu realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia Nowa.

O powyższym zdarzeniu Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 32/2016 z dnia 28 lipca 2016 r.

Porozumienie w sprawie warunków dalszej realizacji projektu „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli”

W dniu 27 października 2016 r., w nawiązaniu do raportu bieżącego nr 9/2011 z dnia 11 marca 2011 r. w sprawie zawarcia umów znaczących w ramach Projektu „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli” podpisane zostały warunkowe:

- 1) porozumienie w sprawie ustalenia podstawowych warunków brzegowych restrukturyzacji Projektu pomiędzy TAURON, PGNiG i EC Stalowa Wola („Porozumienie”),
- 2) aneks do Umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 11 marca 2011 r. („Umowa Sprzedaży Energii”) pomiędzy TAURON, PGNiG i EC Stalowa Wola,
- 3) aneks do Umowy na dostawy paliwa gazowego z dnia 11 marca 2011 r. („Umowa Gazowa”) pomiędzy PGNiG i EC Stalowa Wola.

Porozumienie

Wynegocjowane Porozumienie reguluje przede wszystkim warunki rozliczania kar umownych możliwych do naliczenia przez PGNiG na podstawie dotychczasowego brzmienia Umowy Gazowej oraz kwestie restrukturyzacji finansowej Projektu. Ponadto precyzuje kierunek zmian w podstawowych transakcjach handlowych EC Stalowa Wola, tj. w sposobie zakupu paliwa gazowego oraz sprzedaży wyprodukowanej energii elektrycznej, których wprowadzenie nastąpi na mocy aneksów do Umowy Gazowej i Umowy Sprzedaży Energii.

Porozumienie stanowi odzwierciedlenie woli sponsorów Projektu tj. TAURON i PGNiG, co do kontynuacji budowy bloku gazowo-parowego, wprowadzenia zmian w Umowie Gazowej i Umowie Sprzedaży Energii oraz zmiany formuły finansowania Projektu z project finance na corporate finance przy utrzymaniu zaangażowania instytucji finansujących.

Umowa Sprzedaży Energii i Umowa Gazowa

Warunkowe zmiany do Umowy Gazowej i Umowy Sprzedaży Energii przewidują w szczególności urynkwienie stosowanych w tych umowach formuł cenowych. Ponadto, w związku z opóźnieniem realizacji Projektu, aneks do Umowy Gazowej przewiduje zmianę w zakresie wysokości, terminów i metodologii naliczania kar umownych.

Warunki zawieszające

Porozumienie oraz aneksy do Umowy Gazowej i Umowy Sprzedaży Energii wchodzi w życie jednocześnie, w momencie dokonania zmiany obowiązujących obecnie umów o finansowanie Projektu albo spłaty ostatniej z instytucji finansujących obecnie EC Stalowa Wola (tj. EBI, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), Bank Polska Kasa Opieki S.A. (Pekao)).

Umowa standstill

Jednocześnie TAURON, PGNiG, EBI, EBOiR, Pekao oraz EC Stalowa Wola zawarły umowę standstill, której celem jest zapewnienie, że instytucje finansujące obecnie EC Stalowa Wola powstrzymają się od postawienia kredytów udzielonych EC Stalowa Wola w stan natychmiastowej wymagalności oraz zaspokojenia swoich wierzytelności z ustanowionych zabezpieczeń.

Umowa standstill obowiązuje do dnia 31 marca 2017 r. Przed tą datą zakłada się wynegocjowanie i podpisanie nowej dokumentacji umożliwiającej restrukturyzację finansowania Projektu.

Warunkiem wejścia w życie umowy standstill było w szczególności dostarczenie instytucjom finansującym gwarancji bankowych do kwoty ok. 629 mln zł, w terminie do dnia 30 października 2016 r., z czego 50% udział wyznacza kwotę gwarancji bankowych, jakie powinien przedstawić każdy ze Sponsorów Projektu na rzecz instytucji finansujących (tj. około 314,5 mln zł).

Niezależnie od powyższego, EC Stalowa Wola ma prawo, do dnia 20 marca 2017 r., złożyć instytucjom finansującym zawiadomienie o dobrowolnej wcześniejszej spłacie kredytów. Podpisane dokumenty umożliwiają dokończenie inwestycji w terminie wstępnie szacowanym na 2019 r.

Informacje o powyższym zdarzeniu zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 36/2016 z 27 października 2016 r.

Podpisanie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umów finansowania hybrydowego

W dniu 14 grudnia 2016 r. pomiędzy Spółką a EBI zostały podpisane następujące umowy:

- 1) umowa projektowa („Umowa Projektowa”), określająca szczegółowe wymogi dotyczące finansowanego zadania inwestycyjnego,
- 2) umowa subskrypcyjna („Umowa Subskrypcyjna”), stanowiąca podstawę do przeprowadzenia emisji obligacji hybrydowych („Obligacje”) o wartości 190 mln Euro.

Środki, które zostaną pozyskane z emisji Obligacji, będą przeznaczone na pokrycie wydatków TAURON Dystrybucja związanych z rozwojem i modernizacją infrastruktury sieci elektroenergetycznej w latach 2016–2020.

Szczegółowe informacje dotyczące powyższego zdarzenia zostały zawarte w pkt 4.7. niniejszego sprawozdania.

Informacja o powyższym zdarzeniu została opublikowana w raporcie bieżącym nr 45/2016 z dnia 14 grudnia 2016 r.

Zawarcie umowy z Nowe Brzeszcze GT na sprzedaż węgla

W dniu 4 stycznia 2016 r. pomiędzy TAURON a Nowe Brzeszcze GT została zawarta umowa sprzedaży węgla do celów energetycznych, której przedmiotem był zakup węgla przez Spółkę na potrzeby jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło. Umowa została zawarta na okres do dnia 31 grudnia 2016 r. W dniu 1 grudnia 2016 r. nastąpiło połączenie spółek TAURON Wydobycie i Nowe Brzeszcze GT, zgodnie z którym TAURON Wydobycie wstąpiło we wszystkie prawa i obowiązki Nowe Brzeszcze GT.

Zawarcie umowy z TGE na pełnienie funkcji animatora

W dniu 1 lutego 2016 r. TAURON zawarł z TGE umowę na pełnienie funkcji animatora w zakresie instrumentów na energię elektryczną na RTT. Celem współpracy jest zwiększenie płynności animowanych instrumentów oraz zintensyfikowanie współpracy pomiędzy TGE i TAURON.

Zadaniem animatora jest zapewnienie utrzymania płynności obrotu i zwiększenie liczby transakcji zawieranych na TGE na objętych umową produktach. Efektem takiego działania jest umożliwienie uczestnikom rynku realizacji zleceń kupna i sprzedaży po cenach rynkowych. Poprzez pełnienie funkcji animatora na TGE, TAURON uzyskuje preferencyjne stawki za opłaty transakcyjne, a dodatkowo, poprzez zwiększanie udziału transakcji, Spółka w ogólnym obrocie uzyskuje dodatkowe upusty do opłat transakcyjnych.

Równoległe prowadzono z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. (IRGIT) prace w celu wynegocjowania i podpisania porozumienia w sprawie wysokości opłat dla animatora rynku. Porozumienie to wprowadza obniżone stawki dla animatora, w okresie od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r., tj. w okresie obowiązywania umowy o pełnienie funkcji animatora rynku na TGE.

Zawarcie aneksu do umowy na sprzedaż węgla do TAMEH POLSKA

Od dnia 1 lipca 2016 r. TAURON wznowił sprzedaż węgla do TAMEH POLSKA po okresie zawieszenia wykonywania umowy (od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.), które to zawieszenie było wynikiem zmiany sytuacji rynkowej. Wznowienie dostaw węgla nastąpiło w wyniku zaoferowania przez TAURON korzystniejszych cen węgla niż możliwe do uzyskania na rynku przez TAMEH POLSKA i po podpisaniu stosownego aneksu do umowy.

Zawarcie z PSE umowy na sprzedaż energii elektrycznej na pokrywanie strat powstałych w sieci przesyłowej

W dniu 5 października 2016 r. TAURON zawarł z PSE umowę sprzedaży energii elektrycznej na pokrywanie strat powstałych w sieci przesyłowej w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Zawarcie umowy nastąpiło w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego, prowadzonego przez PSE.

W nawiązaniu do treści § 91 ust. 6 pkt 3 *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez Emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim*, Spółka niniejszym informuje, iż nie posiada wiedzy o innych zawartych umowach znaczących dla działalności Spółki, aniżeli ww., w tym umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji.

7.2.2. Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych.

Szczegółowe informacje na temat transakcji z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w nocie 48 sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016.

7.2.3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek

Kredyty o charakterze obrotowym i pożyczki krótkoterminowe

Zgodnie z przyjętym w Grupie Kapitałowej TAURON modelem finansowania, stroną kredytów i pożyczek krótkoterminowych zaciąganych u instytucji zewnętrznych może być wyłącznie TAURON.

W Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje struktura cash poolingowego rzeczywistego, realizowana na podstawie zawartej z PKO BP umowy o zarządzanie środkami pieniężnymi. Struktura cash poolingowego oparta jest o limity dzienne udzielane poszczególnym uczestnikom przez zarządzającego usługą agenta tj. TAURON. W wyniku realizacji mechanizmu cash poolingowego dokonywane są transfery środków pieniężnych pomiędzy rachunkami uczestników usługi a rachunkiem agenta. W ramach funkcjonowania cash poolingowego TAURON korzysta w PKO BP z limitu over draft w kwocie 300 000 tys. zł w oparciu o zawartą z bankiem w grudniu 2014 r. Umowę kredytu w rachunku bieżącym, z terminem spłaty przypadającym na dzień 29 grudnia 2017 r. oraz limitu intraday w kwocie 500 000 tys. zł z terminem obowiązywania do dnia 17 grudnia 2017 r. (limit intraday jest limitem dziennym, który musi być w całości spłacony do końca każdego dnia, w którym był wykorzystywany).

Umowy kredytów obrotowych i pożyczek obowiązujące w 2016 r.:

- 1) zawarta z BGK umowa o kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 25 000 tys. EUR z terminem spłaty do dnia 31 grudnia 2017 r. i przeznaczeniem na finansowanie transakcji zakupu/sprzedaży/wymiany uprawnień do emisji CO₂, obrotu energią elektryczną oraz gazem dokonywanych na europejskich giełdach,
- 2) zawarta z mBankiem umowa o kredyt w rachunku bieżącym w wysokości nieprzekraczającej 2 000 tys. USD, z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności, w szczególności na finansowanie depozytu zabezpieczającego oraz transakcji realizowanych na produktach commodities. Termin spłaty kredytu na podstawie aneksu z dnia 29 stycznia 2016 r. przypada na dzień 31 marca 2017 r.
- 3) zawarta z TAURON Sweden Energy AB (publ) (TAURON Sweden Energy) umowa pożyczki na kwotę 6 600 tys. EUR. Termin spłaty pożyczki na podstawie aneksu z dnia 29 lipca 2016 r. przypada na dzień 30 lipca 2017 r.

Wykorzystanie kredytów walutowych opisanych powyżej w pkt a) i b), ma na celu mitygację ryzyka kursowego związanego z zawieranyymi transakcjami handlowymi.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie umów pożyczek i kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w TAURON w 2016 r.

Tabela nr 35. Zestawienie umów kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w TAURON na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Rodzaj umowy	Oprocentowanie	Kwota kredytu/pożyczki (tys.)	Okres finansowania	Saldo na dzień 31 grudnia 2016 r. (tys.)
1.	Kredyt w rachunku	LIBOR 1M + stała marża	2 000 USD	16.04.2015 – 30.03.2017	411 USD
2.	Kredyt w rachunku	EURIBOR 1M + stała marża	25 000 EUR	31.12.2015 – 31.12.2017	3 032 EUR
3.	Kredyt w rachunku	WIBOR O/N + stała marża	300 000 PLN	30.12.2014 – 29.12.2017	0 PLN
4.	Limit intraday	Brak	500 000 PLN	18.12.2014 – 17.12.2017	0 PLN
5.	Pożyczka	stała marża	6 600 EUR	30.07.2015 – 30.07.2017	6 600 EUR

Kredyty oraz pożyczki o charakterze inwestycyjnym

W 2016 r. Spółka nie zaciągnęła nowych oraz nie wypowiedziała żadnych dotychczasowych umów kredytów i pożyczek o charakterze inwestycyjnym.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 36. Zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Rodzaj umowy	Rodzaj i wysokość stopy procentowej	Kwota kredytu/pożyczki (tys.)	Okres finansowania	Saldo na dzień 31 grudnia 2016 r. (tys.)
1.	Kredyt EBI	stała marża	210 000 PLN	30.01.2012 – 15.12.2021	105 000 PLN
2.	Kredyt EBI	stała marża	300 000 PLN	20.02.2012 – 15.12.2021	150 000 PLN
3.	Kredyt EBI	stała marża	450 000 PLN	16.07.2012 – 15.06.2024	306 818 PLN
4.	Kredyt EBI	stała marża	200 000 PLN	25.01.2013 – 15.09.2024	145 455 PLN
5.	Kredyt EBI	stała marża	250 000 PLN	22.02.2013 – 15.09.2024	181 818 PLN
6.	Kredyt EBI	stała marża	295 000 PLN	17.07.2015 – 15.03.2027	295 000 PLN
7.	Pożyczka od TAURON Sweden Energy	stała marża	166 572 EUR	03.12.2014 – 29.11.2029	166 572 EUR

7.2.4. Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje**Udzielone pożyczki**

W 2016 r. TAURON udzielił finansowania spółce współzależnej EC Stalowa Wola w postaci 5 pożyczek, które zostały przeznaczone na bieżącą działalność EC Stalowa Wola oraz spłatę rat kredytowych tej spółki.

W dniu 30 grudnia 2016 r. TAURON podpisał z EC Stalowa Wola aneks do umowy pożyczki z dnia 25 listopada 2015 r. do kwoty 2 600 tys. zł, zgodnie z którym spłata pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami nastąpi jednorazowo nie później niż do dnia 30 czerwca 2017 r.

Dnia 25 lutego 2016 r. Spółka zawarła z TAURON EKOENERGIA aneks do umowy pożyczki udzielonej w 2015 r. w kwocie 1 120 000 tys. zł wydłużający termin spłaty przedmiotowej pożyczki do dnia 27 lutego 2017 r.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie pożyczek udzielonych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 37. Zestawienie pożyczek udzielonych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Rodzaj umowy	Rodzaj i wysokość stopy procentowej	Kwota kredytu/pożyczki wynikająca z umowy (tys.)	Termin obowiązywania umowy	Saldo na dzień 31 grudnia 2016 r. (tys.)
1.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 1 M + stała marża	5 500 PLN	22.01.2016 – 30.06.2017	5 500 PLN
2.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 1 M + stała marża	1 200 PLN	22.04.2016 – 30.06.2017	600 PLN
3.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 1 M + stała marża	3 100 PLN	27.05.2016 – 30.06.2017	3 100 PLN
4.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 1 M + stała marża	3 800 PLN	31.08.2016 – 30.06.2017	2 875 PLN
5.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 6M + stała marża	15 300 PLN	15.12.2016 – 31.12.2027	11 000 PLN
6.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 3M + stała marża	177 000 PLN	20.06.2012 – 31.12.2032	177 000 PLN
7.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 6M + stała marża	2 600 PLN	25.11.2015 – 30.06.2017	2 600 PLN
8.	Pożyczka EC Stalowa Wola	WIBOR 3M + stała marża	15 850 PLN	14.12.2015 – 31.12.2027	15 850 PLN
9.	Pożyczka TAURON EKOENERGIA	oprocentowanie stałe	1 120 000 PLN	27.02.2015 – 27.02.2017	1 120 000 PLN

Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje

Obowiązujące w 2016 r. poręczenia i gwarancje wynikają z przyjętego modelu finansowania spółek Grupy Kapitałowej TAURON i zostały udzielone przez TAURON w związku z prowadzeniem działalności przez spółki zależne oraz jako zabezpieczenie spłaty pożyczek udzielanych m.in. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (WFOŚiGW).

Poniższa tabela przedstawia wyszczególnienie zabezpieczeń udzielonych przez TAURON obowiązujących według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 38. Zestawienie zabezpieczeń udzielonych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Beneficjent	Umowa / zabezpieczenie	Podmiot, którego zobowiązania stanowią przedmiot zabezpieczenia	Kwota (tys.)	Data obowiązywania
1.	WFOŚiGW	Weksle wraz z deklaracją wekslową	TAURON Wytwarzanie	40 000 PLN	15.12.2022
2.	WFOŚiGW	Weksle wraz z deklaracją wekslową	TAURON Ciepło	30 000 PLN	15.12.2022
3.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	914 PLN	15.06.2021
4.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	513 PLN	31.07.2018
5.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	256 PLN	31.10.2018
6.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	128 PLN	31.10.2018
7.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	154 PLN	31.10.2018
8.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	94 PLN	15.01.2019
9.	Obligatariusze	Gwarancja korporacyjna	TAURON Sweden Energy	168 000 EUR	03.12.2029
10.	PSG	Umowa poręczenia	TAURON Sprzedaż	15 000 PLN	31.03.2017
11.	PSE	Umowa poręczenia	TAURON Wytwarzanie	5 000 PLN	04.08.2019
12.	Millennium Leasing	Umowa poręczenia	TAURON Wydobywanie	2 900 PLN	30.10.2017
13.	WFOŚiGW	Promesy udzielenia finansowania	TAURON Ciepło	178 300 PLN	31.12.2017

TAURON posiada następujące umowy dotyczące wystawiania gwarancji bankowych:

- 1) Umowa ramowa z dnia 8 czerwca 2015 r. o limit na gwarancje bankowe zawarta z BZ WBK z terminem obowiązywania do dnia 7 czerwca 2018 r. oraz limitem w kwocie 150 000 tys. zł do wykorzystania przez TAURON oraz spółki zależne na rzecz IRGIT.
- 2) Umowa o limit na gwarancje bankowe z dnia 12 lipca 2016 r. zawarta z CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (CaixaBank) na podstawie której, został udzielony limit na okres 36 miesięcy, tj. do dnia 11 lipca 2019 r. Jednocześnie maksymalny okres obowiązywania gwarancji bankowych nie może przekraczać daty 11 lipca 2020 r. do wykorzystania przez TAURON oraz spółki zależne w związku z prowadzoną działalnością.
- 3) Umowa o limit gwarancyjny zawarta w dniu 25 października 2016 r. z The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd. (BTM UFJ) Limit gwarancyjny do kwoty 314 486 tys. zł przeznaczony jest na gwarancje bankowe udzielane zgodnie z umową standstill z dnia 15 września 2016 r. zawartą pomiędzy TAURON, EC Stalowa Wola, PGNiG oraz bankami finansującymi EC Stalowa Wola z terminem ważności do dnia 14 kwietnia 2017 r.

Jednocześnie dnia 31 grudnia 2016 r. wygasta umowa ramowa z dnia 22 września 2011 r., z późniejszymi aneksami, o udzielenie gwarancji bankowych, zawarta z PKO BP w kwocie 100 000 tys. zł do wykorzystania przez TAURON oraz spółki zależne w związku z prowadzoną działalnością.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w ramach umów obowiązujących według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela nr 39. Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w ramach umów obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.

Lp.	Bank	Spółka	Beneficjent	Rodzaj gwarancji	Kwota (tys.)	Data uruchomienia	Data obowiązywania
1.	BZ WBK	TAURON	IRGIT	zapłaty	30 000 PLN	14.12.2016	17.01.2017
2.	BZ WBK	TAURON	IRGIT	zapłaty	40 000 PLN	11.08.2016	17.01.2017
3.	BZ WBK	TAURON	IRGIT	zapłaty	30 000 PLN	11.08.2016	17.01.2017
4.	BTM UFJ	TAURON	Bank Pekao	zapłaty	74 992 PLN	30.10.2016	14.04.2017
5.	BTM UFJ	TAURON	EBOR	zapłaty	83 494 PLN	30.10.2016	14.04.2017
6.	BTM UFJ	TAURON	EBI	zapłaty	156 000 PLN	30.10.2016	14.04.2017
7.	CaixaBank	TAURON	GAZ-SYSTEM	dobrego wykonania	3 664 PLN	01.12.2016	30.11.2017
8.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE	dobrego wykonania	147 PLN	09.09.2016	31.01.2018
9.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	Strabag Infrastruktura Południe	dobrego wykonania	116 PLN	09.09.2016	15.06.2019

Ponadto w dniu 31 grudnia 2016 r. wygasły cztery gwarancje wystawione w ramach limitu w PKO BP w latach poprzednich, tj.:

- 1) gwarancja TAURON Wydobywie na rzecz Polskie Koleje Państwowe S.A. w wysokości 76 tys. zł,
- 2) gwarancja Kopalni Wapienia „Czatkowice” sp. z o.o. (KW Czatkowice) na rzecz CEZ Chorzów S.A. w wysokości 1 422 tys. zł,
- 3) gwarancja TAURON Dystrybucja na rzecz Miasto Jelenia Góra w wysokości 97 tys. zł,
- 4) gwarancja TAURON Dystrybucja Serwis na rzecz Dragados Oddział w Polsce S.A w wysokości 96 tys. zł.

Jednocześnie w ramach limitu na gwarancje bankowe zawartego z BZ WBK w trakcie 2016 r. TAURON zlecał wystawienie gwarancji bankowych na rzecz IRGIT na zabezpieczenie transakcji przeprowadzanych na TGE, z terminem obowiązywania poniżej jednego roku.

W ramach Grupy Kapitałowej TAURON, w celu zabezpieczenia realizowanych przez TAURON transakcji na TGE na rynkach energii elektrycznej i uczestniczenia w systemie zabezpieczenia płynności rozliczania transakcji w I kwartale obowiązywała umowa z dnia 14 października 2015 r., na mocy której TAURON Wytwarzanie udzielił TAURON poręczenia na rzecz IRGIT z tytułu rozliczenia przyszłych transakcji do kwoty 123 000 tys. zł. Umowa obowiązywała do dnia 31 marca 2016 r.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 13 marca 2017 r.

Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu .....

Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu .....

Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu .....

Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu .....

Załącznik A: SŁOWNIK POJĘĆ I WYKAZ SKRÓTÓW

Poniżej zamieszczono słownik pojęć branżowych i wykaz skrótów najczęściej używanych w treści niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 40. Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
1.	BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie
2.	Biomasa Grupa TAURON	Biomasa Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Stalowej Woli
3.	BZ WBK	Bank Zachodni WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu
4.	B2B	B2B (ang. business-to-business) skrót oznaczający transakcje pomiędzy dwoma lub więcej podmiotami gospodarczymi
5.	Cash pooling	Cash pooling funkcjonujący w Spółce – konsolidacja sald rachunków bankowych poprzez fizyczne przeksięgowanie środków pieniężnych z rachunków spółek Grupy Kapitałowej TAURON w banku w którym funkcjonuje cash pooling na rachunek pool leadera, którego funkcję pełni Spółka. Na koniec każdego dnia roboczego z rachunków bankowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, które wykazują saldo dodatnie przeksięgowywane są środki pieniężne na rachunek bankowy pool leadera. Na początku każdego dnia roboczego rachunki bankowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON zasilane są z rachunku bankowego pool leadera kwotą zapotrzebowania, niezbędną do utrzymania płynności finansowej spółki Grupy Kapitałowej TAURON w danym dniu roboczym
6.	Certyfikaty kolorowe	Prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w sposób podlegający wsparciu, tzw. kolorowe certyfikaty: 1) zielone – świadectwa pochodzenia energii elektrycznej z OZE, 2) fioletowe – świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy, 3) czerwone – świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji (świadectwa CHP – ang. Combined Heat and Power), 4) żółte – świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji ze źródeł opalanych paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej poniżej 1MW, 5) błękitne – świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z biogazu rolniczego. Białe – świadectwa efektywności energetycznej (mechanizm stymulujący i wymuszający zachowania prooszczędnościowe).
7.	CSI	(ang. Customer Satisfaction Index) – wskaźnik wykorzystywany w marketingu do określenia poziomu satysfakcji klienta z produktów lub usług oferowanych przez firmę
8.	CSR	(ang. Corporate Social Responsibility) społeczna odpowiedzialność biznesu
9.	CUW	Centrum Usług Wspólnych, np. CUW R – usługi w obszarze rachunkowości
10.	DM	Dom Maklerski
11.	Dobre Praktyki 2016	Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2016 r.
12.	EBI	Europejski Bank Inwestycyjny z siedzibą w Luksemburgu
13.	EBIT	(z ang. Earnings Before Interest and Taxes) wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem
14.	EBITDA	(ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem powiększony o amortyzację
15.	EC Stalowa Wola	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli
16.	ElectroMobility Poland	ElectroMobility Poland S.A. z siedzibą w Warszawie
17.	Elektrownia Blachownia Nowa w likwidacji	Elektrownia Blachownia Nowa sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu
18.	ENEA	ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu
19.	ENERGA	ENERGA S.A. z siedzibą w Gdańsku
20.	ERM	System zarządzania ryzykiem korporacyjnym

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
21.	EU ETS	(ang. European Union Emission Trading System) Europejski System Handlu Uprawnieniami do Emisji CO ₂
22.	EUA	(ang. European Union Allowances) – uprawnienie do wprowadzania do powietrza ekwiwalentu, w rozumieniu art. 2 pkt 4 <i>Ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji</i> , dwutlenku węgla (CO ₂), które służy do rozliczenia wielkości emisji w ramach systemu i którym można rozporządzać na zasadach określonych w <i>Ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. Nr 122, poz. 695)</i>
23.	EUR	Euro – wspólna waluta europejska wprowadzona w niektórych krajach UE
24.	GAZ-SYSTEM	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie
25.	GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie
26.	GRI	(ang. Global Reporting Initiative) Światowa Inicjatywa Sprawozdawcza
27.	Grupa Kapitałowa TAURON/Grupa	Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
28.	GUS	Główny Urząd Statystyczny
29.	GZE	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny
30.	IRGIT	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie
31.	IRS	(z ang. Interest Rate Swap) kontrakt wymiany płatności odsetkowych, jeden z podstawowych instrumentów pochodnych, będący przedmiotem obrotu na rynku międzybankowym
32.	KE	Komisja Europejska
33.	KGHM	KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie
34.	KIC InnoEnergy	Wspólnota Wiedzy i Innowacji KIC InnoEnergy z siedzibą w Krakowie
35.	Komitet Audytu	Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
36.	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
37.	Komitet Strategii	Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
38.	KPI	(ang. Key Performance Indicators) kluczowe wskaźniki efektywności, finansowe i niefinansowe wskaźniki stosowane jako mierniki w procesach pomiaru stopnia realizacji celów organizacji
39.	KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny
40.	Ksh	Kodeks spółek handlowych
41.	KW Czatkowice	Kopalnia Wapienia „Czatkowice” sp. z o.o. z siedzibą w Krzeszowicach
42.	KZEE	Krajowe zużycie energii elektrycznej
43.	Model Biznesowy	Dokument o tytule <i>Model Biznesowy Grupy TAURON</i> , uchwalony przez Zarząd Spółki
44.	mBank	mBank S.A. z siedzibą w Warszawie
45.	Marselwind	Marselwind sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
46.	Mg	Megagram – milion gramów (1 000 000 g) tj. tona
47.	MSR	(ang. Market Stability Reserve) rezerwa stabilizacyjna na rynku uprawnień
48.	MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
49.	NCBR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju z siedzibą w Warszawie
50.	Nowe Brzeszcze GT	Nowe Brzeszcze Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Brzeszczach, obecnie ZG Brzeszcze w TAURON Wydobycie
51.	Obszar Biznesowy	Wyodrębnionych przez Spółkę siedem obszarów podstawowej działalności Grupy Kapitałowej TAURON: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, OZE, Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż.
52.	OPEC	(ang. Organization of the Petroleum Exporting Countries) Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową z siedzibą w Wiedniu

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
53.	ORM	Operacyjna Rezerwa Mocy
54.	OSP	Operator Systemu Przesyłowego
55.	OTC (rynek OTC)	(ang. Over The Counter Market) europejski rynek pozagiełdowy
56.	OZE	Odnawialne Źródła Energii
57.	Program Poprawy Efektywności	Program Poprawy Efektywności w Grupie TAURON na lata 2016–2018
58.	PEPKH w likwidacji	Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Warszawie
59.	PGE	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie
60.	PGE EJ1	PGE EJ1 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
61.	PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. z siedzibą w Warszawie
62.	PKB	Produkt Krajowy Brutto
63.	PKO BP	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie
64.	PLN	Symbol walutowy złotego – zł
65.	PMEC	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w pozostałych źródłach kogeneracyjnych
66.	PMGM	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji ze źródeł opalanych paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej poniżej 1 MW
67.	PMMET	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy
68.	PMOZE	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie przed 1 marca 2009 r.
69.	PMOZE_A	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie po 1 marca 2009 r.
70.	PMOZE-BIO	Prawa majątkowe, które wynikają ze świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego od 1 lipca 2016 r.
71.	PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziorna
72.	PSG	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
73.	RB	Rynek Bilansujący
74.	RDN	Rynek Dnia Następnego
75.	RESPECT Index	Indeks giełdowy, w którym notowane są spółki giełdowe działające zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
76.	RTT	Rynek Terminowy Towarowy
77.	Segment, Segmenty działalności	Segmenty działalności Grupy Kapitałowej TAURON wykorzystywane w procesie raportowania statutowego. Wyniki działalności Grupy Kapitałowej TAURON przyporządkowano do następujących pięciu Segmentów Grupy Kapitałowej TAURON (nazwanych również w niniejszym sprawozdaniu Obszarami): Wydobycie, Wytwarzanie, Dystrybucja, Sprzedaż i Pozostałe.
78.	SPOT (rynek SPOT)	W odniesieniu do energii elektrycznej jest to miejsce zawierania transakcji handlowych dla energii elektrycznej, dla których okres dostawy przypada nie później niż 3 dni od daty zawarcia transakcji (najczęściej jest to jeden dzień przed datą dostawy). Funkcjonowanie rynku SPOT dla energii elektrycznej jest silnie powiązane z funkcjonowaniem RB prowadzonego przez OSP
79.	Spółka/TAURON	TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach
80.	Strategia	Dokument o tytule <i>Strategia Grupy TAURON na lata 2016–2025</i> , który zastąpił <i>Strategię Korporacyjną Grupy TAURON na lata 2014–2017 z perspektywą do roku 2023</i> , obowiązującą do dnia 1 września 2016 r.

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
81.	Strategia zrównoważonego rozwoju	Dokument o tytule <i>Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2016–2018 z perspektywą do roku 2020</i> , będący aktualizacją dokumentu <i>Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2012–2015 z perspektywą do 2020 r.</i>
82.	TAMEH Czech	TAMEH Czech s.r.o. z siedzibą w Ostrawie, Republika Czeska
83.	TAMEH HOLDING	TAMEH HOLDING sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej
84.	TAMEH POLSKA	TAMEH POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej
85.	TAURON/Spółka	TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach
86.	TAURON Ciepło	TAURON Ciepło sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
87.	TAURON Czech Energy	TAURON Czech Energy s.r.o. z siedzibą w Ostrawie, Republika Czeska
88.	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja S.A. z siedzibą Krakowie
89.	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie
90.	TAURON Dystrybucja Serwis	TAURON Dystrybucja Serwis S.A. z siedzibą we Wrocławiu
91.	TAURON EKOENERGIA	TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze
92.	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu
93.	TAURON Serwis	TAURON Serwis sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
94.	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż sp. z o.o. z siedzibą Krakowie
95.	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach
96.	TAURON Sweden Energy	TAURON Sweden Energy AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie, Szwecja
97.	TAURON Wydobycie	TAURON Wydobycie S.A. z siedzibą w Jaworznie
98.	TAURON Wytwarzanie	TAURON Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Jaworznie
99.	TAURON Wytwarzanie Serwis	TAURON Wytwarzanie Serwis sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie
100.	TGE	Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie
101.	UE	Unia Europejska
102.	UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
103.	USD	(ang. United States Dolar) – międzynarodowy skrót dolara amerykańskiego
104.	URE	Urząd Regulacji Energetyki
105.	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach lub w Krakowie
106.	WZ/ZW	Walne Zgromadzenie/Zgromadzenie Wspólników
107.	ZG	Zakład Górniczy
108.	ZW Katowice, ZW Tychy	Zakłady Wytwarzania w Katowicach i Tychach

Załącznik B: SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Poniżej zamieszczono spis tabel i rysunków występujących w niniejszym sprawozdaniu.

Spis tabel

Tabela nr 1.	Informacje ogólne o TAURON	5
Tabela nr 2.	Wykaz istotnych spółek zależnych objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2016 r., w których Spółka posiada bezpośredni i pośredni udział	6
Tabela nr 3.	Wykaz istotnych spółek współzależnych na dzień 31 grudnia 2016 r., w których Spółka posiada bezpośredni i pośredni udział	7
Tabela nr 4.	Szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON	16
Tabela nr 5.	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy 2015 w podziale na segmenty działalności Spółki	40
Tabela nr 6.	Ilość zakupionego węgla w 2016 r.	44
Tabela nr 7.	Dostawy paliw zrealizowane przez TAURON do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON	44
Tabela nr 8.	Roczne wielkości emisji NO _x , SO ₂ , pyłów i CO ₂ za 2016 r. z energetycznego spalania paliw	67
Tabela nr 9.	Wysokość szacowanych opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2016 r.	68
Tabela nr 10.	Najistotniejsze ryzyka zidentyfikowane dla Grupy Kapitałowej TAURON	79
Tabela nr 11.	Roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów w latach 2016–2014	83
Tabela nr 12.	Przychody ze sprzedaży Spółki	84
Tabela nr 13.	Przychody ze sprzedaży Spółki w podziale na produkty	84
Tabela nr 14.	Wielkość i struktura kosztów	85
Tabela nr 15.	Roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej (istotne pozycje)	86
Tabela nr 16.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (istotne pozycje)	87
Tabela nr 17.	Podstawowe wskaźniki finansowe Spółki	88
Tabela nr 18.	Zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji na dzień 31 grudnia 2016 r.	90
Tabela nr 19.	Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.	90
Tabela nr 20.	Wysokość wynagrodzenia biegłych rewidentów za usługi świadczone na rzecz TAURON	92
Tabela nr 21.	Wysokość dywidendy wypłaconej w latach 2010–2014	93
Tabela nr 22.	Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON w latach 2011–2016	95
Tabela nr 23.	Rekomendacje wydane w 2016 r.	97
Tabela nr 24.	Kalendarium wydarzeń oraz działań realizowanych w ramach relacji inwestorskich w 2016 r.	99
Tabela nr 25.	Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	102
Tabela nr 26.	Kompetencje Zarządu	105
Tabela nr 27.	Kompetencje Rady Nadzorczej	106
Tabela nr 28.	Kompetencje Walnego Zgromadzenia	108
Tabela nr 29.	Opis praw akcjonariuszy związanych z Walnym Zgromadzeniem	109
Tabela nr 30.	Kompetencje Komitetu Audytu	118
Tabela nr 31.	Kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń	119
Tabela nr 32.	Kompetencje Komitetu Strategii	120
Tabela nr 33.	Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2016 r. w podziale na składniki	123
Tabela nr 34.	Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2016 r.	126
Tabela nr 35.	Zestawienie umów kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w TAURON na dzień 31 grudnia 2016 r.	130
Tabela nr 36.	Zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym na dzień 31 grudnia 2016 r.	130
Tabela nr 37.	Zestawienie pożyczek udzielonych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.	131
Tabela nr 38.	Zestawienie zabezpieczeń udzielonych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.	131
Tabela nr 39.	Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w ramach umów obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 r.	132
Tabela nr 40.	Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania	134

Spis rysunków

Rysunek nr 1.	Kapitał zakładowy TAURON (wpłacony) na 31 grudnia 2016 r. w podziale na ilość akcji	5
Rysunek nr 2.	Struktura Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniająca spółki objęte konsolidacją na dzień 31 grudnia 2016 r.	6
Rysunek nr 3.	Wizja Grupy Kapitałowej TAURON w 2025 r.	11
Rysunek nr 4.	Perspektywy segmentów Grupy Kapitałowej TAURON	12
Rysunek nr 5.	Realizacja priorytetów w oparciu o filary Strategii Grupy Kapitałowej TAURON	13
Rysunek nr 6.	Nakłady inwestycyjne według segmentów w latach 2016–2020	14
Rysunek nr 7.	Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON	15
Rysunek nr 8.	Program poprawy efektywności w latach 2016–2018	17
Rysunek nr 9.	Inicjatywy strategiczne i racjonalizacja inwestycji w latach 2017–2020	17
Rysunek nr 10.	Perspektywa kierunków inwestycji po 2020 r.	18
Rysunek nr 11.	Perspektywy EBITDA 2025 po uwzględnieniu ryzyk i realizacji Strategii oraz efekty realizacji Strategii	19
Rysunek nr 12.	Priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej	21
Rysunek nr 13.	Schemat odpowiedzialności członków Zarządu	25
Rysunek nr 14.	Schemat organizacyjny TAURON na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	25
Rysunek nr 15.	Strumienie procesowe	26
Rysunek nr 16.	Struktura procesów w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy)	27
Rysunek nr 17.	Struktura Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON	27
Rysunek nr 18.	Wzrost PKB, produkcji sprzedanej przemysłu i zmiana KZEE	28
Rysunek nr 19.	Przebieg KZEE w zależności od średniej temperatury miesięcznej	29
Rysunek nr 20.	Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury	30
Rysunek nr 21.	Obrót kontraktami BASE Y-17 oraz PEAK Y-17	31
Rysunek nr 22.	Średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-17 w 2016 r. na TGE	33
Rysunek nr 23.	Wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2016 r.	34
Rysunek nr 24.	Indeksy praw majątkowych	35
Rysunek nr 25.	Kalendarium	44
Rysunek nr 26.	Nagrody i wyróżnienia	55
Rysunek nr 27.	Założenia Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON	57
Rysunek nr 28.	Zasada efektywnego uczenia się 70/20/10	57
Rysunek nr 29.	Formy aktywności rozwojowych pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON	58
Rysunek nr 30.	Łączna liczba godzin szkoleniowych w podziale na płeć w TAURON w 2016 r.	58
Rysunek nr 31.	Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na jednego zatrudnionego pracownika w podziale na grupy stanowiskowe	58
Rysunek nr 32.	Przeciętne zatrudnienie w TAURON w 2015 r. i 2016 r. (etaty)	61
Rysunek nr 33.	Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (wykształcenie)	62
Rysunek nr 34.	Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (wiek)	62
Rysunek nr 35.	Struktura zatrudnienia w TAURON na dzień 31 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2016 r. (płeć)	63
Rysunek nr 36.	Wyniki badań obejmujących gospodarstwa domowe w latach 2011–2016	66
Rysunek nr 37.	Wyniki badań TAURON w porównaniu z innymi Grupami Energetycznymi w 2016 r.	66
Rysunek nr 38.	Struktura wolumenu „białych” certyfikatów uzyskanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2016 r.	68
Rysunek nr 39.	Świadczenia pochodzenia (MWh)	69
Rysunek nr 40.	Struktura zagospodarowania odpadów energetycznych (Mg)	69
Rysunek nr 41.	Struktura zagospodarowania odpadów wydobywczych (Mg)	70
Rysunek nr 42.	Model trzech linii obrony	71
Rysunek nr 43.	Zarządzanie ryzykiem jako funkcja drugiej linii obrony	72
Rysunek nr 44.	Proces zarządzania ryzykiem	72
Rysunek nr 45.	Schemat zarządczej komunikacji ryzyka	73
Rysunek nr 46.	System ERM	73
Rysunek nr 47.	Architektura systemu ERM	74
Rysunek nr 48.	Struktura organizacyjna i dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem	74
Rysunek nr 49.	Liczba kluczowych ryzyk w podziale na kategorie	75

Rysunek nr 50.	Podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON	76
Rysunek nr 51.	Składowe ekspozycji kredytowej	77
Rysunek nr 52.	Narzędzia systemu zarządzania ryzykiem	78
Rysunek nr 53.	Model zarządzania ryzykiem w projektach	79
Rysunek nr 54.	Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania	93
Rysunek nr 55.	Wykres kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów w 2016 r.	95
Rysunek nr 56.	Wykres kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów od debiutu giełdowego do 31 grudnia 2016 r.	96
Rysunek nr 57.	Wykres kursu akcji TAURON na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia w 2016 r.	96
Rysunek nr 58.	Kurs akcji TAURON na tle indeksu WIG20 i WIG-Energia od debiutu giełdowego do 31 grudnia 2016 r.	97
Rysunek nr 59.	Struktura wynagrodzeń na stanowisku kluczowych menedżerów	122
Rysunek nr 60.	Struktura wynagrodzeń na stanowisku członka Zarządu	124

**OŚWIADCZENIA ZARZĄDU
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.**

OŚWIADCZENIE

**Zarządu TAURON Polska Energia S.A.
w sprawie zgodności rocznego sprawozdania finansowego
TAURON Polska Energia S.A.
oraz sprawozdania Zarządu z działalności
TAURON Polska Energia S.A.**

Ja niżej podpisany oświadczam, że wedle mojej najlepszej wiedzy, roczne sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy TAURON Polska Energia S.A.

Oświadczam ponadto, iż roczne sprawozdanie Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji TAURON Polska Energia S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Członkowie Zarządu:

Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu .....

Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu .....

Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu .....

Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu .....

13 marca 2017 r.

Data

OŚWIADCZENIE

**Zarządu TAURON Polska Energia S.A.
w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego
do badania sprawozdań finansowych
(roczne sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A.)**

Ja niżej podpisany oświadczam, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A., został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz informuję, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Członkowie Zarządu:

Filip Grzegorzczak – Prezes Zarządu .....

Jarosław Broda – Wiceprezes Zarządu .....

Kamil Kamiński – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Wadowski – Wiceprezes Zarządu .....

Piotr Zawistowski – Wiceprezes Zarządu .....

13 marca 2017 r.

Data